

Bundel - Algemeen Bestuur van 3 juli 2024

- 1 Opening en mededelingen
*M. Boumans en A. Bronsvort zijn verhinderd.
A. Stapelkamp wordt vervangen door T. Kok
J. Bengevoord sluit digitaal aan.
Dit is de laatste AB vergadering van S. Veneman. We staan kort stil bij haar vertrek.*
- 2 Lobby inclusief terugblik Lentefestival
*Kennismemen van lobby gerelateerde zaken en activiteiten.
Bespreken optie bestuurlijke dag Elke Regio Telt 9 september ochtend.
Terugblik op Lentefestival. Zie ook:
<https://8rhk.nl/achterhoek-groeien-en-kansen-verzilveren-voor-heel-nederland/>
memo lobby 3 juli 2024
Bijlage Memo Achterhoeks Lentefestival - Regiolab
Bijlage Kamerbrief over aanpak spreiding van rijksdiensten en rijkswerkgelegenheid*
- 3 Jaarstukken 2023
*1. instemmen met de jaarstukken 2023;
2. instemmen met het toevoegen van € 97.450 aan het investeringsfonds;
3. het accountantsverslag voor kennisgeving aan te nemen.*
Voorstel jaarstukken 2023
Jaarstukken 2023
Overzicht zienswijzen Jaarrekening 2023
Accountantsverslag 2023
- 4 Bestuursrapportage januari – april 2024 en 1e verzamelwijziging 2024
*1. Kennismemen van de bestuurs- en budgetrapportage januari tot en met april 2024.
2. In stemmen met de 1e (budgettair neutrale) verzamelwijziging 2024.*
Voorstel bestuursrapportage jan-april 2024
Bestuursrapportage januari - april 2024
- 5 Controleprotocol 2024
Instemmen met het controleprotocol en daarmee met het genoemde beslispunten.
Voorstel Controleprotocol 2024
Controleprotocol 2024
- 6 Project "praat vandaag over morgen"
*1. Instemmen met het project Praat vandaag over Morgen
2. Hiervoor de gevraagde financiering € 279.503,50 beschikbaar te stellen uit het investeringsfonds.*
Voorstel project Praat vandaag over Morgen
Aanvraagformulier project Praat vandaag over Morgen
Rapport van bevindingen Praat vandaag over Morgen
- 7 Projecten Femme Tech Achterhoek en Achterhoek groen, Natuurlijk (regionale verkenning biodiversiteit)
Kennismemen van de projecten Femme Tech Achterhoek en Achterhoek groen, Natuurlijk (regionale verkenning biodiversiteit). Voor deze projecten wordt een bijdrage gevraagd uit de provinciale gebiedsopgave middelen.
Voorstel projecten Femme Tech en Achterhoek Groen, Natuurlijk!
Aanvraagformulier Femme Tech
Rapport van bevindingen Femme Tech
Aanvraagformulier Achterhoek Groen Natuurlijk!
Rapport van bevindingen Achterhoek Groen Natuurlijk!
- 8 Stand van zaken LOS-LEADER-Achterhoek NSP-periode 2023-2027
Kennis nemen van de ontwikkelingen inzake LEADER Achterhoek periode 2023-2027
Voorstel LEADER Achterhoek 2023-2027
- 9 Verslag van de vergadering van 29 mei 2024
Vaststellen van het verslag.
Verslag Algemeen Bestuur Agenda 29 mei 2024
- 10 Rondvraag en belangrijke data

22 augustus (onder voorbehoud): werkbezoek Ans Mol en Helga Witjes (gedeputeerden Gelderland met betrekking tot Kunstmestvrije Achterhoek

Optie: 9 september ochtend: bestuurlijke dag Elke Regio Telt.

11 september (10.30 11.30 uur) ontmoeting met Achterhoek Board (onderwerp: Impact Scan Publyon)

23 september Achterhoek Raad

September (datum ntb): Bestuurlijke terugkomdag dialoogsessie Elke Regio Telt!

September (datum ntb): Werkbezoek Statenfractie BBB

7 t/m 10 oktober: EWRC (Brussel)

27 en 28 november: college tweedaagse (Münster)

UITGESTELD: Werkbezoek Eline Vedder (TK lid CDA) met betrekking tot energie

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.	: 3 juli 2024
Agendapunt	: 2
Onderwerp	: Lobby
Portefeuillehouder	: De heer J. Bengevoord

Voorstel:

Kennismemen van onderstaande lobby gerelateerde zaken en activiteiten.

Toelichting:

19 juni: Achterhoeks Lentefestival - Regiolab

Op woensdagavond 19 juni vond het Achterhoeks Lentefestival plaats in Nieuwspoor in Den Haag, met vanuit Den Haag ruim 20 Tweede Kamerleden en meerdere collega's van verschillende departementen. Tijdens het festival is stilgestaan bij het convenant voor de Regio Deal, waar eerder op de dag een akkoord voor is bereikt. Daarnaast is ook op deze 12^e editie weer op interactieve wijze het gesprek gevoerd tussen de regio en Den Haag, met daarbij een allereerste live AI gegenereerde motie en hopelijk veel opvolging in werkbezoeken en eventuele moties (een terugkoppeling en evaluatie hiervan ontvangt u later). Het memo voor het Lentefestival is als bijlage toegevoegd. Samengevat stonden op het Achterhoeks Lentefestival de volgende lobbyboodschappen centraal:

Hoofdboodschap: Stel middelen en menskracht ter beschikking voor een structurele investeringsagenda voor de Achterhoek en zorg dat de forse investeringen in infrastructuur, woningbouw en nieuw op te richten Rijksdiensten via de principes en programmalijnen van Elke Regio Telt gedaan worden.

Mobiliteit & bereikbaarheid: Zorg dat de Achterhoekse publieke mobiliteitsaanpak en de opwaardering van de N18 prioriteit krijgen en meegenomen worden in de MIRT-procedures.

Wonen & Vastgoed: Laat grootschalige woningbouw in de regio landen via Elke Regio Telt principes en geef de regio de ruimte om zelf te sturen op de gebiedsgerichte differentiatie voor de volkshuisvesting.

De Gezondste Regio: Zorg dat IZA gelden structureel worden, om de koers die regionaal is ingezet voor de grote transitie in zorg en gezondheid te borgen.

Onderwijs & Arbeidsmarkt: Investeer structureel in werkende projecten zoals OpIJver en stop met een veelvoud aan bureaucratische, sectorale regelingen: keer lumpsum middelen uit om maatwerk per regio toe te kunnen passen.

Circulaire economie & energietransitie: Zorg dat de Achterhoekse experimenteeraanpak voor vernieuwing van landbouwsystemen structurele middelen krijgt; werk met ons aan ruimte en handelingsperspectief voor netcongestie en biedt ruimte aan nieuwe werkwijzen en (technologische) oplossingen; creëer ruimte in regelgeving voor de toelating van RENURE, opschaling van innovatieve boerenconcepten en toepassing van biobased teelt.

Voortgang Elke Regio Telt

Voor Elke Regio Telt staat op 26 en 27 juni de ambtelijke dialoogsessie met het Rijk ingepland. Na de zomer zal hiervoor vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie een bestuurlijke terugkomdag worden georganiseerd. **Optie hiervoor is nu 9 september 2 -2,5 uur in de ochtend. Doelgroep is 5-8 regionale bestuurders en hoog ambtelijk vanuit Rijk.**

Als Achterhoek zijn we 1 van de 10 regio's die met het Rijk de dialoogsessies aangaan voor het vervolgtraject Elke Regio Telt, met als uiteindelijk doel om tot een langjarige investeringsagenda te komen voor de regio.

Met oog op het proces van de Regio Deal en Elke Regio Telt heeft J. van Donk bij de gemeenten Winterswijk, Doetinchem en Montferland een presentatie gegeven over het proces op beide programma's. Voor de gemeente Oude IJsselstreek staat deze sessie in juli ingepland. Uiteraard is een sessie over de programma's of over lobby in algemene zin ook in andere gemeenten nog mogelijk (planning na de zomer).

Rijksdiensten/-hubs

Op 6 juni heeft J. van Donk samen met N. Springeling van de gemeente Doetinchem met ambtenaren van het ministerie van BZK gesproken over de mogelijkheden voor toekomstige Rijksdiensten en Rijkshubs in de Achterhoek. Een vervolg hierop wordt nu vanuit de regio en gemeente Doetinchem samen voorbereid en als actielijnen meegenomen in zowel gesprekken met de provincie, BZK als in het programma voor Elke Regio Telt. In de bijlage de eerder verschenen Kamerbrief over Rijksdiensten en Rijkshubs.

Lobbymomenten en belangrijke data:

19 juni: Achterhoeks Lentefestival (Nieuwspoor, Den Haag)

UITGESTELD: Werkbezoek Eline Vedder (TK lid CDA) met betrekking tot energie

22 augustus (onder voorbehoud): werkbezoek Ans Mol en Helga Witjes (gedeputeerden Gelderland met betrekking tot Kunstmestvrije Achterhoek

9 september ochtend optie bestuurlijke sessie Elke Regio Telt.

September (datum ntb): Bestuurlijke terugkomdag dialoogsessie Elke Regio Telt!

September (datum ntb): Werkbezoek Statenfractie BBB

	Vervolgactie: communicatie: Mededeling beslissing aan:	Bijlagen: Memo Lentefestival Kamerbrief Rijksdiensten	Consequenties: Financieel: Personeel:
--	--	--	--

Nadere informatie bij:

Joram van Donk

Tel.nr: +31 614 63 74 35

LOBBYMEMO (pp 1-10) & DRAAIBOEK (pp. 11-18)

ACHTERHOEKS LENTEFESTIVAL 2024 -REGIOLAB

Datum: 19 juni 2024

Door: Joram van Donk

Onderwerp: Achterhoeks Lentefestival

Introductie

Op 19 juni vindt van 18:00 tot 21:00 uur het jaarlijkse Achterhoeks Lentefestival plaats in Nieuwspoor in Den Haag. Het overkoepelende thema dit jaar is Regiolab. Van daaruit wordt een aantal thema's uitgewerkt waarin zowel de innovatiekracht als de coöperatieve samenwerking centraal staan die belangrijk zijn voor de kansenagenda van 'Elke Regio Telt'.

Waarom een festival?

Een belangrijk onderdeel van de lobby is de zichtbaarheid en herkenbaarheid van de Achterhoek en te zorgen dat Kamerleden niet alleen een positief beeld hebben van onze regio, maar ook het Achterhoeks perspectief beter leren begrijpen: we willen dat het Rijk zich veel meer zelf onderdeel gaat voelen van de opgaven en mogelijkheden die we gezamenlijk in de Achterhoek op kunnen pakken. Zodat Kamerleden en ministeries ook zelf de kansen en de blokkades ervaren die spelen in de Achterhoek.

LOBBY

Overkoepelend lobbydoel: middelen voor structurele investeringsagenda Achterhoek

De Achterhoek is 1 van de 10 regio's waarmee het Rijk een langjarige investeringsagenda ontwikkelt vanuit het programma Elke Regio Telt. Het belangrijkste lobbydoel voor deze editie van het Lentefestival is de mate van investering vanuit het Rijk voor deze structurele investeringsagenda voor de Achterhoek. Zoals we ook in de brief aan de formateur hebben aangegeven is dit programma gebaat bij voldoende middelen en zullen de forse investeringen die in het hoofdlijnenakkoord worden genoemd op gebied van wonen en infrastructuur wat ons betreft vooral via de lijnen van Elke Regio Telt besteed moeten worden. Want wanneer slechts de Regio Deals en andere programma's worden overgeheveld Elke Regio Telt agenda's lopen we het gevaar dat dat slechts een doekje voor het bloeden wordt. Er zijn miljarden aan middelen en menskracht nodig in de regio om het gedachtegoed van Elke Regio Telt waar te maken: substantieel en structureel investeren in de regio.

Onderbouwing voor lobbydoel via vijf uitgewerkte thema's

Op het Lentefestival zijn vijf verschillende concepten uitgewerkt, waar iedereen een interactief programma volgt en het gesprek voert over de kansen en beperkingen van dit project in de Achterhoek en wat er nodig is om deze opgaven te laten slagen. Op pagina 3 en verder worden al deze concepten nader toegelicht met een stand van zaken, hoe het concept beleefd wordt op het festival en wat de belangrijkste lobbyboodschappen zijn.

Lobbyboodschappen samengevat:

Overkoepelend: Stel middelen en menskracht ter beschikking voor een structurele investeringsagenda voor de Achterhoek en zorg dat de forse investeringen in infrastructuur, woningbouw en nieuw op te richten Rijksdiensten via de principes en programmalijnen van Elke Regio Telt gedaan worden.

Mobiliteit & bereikbaarheid: Zorg dat de Achterhoekse publieke mobiliteitsaanpak en de opwaardering van de N18 prioriteit krijgen en meegenomen worden in de MIRT-procedures.

Wonen & Vastgoed: Laat grootschalige woningbouw in de regio landen via Elke Regio Telt principes en geef de regio de ruimte om zelf te sturen op de gebiedsgerichte differentiatie voor de volkshuisvesting.

De Gezondste Regio: Zorg dat IZA gelden structureel worden, om de koers die regionaal is ingezet voor de grote transitie in zorg en gezondheid te borgen.

Onderwijs & Arbeidsmarkt: Investeer structureel in werkende projecten zoals OplJver en stop met een veelvoud aan bureaucratische, sectorale regelingen: keer lumpsum middelen uit om maatwerk per regio toe te kunnen passen.

Circulaire economie & energietransitie: Zorg dat de Achterhoekse experimenteeraanpak voor vernieuwing van landbouwsystemen structurele middelen krijgt; werk met ons aan ruimte en handelingsperspectief voor netcongestie en biedt ruimte aan nieuwe werkwijzen en (technologische) oplossingen; creëer ruimte in regelgeving voor de toelating van RENURE, opschaling van innovatieve boerenconcepten en toepassing van biobased teelt.

Doelgroep: Tweede Kamer en departementen

Een mooie bijkomstigheid is dat we twee uur voorafgaand aan het Lentefestival bij het Rijk akkoord verwachten te krijgen op het het convenant voor de uitvoer van de Regio Deal Daardoor zal ook een aantal ambtenaren van verschillende departementen aan het Lentefestival deelnemen. Dat maakt de doelgroep voor een deel tweeledig: enerzijds gericht op departementen (hiervoor zijn de voorbeelden vanuit verschillende thema's op gebied van Elke Regio Telt zeer waardevol) en anderzijds gericht op Tweede Kamerleden (hiervoor willen we per onderdeel een krachtige lobbyboodschap hebben, zodat woordvoerders in de Kamer op dat gebied daarmee aan de haal kunnen. Overall is natuurlijk de overkoepelende lobbyboodschap van het grootste belang: middelen voor een structureel investeringsprogramma in de Achterhoek).

DE VIJF CONCEPTEN

8RHK

Thematafel concept: Pressure Cooker

Mobiliteit

Lentefestival Achterhoek 2024

STAP 1: UITLEG EN STAND VAN ZAKEN
De mooi uitgewerkte plattegrond laat goed zien wat en hoe in de regio qua mobiliteit en biedt de perfecte setting voor tekst en uitleg

STAP 2: BELEVING EN PRAKTIJK REGIO
In een pressure cooker gaan de bezoekers in kort tijdsbestek oplossingen bedenken voor de grootste uitdagingen. Deze worden kort gepresenteerd.

STAP 3: NETWERKEN, ETEN, DRINKEN
Ook hier sluiten we af met netwerken, eten en drinken en kunnen we vanuit de oplossing van de pressure cooker wellicht on the spot tot een motievoorstel komen.

Uitleg en stand van zaken:

De Achterhoek heeft vrijwel geen snelweg in de regio. Voor de bereikbaarheid over weg van/naar de Achterhoek en binnen de Achterhoek zijn twee ontwikkelingen essentieel: de upgrade van de N18 naar een veilige, duurzame, doorstroomroute in de Achterhoek (De N18 staat op plek 7 in de top 15 van rijkswegen met de hoogste aantallen slachtofferongevallen en daarmee gepaarde maatschappelijke kosten) en het doortrekken van de A15.

Binnen de Achterhoek is de inzet op fijnmazigheid: opgeteld is veel nodig, maar als losse projecten te klein voor MIRT. De Achterhoek is met publieke mobiliteit gestart. Dit om de steeds verder toenemende vervoersarmoede te verminderen, kosten van het ov-systeem beheersbaar te houden, inwoners mobiel te houden én het vervoer te verduurzamen. We werken bottom-up, met diverse modaliteiten: ov, deelvervoer, ritdelen, ov-vangnet, WMO-vervoer en overige taxidiensten. Alles vraag- en aanbod gestuurd, in één regionaal platform: Gaon.

Waarom relevant voor Elke Regio Telt: Het verknopen we verschillende vervoersmodaliteiten en ontschotten van bijvoorbeeld infra- en zorgmiddelen (doelgroepenvervoer en deelmobiliteit) past nog niet in de werkwijze en investeringslogica van het Rijk. Ook de reken- en meetmodellen om te komen tot een prioritering van aanpassing weg- en fietsinfrastructuur moeten op een andere manier worden ingericht om de aanpak van mobiliteit in grensregio's en gebieden met vervoersarmoede haalbaar te maken.

Beleving in de praktijk:

Deelnemers spelen een upgrade van het 'Scotland Yard' spel dat ook bij de opening van de mobiliteitshub in Lichtenvoorde is gebruikt, waarbij specifieke vraagstukken met oog op vervoersarmoede/witte vlekken en de fijnmazige bereikbaarheid worden ervaren. Met als oplossingsrichting de ketenreizen via een toekomstige invulling van Publieke Mobiliteit.

De droom, de lobby, de toekomst:

De grote investeringen op het spoor en de N18/A18 en de aanpak voor fijnmazige bereikbaarheid via publieke mobiliteit vormen samen het toekomstperspectief voor de een goed bereikbare Achterhoek. We willen dat Tweede Kamerleden De Achterhoekse Publieke mobiliteitsaanpak als een goede invulling van Publieke Mobiliteit gaan zien. Wat wij hier doen (het experimenteren mét een hecht samenspel van OV, deelvervoer en doelgroepenvervoer, flexibele haltes) vraagt veel met oog op ontschotting, maar biedt wel het beste toekomstperspectief. Doel is dit als één pakket in de MIRT-procedure te behandelen (beschikbaarheid van grotere en meerjarige bestedingsmiddelen).

Ook de opwaardering van de N18 moet in de MIRT-procedures worden meegenomen. De N18 is met de spoorlijn (en de komst van de RegioExpres) één van de belangrijkste verkeersaders in de regio. Het doel voor de N18 heeft de regio Achterhoek helder: door middel van diverse bouwstenen moeten we tot 2040 aan deze weg werken om hem toekomstbestendig te maken en goed aan te laten aansluiten op alle overige opgaven in het gebied. We beschouwen de N18-corridor als een gebiedsopgave waarbij wij alle landschappelijke, ruimtelijke en mobiliteitsopgaven (o.a. Publieke Mobiliteit) meenemen in de ontwikkelingen.

Vaste bemanning bij het concept:

Hiltjo Carp
Erik Groters
Nick Menke

Daniel van der Donk
Jasmijn Leeuwrik

SRHK
Streek Regio Hoger Opbouw

Thematafel concept: De grote woonpuzzel

Wonen & Vastgoed

Lentefestival Achterhoek 2024

STAP 1: UITLEG EN STAND VAN ZAKEN
In een centraal verhaal vertelt vanuit de thematafel worden de uitdagingen en problematiek gedeeld. Die worden vertaald naar het grotere plaatje voor de toekomst, maar juist ook naar de 4 woningen en hun bewoners...

STAP 2: BELEVING EN PRAKTIJK REGIO
Met een enorme puzzel en bijhorende puzzelstukken wordt aan de hand van voorbeelden en keuzes een puzzel gevormd, die samen een groot huis vormt. Ook hier moet een slim inhoudelijk verhaal de activiteit kracht geven.

STAP 3: DE DROOM, DE LOBBY, DE TOEKOMST
Na de gesprekken mogen zowel de bezoekers als de 'bewoners' op een levensgrote pagina van de woonagenda 2030 hun wens opschrijven. Ook hier weer een hapje en eventueel drankje.

Uitleg en stand van zaken:

De Achterhoek is een regio waar gebouwd kan worden, zowel vanwege de aanwezige ruimte, de hoge gronden als het grote aanbod aan innovatieve bouwbedrijven. Het rijk zou er goed aan doen om Achterhoek te gebruiken als regio waar ingezet wordt op zowel kwantiteit en kwaliteit, voor zowel het oplossen van het landelijke volkshuisvestingsvraagstuk als het bouwen met circulaire, biobased materialen voor een innovatieve woningbouw.

Waarom relevant voor Elke Regio Telt: Het is goed dat Rijk en provincie regie voeren op de volkshuisvesting. Regels stellen is begrijpelijk, maar er moet ruimte overblijven voor maatwerk passend bij regio's. Door groot verschil in regio's is er ook een verschillende aanpak nodig. In de Achterhoek willen we meer kunnen bouwen vanuit de behoeften van onze inwoners, met maatwerk, en vraag gestuurd in plaats van aanbod gestuurd. Gebiedsgerichte differentiatie is essentieel, niet alleen voor percentages sociaal en betaalbaar, ook voor aantallen, doelgroepen en spreiding over kernen. Dat zijn de lessen uit "Elke regio telt".

Beleving in de praktijk:

De kracht van samen bouwen aan de Achterhoek staat centraal. Geen regels, maar kaders, met een gezamenlijke regie op de woningbouw. Via het leggen van puzzelstukken worden Tweede Kamerleden en andere deelnemers niet alleen met de inhoud geconfronteerd, maar wordt ook fysiek en symbolisch met elkaar een huis in elkaar gezet.

De droom, de lobby, de toekomst:

Er is met de woningbouwimpuls veel in gang gezet. Zorg voor continuïteit op dat gebied. Het hoofdlijnenakkoord stelt dat er een nieuwe beleidsinterpretatie komt voor de nieuwbouwregels rondom de percentages sociale huur en betaalbare woningen. Regio's mogen met een gemiddelde werken in een gebiedsgerichte differentiatie. Hoe kunnen we dit gemiddelde en een gebiedsgerichte differentiatie zo modelleren dat het toepasbaar is op Achterhoek, wat heeft de Kamer van ons nodig om hier goede kaders voor op te stellen? In het hoofdlijnenakkoord staat de ambitie om er 100.000 woningen per jaar bij te bouwen. Minister de Jonge geeft aan veel woningen in 'de regio' te willen bouwen. Zorg dat dit via 'Elke regio telt' gaat lopen en integraal met andere grote investeringen (infrastructuur en bereikbaarheid bijvoorbeeld).

Vaste bemanning bij het concept:

René Buiting
Sjoerd Weikamp

Uitleg en stand van zaken:

Onze regio groeit, is economisch sterk, maar heeft veel eerder dan de rest van Nederland te maken met vergrijzing en ontgroening. Dit is in lijn met de landelijke trend, alleen gaat het in de Achterhoek veel sneller. Zo is het aandeel 50-plussers in de Achterhoek sinds 2007 met 11% gestegen naar 48% (landelijk van 6% naar 40%) en nam het aandeel jongeren met 5% af naar

18% (landelijk van 3% naar 19%). In heel de Achterhoek neemt het aantal 65-plussers van 2020 tot 2050 met 21.000 ouderen toe, een toename van 22 procent, maar ook het aantal oude ouderen (80+) neemt toe (dubbele vergrijzing). In de Achterhoek wordt daarmee van 2020 tot 2050 een afname van de potentiële beroepsbevolking verwacht van bijna 47.000 personen, een afname van ruim 15%.

Waarom relevant voor Elke Regio Telt: In Nederland wordt nog steeds zorg verleent vanuit bestaande structuren en investeringslogica. Het zou goed zijn om dit fundamenteel te doorbreken en niet vanuit zorg, maar vanuit gezondheid en preventie te investeren. Het IZA geeft een impuls aan samenwerking in de regio. Dit doen wij integraal en écht in samenwerking tussen gemeenten en zorgorganisaties. De Achterhoek kan als koploperregio op gebied van vergrijzing veel betekenen voor de rest van Nederland, tegelijkertijd is het noodzakelijk dat IZA gelden structureel worden, om echt iets in beweging te zetten.

Beleving in de praktijk:

Er staat een groot Dokter Bibber spel, waarin de verschillende voorwerpen moeten worden verwijderd uit het lichaam: deze staan symbool voor uitdagingen die samen aangepakt kunnen worden of tonen Achterhoekse oplossingsrichtingen met een eigen verhaal.

De uitdagingen en oplossingen in Dokter Bibber laten ons zien dat we creatief en innovatief moeten zijn. Dat kunnen we in de Achterhoek. We zoeken de samenwerking, opereren als één collectief en zijn hard aan de slag. Maar één ding kunnen we nog niet; toveren. Zonder structurele tijd en financiering kunnen we onze gezamenlijke ambities niet waarmaken. Ook omdat we gevolgen van dubbele vergrijzing eerder en steviger zullen merken. Gaan de oplossingen het winnen van de uitdagingen?

Uitdagingen

1. Dubbele vergrijzing

Door de toenemende (dubbele) vergrijzing hebben straks steeds meer inwoners van de Achterhoek een chronische aandoening. De groep kwetsbare ouderen neemt toe. Dit heeft grote invloed op de leefbaarheid en wendbaarheid van onze samenleving

2. Mentale ongezondheid onder jongeren

Het aantal Achterhoekers met mentale problemen neemt toe, met name jongeren en jongvolwassenen. Inzet op laagdrempelige preventie, vergroten weerbaarheid en normalisatie is nodig om de stijgende vraag naar psychische hulp te voorkomen.

3. Arbeidsmarktkrapte in Zorg en Welzijn

Vanwege de vergrijzing en toenemende vraag naar zorg krijgen we met name in de sectoren VVT en ziekenhuizen, te maken met een groot tekort aan zorgmedewerkers.

4. Gezondheidsverschillen stijgen in de Achterhoek

Voor de groepen met een lagere sociaal economische positie (SEP) zijn extra kwetsbaar voor gezondheidsproblemen. Dat maakt extra inzet op integrale ondersteuning vanuit het sociaal domein noodzakelijk.

5. Ontwikkelruimte beperkt – we (moeten) opereren vanuit bestaande structuren

De realiteit is dat we nog opereren vanuit de bestaande structuren. Voor het fundamenteel anders inrichten van de zorg en ondersteuning is een andere manier van bekostiging en organisatie nodig waarin gezondheid loont.

De droom, de lobby, de toekomst:

Transformatiemiddelen uit het IZA zijn helpend, maar tijdelijk. Want als wij onze Achterhoekse organisaties echt anders gaan laten werken voor de regio, dan is dat geen project of programma; maar een fundamentele koerswijziging. Een transformatieopgave als deze vraagt om een lange en duurzame inzet. We roepen de landelijke politiek op de transformatie in de gezondheid en zorg met structurele middelen te financieren, ook na 2026.

Vaste bemanning bij het concept:
Anja Stunnenberg
Ati Beunk

SRHK
Samenwerken

Onderwijs & Arbeidsmarkt

**Thematafel concept:
Het gesprek aangaan**

Lentefestival Achterhoek 2024

STAP 1: UITLEG EN STAND VAN ZAKEN
Centraal trappen we af met het verhaal over Opijver om te vertellen wat er allemaal goed ging, maar leggen we ook de problemen bloot waar we tegen aan lopen zoals financiering. Ook voordelen van het Rijk benoemen.

STAP 2: BELEVING EN PRAKTIJK REGIO
We willen de bezoekers het laten beleven door het gesprek aan te gaan door middel van 4 stellingen. Deze stellingen worden voorgedragen door Carolien Nijhuis.

STAP 3: DE DROOM, DE LOBBY, DE TOEKOMST
We hopen natuurlijk dat de stellingen voldoende gespreksstof bieden voor het netwerken en eten. Dan kan de lobbyboodschap naar voren komen en oplossingen worden bedacht.

Uitleg en stand van zaken:

De Achterhoek komt - mede door de vergrijzing en ontgroening - jaarlijks 1900 arbeidskrachten tekort, een veel groter tekort dan in de omliggende regio's. Vooral in ICT, techniek, zorg en onderwijs. Het tekort is zo groot dat we echt naar een maatschappelijke transitie toe moeten, waarbij we accepteren dat we het met minder menskracht op de werkvloer moeten doen en meer technologische innovaties. Heel Nederland zal hier uiteindelijk mee te maken krijgen!

Waarom relevant voor Elke Regio Telt: Binnen dit thema merken we dat er vanuit het Rijk veel middelen zijn, bijvoorbeeld al 3 regelingen op Techniek (Sterk Techniek Onderwijs, Tech Kwadraat, Groene en Digitale banenplan, met daaronder het aanvalsplan Techniek. Daarnaast zijn er groeifondsen als een LLO Katalysator en liggen er lijnen voor andere tekortsectoren als Zorg en Onderwijs (TAZ/RAP). Het bereiken van dit soort regelingen is lastig, mede door bureaucratie en lange procedures vaak onbereikbaar voor ons als regio en teveel aanbod gestuurd in plaats van vraag gestuurd. Daarnaast werkt het deels verstrend als per sector middelen beschikbaar gesteld worden vanuit het Rijk in een regio waar juist triple helix samengewerkt wordt om oplossingen te bieden voor de tekortsectoren. Een schoolvoorbeeld voor het aanpakken van de investeringslogica.

Beleving in de praktijk:

Een scholingsfonds als Opijver heeft zich de afgelopen jaren bewezen waar het gaat om het opleiden en begeleiden van kandidaten naar de kansrijke sectoren in onze regionale arbeidsmarkt. Deelnemers (werkgevers/werknemers) zijn zeer te spreken over de aanpak. Opijver geldt dan ook als voorbeeld hoe een LLO aanpak zou kunnen werken voor de BV Nederland. We laten op het festival (onderbouwd met cijfers) het succes zien dat Opijver heeft en duiden waarom dit beter gaat dan het STAP budget. Dit doen we in een College Tour setting. De stellingen binnen de college tour zijn gemaakt met behulp van Chat GPT. Via deze stellingen gaan we in gesprek met werkgevers/werknemers over wat de persoonlijke aanpak van een Opijver hen gebracht heeft. Tevens is er interactie met de zaal. Het publiek wordt in de gelegenheid gesteld vragen te stellen en deel te nemen aan het gesprek.

Stellingen:

1. **Persoonlijke begeleiding verhoogt de effectiviteit van opleidingsfondsen:** "De persoonlijke begeleiding die Opijver biedt aan werkzoekenden en werknemers zorgt voor een betere aansluiting tussen opleiding en arbeidsmarkt, wat resulteert in hogere slagingspercentages en betere baankansen in vergelijking met het meer gestandaardiseerde STAP-budget."
2. **Regionale aanpak voor maatwerk en effectiviteit:** "Een regionale aanpak zoals die van Opijver, waarin lokale behoeften en sectorale tekorten worden meegenomen, is effectiever in het aanpakken van de mismatch op de arbeidsmarkt dan landelijke, generieke regelingen zoals het STAP-budget."
3. **Structurele financiering voor blijvende resultaten:** "Structurele financiering van succesvolle regionale initiatieven zoals Opijver is essentieel voor duurzame ontwikkeling van de arbeidsmarkt en moet een integraal onderdeel zijn van een nationale investeringsagenda voor regio's zoals de Achterhoek."
4. **Investeren in leercultuur en continue ontwikkeling:** "Het bevorderen van een leercultuur door middel van initiatieven zoals Opijver, die niet alleen vouchers verstrekken maar ook loopbaanadvies en informatie bieden, is cruciaal voor een toekomstbestendige arbeidsmarkt en verdient structurele ondersteuning van het Rijk."

De droom, de lobby, de toekomst:

In tegenstelling tot het landelijk STAP-budget, dat een uniforme subsidie biedt voor professionele ontwikkeling zonder regionale differentiatie, legt Opijver de nadruk op maatwerkoplossingen die inspelen op de specifieke behoeften van onze regionale arbeidsmarkt. Onze aanpak is gebaseerd op intensief persoonlijk contact met deelnemers en samenwerking met lokale werkgevers, opleidingsinstituten en overheidsinstanties. Dit resulteert in een cofinancieringsmodel dat zowel de relevantie als de effectiviteit van de geleverde opleidingen maximaliseert. Dit regionale maatwerk, gecombineerd met onze commitment aan cofinanciering, stelt ons in staat om flexibel te handelen naar de wensen van de Achterhoekse Arbeidsmarkt. Investeer structureel in werkende projecten zoals Opijver en stop met een veelvoud aan bureaucratische, sectorale regelingen: keer lumpsum middelen uit om maatwerk per regio toe te kunnen passen.

Vaste bemanning bij het concept:

Caroline Termaat

Henk Korten

Caroline Nijhuis

Lisa Klein Gunnewiek

2 ervaringsdeskundigen werknemers

2 ervaringsdeskundigen werkgevers

Uitleg en stand van zaken:

Ons landelijk gebied staat onder druk door maatschappelijke opgaven als de energietransitie, de woningbouwopgave, de landbouwtransitie, leefbaarheid platteland, droogte en herstel van de biodiversiteit.

Waarom relevant voor Elke Regio Telt: Hoe richten we onze beperkte ruimte in, rekening houdend met de water- en bodemsystemen, de waarden van ons landschap, erfgoed en de leefbaarheid? Met randvoorwaarden als bereikbaarheid, energie infrastructuur en drinkwater. En met oog op ene toekomstbestendige landbouw, natuur en bedrijventerreinen. Hoe past alles zo goed mogelijk op de kleine postzegel waarop we ons begeven.

Beleving in de praktijk:

We benutten de maquette 'possible landscapes' die als een soort 'transitietafel' kan dienen en de verschillende opgaven op de beperkte ruimte inzichtelijk maakt. Via 3 posters met vraagstukken wordt de maquette toegelicht en worden de Kamerleden in kansen en dilemma's meegenomen: hoe kan je het landschap zo inrichten dat het toekomstbestendig is, waar maak je als Rijk dan structureel middelen voor vrij en welke aanpassingen in regelgeving zijn dan nodig?

De droom, de lobby, de toekomst:

Voor de Achterhoek zit de rem op de ontwikkeling naar een toekomstig landschap op zowel de tijdelijkheid van middelen als de aanpassing in regelgeving die nodig is vanuit Den Haag en Brussel.

Structureel:

Zorg dat de Achterhoekse experimenteeraanpak voor vernieuwing van landbouwsystemen structurele middelen krijgt, in plaats van elk jaar opnieuw een aanvraag te moeten doen. Dit zet een rem op de ontwikkeling. Werk met ons aan ruimte en handelingsperspectief voor netcongestie en vragen ruimte voor nieuwe werkwijzen en nieuwe (technologische) oplossingen. De coöperatieve samenwerking 'Aanpak Droogte en Wateroverlast Achterhoek en Liemers' werkt aan vertaling handelingsperspectief naar langjarige aanpak, met water en bodem sturend en gebiedsprocessen; in samenwerking met het Rijk en het Deltaprogramma. Zorg dat dit structureel aandacht en middelen krijgt.

Regelgeving:

Creëer met betrekking tot regelgeving ruimte voor toelating RENURE voor het (lokaal) sluiten van de kringloop van mest. Maak ruimte voor vakmanschap, in regels en praktische uitvoerbaarheid om kansrijke initiatieven op te schalen (zoals bijvoorbeeld diervriendelijk ZonVarken). En schaal de biobased ketenaanpak Achterhoek op met behulp van soepelere regelgeving en goede marktcondities zoals vergoedingen gewassen en koolstofcertificaten bij de toepassing van biobased materialen. Dan kan er echt worden gebouwd: met lokale teelt en toepassing van hernieuwbare biograndstoffen.

Vaste bemanning bij het concept:

Emmeke Gosselink

Dick Looman

Ronald van Ark

Aleid Diepeveen

DRAAIBOEK

Vooraf:

Heb je je opgegeven voor de bus, dan zijn dit de vertrek- en aankomsttijden:

14:30 uur – vertrek bus vanaf station Doetinchem (achterzijde/busstation)

15:00 uur – vertrek bus vanaf carpoolplaats Waterberg Arnhem (knooppunt A12/A50)

16:30-17:30 uur – Aankomst in Den Haag

22:00 uur – vertrek bus vanuit Den Haag (Bezuidenhoutseweg, voor Nieuwspoord)

23:30 uur – Aankomst bij carpoolplaats Waterberg Arnhem (knooppunt A12/A50)

00:00 uur – Aankomst bij station Doetinchem (achterzijde/busstation)

Eigen vervoer / na aankomst in Den Haag:

Inloop in Nieuwspoord (ingang Bezuidenhoutseweg 67) vanaf 17:30 uur

Start Lentefestival om 18:00 uur

Eindtijd Lentefestival om 21:00 uur (met aansluitend borrel)

Voor een soepel entree bij Nieuwspoord:

Meld je alvast aan via de officiële procedure van Nieuwspoord en zorg dat je **legitimatie** bij je hebt! Zie bijgevoegde Pdf voor de aanmeldprocedure.

Het festival zelf:

Programma			
Van	Tot	Onderdeel	Catering
17:30	18:00	Inloop met Emma Luca	Welkomstdrankje
18:00	18:05	Video 8RHK	
18:05	18:15	Opening Boumans	
18:15	18:20	Woordje cateraar	
18:20	18:35	Verdeling groepen en verplaatsen naar tafels	
18:35	19:00	Start ronde 1	Ronde 1
19:00	19:05	Wissel	
19:05	19:30	Start ronde 2	Ronde 2
19:30	19:35	Wissel	
19:35	20:00	Start ronde 3	Ronde 3
20:00	20:05	Wissel	
20:05	20:30	Start ronde 4	Ronde 4
20:30	20:35	Wissel	
20:35	21:00	Start ronde 5	Ronde 5
21:00	21:10	Afsluiter door Marc Boumans	
21:00	22:00	Netwerken	

Overkoepelend thema: Regiolab

Communicatief en qua *look and feel* voeren we vanuit het concept Regiolab de laboratoriumgedachte verder door in uitnodigingen en aankleding van het festival. Dit doen we vanuit de gedachte dat de Achterhoek als coöperatieve regio hét laboratorium is waar operatie Nederland voedingsbodem vindt voor blijvende oplossingen. Van experiment naar succes, met resultaten en praktijkuitkomsten die voor heel Nederland waarde hebben. Van koploersposities die vanuit pilots zijn ontstaan en nu structureel gesteund moeten worden. Maar ook de *struggles* bij projecten vanwege de ingewikkelde kaders opgelegd vanuit het Rijk, waarvoor we meer ruimte vragen in bestaande regelingen.

Ontvangst:

JASSEN EN SCHERMEN Bij binnenkomst op de schermen waarschuwingen, veiligheid etc. en al tipjes van de sluier. Iedereen krijgt een labjas (gelijkheid) en reageerbuisje met 1 van de X aantal kleuren (om groepen te vormen).	BAR / FOYER: GROEPJES VORMEN? In de foyer en bij de bar worden alle gasten ontvangen door hun gids/prof met de corresponderende kleur van de reageerbuis. Daar wordt in groepsvorm al een stelling behandeld: de boodschap van de dag. Input komt later terug.	VAN AFGESLOTEN RUIMTE NAAR OPEN De foyer/bar ruimte is afgesloten en gaat met gezamenlijke aandacht open. Een mysterieuze donkere setting met in het midden een klein podium (artiest) en indrukwekkende beeld op het scherm.
--	--	---

Globale programma-indeling: uitwerking in 5 subthema's/festivallocaties!

Kamerleden en de gasten van de verschillende departementen worden vanaf 17:30 uur centraal opgevangen aan de bar. Daar is een Achterhoeks-lab-drankje beschikbaar in verschillende kleuren die horen bij de groepjes die samen het festival zullen betreden. Voor iedereen is een labjas beschikbaar: eenheid, knipoog en PR. Net als de editie van 2023 start de bijeenkomst om 18:00 uur met een plenaire opening door onze voorzitter Mark Boumans (nadat iedereen naar binnen is 'gelokt' door de muziek van Emma Luca en een spectaculaire openingsvideo). De deelnemers gaan vervolgens uiteen in 5 groepen (onder begeleiding) om de festivallocaties te bezoeken, om aan het eind weer plenair af te sluiten met een slotwoord van Mark (en aansluitend de borrel). Voor de verschillende onderdelen op het festivalterrein is een aantal concepten – zoals beschreven in het bovenstaande lobbydeel – uitgewerkt. Bij elk concept wordt een kleine maaltijd geserveerd, zodat iedereen na 5 gangen een volwaardig diner heeft genuttigd.

Eerste live AI gegenereerde Kamermotie

Daarnaast speelt de eerste live gegenereerde AI motie voor de Tweede Kamer een rol tijdens het festival. De motie is als alles goed gaat in de AI – generator niet alleen een samenvattend verslag van de avond, maar levert daadwerkelijk concrete aanknopingspunten voor het te voeren beleid van de regering. Onze AI-specialisten zijn de hele avond in de weer met apparatuur en vragen aan deelnemers om dit tot een serieuze motie te genereren!

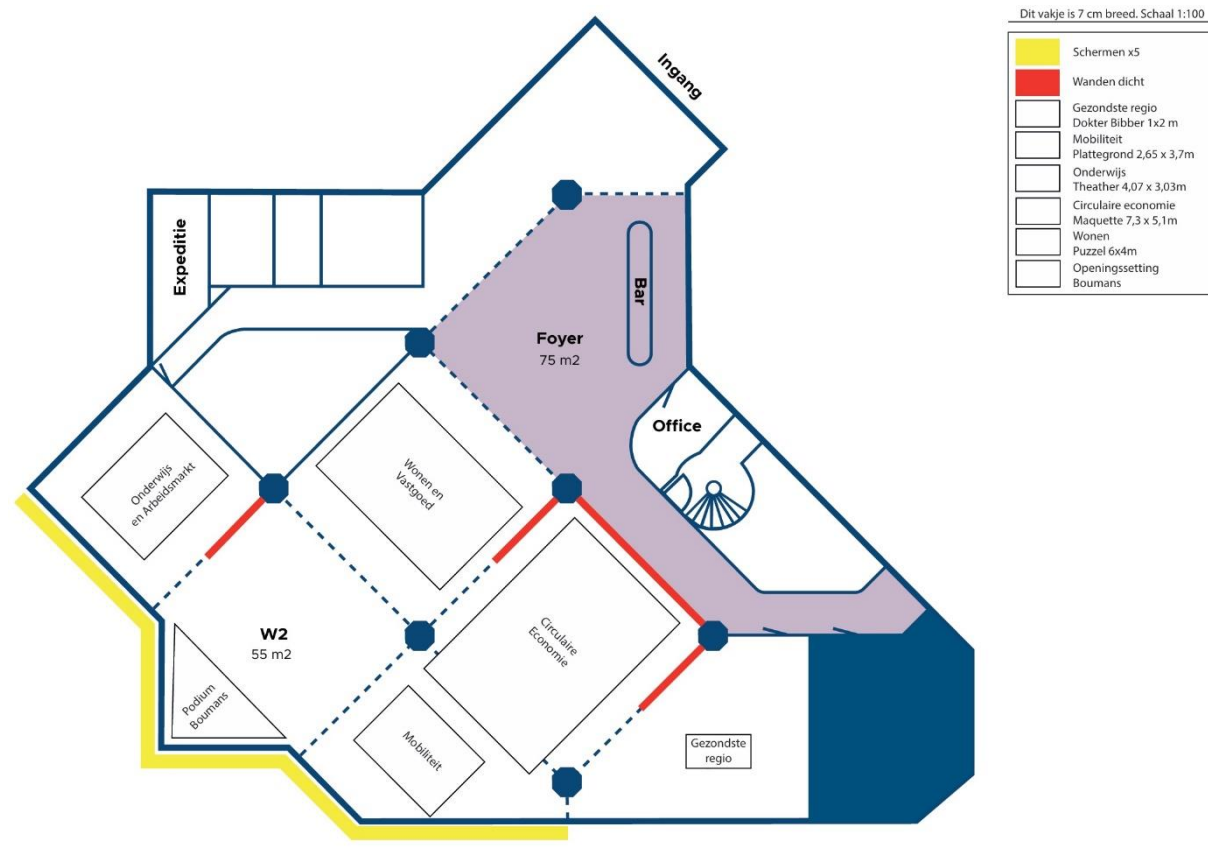
Deelnemers vanuit Achterhoek

Naast ons Algemeen Bestuur, de Achterhoek Board en een aantal collega's van 8RHK ambassadeurs (die een taak verrichten op het festival) is via de regisseurs een lijst opgesteld met een beperkt aantal genodigden uit de regio om deel te nemen en mee te reizen naar Den Haag op 19 juni. Deze keuze heeft alles te maken met de thema-specifieke onderdelen. Aangezien het totaal aantal deelnemers zoals elk jaar begrensd is, konden we helaas niet iedereen uitnodigen hiervoor. De rest van de groep bestaat uit Kamerleden (aangegeven met TK in de groepsindeling) en collega's van verschillende departementen (aangegeven met MIN in de groepsindeling).

Groepsindeling

(let op: door late wijzigingen in de Kameragenda is de indeling voor de Tweede Kamerleden tot op het laatst nog aan verandering onderhevig helaas!). Bij elke groep is een gastvrouw/gastheer aanwezig, die zorgdraagt voor eventuele kennismaking en betrokkenheid van een ieder in de groep. Deze rol wordt vervuld door de burgemeester(s), aangegeven met een B in de deelnemerslijst. Ook heeft elke groep begeleider, die de tijd bewaakt en exact weet hoe laat en waar de groep verwacht wordt, deze deelnemer staat met een C aangegeven in de deelnemerslijst.

Plattegrond

VOORLOPIGE INDELING:

GROEP 1: GEZOND (GEEL)

18:35	19:00	Start ronde 1	WONEN
19:00	19:05	Wissel	
19:05	19:30	Start ronde 2	CIRCULAIR
19:30	19:35	Wissel	
19:35	20:00	Start ronde 3	GEZOND
20:00	20:05	Wissel	
20:05	20:30	Start ronde 4	MOBILITEIT
20:30	20:35	Wissel	
20:35	21:00	Start ronde 5	ONDERWIJS & ARBEIDSMARKT

Deelnemers:

Joris Bengevoord (B) – Burgemeester Gemeente Winterswijk
Maarten Goossens (C) – Gemeente Doetinchem
Renée Wilke – Lid Raad van Bestuur Sensire
Pascal Kamperman – Directeur Achterhoek in Beweging
Edwin Maalderink – Voorzitter Streekziekenhuis Koningin Beatrix Winterswijk (SKB)
Mieke Zemelink – Directeur-bestuurder Azora
Marco Bennink – Wethouder Gemeente Oude IJsselstreek
Marije Eleveld – Wethouder Gemeente Montferland
Daniëlle Hirsch (TK - GLPvdA)
Judith Tielen (TK - VVD)
Isa Kahraman (TK - NSC)
Ingrid Michon (TK - VVD)
Danielle Jansen (TK - NSC)
Esmah Lahlah (TK - GLPvdA)
Gönül Hetteema-Fidan (MIN - BZK)

GROEP 2: WONEN (ROOD)

18:35	19:00	Start ronde 1	MOBILITEIT
19:00	19:05	Wissel	
19:05	19:30	Start ronde 2	ONDERWIJS & ARBEIDSMARKT
19:30	19:35	Wissel	
19:35	20:00	Start ronde 3	WONEN
20:00	20:05	Wissel	
20:05	20:30	Start ronde 4	CIRCULAIR
20:30	20:35	Wissel	
20:35	21:00	Start ronde 5	GEZOND

Deelnemers:

Mirjam Maasdam (B) – Burgemeester Gemeente Oude IJsselstreek
Tessa Baars (C) – Strategisch Adviseur Gemeente Doetinchem
Saar Veneman – Secretaris Directeur 8RHK ambassadeurs
Helga Witjes – Gedeputeerde Provincie Gelderland
Ingrid Lambregts – Wethouder Gemeente Doetinchem
Hanke Struik – Directeur-Bestuurder ProWonen
Arjen van Gijssel – Wethouder Gemeente Berkelland
Remco Driessen – Lobbyist Provincie Gelderland
Jos Hoenderboom – Wethouder Gemeente Oost Gelre
Arthur Jansen – SIKa/ Aweja
Inge van Dijk (TK - CDA)
Femke Zeedijk (TK - NSC)
Glimina Chakor (TK - GLPvdA)
Peter de Groot (TK - VVD)
Hannah Bezemer (MIN - BZK)

GROEP 3: MOBILITEIT (BLAUW)

18:35	19:00	Start ronde 1	GEZOND
19:00	19:05	Wissel	
19:05	19:30	Start ronde 2	MOBILITEIT
19:30	19:35	Wissel	
19:35	20:00	Start ronde 3	ONDERWIJS & ARBEIDSMARKT
20:00	20:05	Wissel	
20:05	20:30	Start ronde 4	WONEN
20:30	20:35	Wissel	
20:35	21:00	Start ronde 5	CIRCULAIR

Deelnemers:

Mark Boumans (B) – Burgemeester gemeente Doetinchem
Winy Scheeringa (C) – Gemeente Berkelland
Bart Porskamp – Wethouder Oost Gelre
Ria Ankersmit - Wethouder gemeente Oude IJsselstreek
Manja Mossel-Sletterink - Rijkswaterstaat
Bas Kippers – Provincie Gelderland
Rens Steintjes – Wethouder Gemeente Doetinchem
Peter Kettelarij – Provincie Gelderland
Thomas Edens - Strategische adviseur mobiliteit gemeente Doetinchem
Henk Vermeer (TK - BBB)
Hester Veltman (TK - VVD)
Roelien Kamminga (TK - VVD)
Hanneke van der Werf (TK - D66)
Jimme Nordkamp (TK - GLPvdA) – tot 19:00 uur
Natalie Burgers (MIN - BZK)

GROEP 4: CIRCULAIR (GROEN)

18:35	19:00	Start ronde 1	CIRCULAIR
19:00	19:05	Wissel	
19:05	19:30	Start ronde 2	GEZOND
19:30	19:35	Wissel	
19:35	20:00	Start ronde 3	MOBILITEIT
20:00	20:05	Wissel	
20:05	20:30	Start ronde 4	ONDERWIJS & ARBEIDSMARKT
20:30	20:35	Wissel	
20:35	21:00	Start ronde 5	WONEN

Deelnemers:

Anton Stapelkamp (B) – Burgemeester Gemeente Aalten
Willemien Tel (C) – Programmamedewerker 8RHK ambassadeurs
Arjan Prinsen – Voorzitter Stichting Biomassa
Sandra Metaal-Ten Dolle – Wethouder Gemeente Winterswijk
Udo Hassefras - Natuurmonumenten
Tom Kunzler - Natuurmonumenten
Natasha Groot-Braaksma – Provincie Gelderland
Fred Harbers – Ondernemer Hencon
Caroline van der Plas (TK - BBB)
Harm Holman (TK - NSC)
Marieke Koekkoek (TK - VOLT)
Tom van der Lee (TK - GLPvdA)
Thom van Campen (TK - VVD)
Renze Portengen (MIN - LNV)
Edwin Ouwejan (MIN -EZK)

GROEP 5: ONDERWIJS & ARBEIDSMARKT (ORANJE)

18:35	19:00	Start ronde 1	ONDERWIJS & ARBEIDSMARKT
19:00	19:05	Wissel	
19:05	19:30	Start ronde 2	WONEN
19:30	19:35	Wissel	
19:35	20:00	Start ronde 3	<u>CIRCULAIR</u>
20:00	20:05	Wissel	
20:05	20:30	Start ronde 4	GEZOND
20:30	20:35	Wissel	
20:35	21:00	Start ronde 5	MOBILITEIT

Deelnemers:

Marja van der Tas (B) – Burgemeester Gemeente Bronckhorst
Birkitta Kortes (C) – 8RHK ambassadeurs / Gemeente Oude IJsselstreek
Mirjam Koster – Bestuurder Graafschap College
Miriam Bouwens – HR manager Van Raam
Maria van Hattum – Bestuurder Achterhoek VO
Jorik Huizinga – Wethouder Gemeente Doetinchem
Tim te Pas – Directeur Achterkamp
Lisa Westerveld (TK - GLPvdA)
Aant Jelle Soepboer (TK - NSC)
Tony van Dijck (TK - PVV)
Claudia van Zanten (TK - BBB)
Arend Kisteman (TK - VVD)
Nanke Kraehe-Vriezen (MIN - OCW)
Erik van Hoek (MIN - SZW)

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-
Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
[www.linkedin.com/company/
ministerie-van-bzk](https://www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk)

Kenmerk
2024-0000259655

Datum 8 mei 2024
Betreft Aanpak spreiding van rijksdiensten en rijkswerkgelegenheid

De spreiding van rijksdiensten en de daarmee samenhangende werkgelegenheid over Nederland is al geruime tijd onevenwichtig, zoals blijkt uit de jaarlijkse rapportages hierover aan uw Kamer¹. In deze brief licht ik toe hoe het kabinet wil komen tot een betere spreiding, zoals aangekondigd in diverse brieven aan uw Kamer² en in het commissiedebat van 25 oktober jl. over het adviesrapport 'Elke regio telt!'³. Tevens ga ik in op de presentie van de regio in het Rijk. Met de maatregelen uit deze brief licht ik toe hoe het kabinet opvolging geeft aan de motie-Bisschop/Inge van Dijk⁴. Uit de maatregelen blijkt ook hoe het kabinet wil omgaan met de vestiging van nieuwe diensten en eventuele hervestiging van bestaande diensten mochten deze casussen zich voordoen, zoals ik had toegezegd tijdens het commissiedebat van 25 oktober in reactie op het voorstel van het lid Bushoff.

Spreiding als onderdeel van de bredere regioaanpak

Ondanks het voornemen van achtereenvolgende kabinetten om tot een betere spreiding over het land te komen, was het afgelopen decennium sprake van een relatieve versterking van rijkswerkgelegenheid in de Randstad ten opzichte van de rest van Nederland. Het huisvestingsbeleid van de Rijksoverheid werd vanuit nationaal perspectief gevoerd, met genoemde concentratie als resultaat. Het streven is naar efficiënt en doelmatig huisvestingsbeleid, waarbij het regiobelang een prominentere plek in de besluitvorming krijgt. Zoals door uw Kamer opgemerkt, zijn er ook op andere domeinen onbedoeld grote verschillen ontstaan tussen en binnen regio's.⁵ Het komen tot een betere spreiding van rijksdiensten en rijkswerkgelegenheid is dan ook geen doel op zich. Het is onderdeel van de bredere aanpak ter versterking van de kwaliteit van het wonen, werken en leven in heel Nederland zoals uiteengezet in de kabinetsreactie op het adviesrapport 'Elke regio telt!' en die ik nader heb geconcretiseerd in mijn brief van 1 maart

¹ Kamerstuk 31490, nr. 332; betreft de meest actuele rapportage met de stand per 1 januari 2023

² Kamerstukken 35561, nr. 17, 29697, nr. 114 en 31490, nr. 332, respectievelijk de kabinetsreactie op het rapport 'Groningers boven Gas', de kabinetsreactie op het rapport 'Elke regio telt!' en de jaarlijkse rapportage over de stand van zaken van de spreiding van de rijkswerkgelegenheid

³ Kamerstuk 29697, nr. 140

⁴ Kamerstuk 36200-VII, nr. 34

2024 aan uw Kamer⁵. Het kabinet werkt langs drie lijnen aan bouwstenen voor een programmatische aanpak die kan bijdragen aan het verbeteren van de verbinding tussen Rijk, medeoverheden, regio's en inwoners.

Het benoemen van een betere spreiding als een van de actielijnen impliceert dat bij de locatiekeuze van rijksdiensten het regiobelang een prominentere plek in de besluitvorming krijgt. De kansen om bij te dragen aan bovengenoemde doelen zullen in kaart worden gebracht en worden betrokken bij de afwegingen. De eerste stap voor het kabinet is het inventariseren van de ambities en het beoogde toekomstperspectief van een regio. Bij het vestigen van rijksdiensten in een regio zal het kabinet zich op het ontwikkelprofiel van de regio richten zodat langdurige, inhoudelijke samenwerkingsrelaties kunnen worden opgebouwd.

Soms zullen extra inspanningen nodig zijn om stappen vooruit te zetten. Denk bijvoorbeeld aan de regionale arbeidsmarkt die randvoorwaardelijk kan zijn voor het vervullen van vacatures bij een rijksdienst. Als een arbeidsmarktscan uitwijst dat onvoldoende gekwalificeerd personeel beschikbaar is, kan de conclusie zijn dat vestiging van een specifieke dienst niet mogelijk is. Voor een andere dienst kan de conclusie zijn dat een oplossing mogelijk is door in de beginfase meer nadruk te leggen op het hybride werken. Ook kan actief worden geworven onder jongeren die hun opleiding in de regio volgen. Dit voorkomt dat ze zich na hun studie als haast vanzelfsprekend richten op een toekomst in de Randstad. Op deze manier wordt voorkomen dat maatregelen op elkaar wachten. Het helpt ook als de betreffende regio op andere domeinen aantrekkelijker wordt.

Presentie van het Rijk in de regio en van de regio in het Rijk

Een Rijksoverheid die dichtbij en zichtbaar is maakt de binding met bestuurders en inwoners in de regio sterker. Door nabijheid en zichtbaarheid kan het vertrouwen in de overheid toenemen. Medewerkers uit de regio die bij het Rijk werken kunnen het regioperspectief inbrengen bij de totstandkoming en uitvoering van beleid. Dit geldt des te meer als het lukt om bij de spreiding aan te sluiten bij het inhoudelijke profiel van een regio en te komen tot duurzame samenwerking op kansen en behoeften. Dit raakt ook de opgave om beleid meer in verbinding te brengen met de uitvoering en om de uitvoering dichterbij de inwoners te brengen. Digitale kanalen volstaan niet altijd; het gaat ook om fysieke nabijheid en toegankelijkheid van de Rijksoverheid.

De transitie naar het hybride werken ondersteunt de verbinding tussen Rijk en regio. Doordat het in veel functies bij het Rijk mogelijk is gedeeltelijk op kantoor en gedeeltelijk elders te werken, bijvoorbeeld in een van de rijkshubs⁶ uit het landelijke netwerk dat wordt gerealiseerd, kunnen medewerkers vaker dan in het verleden werken vanuit de regio en kan het Rijk makkelijker werven in de regio. Daarmee voelen mensen uit de regio zich meer vertegenwoordigd in de besluitvorming van de Rijksoverheid. Om te stimuleren dat meer mensen uit de regio gaan werken bij het Rijk zullen maatregelen worden uitgewerkt door de

⁵ Kamerstuk 29697, nr. 142

⁶ Een rijkshub is een centraal gelegen rijkskantoor waar rijksambtenaren die daar niet hun standplaats of reguliere werkplek hebben welkom zijn om te werken en te ontmoeten.

staatssecretaris van BZK vanuit haar coördinerende rol voor het personeelsbeleid van het Rijk. Te denken valt aan het meer benadrukken van landelijke spreiding vanuit arbeidsmarktcommunicatie. Dit naast de verantwoordelijkheid van elk departement voor het eigen personeelsbeleid.

Een betere spreiding door inzet van alle ministers

Het realiseren van de genoemde doelen is een opgave voor het hele kabinet. Iedere minister is op basis van de Grondwet zelf verantwoordelijk voor de spreiding van de eigen diensten en werkgelegenheid over het land. Om de ministers te ondersteunen en te bevorderen dat de komende tijd betekenisvolle stappen richting een betere spreiding over het land worden gezet, wordt de coördinerende rol van de minister van BZK versterkt op een wijze die rekening houdt met de grondwettelijke verhoudingen. In het kabinet is afgesproken dat ministers daarbij naar een aantal richtinggevende principes handelen:

- iedere minister zorgt op termijn en waar opportuun voor een betere spreiding van de eigen diensten en werkgelegenheid;
- bij locatiekeuzes krijgen het regiobelang meer gewicht;
- bij krimp van de organisatie vindt deze in beginsel plaats in de Randstad;
- groei van de organisatie en hervestiging van bestaande diensten vinden in beginsel plaats in de provincies buiten de Randstad, bij voorkeur in regio's waar de aanwezigheid van een specifieke rijksdienst een versterkende werking heeft;
- bij de vestiging van een dienst wordt ingezet op het komen tot duurzame samenwerkingsrelaties met de regio door aan te sluiten bij de kansen, behoeften en opgaven van de regio.

Versterking van de coördinatie door de minister van BZK

De aangekondigde versterking van de coördinerende rol van de minister van BZK ligt in het verlengde van diens bevoegdheid tot het stellen van kaders op het gebied van de rijksbrede bedrijfsvoering⁷ en de rijkshuisvesting⁸. Tevens heeft hij korte lijnen en veelvuldige contacten met de medeoverheden.

Sinds 2018 beschikt de minister van BZK over een begrensde adviesbevoegdheid inzake de locatiekeuze van rijksdiensten. Op basis hiervan brengt hij advies uit bij een voorgenomen provinciegrensoverschrijdende toe- of afname vanaf 100 fte in een van de vier motie-De Vriesprovincies⁹. Met deze adviesrol zijn de afgelopen jaren positieve ervaringen opgedaan, zowel vanuit het belang van de regio als wat betreft het proces. Gebleken is dat de adviesrol niet tot een grote administratieve last leidt noch tot vertraging in de besluitvorming. Tegelijkertijd is gebleken dat deze rol het kabinet onvoldoende helpt om de ambities rond een betere spreiding van de Rijksoverheid over het land waar te maken. Daarvoor is de reikwijdte van de adviesrol te beperkt.

⁷ Coördinatiebesluit organisatie, bedrijfsvoering en informatiesystemen rijksdienst

⁸ Vaststellingsbesluiten Rijkshuisvestingsstelsels voor kantoren en specialties

⁹ Kamerstuk 31490, nr. 126

In aanmerking nemend de aard en het primaire proces van diensten en de zich daarbij voordoende besluitvormingsprocessen, versterkt het kabinet de coördinerende rol van de minister van BZK langs de volgende lijnen:

- a. Locatieadvies bij wijziging in de omvang van een dienst: de minister van BZK brengt een advies uit bij toe- of afname van werkgelegenheid vanaf 100 fte bij een dienst.
- b. Bij nieuwe diensten of organisatieonderdelen: de minister van BZK doet een voorstel voor de vestigingslocatie van een nieuwe dienst of een nieuw onderdeel met een omvang vanaf 100 fte.
- c. Bij nieuwe masterplannen rijkskantoorhuisvesting en wijzigingsverzoeken: de minister van BZK doet een voorstel waar de kantoorhuisvesting wordt gerealiseerd bij het opstellen van nieuwe masterplannen en bij Verzoeken tot Wijziging (VtW's) op een vastgesteld masterplan.
- d. Bespreken mogelijkheden spreiding met zbo's: de minister van BZK roept alle ministers met zbo's op in het reguliere gesprek over de langetermijnvisie van de organisatie en over rijksbrede ontwikkelingen¹⁰ het onderwerp van vestiging te bespreken en in gezamenlijkheid te bezien wat qua spreiding mogelijk is.
- e. Inventarisatie kansen en mogelijkheden: de minister van BZK inventariseert bij regionale bestuurders en bij ministeries kansen en mogelijkheden en stelt hiervan een overzicht op, zodat voor ministeries duidelijk wordt waar zij kunnen aansluiten bij de kernkwaliteiten van een regio opdat Rijksoverheid en regio elkaar versterken.

Bovengenoemde maatregelen betreffen alle sectoren die vallen onder de definitie van rijkswerkgelegenheid zoals overeengekomen met uw Kamer en die onderwerp zijn van de jaarlijkse rapportage over de spreiding van de rijkswerkgelegenheid over de provincies¹¹. In de kaarten in de bijlage bij deze brief is het meest actuele overzicht van de rijkswerkgelegenheidscijfers per provincie opgenomen. Het betreft de ministeries, Nationale Politie, Rechtspraak, Dienst Justitiële Inrichtingen, Defensie en zbo's. Voor een deel van de sectoren is de ruimte voor de nieuwe rol van de minister van BZK beperkt vanwege een zwaarwegend belang vanuit het primaire proces zoals bij de Nationale Politie, vreemdelingenketen, Raad voor de Kinderbescherming, douane, Defensieonderdelen of Rijkswaterstaat, die voor hun taakuitvoering gebonden kunnen zijn aan een specifieke en soms tijdelijke (werk)locatie. Ook kan er sprake zijn van een complex bestuurlijk proces zoals rond de huisvestingsproblematiek van het COA, een wisselend zaakaanbod zoals bij de IND, of wet- en regelgeving zoals bij de gerechtelijke kaart die voorschrijft waar een organisatie gevestigd is. Sectoren als Defensie en de Rechtspraak zijn al breed over het land verspreid, maar dit geldt niet voor alle ministeries. Uitvoeringsorganisaties zijn redelijk over het land verdeeld. De kerndepartementen daarentegen zijn door de aard van hun werkzaamheden nauw met Den Haag verbonden waardoor beleids-, advies- en onderzoeksfuncties vooral in de Randstad zijn geconcentreerd.

¹⁰ Zoals bedoeld in de circulaire 'Governance ten aanzien van zelfstandige bestuursorganen'

¹¹ Kamerstuk 31490, nr. 272

De genoemde richtinggevende principes en maatregelen bevorderen dat organisaties vroeg in het ontwikkeltraject rekening houden met het regioperspectief en de spreidingseffecten, en het gesprek met het ministerie van BZK aangaan. Uitgangspunt voor de nieuwe aanpak is dat de betreffende minister en de minister van BZK in gezamenlijkheid tot de vestigingslocatie komen. Daar waar men er samen niet uitkomt, wordt de casus met het BZK-advies aan de ministerraad voorgelegd.

De versterking van de rol van de minister van BZK betekent niet dat de spreiding op korte termijn wezenlijk anders wordt. Voor het bereiken van resultaten is tijd nodig: casussen moeten zich voordoen en rijksvastgoed moet worden voorbereid.

Kansen voor spreiding

De conceptmasterplannen voor de periode 2024–2028 die ik op 2 mei 2024 aan uw Kamer heb aangeboden¹² bieden nog geen zicht op een andere spreiding van de Rijksoverheid over het land. Versterking van de coördinerende rol van de minister van BZK binnen het kabinet bij beslissingen over nieuwe locatiekeuzes zal op termijn hier wel invloed op hebben. De grootste kansen voor een betere spreiding doen zich voor bij de oprichting van een nieuwe dienst, een nieuw organisatieonderdeel of bij een substantiële uitbreiding. Het verplaatsen van een dienst is complexer, mede vanwege de belangen van het personeel. Bedrijfseconomische overwegingen zullen altijd een rol spelen. Er zijn geslaagde voorbeelden uit het verleden, denk aan DUO in Groningen en het CJIB in Leeuwarden, maar realisatie is niet op voorhand verzekerd gelet op het geheel aan afwegingen bij de bedrijfsvoering van de Rijksoverheid.

Om verdere invulling te geven aan een betere spreiding van rijksdiensten en rijkswerkgelegenheid over het land en een hogere presentie van de regio in het Rijk, ga ik in gesprek met regionale bestuurders en netwerken. Illustratief voor een dergelijk netwerk is Samenwerking Rijk Noord (SRN), de netwerkorganisatie van 21 rijksdiensten in Noord-Nederland. SRN zet in op onderlinge samenwerking tussen de betrokken rijksdiensten en met andere overheden, onderwijsinstellingen en ondernemers in de regio. Het gaat daarbij onder meer om activiteiten gericht op het vergroten van de zichtbaarheid van de Rijksoverheid als aantrekkelijke werkgever in de regio. SRN is een goed voorbeeld van hoe het Rijk door interdepartementale samenwerking in de regio regionale verbinding en draagvlak realiseert.

Jaarlijkse rapportage over ontwikkelingen in de spreiding

Het rapporteren over de ontwikkelingen in de spreiding verloopt via de jaarlijkse brief over de stand van de rijkswerkgelegenheid per provincie, die voor de begrotingsbehandeling van BZK aan uw Kamer wordt gezonden. Peildatum voor deze rapportage is 1 januari van het lopende jaar. Vanaf 2025 zal een beknopt overzicht worden opgenomen van lopende casussen en hun stand van zaken.

Voor de jaarlijkse rapportage wordt, conform de afspraak met uw Kamer, uitgegaan van de standplaats van medewerkers. Voor een deel van de

¹² Kamerstuk 31490, nr. p.m. (brief d.d. 2 mei 2024)

medewerkers (in het bijzonder kantoormedewerkers) blijkt de standplaats echter niet meer de locatie te zijn waar zij gedurende de hele werkweek werken. Zij werken ook op een zogeheten plaats van tewerkstelling of vanuit huis. Sinds de afspraak met uw Kamer om over fte's (van rijksambtenaren en externen) en standplaats per provincie te rapporteren, heeft de transitie naar het hybride werken een vlucht genomen. De ontwikkeling die hiermee is ingezet gaat door. De gevolgen voor andere domeinen, zoals de spreiding, zijn nog niet duidelijk. In de loop van 2024 zal mijn ministerie de methodologie voor de jaarlijkse rapportage onder de loep nemen naar aanleiding van het hybride werken. Daarbij zal ook worden gekeken naar de jaar-op-jaar vergelijkbaarheid. Zo nodig zullen aanpassingen plaatsvinden met ingang van naar verwachting de peildatum van 1 januari 2025.

Concluderend, de ambitie van het kabinet is om de rijkswerkgelegenheid in de komende jaren beter over het land te spreiden. Bij nieuwe beslissingen over de locatiekeuze van rijksdiensten zal het regiobelang een prominentere plek in de besluitvorming krijgen en vindt de afweging op rijksniveau plaats. Daar is de inzet van het kabinet samen met regiobestuurders op gericht.

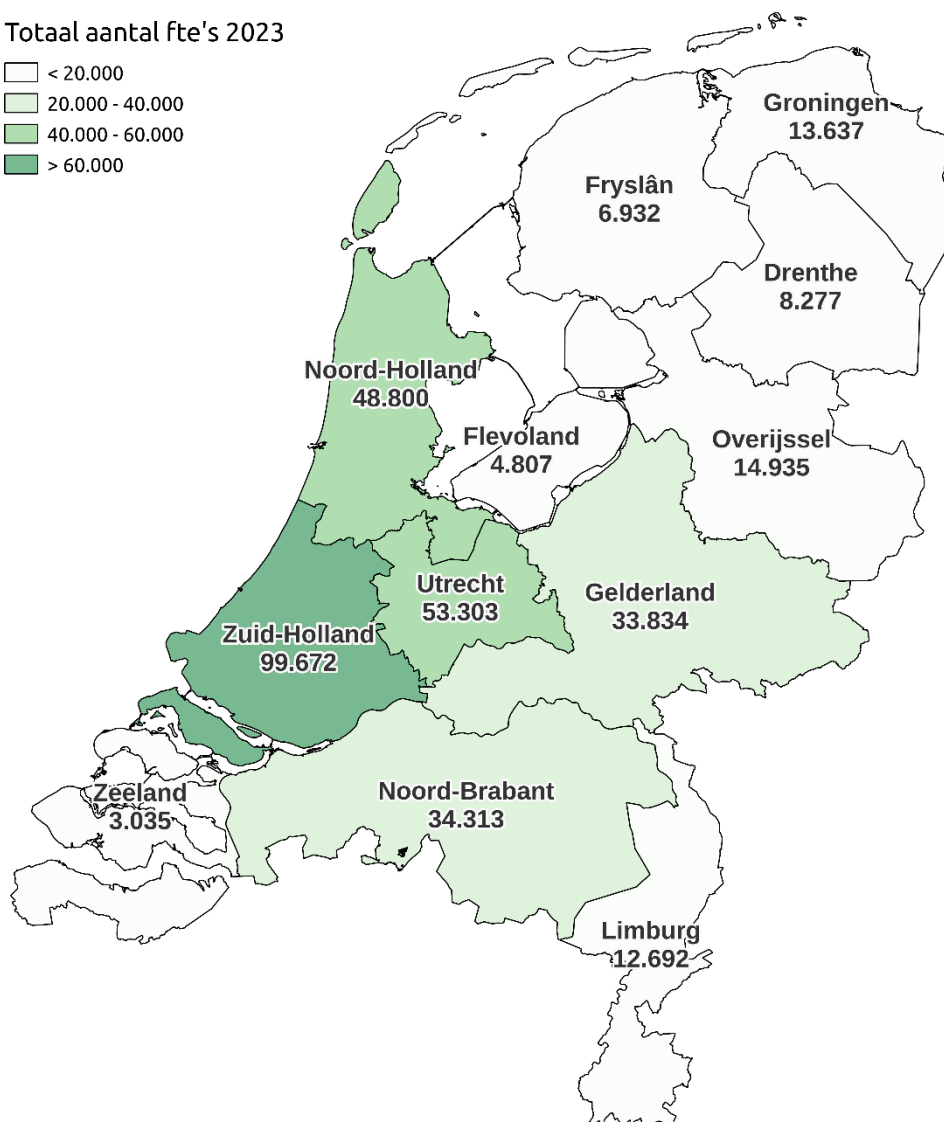
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

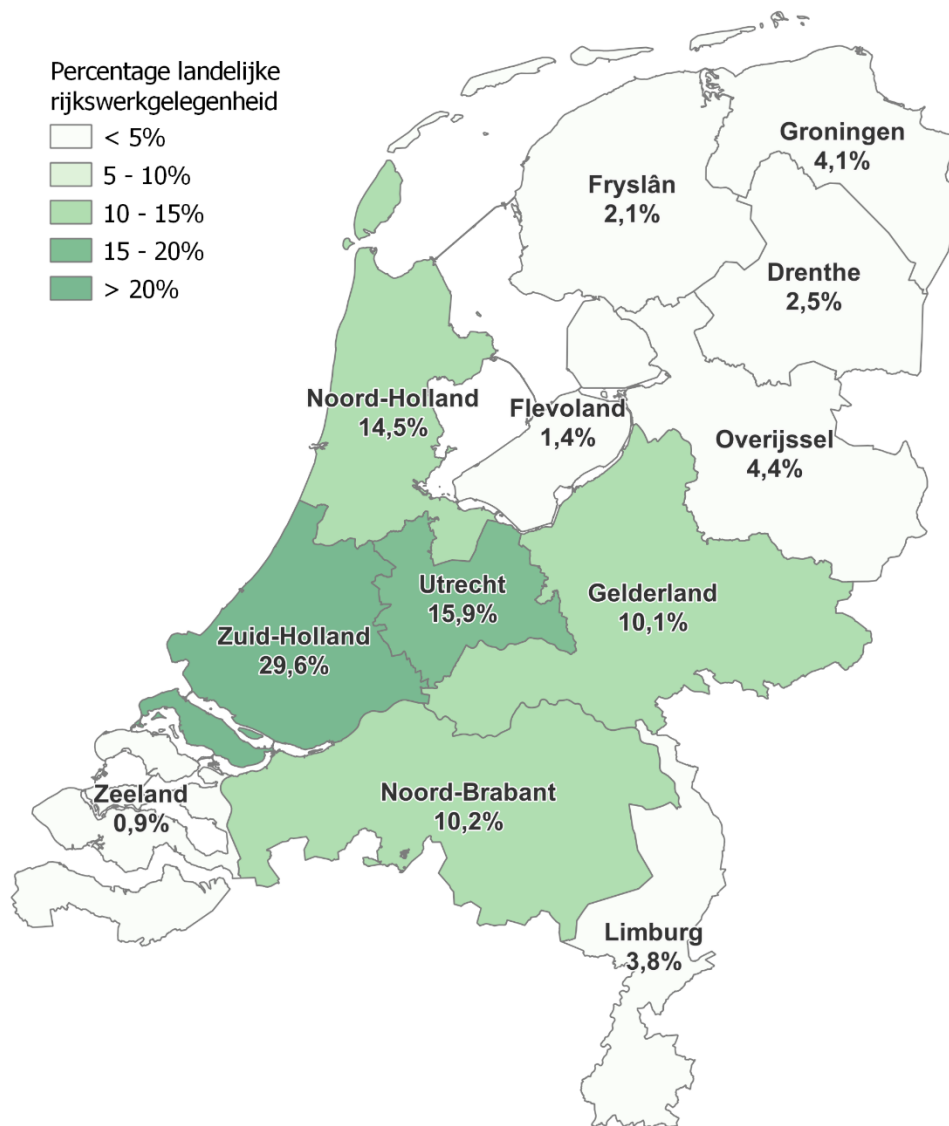
Hugo de Jonge

Bijlage: rijkswerkgelegenheid per 1 januari 2023 naar provincie in fte's en percentage

Totaal aantal fte's 2023

- < 20.000
- 20.000 - 40.000
- 40.000 - 60.000
- > 60.000

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.	: 3 juli 2024
Agendapunt	: 3
Onderwerp	: Jaarstukken 2023
Portefeuillehouder	: De heer H. de Vries

Voorstel

1. instemmen met de jaarstukken 2023;
2. instemmen met het toevoegen van € 97.450 aan het investeringsfonds;
3. het accountantsverslag voor kennisgeving aan te nemen.

Toelichting

Bijgaand treft u het de jaarstukken aan, met in de bijlage de reacties van de gemeenten in een tabel.

In de op 24 april 2024 toegestuurde stukken vindt u het jaarverslag met de programmaverantwoording waarin de resultaten van de programma's Smart Governance, Smart Economy, Smart Living en Bedrijfsvoering en rente zijn weergegeven en de paragrafen waarin wij kort een beeld schetsen van de financiële positie en de risico's van de Regio Achterhoek. Ook zijn in de jaarstukken opgenomen de jaarrekening en de uiteenzetting van de financiële positie.

De jaarrekening 2023 sluit met een voordelig saldo van € 97.450 (€ 0,37 per inwoner). De accountant heeft voor de jaarrekening 2023 een goedkeurende controleverklaring afgegeven. Dit getrouwheidsoordeel ziet ook toe op de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur. Het accountantsverslag treft u bijgaand aan.

Voorgesteld wordt om het voordelige saldo ad € 97.450 (€ 0,37 per inwoner) toe te voegen aan het investeringsfonds, zoals besloten in De Achterhoek werkt door 2.0. Voor de cofinanciering van de Regiodeal is het belangrijk om het investeringsfonds te (blijven) voeden.

Procedure:	Vervolgactie:	Bijlagen:	Consequenties:
DB d.d.: 27-3-2024 Achterhoek Board d.d.:	communicatie: Mededeling beslissing aan:	Meegezonden: Jaarstukken Reacties gemeenten Accountantsverslag Ter inzage: Plaats van inzage:	Financieel: nee Personeel: nee

Nadere informatie bij: Esther van Zuuk

Tel.nr.: (0314) 32 12 32

Jaarstukken
2023

Inhoudsopgave

Bestuurlijk voorwoord	1	Jaarstukken	
Jaarverslag		Deel III: Jaarrekening	
Deel I: Programmaverantwoording		Balans (inclusief toelichting)	53
Programma 1 Smart Governance (begroting Regio Achterhoek)	5	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	60
Programma 2 Smart Economy		Gebeurtenissen na balansdatum	60
2.1 Smart werken en innovatie	15	Overzicht van baten en lasten	61
2.2 Onderwijs en arbeidsmarkt	20	Publicatie WNT	63
2.3 Mobiliteit en bereikbaarheid	23	SiSa verantwoordingsinformatie	64
Programma 3 Smart Living		Verzamelstaat afrekening gemeenten	66
3.1 Wonen en vastgoed	26	Rechtmatigheidsverklaring	67
3.2 Circulaire economie en energietransitie	30	Controleverklaring accountant	69
3.3 Gezondste Regio	33	Bijlagen	
Programma 4 Bedrijfsvoering en rente	35	Deel IV: Uiteenzetting financiële positie	
Deel II: Paragrafen		Algemene financiële beschouwing	76
Paragraaf 1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	38	Formatieplan (inclusief toelichting)	78
Paragraaf 2 Financiering	42	Taakvelden per programma	79
Paragraaf 3 Bedrijfsvoering	45	Verzamelstaat bijdrage gemeenten	80
Paragraaf 4 Subsidies	48		

Bestuurlijk voorwoord

Wij bieden u de jaarstukken 2023 van Achterhoek ambassadeurs; het Achterhoekse samenwerkingsverband van de zeven Achterhoekse gemeenten, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de provincie Gelderland aan. De programmaverantwoording in deel I, en de paragrafen in deel II vormen samen het jaarverslag. Deel III is de jaarrekening en deel IV bevat de uiteenzetting van de financiële positie.

De regionale 3O samenwerkingsstructuur is terug te vinden in de programmaverantwoording. De programmaverantwoording is qua inhoud breder dan de financiële verantwoording. Zo willen we zichtbaar maken wat er buiten onze eigen (Regio Achterhoek) organisatie gedaan wordt door de partijen die samen Achterhoek ambassadeurs vormen.

In Achterhoek Visie 2030 Ruimte voor innovatie, groeien in kwaliteit staan onze doelen op het gebied van Smart Governance, Smart Economy en Smart Living beschreven. De programmaverantwoording heeft dezelfde indeling.

De organisatie van de Achterhoek ambassadeurs (Regio Achterhoek) is de basis en motor voor het programma Smart Governance. De activiteiten, begroting en de financiële verantwoording van Achterhoek ambassadeurs zijn in dit onderdeel te vinden. Hieraan is ook de inwonerbijdrage voor de organisatiekosten vanuit gemeenten en provincie gekoppeld.

De programma's Smart Economy en Smart Living geven inzicht in de doelen, activiteiten en lopende projecten per thema. Dit wordt, onder regie van de Achterhoek Board, door zes thematafels vormgegeven en in gang gezet. Deze thematafels hebben een belangrijke rol in het realiseren van de Achterhoek Visie 2030 en het vertalen van de ambities in concrete projecten.

Met deze begrotingsvorm maken we de doelstellingen van de Achterhoekse samenwerking zichtbaar en controleerbaar.

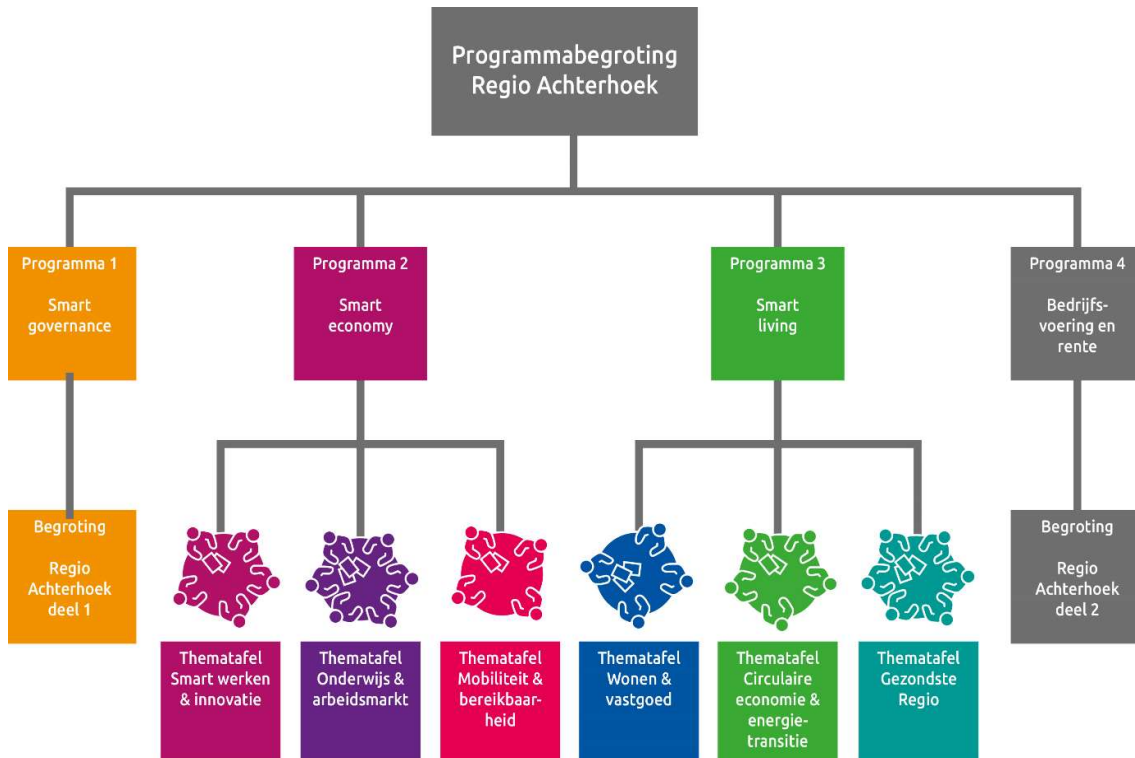
Het projectenoverzicht dat per thematafel is bijgevoegd is niet uitputtend, want er zijn steeds projecten in ontwikkeling en ook buiten ons zichtveld lopen projecten die bijdragen aan de doelen. Voor de opgenomen projecten geldt dat er vanuit Achterhoek ambassadeurs een bijdrage beschikbaar is gesteld. Programma 2 en 3 van de begroting zijn dan ook bedoeld ter informatie. De projecten van deze programma's worden voor het grootste deel uitgevoerd door de initiatiefnemers en maken geen onderdeel uit van de begroting van Regio Achterhoek.

Wij wensen u veel leesplezier!

NB In de jaarstukken hanteren we de officiële naam van de samenwerking: Regio Achterhoek. Voor de 3O-samenwerking gebruiken wij de naam Achterhoek ambassadeurs; 8RHK.

Opbouw programma's

De programmarekening van Regio Achterhoek bestaat uit 4 programma's; Smart Governance, Smart Economy, Smart Living en Bedrijfsvoering en rente. De werkzaamheden van de thematafels zijn per thematafel terug te vinden in de programma's Smart Economy en Smart Living. De werkzaamheden voor de grensoverschrijdende samenwerking zijn niet terug te vinden als een apart thema, maar gaat door alle thema's heen. De werkzaamheden van de Achterhoek Board, de Achterhoek Raad en het algemeen/dagelijks bestuur komen terug in het programma Smart Governance. Ook zijn hier de lobby, communicatie, monitoring en subsidiewerkzaamheden ondergebracht.

Samenvatting financiële jaarstukken

Jaarresultaat

	Totaal	Per inw
Smart Governance	18.000	0,07
Bedrijfsvoering en rente	<u>79.000</u>	<u>0,30</u>
Jaarresultaat positief	97.000	0,37

Het voordeel is vooral ontstaan door overschotten op de werkbudget grensoverschrijdende activiteiten, strategische focus en loonkosten. Tevens waren er rentebaten over het banksaldo bij het Rijk (schatkistbankieren).

Bestemming resultaat 2023

Voorgesteld wordt om het voordelige saldo ad € 97.450 (€ 0,37 per inwoner) toe te voegen aan het investeringsfonds, zoals besloten in *De Achterhoek werkt door 2.0*. Hierin is opgenomen dat een eventueel overschot van het jaarresultaat wordt toegevoegd aan het investeringsfonds tot een maximum van € 0,50 per inwoner (in 2023: € 131.862). In verband met het vervallen van de bijdrage van de Provincie in de organisatiekosten vanaf 2025 wordt het moeilijk een structureel sluitende begroting te maken vanaf 2026. Ook is het voor de provincie nog zoeken om voldoende cofinanciering te vinden voor de Regiodeal, dit zal naast de voor de Regiodeal gereserveerde 2 miljoen uit de lopende begroting moeten komen. Uiteraard blijven we hierover in gesprek met de Provincie, maar hierdoor is het wel essentieel het investeringsfonds te voeden.

Controleverklaring

RA12 Registeraccountants B.V. heeft voor 2023 een controleverklaring opgesteld ten aanzien van de financiële administratie en het beheer. Dit getrouwheidsoordeel ziet ook toe op de rechtmatigheidsverantwoording.

De controleverklaring voor de jaarrekening 2023 is in het boekwerk opgenomen.

Besluitvormingsproces jaarstukken

27 maart 2024	Behandeling concept jaarstukken door het dagelijks bestuur De jaarrekening, het jaarverslag, de paragrafen en bijlagen worden in de vergadering van het dagelijks bestuur behandeld.
24 april 2024	Verzenden jaarstukken naar gemeenten Na ontvangst van de controleverklaring worden de stukken uiterlijk 24 april aan de deelnemende gemeenten gezonden.
tot 18 juni 2024	Mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen Tot 18 juni 2024 mogelijkheid voor gemeenten om gemeentelijke standpunten over de jaarstukken schriftelijk kenbaar te maken bij Regio Achterhoek.
3 juli 2024	Besluitvorming door het algemeen bestuur

Doetinchem, 24 april 2024

Dagelijks bestuur Regio Achterhoek

Deel I

Programmaverantwoording

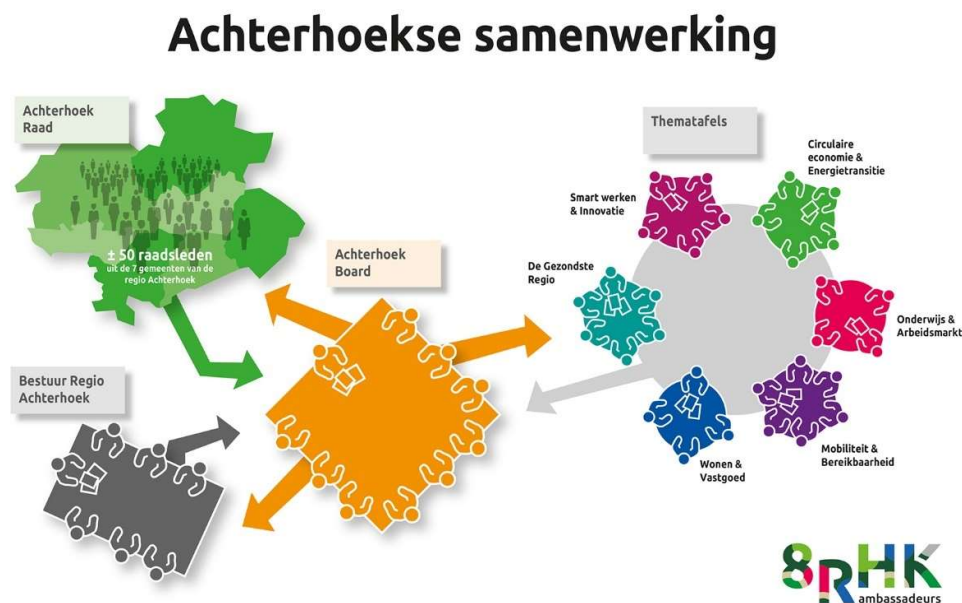
Programma 1

Smart Governance

Smart Governance

De Governance -zoals in de samenwerkingsregeling is opgenomen- staat goed. Aanvullend op deze Governance is in 2023 de stuurgroep Ruimtelijk Perspectief Achterhoek (RPA) van start gegaan. Deze stuurgroep RPA werkt aan een Achterhoeks Ruimtelijk Perspectief en fungeert als integrerende tafel voor de provinciale trajecten van het Regioarrangement en het Ruimtelijk Voorstel. Daarnaast bespreekt de stuurgroep de ontwikkelingen over het landelijk gebied (provinciaal programma VLGG) om input te leveren richting het Bestuurlijk Overleg VLGG Achterhoek en Liemers. In de stuurgroep zitten 4 leden van de Achterhoek Board (provincie, twee wethouders en een ondernemer).

In onderstaande afbeelding is het organogram van de samenwerking opgenomen.

Regio Achterhoek vormt de juridische entiteit, daarom zijn de taken en de begroting van Regio Achterhoek in dit onderdeel opgenomen. Hieraan is ook de bijdrage in de organisatiekosten van Regio Achterhoek van de gemeenten en provincie gekoppeld. Dit programma en programma 4 Bedrijfsvoering en rente liggen dan ook ter besluitvorming voor aan de gemeenten. De programma's 2 en 3 zijn opgenomen om zicht te geven op de inhoud van de Achterhoekse samenwerking, deze programma's zijn informerend.

Wat willen we bereiken?

Te bereiken maatschappelijk effect Regio Achterhoek

De samenwerking in de Achterhoek richt zich op de ruimtelijk-economische agenda. De Visie 2030 is daarvoor het kompas. Kern is een sterke economie, uitgaande van de eigen kracht, inzet op open innovatie en ruimte voor experimenten. Met daarbij een uitstekend werk-, leer-, woon- en leefklimaat en gezonde Achterhoekers.

Belangrijke opgaven daarin zijn: zorgen voor voldoende arbeidskrachten, verhogen van de arbeidsproductiviteit, betaalbaar en betrouwbaar vervoer, een energie neutrale en circulaire Achterhoek, een passende woningvoorraad en een gezonde regio. Gezamenlijk nemen we verantwoordelijkheid voor een integrale aanpak.

De opgaven en te bereiken doelen zijn belegd in de zes thematafels. In de Achterhoek Board komt dit integraal samen, worden de strategische lijnen uitgezet en nieuwe kansen en ontwikkelingen gesignaleerd. Samen met het algemeen bestuur zet de Board de lobbystrategie uiteen en geeft hier invulling aan.

Subdoelen en activiteiten Regio Achterhoek

Subdoelen	Activiteiten Regio Achterhoek
Raadsleden in positie brengen bij regionale samenwerking	<ul style="list-style-type: none">• Adviseren en faciliteren Achterhoek Raad
Slagkracht in de bestuurlijke besluitvorming en adequate uitvoeringskracht	<ul style="list-style-type: none">• Adviseren en faciliteren Achterhoek Board• Regisseren en faciliteren thematafels• Adviseren en faciliteren algemeen en dagelijks bestuur• Subsidiewerkzaamheden• Monitoring• Lobbywerkzaamheden• Communicatiewerkzaamheden en Regiomarketing

Wat hebben we gedaan en bereikt?

Adviseren en faciliteren Achterhoek Raad

De Achterhoek Raad is drie keer bijeengekomen, in april, september en december. In april is voorafgaand aan de Achterhoek Raad -voor alle raadsleden- een informatiebijeenkomst gehouden over het Regioarrangement Achterhoek. In deze bijeenkomst gaf de provincie een toelichting op de aanleiding, achtergrond en doel van het arrangement. Dit als voorbereiding op de besluitvorming in de individuele raden later dit jaar. In september is gedeputeerde H. Witjes benoemd als lid van de Achterhoek Board. E. Birkenhäger en H. Tappel zijn in 2023 herbenoemd. De Achterhoek Raad heeft ingestemd met de conclusies uit de Gebiedsgerichte Verkenning N18 om een 2x2, 80 km/uur-variant (het aanvaardbaar alternatief) als nieuwe stip op de horizon te zetten. Ook heeft de Achterhoek Raad het uitvoeringsplan 2024 vastgesteld. Hierbij is wel een motie aangenomen om waar mogelijk de focuspunten in het Uitvoeringsplan 2024 e.v. SMART te formuleren.

Adviseren en faciliteren Achterhoek Board

Regio Deal

Op 23 januari bracht minister H. Bruins-Slot een werkbezoek om de Regio Deal af te sluiten. We hebben mooie projecten bezocht, de eindrapportage aangeboden en een overzichtsfilm gemaakt. Het bezoek was vooral ook een gelegenheid om haar te laten zien dat middelen in de Achterhoek

nodig blijven en goed besteed worden. Helaas heeft het niet mogen leiden tot een nieuwe Regio Deal in de vierde tranche. Na teleurstelling is de handdoek weer opgepakt. De contacten met het Rijk zijn geïntensiveerd en we zijn samen aan de slag gegaan om een nieuwe aanvraag in te dienen. Eind oktober hebben we deze aanvraag ingediend. Hierin zijn 11 springplanken opgenomen waaraan we willen werken. Deze zijn in nauw overleg met de thematafels tot stand gekomen.

Ruimtelijke opgaven: Ruimtelijk Perspectief Achterhoek en Regioarrangement

Voor de regie op de grote ruimtelijke opgaven is in januari 2023 de stuurgroep Ruimtelijk Perspectief Achterhoek van start gegaan. Deze stuurgroep RPA werkt aan een Achterhoeks Ruimtelijk Perspectief en fungeert als integrerende tafel voor de provinciale trajecten richting het Rijk zoals het Ruimtelijk arrangement, waarin afspraken over ruimtelijke keuzes moeten worden gemaakt. Ook wordt het Regioarrangement besproken en een vervolg gegeven richting gebiedsprogrammering. Daarnaast vindt in de stuurgroep afstemming en voorbereiding plaats voor het provinciaal programma VLGG (Vitaal Landelijk Gebied Gelderland) om input te leveren richting het BO-VLGG Achterhoek en Liemers.

In 2023 is veel tijd en aandacht besteed aan het opstellen van het Regioarrangement Achterhoek onder regie van de Provincie. Het Regioarrangement wordt voor 7 regio's in Gelderland opgesteld. Het Regioarrangement Achterhoek is in het najaar van 2023 voorgelegd aan de zeven gemeenteraden. De raden hebben kennis genomen van het Regioarrangement en unaniem ingestemd met het agenderende hoofdstuk voor de toekomst. Het Regioarrangement vormt een basis voor het provinciale ruimtelijke voorstel richting het Rijk.

In april heeft de stuurgroep RPA een consultatiebrief op de kaders voor het VLGG naar de provincie gestuurd. De gemeenten Lochem en Zutphen hebben medeondertekend, evenals de samenwerking rond water in Achterhoek.

Door alle ontwikkelingen, en de urgentie en het belang ervan, is het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek wat naar de achtergrond geschoven.

De Achterhoek won op 12 oktober 2023 de prestigieuze landelijke Eo Weijers prijsvraag voor landschapsonwerp met als thema: hoe brengen we de ruimtelijke opgaven samen in een landschap waarin we graag willen wonen in de toekomst? De Achterhoek is hiermee flink op de kaart gezet. Het winnende team genaamd Aardkundig Fundamentalisme vormt een prikkelende basis om te verbreden en te verdiepen naar een Achterhoeks model en bruikbaar zijn om tot een Ruimtelijk Perspectief voor de Achterhoek te komen. Voorafgaand aan de landelijke finale vond op 25 september de feestelijke regiofinale plaats en hebben de teams Aardkundig Fundamentalisme en Operatie Landschap een gedeelde eerste plaats gekregen. De combinatie van een regionaal verhaal gecombineerd met initiatieven van onderop maakt een sterke strategie richting uitvoering en past bij de Achterhoekse identiteit.

Lobby en externe contacten

Naast het werkbezoek van de minister is er op meerdere momenten ingezet op lobby. Zo is er een verkiezingsdebat georganiseerd t.b.v. de provinciale verkiezingen en is als formatiebrief een unieke beslisboom aangeboden aan de onderhandelende partijen en de nieuwe Provinciale Staten. Op 31 mei hebben wij het eerste Lentefestival in Den Haag gehouden. Deze nieuwe formule is zeer goed bevallen. Minister Hugo de Jonge was onze hoofdgast. Ook is er volop ingezet op een goede positie bij Th!nk East NL. Eind mei is het Memorandum Think East Netherlands door ons ondertekend. Met betrekking tot het rapport Elke Regio Telt! hebben we ervoor gezorgd dat onze voorzitter Mark Boumans aan het rondetafelgesprek in de Tweede Kamer deelnam. Zie verder onder lobby.

Projecten

De Achterhoek Board heeft zeven projecten goedgekeurd. Door de versnelling die eind vorig jaar is gemaakt en het niet kunnen sluiten van een nieuwe Regio Deal in 2023 is het aantal aanvragen vanuit projecten teruggelopen. Wel beschikken we nog over Provinciale middelen uit de Gebiedsopgave Achterhoek voor projecten die uiterlijk 31 december 2026 afgerond moeten zijn.

Vijf jaar Achterhoek Ambassadeurs

In de week van 25 t/m 28 september hebben wij ons houten jubileum gevierd. In deze week was de Achterhoekse finale van de Eo Weijersprijsvraag, een feestelijke Achterhoek Raad en Achterhoek Dag en een jubileumcongres met aansprekende sprekers op 27 september.

Regisseren en faciliteren thematafels

De thematafels werken aan het realiseren van de herijkte doelen die zijn opgenomen in de herijkte visie 2030. In de jaarstukken zijn deze nieuwe doelen opgenomen. Dit wijkt dus af van de doelen in de begroting 2023. De focus voor 2023 is opgenomen in het uitvoeringsprogramma 2023. De voortgang is per thematafel beschreven bij Smart Economy en Smart Living.

Adviseren en faciliteren algemeen en dagelijks bestuur

Montferland

In oktober heeft de gemeente Montferland een verzoek tot toetreding tot Regio Achterhoek ingediend. Dit verzoek is met een positief advies voorgelegd aan de zeven gemeenteraden. Alle raden hebben dit verzoek in 2023 behandeld. Er zijn geen zienswijzen ingediend. In januari 2024 neemt het algemeen bestuur een definitief besluit over de toetreding van Montferland per 1 januari 2024.

Actualiseren regelingen

Door het dagelijks bestuur zijn alle regelingen tegen het licht gehouden en waar nodig geactualiseerd dan wel ingetrokken. Onder meer de organisatieverordening, instructie secretaris en meerdere financiële regelingen zijn opnieuw vastgesteld. Daarnaast is de samenwerkingsregeling Regio Achterhoek geactualiseerd vanwege de wijziging van de Wgr in 2022. De gewijzigde samenwerkingsregeling is in alle zeven gemeenteraden behandeld. Dit heeft geen zienswijzen opgeleverd. In 2024 kan de gewijzigde regeling (inclusief toetreding Montferland) definitief worden vastgesteld.

Tot slot heeft het dagelijks bestuur het beleid voor ongewenste omgangsvormen en integriteit vastgesteld.

Lobby en externe contacten

Naast het werkbezoek van de minister is er op meerdere momenten ingezet op lobby. Zo is er een verkiezingsdebat georganiseerd t.b.v. de provinciale verkiezingen en is als formatiebrief een unieke beslisboom aangeboden aan de onderhandelende partijen en de nieuwe Provinciale Staten.

Op 31 mei hebben wij het eerste Lentefestival in Den Haag gehouden. Deze nieuwe formule is zeer goed bevallen. Minister Hugo de Jonge was onze hoofdgast. Verder is onder coördinatie van de Duitslandcoördinatoren meegewerkt aan het voorbereiden van de EWRC in oktober. Zie verder onder lobby.

Overige punten

Op 27 januari, tijdens de SDG-dag in Winterswijk is het Memorandum Oost Nederland Münsterland ondertekend.

De jaarstukken 2022 en de programmabegroting 2024 zijn vastgesteld. Voor de raadsleden is twee keer een digitale toelichting aangeboden.

In januari was er een creatieve ontmoeting tussen het algemeen bestuur en de medewerkers van Regio Achterhoek.

In september was er een geslaagd college tweedaagse in Aken en Maastricht.

Subsidiewerkzaamheden

Zowel voor de Regio Deal als de Gebiedsopgave middelen (provincie) zijn de eind- en voortgangsrapportages opgesteld.

Voor de nieuwe LEADER periode (2023-2027) is de Lokale Ontwikkeling Strategie (LOS) ingediend en door de provincie goedgekeurd. Vanaf 2024 wordt de subsidieregeling opengesteld. Voor de Achterhoek is ruim 1 miljoen EU subsidie beschikbaar.

In november is onze aanvraag voor experimenteergebied kringlooplandbouw goedgekeurd door het ministerie van LNV. Hiermee is er € 900.000 beschikbaar voor de Achterhoek in 2023-2024.

Daarnaast zijn er diverse subsidieaanvragen gedaan bij provincie Gelderland rondom Wonen en Mobiliteit.

Voor 2023 is er een subsidieplafond vastgesteld. Daarnaast heeft het algemeen bestuur besloten dat eventuele Regio Deal middelen die vrijvallen (omdat projecten minder kosten maken of ingetrokken worden) worden toegevoegd aan het investeringsfonds. Op die manier blijven deze middelen beschikbaar voor projecten. De Nadere regels Projecten Achterhoek Visie 2030 zijn geactualiseerd en opnieuw vastgesteld, dit was nodig vanwege wijzigingen in staatssteunregels.

Voor het Verkeerskundig onderzoek grensoverschrijdende Snelle fietsverbinding Zevenaar-Doetinchem-Emmerich, is de regio LEAD partner voor een bijdrage vanuit Interreg VI. De Interreg VI aanvraag voor de Europees Doorlopende Leerlijn is goedgekeurd. Ook voor een Workshop t.b.v. het memorandum Oost Nederland- Münsterland is een interreg VI aanvraag goedgekeurd.

In de periode tot en met 31 december 2023 zijn er zeven projecten goedgekeurd. Door de versnelling die eind vorig jaar is gemaakt en het niet kunnen sluiten van een nieuwe Regio Deal in 2023 is het aantal aanvragen vanuit projecten teruggelopen. Wel beschikken we nog over Provinciale middelen uit de Gebiedsopgave Achterhoek voor projecten die uiterlijk 31 december 2026 afgerond moeten zijn.

Monitoring en Achterhoek Spreekt

In december is de vierde Achterhoek Monitor gepresenteerd in een congres bij De Storm. De monitor heeft een update gekregen met onder meer nieuwe accenten over Brede Welvaart. Verder zijn er contacten met het Datalab Go over samenwerking of verbinding bij onder meer circulaire economie, energietransitie en de woonmonitor.

Voor het opstellen van de Lokale Ontwikkeling Strategie (LOS) voor de LEADER aanvraag is een uitvraag gedaan bij het inwoner panel Achterhoek Spreekt. Hierop zijn 1934 reacties binnengekomen.

Het Achterhoekpanel is verder bevraagd over klimaat- en energiemaatregelen. Hierop zijn 2.050 reacties ontvangen.

Lobbywerkzaamheden

Regio Deal, 'Elke Regio Telt!'

Helaas hebben we geen nieuwe Regio Deal kunnen sluiten in de vierde tranche. Na de teleurstelling hebben we de contacten met het Rijk geïntensiveerd en zijn we vanaf april samen aan de slag gegaan om een nieuwe aanvraag in te dienen. Eind oktober hebben we deze aanvraag ingediend. Hierin zijn 11 springplanken opgenomen waaraan we willen werken. Deze zijn in nauw overleg met de thematafels tot stand gekomen.

We hebben zowel in de Regio Deal aanvraag als daarbuiten vol ingezet op een meer langdurige relatie met het Rijk en de contacten met departementen geïntensiveerd. Waarbij we - ook naar aanleiding van het rapport 'Elke Regio Telt!' - ingezet hebben op een stevige lobby. Dinsdag 20 juni zat Mark Boumans aan tafel bij de tweede ronde tafelsessie over het rapport Elke regio telt! en heeft

hij een goed betoog gehouden op basis van onze position paper. In de laatste week voor het reces vond het commissiedebat Elke Regio Telt plaats. Mark Boumans was hier namens de Achterhoek (en VNG) aanwezig.

Werkbezoeken en politieke contacten

Op 23 januari heeft minister Hanke Bruins-Slot een toer door de Achterhoek gemaakt in het kader van de afronding van de Regio Deal.

Op 4 maart is een onderzoek gepubliceerd door de NOS over de scheve verdeling in Nederland m.b.t. de politiecapaciteit. Hierin hebben we voorafgaand samen opgetrokken met Tweede Kamerlid Hanneke van der Werf.

Op 8 maart is in Zutphen in aanwezigheid van minister Hugo de Jonge de Woondeal Achterhoek getekend.

Op 12 mei was er een werkbezoek van Tweede Kamerleden Peter de Groot en Erik Haverkort in het kader van wonen.

Op 9 juni was Tweede Kamerlid Joba van den Berg onze gast bij Zorgcoöperatie Mariënveld in Oost Gelre.

Op 3 juli hebben Daniel Koerhuis en Erik Haverkort de Achterhoek bezocht om te spreken over de 7 miljoen euro die via de afgelopen begrotingsbehandeling voor de N18 is gereserveerd. Op 18 december hebben hierover een brief verzonden aan de Tweede Kamerleden. Ter voorbereiding op het MIRT-debat in de Tweede Kamer in januari.

Op 14 september heeft gedeputeerde Helga Witjes als nieuwe gebiedsgedeputeerde een werkbezoek aan de Achterhoek gebracht.

Op 18 september heeft minister Hugo de Jonge een werkbezoek aan de Achterhoek afgelegd in navolging op het Lentefestival.

Op 2 oktober hebben Judith Tielen en Erik Haverkort een werkbezoek aan de Achterhoek gebracht over zorg.

Op 25 oktober heeft de Staatscommissie voor demografische ontwikkeling een werkbezoek aan de Achterhoek gebracht. De commissie heeft van de regering de taak gekregen om mogelijke scenario's tot aan het jaar 2050 te onderzoeken.

Op 2 november was er een werkbezoek van Judith Tielen en Erik Haverkort over de samenwerking in de acute zorg, digitalisering en het datagedreven werken vanuit de zorg.

Op 3 november heeft DG Kees van der Burg (ministerie I&W) een werkbezoek aan de Achterhoek gebracht om in gesprek te gaan over publieke mobiliteit, mobiliteitshubs en de N18 corridor.

Op 28 november heeft DG Arne van Hout (ministerie BZK) een werkbezoek gebracht aan Bronckhorst en de Achterhoek.

Op 30 november hebben gedeputeerden Helga Witjes en Harold Zoet een werkbezoek aan de Achterhoek gebracht in het kader van het landelijke gebied.

Op 17 december hebben we een brief gestuurd aan de Tweede Kamercommissie I&W over de N18 ter voorbereiding op het MIRT debat in januari 2024.

Tweede Kamerverkiezingen

In de week na de officiële installatie van de Tweede Kamer hebben alle 150 Kamerleden een felicitatie vanuit de Achterhoek ontvangen, met daarbij een save the date voor het aankomende Achterhoeks Lentefestival op 19 juni, de papieren versie van onze Regio Deal aanvraag en een springtouw 'Hoger springen, krachtiger landen'.

Provinciale Statenverkiezingen

Op 2 maart hebben we samen met Regio8 het Achterhoekse verkiezingsdebat georganiseerd in Amphion. Alle lijsttrekkers waren aanwezig en de belangstelling was groot. In plaats van een klassieke lobbybrief hebben we in april de 'Achterhoekse beslisboom voor een triple AAA Gelders bestuursakkoord', aangeboden aan de formateur van de provincie Gelderland.

Lentefestival

Samen met de Feestfabriek en PA-adviseurs uit de gemeenten in de Achterhoek hebben we een succesvol Lentefestival gehad op 31 mei. Met affiches, polsbandjes, eetkraampjes, theater, interactieve programmaonderdelen zoals Woonopoly en wat nog meer bij een echt festival hoort. Hoofdthema was wonen, met de subthema's gezondheid, biobased bouwen en arbeidsmarkt. Er waren 17 Tweede Kamerleden en minister Hugo de Jonge trad op als hoofdgast van het festival.

Woningbouwimpuls Berkelland

Op 20 juni is vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken het goede nieuws naar buiten gebracht dat Berkelland als eerste plattelandsgemeente in Nederland een woningbouwimpuls van 2 miljoen euro in de wacht heeft gesleept. Er is qua lobby op alle fronten hard gewerkt aan dit resultaat.

Th!nk East NL

Th!nk East Netherland is het netwerk en platform waar in Oost-Nederland verband wordt samengewerkt aan innovatieve oplossingen voor een gezonde en duurzame toekomst. Met name voor de lobby en subsidies richting Brussel en ministerie van EZK. Er is een memorandum opgesteld dat eind mei is ondertekend. Zowel in de kerngroep, thematafels als de bestuurlijke regiegroep heeft 8RHK zitting genomen, waar we voorheen door andere regio's vertegenwoordigd werden. Op 6 juni vond de Th!nk East Netherlands Dag plaats, waarbij de 8RHK goed vertegenwoordigd was in de verschillende themagroepen.

EWRC

Van 9 t/m 12 oktober 2023 was de European Week of Regions and Cities (EWRC). Dit jaarlijks terugkerende netwerkevenement in Brussel is specifiek gewijd aan het Europees cohesiebeleid. Samen met de Duitslandcoördinatoren is het programma voorbereid. Waarbij de Regio een bijdrage levert aan de workshops Regionale Mobiliteitsconcepten en Skills & Arbeidsmarkt.

Communicatiewerkzaamheden en Regiomarketing

Wekelijks verschijnt onze algemene nieuwsbrief en periodiek de nieuwsbrieven van de thematafels. Onze nieuwsbrieven worden bovengemiddeld goed gelezen. Een goede score is 30%, wij zitten tussen de 40% en 50%.

In de Achterhoekse Courant hebben wij voor de zomer drie keer een artikel gepubliceerd over het thema Wonen in de Achterhoek. Dit om ons werk directer naar de inwoner te brengen. In september verscheen een betaalde content over ons vijfjarig jubileum en tien ambassadeurs die we daarvoor interviewden. In het kader van het vijfjarig jubileum zijn meerdere communicatieacties uitgezet; zoals de uitgave van een eigen 8RHK krant met daarin de tien interviews in uitgebreide versie, een overzichtsfilm van vijf jaar samenwerken en een ontwikkelde ansichtkaart met daarop een tekening van hoe de Achterhoek Raad de samenwerking typeert; om te verzenden naar contacten buiten de regio.

Maandelijks versturen we diverse persberichten over acties binnen of resultaten van de regionale samenwerking. Rondom de Eo Weijersprijsvraag werd nieuws goed opgepakt, zoals een langere nieuwsversie op het youtube kanaal van Omroep GLD.

De Achterhoek is een van de vier door het Rijk uitgekozen regio's, voor (free publicity) publicaties op Overheidvannu. <https://www.overheidvannu.nl/dossiers/in-de-regio>.

In februari is daar het artikel: Regiodeal Achterhoek: vliegwiel voor betere samenwerking met resultaat verschenen. En in juni over het lentefestival.

Belangrijke feiten over de Achterhoek -op basis van de Achterhoek Monitor- zijn op een uitvouwbaar visitekaartje overzichtelijk op een rij gezet. Handig voor onze bestuurders om bij de hand te hebben.

Sociale Media

Onze sociale mediakanalen worden goed gevolgd. Het aantal volgers stijgt nog steeds, met name op LinkedIn. Op LinkedIn hebben we bijna 6.000 volgers en op X 4.000. De interactie op LinkedIn is het hoogst en we scoren daarmee goed in 'corporate' nieuws zoals netwerkbezoeken vanuit het Rijk aan de Achterhoek, het Lentefestival, het winnen van de Eo Weijersprijsvraag of (logischerwijs) met berichten over samenwerking met vele anderen, zoals het Regioplan Achterhoek (gezondheid) en de samenwerking tussen de boeren-netwerken.

Marketingcampagne Onverwachte Hoek

2023 is het derde jaar dat Onverwachte Hoek loopt. In juli is besloten om nog 3 jaar door te gaan met de campagne. Onverwachte Hoek 2.0 zal starten in januari 2024 en heeft een looptijd tot 31 december 2026.

In maart is het jaarlijkse bestuursdiner gehouden. Tijdens dit diner is met bestuurders, ondernemers en organisaties gesproken over het wonen, werken en innoveren in de Achterhoek. Hierbij zijn mooie nieuwe verbindingen gelegd waar nieuwe projecten en ontwikkelingen voor de regio zijn ontstaan.

Met een select aantal partners is er een bezoek gebracht aan de Zwarte Cross om te kijken of een samenwerking tot de mogelijkheden behoort.

Er wordt samen met Stichting Smarthub verkend hoe we de gezamenlijke werkzaamheden en daarmee elkaar kunnen versterken. Denk hierbij aan het delen van data, wanneer een SmartHub talent uit de Smarthub doelgroep valt dat deze kunnen doorstromen naar de Onverwachte Hoek. Door het delen van data raken we de verbinding met de personen niet kwijt. Het is ook mogelijk om de vacaturebank te delen om zo een groter aantal vacatures een groter bereik te kunnen geven.

In het premium partnerschap met De Graafschap zijn we in 2023 het tweede seizoen ingegaan. We hebben ruim 40 partners voor wie we 6 evenementen hebben georganiseerd over onderwerpen die spelen op de verschillende tafels van 8RHK ambassadeurs met de focus op het thema van de campagne Werken, Wonen & Leven.

De campagne Onverwachte Hoek draait nog altijd op volle toeren. We bereiken de doelgroep.

Projecten Smart Governance

In totaal waren er eind 2023 6 projecten in uitvoering op dit onderdeel. In 2023 zijn er geen nieuwe projecten gestart.

Uitgebreidere projectinformatie en informatie over de projecten is te vinden via www.8rhk.nl

Wat heeft het gekost?

Programma 1: Smart Governance	R 2022	B 2023 primair	B 2023 gewijzigd	R 2023
Lasten (A)	3.795.000	3.349.000	4.489.000	4.151.000
Baten derden (B)	1.946.000	544.000	1.623.000	1.331.000
Sub-totaal (B-A)	-1.849.000	-2.805.000	-2.866.000	-2.820.000
Bijdragen gemeenten en Provincie (C)	2.190.000	2.310.000	2.310.000	2.292.000
Saldo van baten en lasten (B-A+C)	341.000	-495.000	-556.000	-528.000
Onttrekkingen reserves	907.000	771.000	832.000	745.000
Toevoegingen reserves	-1.248.000	-276.000	-276.000	-217.000
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0

De volgende producten vallen onder dit programma:

- Achterhoek Visie 2030 en monitoring
- Lobby en communicatie
- Coördineren van subsidies en projecten
- Advisering algemeen en dagelijks bestuur, Achterhoek Board, Achterhoek Raad en thematafels
- Uitgaven en inkomsten Investeringsfonds
- Onvoorzien

Een nadere verdeling van baten en lasten naar kosten- en opbrengstensoorten is opgenomen op de volgende pagina.

Programma 1: Inwonerbijdrage	R 2022	B 2023 primair	B 2023 gewijzigd	R 2023
Bijdrage gemeenten in programma 1	6,72	7,12	7,12	7,05
Bijdrage provincie in organisatiekosten	1,60	1,64	1,64	1,64
Bijdrage provincie in investeringsfonds	0,53	0,55	0,55	0,55
Totaal inwonerbijdrage	8,85	9,31	9,31	9,24

Toelichting

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma (€ 528.000 onttrekking) is als volgt:

Mutatie reserves:	raming gewijzigd	werkelijk
onttrekking investeringsfonds (werkbudgetten)	-405.000	-333.000
onttrekking investeringsfonds (projecten)	-351.000	-336.000
toevoeging investeringsfonds	276.000	217.000
onttrekking reserve doorontwikkeling	-76.000	-76.000
Per saldo onttrekking reserves programma 1	-556.000	-528.000

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten op dit programma is € 18.000. Het voordeel is vooral ontstaan door overschotten op de werkbudgetten grensoverschrijdende activiteiten en strategische focus.

Specificatie van baten en lasten

De baten en de lasten uit de begroting van Regio Achterhoek zijn als volgt nader te specificeren:

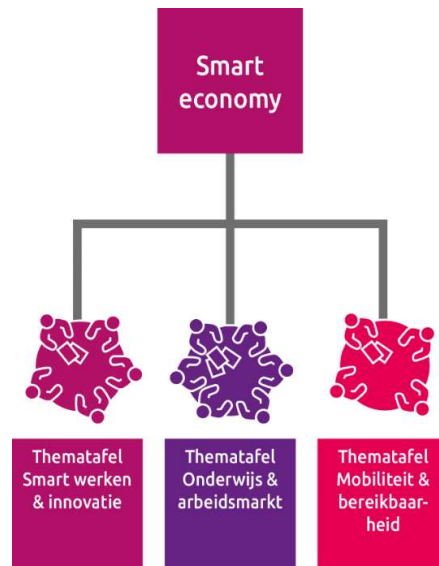
Specificatie baten derden	R2022	B 2023 primair	B 2023 gewijzigd	R 2023
Bijdrage gemeente en provincie investeringsfonds	237.000	276.000	276.000	218.000
Diverse opbrengsten (inclusief projecten)	1.692.000	268.000	956.000	723.000
Bijdrage uit voorziening wachtgelden	17.000	18.000	18.000	16.000
Ontvangen rente en doorbelaste kapitaallasten	91.000	15.000	549.000	628.000
Interne doorbelasting	372.000	343.000	740.000	740.000
Sub-totaal baten begroting	2.409.000	920.000	2.539.000	2.325.000
Af: programma 4 (Bedrijfsvoering en rente)	-463.000	-376.000	-916.000	-994.000
Totaal baten programma 1	1.946.000	544.000	1.623.000	1.331.000

Specificatie Lasten	R2022	B 2023 primair	B 2023 gewijzigd	R 2023
Personeel loonsom	1.678.000	1.858.000	1.876.000	1.863.000
Wachtgelden	17.000	18.000	18.000	16.000
Kosten Maatwerk	41.000	41.000	29.000	28.000
Overige personele kosten	63.000	70.000	70.000	39.000
Inhuur derden	78.000	28.000	119.000	149.000
Kantoorkosten (huur, ICT, telefonie, etc.)	175.000	189.000	189.000	183.000
Bestuur	18.000	15.000	15.000	14.000
Lobby, communicatie, strategische focus	117.000	124.000	154.000	142.000
Uitgaven investeringsfonds (excl. eigen projecten)	520.000	350.000	405.000	333.000
Werkbudget grensoverschrijdende samenwerking	31.000	-	46.000	34.000
Projectkosten eigen projecten	1.036.000	664.000	1.478.000	1.262.000
Kapitaallasten	-	-	-	-
Onvoorzien	26.000	8.000	120.000	118.000
Transparante btw voorheffing	49.000	48.000	48.000	51.000
Rente en afschrijving	5.000	15.000	15.000	5.000
Sub-totaal exploitatie	3.854.000	3.428.000	4.582.000	4.237.000
Bij: Interne doorbelasting	372.000	343.000	740.000	740.000
Sub-totaal lasten begroting	4.226.000	3.771.000	5.322.000	4.977.000
Af: programma 4 (Bedrijfsvoering en rente)	-431.000	-422.000	-833.000	-826.000
Totaal lasten programma 1 Smart Governance	3.795.000	3.349.000	4.489.000	4.151.000

Programma 2

Smart Economy

In deze paragraaf worden de doelen en projecten van de thematafels weergegeven die vallen onder Smart Economy. Dit zijn Smart werken en innovatie, Onderwijs en arbeidsmarkt en Mobiliteit en bereikbaarheid. Per thematafel wordt weergegeven wat men wilde bereiken (conform de herijkte visie 2030) en wat men heeft bereikt. Hierbij zijn ook projectenoverzichten opgenomen. De projecten zijn breder dan hetgeen Regio Achterhoek zelf uitvoert. Dit programma is informierend en niet ter vaststelling.

2.1 Smart werken en innovatie

Wat willen we bereiken?

Technologische ontwikkelingen vragen om nieuwe organisatie- en verdienmodellen. Digitalisering en robotisering veranderen onze leef-, leer- en werkomgeving. Om de vergrijzende en ontgroenende Achterhoek verder tot bloei te brengen, zijn innovatieve oplossingen en smart toepassingen nodig die in economisch, sociaal en ecologisch opzicht waarde realiseren. Die oplossingen komen sneller tot stand in een open innovatiesysteem waarin overheden, ondernemers en onderzoeks- en onderwijsinstellingen samenwerken en de Achterhoekse bedrijvigheid, naoberschap en vakmanschap maximaal tot uiting komen.

Te bereiken maatschappelijk effect

3 % groei van de arbeidsproductiviteit en de agrosector.

Doelen Smart werken en innovatie

Doelen 2030	Streefwaarden (t.o.v. 2020)
De Achterhoek ontwikkelt en implementeert de productie van de toekomst door technologische innovatie.	Een jaarlijkse groei van de arbeidsproductiviteit in de maakindustrie en agrosector, gemeten als toegevoegde waarde per medewerker per tijd.
De Achterhoek beschikt over inventief vakmanschap en de werknemers van de toekomst door sociale innovatie	Er zijn 35 kennisdeel- en businessclusters extra gevormd.
Gezamenlijke innovatie en crossovers tussen sectoren worden bevorderd. Het netwerk buiten onze regio wordt verder ontwikkeld. De Achterhoek is hét open innovatiesysteem van Nederland.	Er zijn 40 start ups en 20 scale ups begeleid in het ecosysteem.
De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio van Nederland.	40% van de deelnemende studenten aan Smart-Hub/Innovatiehubs komt van buiten de Achterhoek met 10% internationale achtergrond.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

Open innovatie

De ambitie met het open innovatiesysteem is om ondernemers in staat te stellen om te innoveren en de regio in staat te stellen om innovatie via een strategische weg te ontsluiten. Om dit systeem effectief te laten functioneren, spelen ‘verbinders’ een belangrijke rol. Verbinders zijn mensen die op zoek gaan naar de (latente) vragen van ondernemers en hen in verbinding brengen met het juiste aanbod. In juni organiseerden wij onder de titel ‘verbinders laten zich kennen’ de eerste fysieke ontmoeting tussen alle verbinders uit het open innovatiesysteem. Samen bepaalden we de richting van de verdere uitbreiding van het verbindersnetwerk (‘organisch, waarbij de verbinders het tempo bepalen’) en maakten we werkafspraken over hoe we elkaar nog sneller bereiken in het doorverwijzen bij innovatievragen van ondernemers. We experimenteren hierin samen met de HAN, zodat we hierin ook zelf innovatief opereren.

Projecten in het kader van het open innovatiesysteem

Innovatiecentrum SmartHub Incubator Industry betrok de nieuwe plek, in huis bij CIVON als buur van de Netwerkplaats en ook de Ideeënfabriek. De aanvraag voor weer een jaar innovatiecentrum de Steck (Skills Academy Achterhoek-Liemers) is goedgekeurd.

Het project Startup in Residence, waarin startups en overheden met elkaar optrekken in maatschappelijke uitdagingen is opgestart en heeft op de 7 lopende uitdagingen meer dan 100 inschrijvingen ontvangen van startups uit heel Europa. Op 2 november vond de grote pitchdag plaats, waarna de uitdagingen daadwerkelijk werden opgepakt. Verder zijn binnen het open innovatiesysteem verschillende projecten, initiatieven en leerkringen tot stand gekomen die bijdragen aan het inventief vakmanschap en productie van de toekomst.

In het najaar van 2023 is het project 3D metaalpoeder zeven goedgekeurd. Dit is een initiatief van AT Techniekopleidingen, waar ook het project Additive Manufacturing wordt uitgevoerd. Bij de 3D metaalprinter wordt het metaalpoeder nu nog gezeefd met een eenvoudige zeef, wat veel tijd kost en weinig efficiënt is. Middels de nieuwe technologie die in het nieuwe project wordt toegepast, wordt verwacht dat het zeefproces veiliger, sneller en met minder materiaalverlies uitgevoerd kan worden.

Binnen het open innovatiesysteem wordt het verbindersnetwerk expliciet benut om het thema Artificial Intelligence (AI) verder te verkennen. Middels een zogenoemde ‘Roadshow AI’ zijn naast de

focussectoren van de thematafel SW&I, maakindustrie en agro, ook de sectoren bouw, onderwijs, zorg en dienstverlening betrokken. Onder aanvoering van de thematafel SW&I werken we in gezamenlijkheid aan een strategie op AI in de regio.

In de laatste maanden van 2023 is in het kader van de ambitie om ondernemers goed te faciliteren in hun innovatievraag, meegewerkt aan de landelijke actieagenda MKB dienstverlening in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken. De ambitie hierbinnen is om met een vraag-gestuurd stelsel van dienstverlening meer mkb-ondernemers te bereiken, te activeren en te ondersteunen om de juiste keuzes te maken om hun bedrijf toekomstbestendig te maken en te houden. De Achterhoek is uitgenodigd om samen met een aantal andere regio's een ontwikkelplan op te stellen om de landelijke actieagenda te vertalen naar de eigen regio. Het actieplan bestaat uit zes kanskaarten, de Achterhoek richt zich op kanskaarten 1) Laat ondernemerscommunities bloeien en 6) Verhoog de kwaliteit en bereik van regionale mkb-ondersteuning. In 2024 wordt verder gewerkt aan dit plan en zal bekend worden of en hoeveel middelen er beschikbaar komen vanuit EZ om het plan tot uitvoer te brengen.

Inventief vakmanschap en innovatief vermogen

SmartHub Development heeft voor 2023-2024 7 lopende leernetwerken op evenzoveel onderwerpen. Na het in kaart brengen van het bereik van digitaliseringsinstrumenten onder Achterhoekse ondernemers wordt nu toegewerkt naar een volgende stap: een strategie en aanpak om het brede MKB (dus naast de 'koplopers' ook het 'peloton') te bereiken. Dit is ook een van de springplanken in de aanvraag voor de Regio Deal.

Het project iShare is in 2023 goedgekeurd. Binnen het project worden innovatieve software-bedrijven verbonden en versterkt middels een tweetal sub-initiatieven:

1) Het digitale platform 'iSHARE' waarop de leden hun personeel en projecten slim kunnen delen tegen kostprijs. Feitelijk ontstaat er voor een werknemer eenzelfde effect als het hebben van een 'Achterhoekarbeidscontract' zonder de werkelijke juridische gevolgen en moeilijkheden. Men blijft in dienst van een lid, zodat deze verantwoordelijk blijft.

2) Het oprichten van een 'R&D Fieldlab' waarbij de lid-ondernemers ook het onderwijs betrekken en vervolgens kennis op gebied van Data science en AI de regio inbrengen.

Alles is gericht op samenwerken, elkaar versterken, meer uitdaging creëren voor werknemers en het behouden van medewerkers binnen de alliantie.

Crossovers met andere thema's

Op 8 december heeft de thematafel een strategiedag gehouden. Doel ervan was om de focus van de thematafel en rolneming van de leden scherper te krijgen. Dit krijgt in 2024 zijn vervolg.

Vanuit de maatschappelijke opgaven wordt verbinding gezocht met andere thematafels. Vanuit het gedachtegoed open innovatiesysteem en het thema AI worden verbindingen gelegd met de sectoren bouw, onderwijs en zorg. Vanuit het energievraagstuk, wordt de verbinding met de thematafel Circulaire Economie en Energietransitie gelegd. Om de krapte op de arbeidsmarkt tegen te gaan, wordt in samenwerking met de thematafel Onderwijs en Arbeidsmarkt de werkgroep arbeidsmarktpositionering gevormd en ondersteund.

Economische profilering

In het traject van verregaande samenwerking van de bestaande drie SmartHub-initiatieven (*Young Talent, Incubator Industry en Development*) zijn flinke stappen gezet. Er wordt gewerkt aan een gezamenlijke website, ook met partners ('Achterhoekse Etalage') en ook op events treden de initiatieven nu meer gezamenlijk op. Ook worden de kansen van een gezamenlijke 'menukaart' onderzocht voor lid-organisaties op weg naar het aflopen van de subsidies van de afzonderlijke initiatieven eind 2024 (Young Talent) en april 2026 (Incubator Industry), zodat er een nog sterker merk ontstaat voor het versterken van het economische profiel van de Achterhoek als aantrekkelijke en op innovatie en ontwikkeling gerichte (werk)regio. SmartHub is daarmee (samen met bijvoorbeeld

Onverwachte Hoek) 1 van de 10 ‘dragende projecten’ waarlangs we de inspanningen op het gebied van arbeidsmarktpositionering de komende periode verder stroomlijnen – dit in samenwerking met de Thematafel Onderwijs en Arbeidsmarkt.

Projecten Smart werken en innovatie

In totaal waren er eind 2023 10 projecten in uitvoering bij deze thematafel. In 2023 zijn er 3 nieuwe projecten gestart:

Projecten	Korte omschrijving	Looptijd
SHII 2.0 Werkend ecosysteem toekomstbestendig maken	SHII heeft in de afgelopen drie jaar een werkend model opgezet als aanjager van startups, helemaal passend bij en gebruik makend van het Achterhoekse ecosysteem. Het project SHII 2.0 maakt een slag in de professionalisering van de begeleiding van startende ondernemers in de maakindustrie. SHII wordt daarmee als organisatie toekomstbestendig en de noodzakelijke startup cultuur in de Achterhoek wordt blijven verankerd.	april 2026
Skills Academy Steck	De Achterhoek innovatiever en duurzamer te maken door studenten, ondernemers en medewerkers te laten ontmoeten, onderwijzen en ondernemen.	Juni 2026
Leergang iShare	Het verbinden en versterken van innovatieve softwarebedrijven, middels een tweetal subinitiatieven: -Een digitaal platform ‘iSHARE waarop de leden personeel en projecten slim kunnen delen tegen kostprijs. -Het oprichten van een ‘R&D Fieldlab’, waarbij de lid-ondernemers ook het onderwijs betrekken en vervolgens kennis op gebied van Datascience en Ai de regio inbrengen zodat de Achterhoek beter wordt van dit concept.	Nov 2025

Uitgebreidere projectinformatie en informatie over de projecten is te vinden via www.8rhk.nl.

Hieronder wordt de financiering van de projecten die in 2023 zijn gestart weergegeven.

Financiering projecten

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaal financiering	720.261	55.920	1.005.900	1.782.081

2.2 Onderwijs en arbeidsmarkt

Wat willen we bereiken?

In 2030 zijn vraag en aanbod op de arbeidsmarkt meer in evenwicht. Om deze ambitie te bereiken zullen we de kwantitatieve opgave binnen het scenario 'talent benutten' uit de Transitieatlas Beroepsonderwijs (2017) moeten realiseren. In totaal gaat het om het aantrekken van ruim 27.000 arbeidskrachten in de periode 2018-2025. Van deze groep moet ongeveer 7.000 universitair of hbo geschoold zijn, 14.000 mbo geschoold en 6.000 vmbo geschoold. Hierbij kiezen we de komende jaren expliciet voor de sectoren Techniek (waaronder naast de maakindustrie ook de bouw en logistiek vallen) en Zorg. Voor de overige sectoren worden de ontwikkelingen goed in de gaten gehouden en wordt zo nodig actie ondernomen.

Te bereiken maatschappelijk effect

In 2030 zijn vraag en aanbod op de arbeidsmarkt meer in evenwicht.

Doelen Onderwijs en arbeidsmarkt

Doelen 2030	Streefwaarden (t.o.v. 2020)
De tekorten op de arbeidsmarkt zijn teruggedrongen.	In 2030 is het tekort aan vraag naar arbeidskrachten in de krapte sectoren teruggedrongen hiervoor ontwikkelen we ten minste 4 projecten. De uitgaande arbeidspendel is met 10 % afgenomen.
Talenten van de beroepsbevolking zijn benut door betere aansluiting vervolgoopleidingen op de vraag vanuit de arbeidsmarkt en door het verhogen van de flexibiliteit door een Leven Lang Ontwikkelen.	(Door-)ontwikkeling van tenminste 4 activiteiten waarbij leerlingen t/m 14 jaar in aanraking komen met techniek/technologie en zorg. Ontwikkeling 2 projecten ter bevordering van hybride docentschap binnen de krapte. Er functioneert een netwerk van vrouwen in techniek. Om-, her- en bijscholing van 2000 mensen naar of binnen kansrijke beroepen.
Een inclusieve arbeidsmarkt waarbij oog is voor de gehele beroepsbevolking en kansengelijkheid is toegenomen.	De arbeidsparticipatie is toegenomen naar 75%.
Grensoverschrijdende en bovenregionale samenwerking is toegenomen gericht op het oplossen van het tekort aan juist gekwalificeerd arbeidskrachten.	20% van het tekort aan arbeidskrachten wordt van buiten de regio aangetrokken.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

Arbeidsmarktpositionering

Er is een inventarisatie gemaakt van de lopende initiatieven in de regio op het vlak van werven, binden en ontwikkelen. De bevindingen zijn gedeeld met de thematafel en de Board. Op basis van de werkzame principes binnen deze initiatieven en hoe ze zich tot elkaar verhouden kunnen we concluderen dat er al veel gebeurt. Komende periode werken we aan een plan van aanpak waarbij we verkennen hoe we lopende initiatieven elkaar kunnen versterken en hoe we in de toekomst zorgen dat initiatieven vanaf hun start beter verbonden zijn met lopende zaken in de regio, hiervoor is een opdracht uitgeschreven die door K plus V wordt uitgevoerd.

Leven lang ontwikkelen

Afgelopen periode is er vanuit een Leven Lang Ontwikkelen (LLO) en Inclusieve Arbeidsmarkt geïnvesteerd in de samenwerking binnen het Gelrepact. De twee regionale projecten Rode Loper 2.0 en de HR vouchers en het bovenregionale project Leercultuur in het MKB lopen vanuit deze samenwerking in onze regio.

In navolging van de Achterhoek is er een arbeidskracht-analyse gedaan in alle 6 Gelderse Arbeidsmarkt regio's. Deze analyses geven een goed inzicht, ook om te leren van elkaars kracht en zwakte. De cijfers van de Achterhoek hebben een update gekregen.

De regionale samenwerking loopbaanontwikkeling gaan we versterken door ontschot samen te werken. Hiervoor is een kwartiermaker aangesteld om te komen tot een servicepunt loopbaanontwikkeling Achterhoek. Met onze aanpak sluiten we aan bij Rijksontwikkelingen voor de Regionale Werkcentra (RWC), maar behouden we onze couleur locale.

Het project Opijver is op dit moment zo succesvol dat er extra middelen beschikbaar zijn gesteld om het project niet stil te laten vallen. Samen met Twente, de landelijke organisatie De Buitenboordmotor (deze organisatie werkt aan systeemdoorbraken ter bevordering van het overstappen van baan naar baan, van sector naar sector) en de Stedendriehoek voeren we lobby in Den Haag voor regionale opleidingsfondsen. Op dit moment zijn we gezamenlijk met het Rijk in gesprek over het vorm geven van een pilot om inkomensval te dempen. De doorontwikkeling rondom Opijver is meegenomen in de nieuwe Regio Deal aanvraag.

Regulier opleiden

Onderwijs dichterbij de arbeidsmarkt, of de arbeidsmarkt dichterbij het onderwijs. Hierbij hebben we voor ogen dat de arbeidsmarkt beter verknoopt raakt met het onderwijs. Er is verkend via welke wegen we het beste de vraagstukken vanuit de arbeidsmarkt naar de scholen kunnen brengen. Deze vraag wordt samen met het bestuur van Profijtscholen verder uitgewerkt.

De Interreg aanvraag voor de Euregionale Doorlopende Leerlijn (EDL) is toegekend en we zijn van start gegaan met een scholenmakelaar.

Het laatste jaar van het Techniepact is ingegaan. We hebben o.a. de Week van de Techniek en de Techniekdag kunnen borgen binnen een aantal STO (Sterk Techniek Onderwijs) regio's. We inventariseren waar we een doorontwikkeling kunnen maken, naar aanleiding hiervan verkennen we of er aanvullende planvorming nodig is vanaf 2024. In 2023 waren de week van de Techniek en de Techniekdag weer zeer succesvol.

Er wordt gewerkt aan een pilot die jongeren via een app een realistisch beeld moet geven van organisaties in hun directe omgeving, welke functies je daar treft en welke opleidingen leiden tot deze functies (The Metaverse i.c.m. TechTok).

Inclusieve Arbeidsmarkt

Vanuit het in 2022 vastgestelde uitvoeringsplan Inclusieve Arbeidsmarkt hebben we via verschillende kanalen geprobeerd het Onbenut Arbeidspotentieel te bereiken. En kijken we hoe deze doelgroep kan participeren op de arbeidsmarkt. Gebleken is dat inclusieve technologie een van de middelen is die helpend is om deze groep mensen inzetbaar te maken op de arbeidsmarkt. Daarnaast wordt binnen het uitvoeringsplan inclusief gewerkt aan 8 sectorale leerlijnen om deze groep goed naar de arbeidsmarkt te begeleiden. Er is hiervoor een kwartiermaker aangesteld.

Het project Digivaardige Achterhoekers heeft een no-go advies gekregen om door te gaan naar fase 2. Het kon niet de gewenste KPI's naar tevredenheid aanleveren. Fase 1 van het project wordt afgerond, tevens wordt verkend hoe we het vergroten van digivaardigheid voor Achterhoekers opnieuw op kunnen bouwen.

Bovenregionale samenwerking

Binnen het Gelrepact werken we bovenregionaal goed samen met de andere Gelderse Arbeidsmarktregio's. Er wordt momenteel verkend hoe deze samenwerking na juni 2024 gecontinueerd kan worden. Samen met Twente werken we aan de Euregionale Doorlopende Leerlijn, waarvoor Interreg VI subsidie is ontvangen. Vanuit de Achterhoek trekken we het onderdeel scholenmakelaar. Samen met de HAN, Saxion en Radboud universiteit sluiten we aan bij de nationale groeifondsen. Samen met de Liemerse Ambassade willen we de grensoverschrijdende onderwerpen nog beter oppakken. Hiervoor hebben we samen met de Honorair Consul en Euregio een inventarisatie gemaakt.

Projecten Smart Onderwijs en Arbeidsmarkt

In totaal waren er eind 2023 9 projecten in uitvoering bij deze thematafel. In 2023 is er 1 nieuw project gestart:

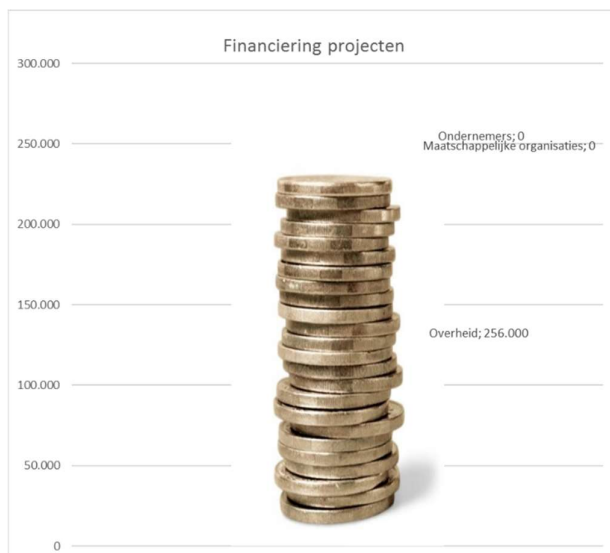
Projectnaam	Korte omschrijving	Looptijd
Euregionale Doorlopende Leerlijn (EDL) - Scholenmakelaar	INTERREG VI project van gemeente Enschede, Duitse partners en 8RHK Ambassadeurs. Het project draagt bij aan de grensoverschrijdende samenwerking op het vlak van het verbeteren van de doeltreffendheid en inclusiviteit van de arbeidsmarkten en de toegang tot hoogwaardige werkgelegenheid door de ontwikkeling van sociale innovatie infrastructuur. Er wordt een aantal instrumenten ingezet, waaronder een scholenmakelaar om partnerschappen tussen scholen aan beide zijden van de grens te creëren.	t/m 2026

Uitgebreidere projectinformatie en informatie over de projecten is te vinden via www.8rhk.nl.

Hieronder wordt de financiering van de projecten die in 2023 zijn opgestart weergegeven.

Financiering projecten

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaal financiering	256.000	0	0	256.000

2.3 Mobiliteit en bereikbaarheid

Wat willen we bereiken?

In 2030 is er energieneutraal, betaalbaar en betrouwbaar vervoer voor iedereen die zich vanuit, naar en door de Achterhoek wil verplaatsen. Hiervoor moeten zowel de hoofdinfrastructuur als de regionale en lokale infrastructuur kwalitatief en kwantitatief op orde zijn. Het is de bedoeling dat reizigers hun reis straks eenvoudig kunnen plannen via telefoon en internet. En idealiter zijn er in de Achterhoek geen belemmeringen meer voor reizigers en vervoerders tussen Nederland en Duitsland.

Te bereiken maatschappelijk effect

In 2030 is er energieneutraal, betaalbaar en betrouwbaar vervoer voor iedereen die zich vanuit, naar en door de Achterhoek wil verplaatsen.

Doelen Mobiliteit en bereikbaarheid

Doelen 2030	Streefwaarden (t.o.v. 2020)
De CO2 uitstoot van het verkeer en vervoer is verminderd	Een daling van 60% van de CO2-uitstoot (t.o.v. 1990) veroorzaakt door verkeer en vervoer in de Achterhoek. Een groei van het aantal laadpalen en toewerken naar een dekkend netwerk conform de prognoses van ElaadNL. Een groei van het aantal duurzame modaliteiten in de Achterhoek
De infrastructuur is robuust en toegankelijk waardoor de bereikbaarheid van en in de Achterhoek is toegenomen.	Een verlaging van de gemiddelde filedruk / doorstroming van de A12, A18 en N18. Een hogere klanttevredenheid van het openbaar vervoer in de Achterhoek.
Door de inzet van digitalisering en deelcultuur zijn er slimme vervoersvoorzieningen.	Een groei van het aantal duurzame deelmodaliteiten en het toewerken naar een dekkend netwerk. Een groei van het aantal (actieve) gebruikers deelvervoer en gebruikers van de GAON-app.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

Duurzaam

De afgelopen periode is nader ingezet op de energievraag op bedrijventerreinen (met de focus op logistiek), de ontstane netcongestie en hoe (als dat mogelijk is) hier slimme en creatieve oplossingen kunnen worden gevonden. Tegelijkertijd wordt binnen deze projectgroep de uitrol van publieke en semi-publieke laadpalen gecoördineerd. Afstemming en coördinatie vindt plaats in de werkgroep Duurzame Mobiliteit. De werkzaamheden van deze werkgroep zijn tot in ieder geval eind 2024 geborgd. Na 2024 is het de bedoeling de doelen up te daten, maar de samenwerking in de werkgroep voort te zetten. De komende jaren blijft dit een grote opgave.

De mobiliteitsmakelaars hebben de afgelopen periode hun werkzaamheden voortgezet om duurzaam reizen bij werknemers en werkgevers te stimuleren. Zo hebben zij diverse actieplannen opgesteld. Hierin worden in samenwerking met de ondernemers concrete acties in een plan van aanpak opgesteld om tot duurzamer woon-werkverkeer te komen, alsook de algemene werkprocessen duurzamer in te richten.

Betrouwbaar en Robuust

De projectgroep N18 heeft de gebiedsgerichte verkenning N18 met het onderzoeksbureau RHDHV uitgevoerd en bestuurlijk besproken. De conclusies hebben we met de Achterhoek Raad besproken en de Raad heeft een nieuwe stip op de horizon gezet en is akkoord met het plan van aanpak voor de komende periode. Simultaan aan dit traject hebben we richting het Rijk gelobbyd om middelen te verkrijgen voor verbeteringen op de N18. Met name op het gebied van verkeersveiligheid. De komende periode wordt verder ingezet op deze lobby en het opstellen van een corridoraanpak/werkagenda. Bij het opstellen van de agenda wordt nadrukkelijk de koppeling gelegd met overige ruimtelijke opgaven rondom fietsverbindingen, hubs, woningen en bedrijventerreinen. Op de korte termijn gaan we met het Rijk over deze aanpak/agenda in gesprek.

We hebben als regio een visie op het OV-netwerk opgesteld. Deze visie hebben we als bijlage meegestuurd bij onze input op het Programma van Eisen van de OV Concessie naar de provincie Gelderland. Met de provincie Gelderland en het ministerie van I&W zijn we in gesprek over de vormgeving van Publieke Mobiliteit. Dat is de efficiëntere en dynamischere vorm van het OV zoals wij dit in de visie op OV hebben verwerkt (het slim en efficiënt combineren van MaaS, OV, doelgroepenvervoer, ritdelen, overige taxi-vormen). Beide partners zijn enthousiast en willen dit de komende periode nader vormgeven. Ook willen we op de korte tot middellange termijn aan de slag met concrete projecten die we met behulp van de Regio Deal middelen kunnen gaan initiëren.

In de projectgroep Snelle Fietsverbinding Emmerich – Doetinchem – Zevenaar, werken we met de gemeenten Doetinchem, Montferland, Zevenaar, Stadt Emmerich, de GMR, provincie Gelderland en de regio Achterhoek aan de verkenning van dit tracé. Elke partner levert een cofinancieringsbijdrage om deze verkenning uit te voeren. Begin 2024 hebben we een onderzoekspartner gekozen die de verkenning gaat uitvoeren.

Daarnaast worden momenteel twee andere verkenningen voor de Snelle fietsverbindingen: Doetinchem-Varsseveld-Lichtenvoorde-Groenlo en Lichtenvoorde-Aalten-uitgevoerd. Medio 2024 moeten de verkenningen zijn afgerond.

De eerste rurale Hub in Lichtenvoorde is in de afgelopen periode bijna voltooid. Daarnaast zijn de mobiliteitsmakelaars en de procesbegeleider Slimme Mobiliteit in gesprek met het Slingeland Ziekenhuis om gezamenlijk uit te zoeken hoe de nieuwe locatie van het ziekenhuis als hubfunctie kan gaan dienen en wat ervoor nodig is om dit goed te combineren met het OV, fietsinfrastructuur, weginfrastructuur en onze Gaon-aanpak.

Slim

De communicatiecampagnes voor de Gaon-app en de scholieren- studentenaanpak zijn bijna volledig vormgegeven en kunnen eind Q1 2024 worden uitgevoerd. Uiteindelijk zijn deze communicatiecampagnes onderdeel van een campagne die op de langere termijn gedragsverandering bij de gebruiker en de nog niet-gebruiker moet stimuleren. De diverse werkzaamheden van de mobiliteitsmakelaars zijn hier aan gelinkt.

De digitaliseringsopgave Mobiliteitsdata Achterhoek Fase 3 is bijna geheel afgerond. De borging van de opgave vergde nog extra aandacht en is hierdoor verlengd. De werkzaamheden rondom de digitaliseringsopgave worden ook uitgebreid. Dit wordt door het Rijk opgelegd, vanwege Europese afspraken rondom het digitaal inzichtelijk maken van diverse data. Hierover zijn we met de provincie in gesprek. De bedoeling is dat de uitbreiding in de regionale werkgroep wordt opgepakt en gecoördineerd.

Projecten Mobiliteit en bereikbaarheid

In totaal waren er eind 2023 8 projecten in uitvoering bij deze thematafel. In 2023 zijn 2 nieuwe projecten gestart:

Projecten	Korte omschrijving	Looptijd
Slim en schoon voor scholieren en studenten	Het uitvoeren van een regionaal uitvoeringsplan Slimme en Schone Mobiliteit met daarin de volgende activiteiten: Onderdeel 1: Verkenning van Snelle Fietsverbindingen Onderdeel 2: Aanpak scholieren en studenten op het gebied van MaaS Onderdeel 3: Verkenning Mobiliteit over de Grens.	juni 2024
Digitalisering mobiliteitsdata 2023	Het verzorgen van het op orde brengen van de drie data items (Maximumsnelheden, Evenementen, fietsdata) bij de 7 gemeenten in de Regio Achterhoek. Het inrichten van de procesbegeleiding voor de Digitaliseringsopgave in de Regio Achterhoek vanaf 1 januari 2024 bij de gemeente Doetinchem.	juni 2024

Uitgebreidere projectinformatie en informatie over de projecten is te vinden via www.8rhk.nl.

Hieronder wordt de financiering van de projecten die in 2023 zijn opgestart weergegeven.

Financiering projecten

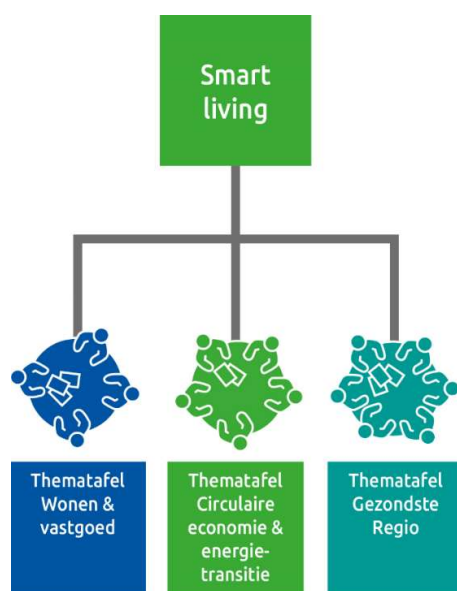
	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaal financiering	126.250	0	0	126.250

Programma 3

Smart Living

In deze paragraaf worden de doelen en projecten van de thematafels weergegeven die vallen onder Smart Living. Dit zijn Wonen en vastgoed, Circulaire economie en energietransitie en de Gezondste Regio. Per thematafel wordt weergegeven wat men wil bereiken (conform de herijkte visie 2030) en wat men heeft bereikt. Hierbij zijn ook projectenoverzichten opgenomen. De projecten zijn breder dan hetgeen Regio Achterhoek zelf uitvoert. Dit programma is informierend en niet ter vaststelling.

3.1 Wonen en vastgoed

Wat willen we bereiken?

De score voor leefbaarheid in de Achterhoek blijft minimaal op het gemiddelde van een 7,8. We willen een woningvoorraad die meebeweegt met de demografische ontwikkelingen en die kwalitatief en kwantitatief voldoet. Een aantrekkelijke en passende woningvoorraad is ook belangrijk voor het behouden en aantrekken van arbeidskrachten. We willen leegstand voorkomen en ruimte bieden aan nieuwe en bijzondere manieren van wonen. De verbinding tussen wonen, werken en aspecten als cultuur, recreatie, voorzieningen en sociale cohesie willen we versterken.

Te bereiken maatschappelijk effect

De score voor leefbaarheid in de Achterhoek blijft minimaal op het gemiddelde van een 7,8.

Doelen wonen en vastgoed

Doelen 2030	Streefwaarden (t.o.v. 2020)
De bestaande woningvoorraad is in 2030 meer toekomstbestendig (op duurzame wijze energiezuiniger gemaakt, deels afgekoppeld van gas en meer levensloopbestendig).	Het energielabel-niveau van de Achterhoekse woningvoorraad is verbeterd. Het aandeel toekomstbestendige woningen in de woningvoorraad is toegenomen.
Er zijn voldoende nieuwe (betaalbare) woningen verantwoord en adaptief met zo veel mogelijk circulaire bouwmethoden toegevoegd.	Er worden meer circulaire en biobased materialen toegepast in zowel nieuwbouw als verbouw. Er zijn meer betaalbare woningen gerealiseerd (sociale huur, midden-huur en goedkope koop).
In de periode 2023 – 2026 is een versnelling in de woningbouwproductie ingezet.	De regionale bouwproductie is toegenomen. Het bereiken van een krapte-indicator die past bij een gezonde woonmarkt. De zoektijd in de huurmarkt is afgenomen.
(Leegstaand) vastgoed is daar waar mogelijk getransformeerd naar wonen.	
Er zijn innovatieve en duurzame manieren van wonen en bouwen ontwikkeld en gerealiseerd.	

Wat hebben we gedaan en bereikt?

De bestaande woningvoorraad is in 2030 meer toekomstbestendig.

De grootste uitdaging van verduurzamen ligt bij de particuliere woningbezitters. De corporaties in de Achterhoek zijn sterk aan het verduurzamen en zullen over een aantal jaren hun portefeuille verduurzaamd hebben. De particuliere woningbezitter is echter lastig bereikbaar en minder snel in de omstandigheden of geneigd om te verduurzamen. Dit is ook de reden dat de one stop shop (onderdeel van de baanbrekende aanpak) verlenging heeft gekregen vanuit de thematafel. Tevens komen zij uit de pilotfase en gaan zij nu over tot het creëren van massa; meer wijken in een sneller tempo behandelen met de lessons learned vanuit de pilotfase in ogenschouw nemend. Uiteraard doet de Achterhoek ook mee met het Nationale Isolatie Programma. Een plan van aanpak waarbij de subsidies vanuit het Energieloket Achterhoek worden doorgezet naar de inwoners ligt ter goedkeuring bij de individuele gemeenten.

Inmiddels is ook een regionale aanpak voor energie armoede in uitvoering door het Energieloket Achterhoek. Sinds de start van deze campagne zijn hierdoor al ruim 1.000 huishoudens concreet geholpen met advies, kleinschalige maatregelen en vervanging van verouderd witgoed. Vanaf 2024 krijgt de regionale aanpak van huishoudens met energiearmoede een structureler karakter. Gemeenten en Energieloket Achterhoek bereiden op dit moment een driejarige aanpak voor.

Als aanvulling op de aanpak met de bespaarcoach wordt de inzet van de FIXbrigade onderzocht. In de regel installeert de fixer maatregelen waarvoor gereedschap, bepaalde kennis en (technische) vaardigheden zijn vereist. Denk hierbij aan CV waterzijdig inregelen of het ophangen van isolerende gordijnen. Op dit moment wordt de opzet hiervan binnen de regio onderzocht in samenwerking met fixbrigade Nederland.

Voldoende nieuwe (betaalbare) woningen met zoveel mogelijk circulaire bouwmethoden

Begin 2023 is de regionale woonagenda door de 7 gemeenten vastgesteld en de woondeal Achterhoek ondertekend. Hiermee is de visie duidelijk geworden over hoe onze regio de aankomende jaren omgaat met de woonopgaaft in de breedste zin van het woord. Deze stukken

bevatten voornamelijk doelen en ambities. Om hier verder invulling aan te geven zijn trekkers benoemd op de verschillende programmalijnen en is binnen elke programmalijn een start gemaakt met een uitvoeringsprogramma.

De thematafel is op werkbezoek geweest bij een woningfabriek in Heerenveen. In deze fabriek worden betaalbare woningen gerealiseerd. Bij het bezoek is aan de orde gekomen dat industriële/conceptuele bouw een ander proces en een andere blik van de opdrachtgevers (vnl. gemeenten en corporaties) vraagt. Om de visies en belangen van beide partijen op elkaar af te stemmen is een traject met vertegenwoordigers van deze partijen gestart. Hierbij is hernieuwd opdrachtgeverschap hét thema. Wat is ervoor nodig vanuit beide partijen om ervoor te zorgen dat conceptueel bouwen in grotere schaal van de grond komt.

Afgesproken is om vanuit minimaal drie gemeenten (permanente) locaties te bundelen en een gezamenlijke uitvraag te doen met als doel betaalbare conceptwoningen die voldoen aan het bouwbesluit te realiseren, uiterlijk in 2025. Hierbij is de prijs (max. €250.000) leidend, de opdrachtnemer willen we zo min mogelijk beperken in zijn aanbod, omdat we ons realiseren dat er voor conceptwoningen andere variabelen zijn dan bij traditionele bouw. Op dit moment wordt het project verder uitgewerkt en beraden de gemeenten zich op beschikbare locaties.

De verschillende leden van de thematafel zijn individueel bezig met plannen en realisatie van flexwoningen. Oude IJsselstreek heeft met succes een uitvraag gedaan voor 50 flexwoningen, die fabrieksmatig gebouwd zullen worden door geWOONhout in Wehl. Berkelland gaat in 2024 circa 90 flexwoningen plaatsen. Gemeente Doetinchem doet mee met het landelijke Flexcity project. Belangrijk onderdeel hiervan is het onderzoek naar het mogelijk maken van een fysieke herplaatsingsgarantie door het Rijk. De Achterhoek wacht dit onderzoek met belangstelling af en besluit dan of zij verder werk wil maken van onderlinge garantstelling voor elkaars flexwoningen.

Samen Biobased bouwen heeft een succesvolle beweging in gang gezet. Contact met de projectleiders en de thematafel is nauw. Begin 2023 is gestart met het aanhalen van de banden met de gemeenten. Zij moeten een prominentere rol spelen in deze thematiek om het verder te versnellen. Inmiddels is een eerste bijeenkomst specifiek voor gemeenten georganiseerd door CirkelRegio, Samen Biobased Bouwen en 8rhk samen. De opkomst was met 40 deelnemers goed en alle gemeenten waren vertegenwoordigd. De bedoeling is een programma over Toekomstbestendig Bouwen te ontwikkelen voor en door gemeenten. Hierbij is ook RVO betrokken, zij gaan ondersteuning bieden bij het programma en ook bij de ontwikkeling van een biobased conceptwoning voor woningcorporaties.

Versnelling woningbouwproductie

Vanuit de thematafel is er een werkgroep die zich bezighoudt met 'Van dromen naar doen'. Kern van hun inzet is: hoe gaan we onze ambities omzetten in acties. Dit heeft geleid tot concrete acties en een verandering van de gesprekken aan de thematafel. Gesprekken worden nu concreter en inhoudelijker gevoerd (op het gebied van locaties, problematieken en thema's). Dit leidt tot concrete versnelling van woningbouw. Daarnaast hebben alle gemeenten hun (potentiële) nieuwbouwlocaties in kaart gebracht en gedeeld met de andere gemeenten. Dit om elkaar te ondersteunen waar nodig en mogelijk. Ook worden aan de thematafel de ervaringen met elkaar gedeeld door steeds één lid aan het woord te laten over de lokale uitdagingen en oplossingen.

De uitkomsten van het traject 'Van dromen naar doen' zijn opgenomen in de uitwerking van programmalijn één van de Regionale Woonagenda, vergroten woningvoorraad en versnelling productie. In de Achterhoek Raad van 25 september is dit zogenaamde 10 puntenplan toegelicht, samen met de voortgang op de andere 3 programmalijnen. Zo komen er Bouw- en Doedagen in de Achterhoek en wordt er gewerkt aan een flexpool voor ambtenaren.

Transformatie leegstaand vastgoed

Het transformeren van leegstaand vastgoed (vooral in kleine kernen) is van grote toegevoegde waarde voor de leefbaarheid van onze kernen. Vaak hebben deze projecten een grote onrendabele top. Rijksmiddelen worden voornamelijk ingezet voor grotere projecten. Hier is vanuit de thematafel tegen geageerd. Gesprekken met het ministerie hebben ervoor gezorgd dat er openingen zijn gecreëerd en gemeente Berkelland met succes een Woningbouwimpuls aanvraag heeft gedaan voor 351 woningen.

Hierop voortbordurend zijn gesprekken geopend tussen RVO en meerdere Achterhoekse gemeenten om te kijken of het mogelijk is een Achterhoekse WBI-aanvraag te doen.

Leegstaand vastgoed kan ook goed worden getransformeerd naar nieuwe vormen van wonen, waarbij woningen meer worden gedeeld. Ook in de Achterhoek is deze trend naar 'het nieuwe wonen' duidelijke aanwezig. Dit heeft te maken met betaalbaarheid, het tegengaan van eenzaamheid of meer in contact met de natuur willen leven. Woonvormen waarin je zorg draagt voor elkaar, spullen deelt (gereedschap, wasautomaat), een gezamenlijke moestuin hebt en duurzaam/energie neutraal leeft, winnen daarom aan populariteit. In de laatste, zeer druk bezochte én bekeken Meet Up over woningnood in de Achterhoek op 22 juni onderzochten we nieuwe woonvormen. Er is een enquête uitgezet en de uitkomsten ervan worden nu verwerkt.

Overige Activiteiten

In februari 2023 is een brede start geweest rond het thema huisvesting arbeidsmigranten. Ongeveer 100 geïnteresseerde stakeholders uit de regio waren aanwezig. Naar aanleiding van deze sessie is er een projectleider huisvesting arbeidsmigranten aangesteld. Deze projectleider heeft als doel om in 2023 te komen tot een regionaal beleid op dit gebied en het stimuleren en verder helpen van concrete projecten.

Voor het thema wonen, welzijn en zorg is een projectgroep aan de slag gegaan met de ontwikkeling van een regionale visie. Hierbij wordt ondersteuning geboden vanuit Platform 31. Inmiddels is een vertegenwoordiging van de VVT organisaties aangeschoven bij de thematafel, zij zal aansluiten wanneer het thema wonen en zorg op de agenda staat.

Projecten Wonen en vastgoed

In totaal waren er eind 2023 14 projecten in uitvoering bij deze thematafel. In 2023 zijn er geen nieuwe projecten gestart.

Uitgebreidere projectinformatie en informatie over de projecten is te vinden via www.8rhk.nl.

3.2 Circulaire economie & energietransitie

Wat willen we bereiken?

In 2030 wekt de Achterhoek haar eigen energie op, is afval een grondstof geworden en is er meer biodiversiteit door minder emissies. Met deze ambitie groeit de Achterhoek uit tot de schoonste regio van het land. In 2030 wordt afval niet langer als een probleem of als een kostenpost gezien, maar als een nuttige grondstof. Energie wordt duurzaam opgewekt en bij het gebruik ervan staat besparing centraal. We verminderen emissies en creëren zo ruimte voor een grotere biodiversiteit. Ook voor (agrarische) bedrijven is dit interessant om nieuwe, circulaire verdienmodellen te kunnen ontwikkelen.

Te bereiken maatschappelijk effect

In 2030 wekt de Achterhoek haar eigen energie op, is afval een grondstof geworden en is er meer biodiversiteit door minder emissies.

Doelen Circulaire economie en energietransitie

Doelen 2030	Streefwaarden (t.o.v. 2020)
De Achterhoek ontwikkelt en implementeert oplossingen voor energiebesparing, duurzame opwekking en om zelfvoorzienend te worden.	Regionaal wordt 40% duurzame energie opgewekt, en uiterlijk in 2050 is de regio energieneutraal.
De agro foodsector is koploper in kringlooplandbouw door hoogwaardig benutten en gebruik van (bio)grondstoffen en biomassa en recycling van reststromen.	
Bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties transformeren hun (bedrijfs)processen en gaan efficiënter om met (primaire) grondstoffen.	Gebruik van primaire grondstoffen is t.o.v. 2010 met 50% verlaagd o.a. door toepassen van lokaal geproduceerde biograndstoffen in bouw & infra
In de gebouwde omgeving en infrastructuur zijn (hernieuwbare) grondstoffen efficiënter benut, worden hergebruikt en de levensduur verlengd.	
Broeikasgasemissies CO2 en stikstof zijn gereduceerd en dragen door innovaties bij aan toename van de biodiversiteit.	Broeikasgasemissies door CO2 zijn teruggebracht met 60% (t.o.v. 1990) en emissies van stikstof en ammoniak zijn door kringlooplandbouw substantieel gedaald. De biodiversiteit is toegenomen.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

Energietransitie

Voor het energievraagstuk van bedrijven en bedrijventerreinen is een project gestart om de situatie in energieopwekking en energieverbruik van bedrijven en op de bedrijventerreinen in kaart te brengen. Om de beschikbare netcapaciteit optimaal te benutten, en slimme energiesystemen te ontwikkelen. In de tweede helft van het jaar zijn de eerste pilots gestart op een tweetal werklocaties. Deze aanpak wordt in samenhang met onder andere de RCT-makelaars uitgevoerd, die bedrijven van direct advies kunnen voorzien bij verduurzamings- en continuïteitsvraagstukken als gevolg van onder andere netcongestie. Een uitwerking voor de prioritairere terreinen, om aan (collectieve) oplossingen te werken volgt in het nieuwe jaar. De uitwerking is een cross over met Thematafel Smart werken & Innovatie.

Gemeenten hebben het Akkoord van Groenlo geactualiseerd en werken aan een uitvoeringsagenda. Dit is aan de thematafel toegelicht met als doel om in 30-verband bij te dragen aan de uitwerking. Het project One-Stop-Shop om woningen te verduurzamen is geëvalueerd en wordt vervolgd. Agem heeft een interessant netwerk bij elkaar gebracht tijdens het Agem Inspiratiecongres. Het zelfleveringsmodel en de pilot i.s.m. Coöperatie BioZon zijn aansprekende successen, die concrete aanknopingspunten bieden om regionaal breder in te zetten, waarbij gebruik wordt gemaakt van het landelijke netwerk. Het Eco accu storage project, voor opslag van (duurzaam) opgewekte energie heeft 3 casussen opgeleverd. Bovenstaande ontwikkelingen zijn relevant gezien de uitdaging van netcongestie om tot lokale en vooral slimme oplossingen te komen, binnen de mogelijkheden van het elektriciteitsnet zolang die capaciteit niet structureel is vergroot. Via het panel Achterhoek Spreekt is dit najaar onderzoek gedaan naar klimaat- en energemaatregelen bij inwoners in de Achterhoek.

Kringlooplandbouw en Agro Food

De langlopende lobby voor het voortzetten van de experimenteeraanpak in de Achterhoek heeft tot een financiële impuls voor de regionale aanpak geleid. In het verlengde daarvan hebben vier boerenorganisaties intentie voor samenwerking uitgesproken. Ook biedt de subsidiemogelijkheden om de regionale visie voor kringlooplandbouw te actualiseren en nieuwe innovatieprojecten te starten. Het ontwerpend onderzoek de zogenoemde Boerderij van de Toekomst, een project van Wageningen Universiteit samen met experimenteergebied Twente, heeft ook een bijdrage van het ministerie van LNV ontvangen en zal starten in het nieuwe jaar. In dit project worden voor de nationale en Europese doelen voor water, klimaat en natuur handelingsperspectieven in beeld gebracht. Daarbij worden bouwstenen uit eerdere projecten ingezet en zullen aandachtsgebieden worden verkend voor verder onderzoek en pilots met proefboerderij De Marke en het netwerk van lokale agrariërs en verbonden partijen. Het project Kunstmestvrije Achterhoek is dit jaar afgerond. Tijdens een goedbezochte eindbijeenkomst werd duidelijk het project een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan mestverwerking en gebruik van alternatieve meststoffen. Voor de Achterhoek, en daarbuiten tot aan de ontwikkeling van Brusselse wet- en regelgeving. Het concept Zonvarken heeft weer nieuwe stallen opgeleverd en Supermarktketen Jumbo verkoopt sinds kort varkensvleesproducten van de coöperatie Zonvarken in ruim 150 winkels. De langlopende lobby voor het voortzetten van de experimenteeraanpak in de Achterhoek heeft tot een financiële impuls voor de regionale aanpak geleid.

Circulair werken

Op het raakvlak agro-, maak- en bouwindustrie komt de biobased ketensamenwerking op stoom, het project Samen Biobased Bouwen. De eerste velden (25 ha) met gewassen (hennep) zijn ingezaaid en geoogst met wisselend resultaat. Er zijn testen gedaan om het geoogste materiaal via inblaastechniek als isolatie voor woningen toe te passen. Deze product-markt-combinatie wordt verder ontwikkeld om in het nieuwe jaar breder toe te passen. Voor de diverse workshops in het bouwdomain is doorlopend belangstelling. Cirkelregio de Achterhoek heeft een tweetal Community of Practice-bijeenkomsten georganiseerd specifiek voor gemeenten in het kader van Toekomstbestendig bouwen, waaronder de toepassing van hernieuwbare bouwmaterialen. De recente vernieuwende uitvraag voor project De Kwekerij in Doetinchem is daarvan een aansprekend voorbeeld. Mooi resultaat is ook de eerste gemeentelijke nota voor Circulaire economie voor de gemeente Aalten. Diverse partners hebben meegewerkt aan het opstellen van de nota. In de Achterhoek monitor is de eerste grondstofstromenanalyse opgenomen. Die analyse laat zien wat de belangrijkste grondstofstromen zijn voor de regio. In het nieuwe jaar wordt dit verder uitgewerkt.

Biodiversiteit

Er is een verkenning gestart voor de aanpak van de biodiversiteitsopgave. Daar zijn diverse onderzoeken in meegenomen en is er uitwisseling geweest over lopende activiteiten bij onder andere gemeenten, waterschap en met het boeren netwerk. Dat geeft richting aan de gezamenlijke verkenning. Het onderzoek naar Basiskwaliteit Biodiversiteit biedt inzicht per gemeente waar de opgave het grootst is. Vanuit het onderwijs is Van Hall Larenstein aangehaakt, en worden studenten betrokken bij vervolgprijzen. De thematafel heeft op basis van de verkenning gevraagd om een voorstel voor een regionale aanpak. Die volgt in het nieuwe jaar.

Projecten Circulaire economie en energietransitie

In totaal waren er eind 2023 12 projecten in uitvoering bij deze thematafel. In 2023 zijn 2 nieuwe projecten gestart:

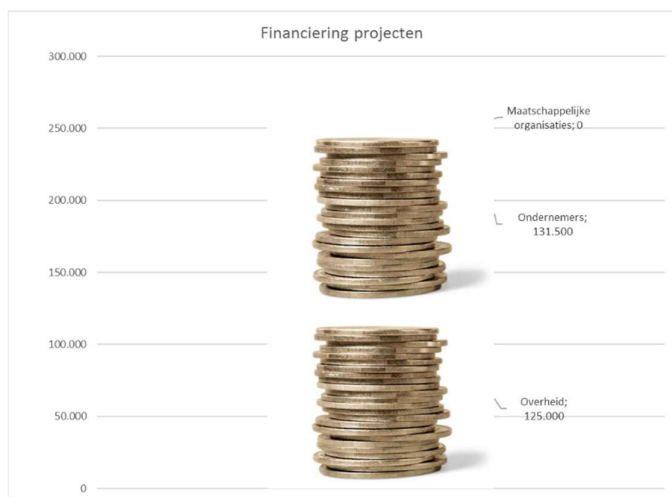
Projectnaam	Korte omschrijving	Looptijd
Vergaderpaviljoen De Marke	Tijdens het project wordt een Biobased vergaderpaviljoen gebouwd met regionaal geteelde gewassen. De bouw van het pand dient als proeftuin voor lokale consortium partijen om bijv. nieuwe gewas/product combinaties en verwerkingsmogelijkheden te onderzoeken en in de praktijk te testen. Tevens wordt op deze manier in de praktijk gebouwd aan nieuwe ketensamenwerkingen.	mei 2024
Slimme energiesystemen Achterhoek	In kaart brengen van huidige en toekomstig te verwachten knelpunten in de netcapaciteit en kansen en mogelijkheden om de beschikbare netcapaciteit beter te benutten. Op kansrijke locaties (bedrijvenparken) aan de slag met bedrijven met impact op netbalancerings.	juli 2024

Uitgebreidere projectinformatie en informatie over de projecten is te vinden via www.8rhk.nl.

Hieronder wordt de financiering van de projecten die in 2023 zijn gestart weergegeven.

Financiering projecten

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaal financiering	125.000	0	131.500	256.500

3.3 Gezondste regio

Wat willen we bereiken?

Er heeft in 2030 een verschuiving plaatsgevonden naar slimmere zorg en het voorkomen van ziekten. Het zogenoemde 'prevent model' geeft aan hoe preventie op alle groepen binnen de samenleving kan worden toegepast en welke resultaten behaald kunnen worden. We zetten in op de filosofie van 'positieve gezondheid', met andere woorden het vermogen van mensen zich aan te passen en zelf regie te voeren in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. De 'gezondheidspiramide' geeft een nieuwe visie op de organisatie rondom gezondheid en zorg. Het vertrekpunt is voorkomen dat mensen ziek worden en zorg nodig hebben. Door op alle niveaus te investeren in leefstijl, preventie, gezondheid en gedrag kan een groot deel van de ziekte- en behandelkosten vermeden worden. Extra aandacht gaat daarbij uit naar mensen met de grootste gezondheidsachterstand, zoals de groep met een lage sociaaleconomische status. Door het stimuleren van een gezonde leefstijl hopen we het ziekteverzuim terug te dringen en daarmee de arbeidsparticipatie te verhogen.

Te bereiken maatschappelijk effect

Er heeft in 2030 een verschuiving plaatsgevonden naar slimmere zorg en het voorkomen van ziekten.

Doelen Gezondste Regio

Doelen 2030	Streefwaarden (t.o.v. 2020)
Er is een betaalbaar en toegankelijk netwerk van zorg-, gezondheids- en ondersteuningsdiensten van hoge kwaliteit waar professionals met plezier werken.	De ervaren kwaliteit van zorg is verbeterd. De totale kosten van zorg-, gezondheids- en ondersteuningsdiensten stijgen minder hard dan de huidige verwachting.
De Achterhoek is de gezondste regio van Nederland door preventie en zorginnovatie, dit in samenhang met wonen, werken, leren en meedoen.	De ervaren gezondheid van de Achterhoekers is toegenomen. Achterhoekers scoren beter op de verschillende dimensies van positieve gezondheid. Het ziekteverzuim ligt in de Achterhoek lager dan bij soortgelijke bedrijven of organisaties elders.
Achterhoekers zijn zelf (langer) verantwoordelijk voor hun gezondheid.	De veerkracht en weerbaarheid van Achterhoekers zijn toegenomen.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

Uitwerking Integraal Zorgakkoord (IZA) in regio

In 2023 is binnen 'De Gezondste Regio' veel aandacht besteed aan de regionale uitwerking van het landelijke Integraal Zorgakkoord, wat als doel heeft om de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. In juni 2023 is in de Achterhoek een nieuw regiobeeld vastgesteld. Dit Regiobeeld laat de belangrijkste regionale opgaven zien en vormt het uitgangspunt voor het Regioplan. In de periode juli 2023 tot december 2023 is op basis van het Regiobeeld gewerkt aan het Achterhoeks Regioplan. Het doel van het Regioplan is om te komen tot een beperkt aantal opgaven die met prioriteit worden opgepakt. In december 2023 is het Regioplan vastgesteld door de Thematafel De Gezondste Regio. De thema's in het Regioplan zijn: gezond leven en preventie, veerkrachtig ouder worden, mentaal gezond en prettig werken in zorg en welzijn. Om het perspectief van inwoners en professionals mee te nemen zijn in oktober drie sessies georganiseerd om

gezamenlijk ideeën over oplossingsrichtingen te verkennen. Daarnaast is er samengewerkt in een regionaal programmateam.

Zorginnovatie

Op 9 juni 2023 heeft de stuurgroep van Achterhoek Gezond besloten te stoppen met de wijze waarop zij binnen de Achterhoek hebben geprobeerd vorm en inhoud te geven aan het gedachtegoed van population health management. De leden van de stuurgroep hebben uitgesproken om bij de uitvoering van het Regioplan Achterhoek, conform IZA, de principes van population health management en ook positieve gezondheid terug te laten komen. De ontwikkelplekken zijn overigens wel doorgegaan met hun ontwikkeling.

Preventie

In 2020 is het Regionaal preventieakkoord Achterhoek opgesteld met meer dan 80 partners uit de Achterhoek. In het Regioplan voor de Gezondste Regio is preventie wederom benoemd als belangrijk thema, waardoor preventie en zorg vanaf eind 2023 nog sterker met elkaar in verbinding staan en we hierin gezamenlijke plannen ontwikkelen en gaan uitvoeren. Als het gaat om preventie, wordt er verbinding gemaakt met de GALA-plannen (Gezond en Actief Leven Akkoord) van gemeenten en de ambities van de thematafel.

Om gezondheidsverschillen te verkleinen, is het nodig om Achterhoekers met een achterstand op het gebied van digivaardigheid te ondersteunen. Het project Digivaardige Achterhoekers is stopgezet (zie Onderwijs en Arbeidsmarkt). Digivaardigheid van inwoners en professionals is en blijft een belangrijk uitdaging met oog op de toekomst, daarom wordt gekeken hoe we in de komende periode aan de slag gaan met dit thema. Het project Welzijn op Recept, waar alle gemeenten op aangehaakt zijn, is één van de ketenaanpakken binnen het GALA en worden regionaal verder versterkt.

Vanuit een communicatiewerkgroep van Achterhoekse VVT-organisaties (Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg) is in 2023 gestart met een bewustwordingscampagne 'Praat vandaag over Morgen'. Het doel van de campagne is om gesprek aan te gaan over ouder worden en om eigen regie te versterken. Binnen de Gezondste Regio zijn partijen sinds eind 2023 samen aan de slag om deze campagne regionaal en vanuit de samenwerking met gemeenten en zorgorganisaties een vervolg te geven. Hiermee is de eerste stap gezet voor een gezamenlijke bewustwordingscampagne over veranderingen in de zorg in de Achterhoek.

Projecten Gezondste regio

Eind 2023 was er 1 project in uitvoering bij deze thematafel. In 2023 zijn er geen nieuwe projecten gestart via de subsidiekanalen van Regio Achterhoek.

Programma 4

Bedrijfsvoering en rente

Wat willen we bereiken?

Strategische doelstelling

Wij willen begrotingsevenwicht binnen de bij andere programma's nagestreefde doelstellingen en met een minimale bijdrage van de gemeenten een maximaal resultaat behalen. De kosten en opbrengsten moeten elkaar, gezien de beperkte financiële armslag, zoveel mogelijk in evenwicht houden.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

De volgende werkzaamheden zijn verricht in 2023:

Activiteit	Prestatie-/resultaatafspraak
Incidentele financiering	Realiseren van begrotingsevenwicht.
Algemeen financieel beleid	<ul style="list-style-type: none">• Voldoen aan wettelijke kaders (rechtmatigheid);• Continu verbeteren van de beleidscyclus;• Adequate bedrijfsvoering;• Uitvoeren van interne controles conform intern controleplan;• Verantwoording van de uitgaven.
Treasury	Beheren van de financiële middelen.

Algemeen financieel beleid

In dit kader vraagt het voldoen aan wettelijke kaders en de daarop betrekking hebbende verordeningen continu de aandacht. Vanaf dit boekjaar wordt een rechtmatigheidsverantwoording van het bestuur opgenomen in de jaarrekening. In eerste instantie was dit voorzien voor 2021, maar de wetswijziging is twee jaar uitgesteld. In het kader van deze verandering is een intern controleplan opgesteld waarin is aangegeven hoe de interne controle wordt vormgegeven. De interne controlewerkzaamheden zijn gedurende het boekjaar volgens het controleplan uitgevoerd. Bij de controle zijn geen noemenswaardige afwijkingen van de regelgeving geconstateerd. Voor een nadere toelichting op de onderwerpen van de interne controle wordt verwezen naar de paragraaf rechtmatigheid.

We controleren steeds op de naleving en relevantie van geldende regelgeving. In het kader van de wetswijziging zijn in 2023 de financiële – en controleverordening geactualiseerd en vastgesteld. Tot slot hebben in 2023 werkzaamheden plaatsgevonden voor het verkrijgen en verantwoorden van subsidies vanuit diverse regelingen (Leader, Volkshuisvestingsfonds, techniekpact, MKB-deal, gebiedsopgave Provincie en Regio Deal).

Treasury

Op het gebied van Treasury zijn in 2023 met name de Regio Deal middelen van belang. Er is € 20 mln. in beheer bij Regio Achterhoek ten behoeve van de financiering van projecten. Hiervan is eind 2023 € 14 mln. besteed. Eind 2022 zijn alle middelen beschikt aan projecten. De projecten dienen uiterlijk in 2025 te zijn afgerond. In 2024 wordt een nieuwe Regio Deal gesloten van € 25 mln.

Wat heeft het gekost?

Programma 4: Bedrijfsvoering en rente	R 2022	B 2023 primair	B 2023 gewijzigd	R 2023
Lasten (A)	431.000	422.000	833.000	826.000
Baten derden (B)	463.000	376.000	916.000	994.000
Sub-totaal (B-A)	32.000	-46.000	83.000	168.000
Bijdrage gemeenten en Provincie (C)	-73.000	-	-	-79.000
Saldo van baten en lasten (B-A+C)	-41.000	-46.000	83.000	89.000
Onttrekkingen reserves	41.000	46.000	54.000	48.000
Toevoegingen reserves		-	-137.000	-137.000
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0

Programma 4: Inwonerbijdrage	R 2022	B 2023 primair	B 2023 gewijzigd	R 2023
Totaal inwonerbijdrage	-0,28	-	-	-0,30

Toelichting

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma (€ 89.000 toevoeging) is als volgt:

Mutatie reserves:	raming gewijzigd	werkelijk
onttrekking reserve onderhoud huisvesting	-5.000	-
onttrekking reserve doorontwikkeling	-49.000	-48.000
toevoeging algemene reserve	137.000	137.000
Per saldo toevoeging reserves programma 4	83.000	89.000

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten op dit programma is € 79.000. Het voordeel is vooral ontstaan door rentebaten over het banksaldo bij het Rijk (schatkistbankieren).

Voor een nadere onderbouwing van de baten en lasten wordt verwezen naar programma 1.

DEEL II

Paragrafen

1 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen van de Regio is het vermogen om (incidentele) financiële tegenvallers te kunnen opvangen om taken te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit (de beschikbare middelen om niet begrote kosten te dekken) en de risico's (waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten). Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de Regio.

1.1 Beleid

In de nota "reserves en voorzieningen" van november 2023 zijn kaders gegeven hoe met het vermogen van de Regio kan en mag worden omgegaan. Door het algemeen bestuur is bepaald dat het maximaal te reserveren bedrag voor weerstandsvermogen wordt bepaald op basis van een weerstandratio van 1,4 * de benodigde weerstandscapaciteit (AB 17 december 2021), ofwel op basis van de primaire begroting 2023 € 358.000. Echter in de laatste nota "reserves en voorzieningen" (2023) is de benodigde weerstandscapaciteit vastgesteld op € 327.000 in verband met gewijzigde risico's. De maximale omvang voor het weerstandsvermogen is dan € 458.000. Een surplus wordt uitbetaald als het weerstandsvermogen boven dit bedrag uitkomt. Dit wordt jaarlijks bepaald bij het vaststellen van de begroting en wordt bepaald op basis van het laatste jaar van het meerjarenbeeld, rekening houdend met de effecten van inmiddels genomen bestuursbesluiten met financiële gevolgen voor volgende jaren.

1.2 Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij besteedbaar deel van de algemene reserve vermeerderd met stille reserves en met onvoorzien posten.

	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening	Afwijking (R- B)
<i>Per 31 december</i>				
Vrij besteedbaar deel algemene reserve	255.000	392.000	392.000	-
Onvoorzien	8.000	120.000	118.000	-2.000
Weerstandscapaciteit 31-12-2023	263.000	512.000	510.000	-2.000

De omvang van het vrij besteedbare deel van de algemene reserve bedraagt eind 2023 € 392.000 en de weerstandscapaciteit bedraagt € 510.000. De weerstandscapaciteit ligt boven het geformuleerde plafond van € 458.000 als gevolg van een eenmalige onvoorzien bedrag. Bij de begroting wordt een eventueel surplus bepaald.

1.3 Risico's

Door middel van sessies met de medewerkers zijn de risico's bij de Regio in kaart gebracht. Er is een inschatting gemaakt van de kans dat de gebeurtenis daadwerkelijk plaatsvindt en de (financiële) impact daarvan. De 5 meest belangrijke risico's staan hieronder benoemd.

Risico	Kans	Impact (€) per jaar	Beheersmaatregelen
Inzetten van incidenteel beschikbare middelen voor projecten (bijv. subsidies); risico's zijn geen politieke keuzes durven maken, tegenstrijdige belangen en het vinden van cofinanciering.	Hoog	Reputatieschade Geen impact in € voor Regio Achterhoek.	Structuur met Achterhoek Raad, Board en thematafels met 3-O samenwerking voor besluitvorming over projecten.
Als gevolg van een slechtere financiële situatie bij gemeenten bestaat de kans dat Regio Achterhoek een bezuinigings-taakstelling opgelegd krijgt.	Laag	Financiële impact bij een taakstelling van 10% is € 231.000 per jaar.	Bij een bezuinigings-taakstelling zullen structureel maatregelen in gang gezet moeten worden met kans op gevolgen voor wachtgeld.
De gevolgen van de CAO onderhandelingen en premiestijgingen leiden tot hogere personeelskosten dan de door gemeenten gehanteerde systematiek voor gemeenschappelijke regelingen.	Laag	Financiële impact bij 1% afwijking in de uitgangspunten is € 19.000 per jaar (gebaseerd op primaire begroting).	In 2021 hebben gemeenten ingestemd met een gewijzigde systematiek voor indexering van loon- en prijsstijgingen.
Bij eigen projecten; projecten zijn niet op tijd af of gemaakte kosten voldoen niet aan subsidievoorwaarden door bijvoorbeeld inkoop-eisen of verantwoordingseisen.	Laag	Reputatieschade en evt. financiële schade. Bij afkeuring 2% van de projectkosten is het € 25.000 (gebaseerd op werkelijke kosten projecten).	Subsidievoorwaarden vooraf duidelijk in beeld hebben. Strenge interne controle op van de stukken volgens de eisen uit de subsidievoorwaarden.
Risico's rondom personeel; langdurige ziekte of ontslag werknemer.	Middel	Eén zieke of boventallige medewerker kost gemiddeld € 103.000 per jaar	Continue aandacht hiervoor vanuit personeelsbeleid.

In het verslagjaar hebben geen van bovenstaande financiële risico's zich voorgedaan.

1. De loonontwikkelingen voor 2023 konden binnen de bestaande budgetten worden opgevangen.
2. Er was sprake van twee langdurig zieken, maar dit kon binnen de bestaande budgetten opgevangen worden.
3. Wat betreft projectsubsidies hebben zich geen tekorten voorgedaan in 2023.

Overige risico's

Hypotheekverstrekking aan personeelsleden

De mogelijkheid van hypotheekverstrekking is wettelijk verboden sinds 2009. De hypotheeken, inclusief die voor personeelsleden van uitgetreden organisatieonderdelen, zijn bevroren. In 2023 is één extra aflossing gedaan. Eind 2023 bedraagt de hypotheekverstrekking nog € 470.000. De restschuld per 31 december 2023 van de hypotheeken afgezet tegen de taxatiewaarde van de woningen bij aankoop bedraagt 44 %. Hierbij laten we de waardestijgingen van de woningen vanaf het moment van aankoop tot nu buiten beschouwing. Deze restschuld is aanzienlijk lager dan een eventuele executiewaarde bij gedwongen verkoop (uitgaande van een executieopbrengst van 75%).

Schadeclaim Moram

De zaak Moram betreft een brand bij Moram in 's-Heerenberg in maart 2001. In 2004 heeft het dagelijks bestuur besloten dat dit aspect buiten de opschaling van de brandweertaak blijft en voor rekening van de Regio Achterhoek is. In 2006 is een hoofdprocedure John Deere-Moram gestart met een vrijwaringsprocedure richting de Regio. Deze procedure is in 2016 afgerond en hiermee krijgt de vrijwaringsprocedure tussen Regio en Moram geen vervolg. In 2008 is een tweede claim in de hoofdprocedure Bosman-Moram neergelegd bij de Regio Achterhoek. De vrijwaringsprocedure van Moram richting Regio krijgt geen vervolg (schikking in hoofdprocedure). Er loopt formeel echter nog wel steeds een procedure bij het Gerechtshof in deze zaak, waardoor de zaak op enig moment weer zou kunnen worden gaan leven. De verwachting dat dit gebeurt, is klein. In 2023 zijn er geen nieuwe ontwikkelingen geweest.

1.4 Financiële kengetallen

In de BBV voorgeschreven dat in deze paragraaf de verplichte financiële kengetallen opgenomen moet worden voorzien van een toelichting.

Kengetallen:	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 bijgesteld	Rekening 2023
netto schuldquote	-128%	-186%	-173%	-127%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-154%	-204%	-201%	-147%
Solvabiliteitsratio	32%	25%	30%	35%
structurele exploitatieruimte	1,14%	0%	0%	0,26%
grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Om inzicht te krijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende geleden weergegeven. Een negatieve schuldquote geeft aan dat er sprake is van een overschot aan middelen, dit is bij de Regio het geval. Het overschot ligt iets lager dan de bijgestelde begroting aangezien we in 2023 uitgaven hebben gedaan uit de door derden beklemde middelen. Hiermee is bij het opstellen van de begroting geen rekening gehouden. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de Regio in staat is aan haar financiële verplichting te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Hoe hoger de solvabiliteit, hoe gezonder het bedrijf. De Regio zal nooit meer eigen vermogen opbouwen, bedragen boven het weerstandsniveau worden uitgekeerd aan de gemeenten.

De solvabiliteitsratio is volgens verwachting weer toegenomen. Op de vooruit ontvangen rijksfinanciering (door derden beklemde middelen) voor projecten is het afgelopen jaar meer uitgegeven aan projecten dan er nieuwe middelen zijn binnen gekomen.

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Dit kengetal geeft aan dat er binnen de begroting van de Regio nagenoeg geen structurele vrije ruimte aanwezig is.

1.5 Conclusie weerstandsvermogen

De werkelijke weerstandscapaciteit per 31 december 2023 (€ 510.000) iets onder het niveau van de begrote weerstandscapaciteit per 31 december 2023 (€ 512.000). De weerstandscapaciteit ligt boven het geformuleerde plafond van € 458.000 als gevolg van een eenmalig onvoorzien bedrag. Bij de begroting wordt een eventueel surplus bepaald.

De Regio heeft geen risicodossiers die niet onder de normale bedrijfsrisico's vallen waarvoor de weerstandscapaciteit aanwezig is.

2 Paragraaf financiering

In deze paragraaf (ook wel treasuryparagraaf) geven we inzicht in het financieringsbeleid van de Regio. Achtereenvolgens komen aan de orde treasurybeheer en financiering.

De beleidskaders voor de uitvoering van de treasuryfunctie voor de Regio zijn vastgelegd in:

- Financiële verordening Regio Achterhoek (2023)
- Treasurystatuut Regio Achterhoek (2011)
- Nota reserves en voorzieningen Regio Achterhoek (2023)

2.1 Treasurybeheer

Het treasurybeheer is (beleids)uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het huidige financieringsstatuut. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en hieraan verbonden risico's. Tot treasuryrisico's behoren renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's. Deze risico's vloeien voort uit de transacties binnen de treasuryfunctie. De wet fido en het hierop gebaseerde treasurystatuut geven de speelruimte waarbinnen de treasuryactiviteiten moeten plaatsvinden. Leningen of garanties mogen alleen uit hoofde van de publieke taak worden verstrekt. Met de komst van het Schatkistbankieren is het uitzetten van overtollige middelen bij financiële instellingen niet meer mogelijk.

2.1.1 Renterisico

Het renterisicobeheer heeft als doelstelling het beperken van de invloed van mogelijke rentewijzigingen op de financiële positie van de organisatie. De wet Fido geeft twee concrete richtlijnen (de renterisiconorm en de kasgeldlimiet) voor het beheersen van renterisico's.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een instrument voor de beheersing van het renterisico bij herfinanciering. Om dit risico te beperken mag de jaarlijkse verplichte aflossing en renteherziening niet meer dan 20% van het begrotingstotaal per 1 januari bedragen (rente-risiconorm). De Regio heeft geen geldleningen. Derhalve is er geen renterisico.

Kasgeldlimiet

Om de rentegevoeligheid te beperken is de kasgeldlimiet ingesteld. De kasgeldlimiet stelt een maximum aan de omvang van de netto vlottende schuld (kort geld). De zogenaamde netto vlottende schuld mag maximaal 8,2% bedragen van het begrotingstotaal. Daarboven moet lang geld worden aangetrokken.

De kasgeldlimiet voor de Regio Achterhoek bedraagt voor 2023 € 309.000 ($8,2\% * € 3.771.000$ op basis van primaire begroting). De Regio heeft gemiddeld een overschot aan middelen (vlottende middelen > vlottende schuld) en blijft daarmee binnen de limiet.

Renteschema

	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Externe rentelasten over korte en lange financiering	15.000	5.000
Externe rentebaten	-549.000	-628.000
Saldo rentelasten en rentebaten	-534.000	- 623.000
Rentelasten projecten (-/-)	0	0
Rentebaten projecten (+)	0	0
	0	0
Rente over eigen vermogen	0	0
Rente over voorzieningen	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	0	0
Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0	0
Renteresultaat op taakveld Treasury	-534.000	-623.000
Inzet rente op basis van AB-besluiten	534.000	534.000
Positief renteresultaat op taakveld Treasury	0	89.000

2.1.2 Krediet- en liquiditeitsrisico's

Vanaf 10 december 2013 is het Schatkistbankieren ingevoerd en worden alle overtollige middelen aangehouden in de schatkist. Gelden tegen gunstige rentetarieven uitzetten op spaarrekeningen of deposito's bij andere instellingen is met de invoering van Schatkistbankieren niet meer toegestaan.

2.2 Financiering

De aanwezig activa worden eerst met eigen vermogen (algemene en bestemmingsreserves) en vervolgens met vreemd vermogen (voorzieningen en langlopende schulden) gefinancierd.

In navolgende tabel wordt het jaarlijkse financieringstekort c.q. -overschot op de bestaande vaste activa en passiva geschetst.

Stand 1/1 (x € 1.000)	31-12-2023 begroot primair	31-12-2023 begroot bijgesteld	31-12-2023 werkelijk
Investerings (bestaand)	0	0	0
Ambtenarenhypotheken	600	600	465
Lening project LEADER Achterhoek	0	313	474
Vervangingsinvesteringen (MJR)	0	0	0
Nieuw beleid	0	0	0
Activa (A)	600	913	939
Reserves	6.591	6.485	6.808
Voorzieningen	3	0	5
Geldleningen	0	0	0
Passiva (B)	6.594	6.485	6.813
Financieringstekort (A-B)	-	-	-
Financieringsoverschot (B-A)	5.994	5.572	5.874

Uit de liquiditeitsstaat blijkt dat eind 2023 de activa grotendeels uit ambtenarenhypotheken en leningen voor het project Leader bestaat. Vanaf januari 2009 zijn geen nieuwe ambtenarenhypotheken meer mogelijk, de bestaande hypotheken lopen wel door tot het einde van de contractduur. De substantiële middelen in de reserves omvatten voornamelijk het

investeringsfonds. Deze middelen worden met name worden gebruikt als cofinanciering voor projecten en als cofinanciering van (nieuw)te genereren externe gelden.

De maximale omvang van de aan te trekken geldleningen is bepaald op € 6 miljoen, wat gebaseerd is op het totaal van uitstaande hypotheek op dat moment, tegen een rentepercentage van maximaal 4% (bestuursbesluit van 11 november 2002). De aantrekking van geldleningen is gerelateerd aan de uitstaande personeelshypotheek, omdat de personeelshypotheek niet direct contant kunnen worden gemaakt. De financiering geschiedt namelijk nu nog door middel van interne financiering. Als zicht is op de inzet van de middelen van het investeringsfonds ontstaat een maximale financieringsbehoefte van € 465.000. Op dit moment zijn geen geldleningen afgesloten.

2.3 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat de Regio bij ongewijzigde voortzetting van het beleid geen risico loopt. Door de vele aflossingen op de hypotheek de afgelopen jaren, wordt het te financieren bedrag steeds lager (eind 2023 maximaal € 465.000).

3 Paragraaf bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren. Hierbij staat het belang van een rechtmatig, doelmatig en doeltreffend beleid en beheer voor op. De organisatie is voortdurend in verandering door de dynamiek in het openbaar bestuur en de ontwikkelingen in de samenleving. Verandering zal de constante factor zijn voor de organisatie. Dat vraagt een organisatie die daarmee om kan gaan en kwaliteit blijft leveren. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering. Het algemeen bestuur heeft een hierbij een kaderstellende en controlerende taak.

3.1 Doelmatig en doeltreffend beleid

In de verordening "onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid Regio Achterhoek 2023" is opgenomen dat het dagelijks bestuur aan de hand van door hen onderzochte risico's in de bedrijfsvoering bij de begroting jaarlijks aangeeft of er onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het dagelijks bestuur gevoerde bestuur zal worden gedaan. Het dagelijks bestuur bepaalt welke organisatieonderdelen, taken of projecten dit zullen zijn. In 2023 waren er geen risico's in beeld die aanleiding gaven voor een onderzoek.

3.2 Rechtmatigheid

3.2.1 Achtergrond

Het dagelijks bestuur was al staatsrechtelijk en bestuurlijk verantwoordelijk voor de rechtmatigheid, maar tot aan 2023 was het de accountant die hierover verslag uitbracht aan het algemeen bestuur. Vanaf 2023 moet het dagelijks bestuur zelf een rechtmatigheidsverantwoording opstellen die opgenomen wordt in de jaarrekening.

De regels over de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen in artikel 213 van de Gemeentewet. Daarnaast is ook regelgeving opgenomen in het BBV, in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en in de Kadernota rechtmatigheid.

Om als bestuur verantwoording te kunnen afleggen is een intern controleplan opgesteld en vastgesteld (AB 10 maart 2021). Het interne controleplan maakt inzichtelijk welke processen onderdeel van de interne controle uitmaken en wat de diepgang van de interne controlewerkzaamheden zijn.

3.2.2 Rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op drie criteria: Begrotingscriterium, Voorwaardencriterium en het Misbruik en oneigenlijk gebruik. Deze criteria worden in de volgende onderdelen nader uitgewerkt.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium heeft betrekking op het handelen binnen het kader van de geautoriseerde begroting. Het richt zich primair op de baten en lasten. Met betrekking tot de jaarrekening 2023 zijn de volgende over- en onderschrijdingen in de uitgaven op programmaniveau te constateren:

LASTEN	Begroting	Werkelijk	Verschil
Smart Governance	4.489.000	4.151.000	-338.000
Bedrijfsvoering en rente	833.000	826.000	-7.000
Totaal	5.322.000	4.977.000	-345.000

Er is in het boekjaar geen sprake van overschrijdingen van de lasten op programmaniveau.

BATEN	Begroting	Werkelijk	Verschil
Smart Governance	3.933.000	3.641.000	-292.000
Bedrijfsvoering en rente	916.000	994.000	78.000
Totaal	4.849.000	4.635.000	-214.000

Er is in het boekjaar sprake van een onderschrijding van de baten op het programma Smart Governance van € 292.000. Bij de burap in november waren de verwachte baten al naar beneden bijgesteld tot € 4.755.000. De lagere baten worden met name veroorzaakt bij de meerjarige projecten (€ 201.000 lager). Omdat in het boekjaar minder kosten zijn gemaakt voor de projecten worden de (subsidie-) inkomsten doorgeschoven naar het volgende boekjaar. Ook is er in de begroting een opbrengst van de gemeenten geraamd vanwege de begrote toevoeging die gemeenten doen aan het investeringsfonds (in 2023 begroot € 132.000). Dit wordt conform vastgesteld beleid (artikel 7 financiële verordening) pas toegevoegd bij de resultaatbestemming bij de jaarstukken.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar pagina 62.

Voorwaarden criterium

Het voorwaarden criterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheersmaatregelen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving, zowel intern als extern. Met onze interne controles sluiten we aan bij de goedkeurings- en rapporteringstolerantie die de accountant hanteert. In nauwe samenspraak met de accountant hebben we de omvang van de steekproeven en de uit te voeren controles bepaald.

Controles zijn uitgevoerd op de volgende significante processen: Inkoop en betalen, aanbestedingen, personeel en salarisadministratie, subsidieverstrekking en inkomende gelden.

Uit de controles zijn geen onvolkomenheden gekomen.

Rechtmatigheidsfouten moeten in de verantwoording worden opgenomen als zij boven het door het algemeen bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens uitkomen (3% van de totale lasten inclusief de dotaties aan de reserves).

M&O-criterium

Naast misbruik en oneigenlijk gebruik kan er sprake zijn van fraude. Op advies van de handreiking Invoering Rechtmatigheidsverantwoording van VNG en IPO hebben we, aanvullend op bovenstaande werkzaamheden, begin 2024 de notitie Fraude Risico geactualiseerd. Daarnaast hebben we in overleg met onze accountant bekeken welke data-analyses zinvol kunnen zijn omdat ze een effect hebben op de kwaliteit van de bedrijfsvoering en ten goede komen aan rechtmatig handelen. Deze analyses hebben we in 2023 uitgevoerd.

Bevindingen rechtmatigheid

Hieronder volgen de bevindingen van het verslagjaar:

Aanvullende informatie rechtmatigheidsverantwoording	Bevindingen verslagjaar
Beheersmaatregelen die getroffen zijn om in de toekomst tekortkomingen in de rechtmatigheid (fouten of onduidelijkheden in processen) te voorkomen.	n.v.t.
Bevindingen die onder rapporteringsgrens blijven, maar wel relevant zijn om het algemeen bestuur over te informeren.	n.v.t.
Bevindingen die boven de rapporteringsgrens vallen die dagelijks bestuur en algemeen bestuur hebben afgesproken.	n.v.t.
Bewuste afwijkingen van wet- en regelgeving door bijzondere omstandigheden.	n.v.t.
Andere zaken die relevant zijn om het algemeen bestuur nader te informeren.	n.v.t.

3.3 Wat heeft de bedrijfsvoering gekost?

Volgens de richtlijnen in de financiële verordening worden onderstaande kosten in de paragraaf opgenomen.

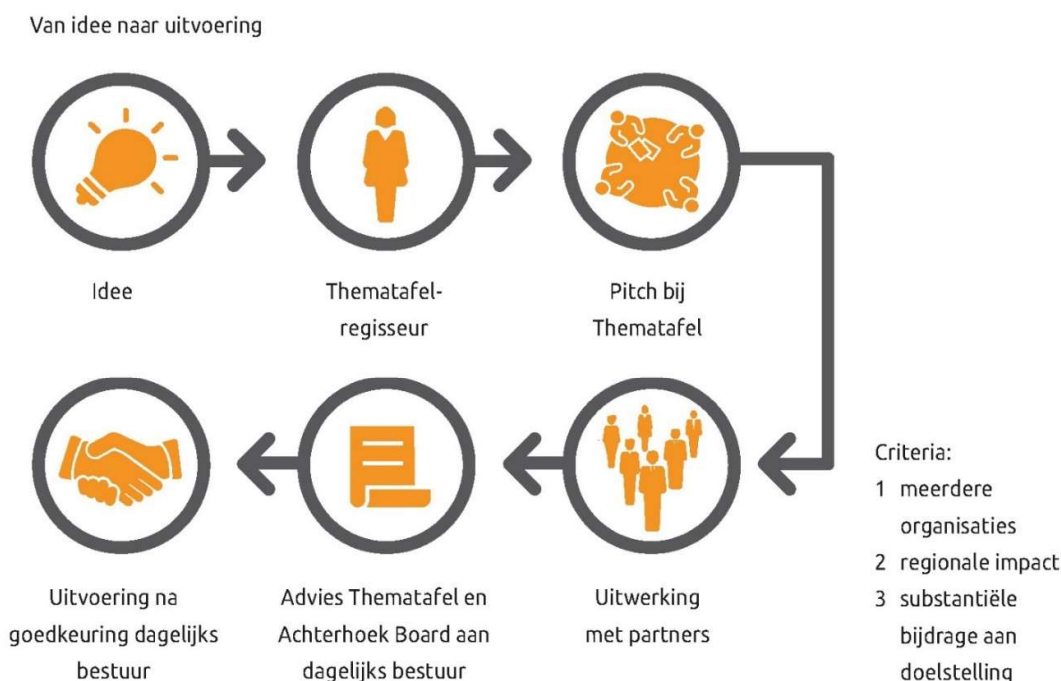
	Begroting (incl. wijzigingen)	Werkelijk
Personeelskosten (inclusief personeelskosten projecten)	2.195.000	2.182.000
Personeel in fte (incl. projecten)	24,45	22,31
Inhuur derden	119.000	149.000
Huisvestingskosten	54.000	53.000
Automatiseringskosten	57.000	55.000
Budgetten voor bestuur (incl. bijeenkomsten colleges en raden)	15.000	14.000
Accountantskosten	13.000	14.000

Voor een nadere onderbouwing van de omvang, opbouw, de ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten wordt verwezen naar het formatieplan in deel IV van de jaarstukken.

4 Paragraaf subsidies

4.1 Subsidiemogelijkheden voor projecten

Voor projecten die in de Achterhoek worden uitgevoerd bestaan er verschillende subsidiestromen bij verschillende organisaties. In deze paragraaf wordt ter informatie aangegeven welke mogelijkheden er zoal zijn gebruikt voor subsidies in 2023.

Verloop projectvoorstel

Op het moment dat een projectidee ontstaat wordt dat via een Thematafel begeleid tot een volwaardig projectvoorstel met ook een financieringsvoorstel. Hierin is opgenomen welke bijdragen de partners (3 O's) voor hun rekening nemen en voor welk deel een subsidiebijdrage wordt gevraagd. De Thematafel leidt bij positief advies het projectvoorstel door naar de Achterhoek Board. Hierin wordt ook aangegeven op welke subsidiemogelijkheden een beroep wordt gedaan. Is de Achterhoek Board positief, dat wordt het voorstel voorgelegd aan het algemeen/dagelijks bestuur. Indien er middelen gevraagd worden uit het investeringsfonds dan is het aan het algemeen bestuur om hier een besluit over te nemen.

Voor de cofinanciering van de overheid zijn er verschillende fondsen/subsidies. Projecten worden uitgevoerd in wisselende samenstelling met wisselende projecttrekkers. De uitvoerende partner zorgt zelf voor aanvullende financiering. Verantwoording vindt door de uitvoerende partner plaats op basis van de afgegeven subsidiebeschikking. Projecten worden gemonitord op hun bijdrage aan de gewenste doelen en op de bijdragen door de 3 O's. Niet alle uitgaven lopen via de begroting/jaarrekening van Regio Achterhoek.

In deze paragraaf worden de verschillende subsidiestromen nader toegelicht. De projecten zelf worden per thema benoemd in de programma's Smart Economy en Smart Living.

4.2 Gebiedsopgave Provincie Gelderland

De provincie heeft middelen beschikbaar gesteld voor vijf gebiedsopgaven, waaronder de Achterhoek. Deze middelen zijn of worden toegekend aan projecten. Via een bulkbeschikking (laatste wijziging mei 2022) heeft de provincie 8,1 miljoen euro aan de Achterhoek beschikt. Daarnaast is er nog een bulkbeschikking (2021) waarmee de Provincie 7,2 miljoen euro aan de Achterhoek beschikt. Deze middelen moeten uiterlijk 31 december 2026 zijn ingezet.

De middelen vanuit de Gebiedsopgave worden ingezet als cofinanciering voor projecten. Projecten komen vanuit het veld. De projecten worden inhoudelijk en financieel kortgesloten met de Thematafel en de provincie en voorgelegd aan de Achterhoek Board. Het dagelijks bestuur neemt uiteindelijk een besluit op basis van het advies van de Achterhoek Board. Regio Achterhoek beschikt de projecten door aan de aanvrager.

In 2023 is vanuit de provincie € 754.221 vanuit de gebiedsopgave toegekend aan projecten en daarnaast nog € 126.250 sectoraal geld. De projecten staan in de hoofdstukken Smart Economy en Smart Living bij de thematafels.

4.3 Investeringsfonds

Het investeringsfonds is hoofdzakelijk gevoed met beschikbare incidentele middelen. Ook draagt de provincie sinds 2018 vanuit de gebiedsopgave middelen bij aan het investeringsfonds van 8RHK ambassadeurs. Deze afspraken lopen tot en met 2023. Vanaf 2024 draagt de Provincie niet meer bij aan het investeringsfonds. Tot slot wordt het fonds – zoals afgesproken in de Achterhoek Werkt Door 2.0 en vastgelegd in de verordening financieel beleid, beheer en organisatie Regio Achterhoek 2023– zo mogelijk gevoed uit een voordelig jaarsaldo van Regio Achterhoek. Dit is maximaal 0,50 per inwoner per jaar (circa € 130.000).

Van het investeringsfonds wordt jaarlijks € 250.000 ingezet als werkbudget voor de Board en de thematafels. Daarnaast is € 100.000 beschikbaar als jaarlijks budget om kleinschalige initiatieven te ondersteunen. De overige middelen worden ingezet als (co-) financiering) voor projecten.

Ontwikkeling investeringsfonds:	2023
Stand 1 januari (na resultaatbestemming)	6.746.000
bij: toevoeging € 1 p.i. (provincie en Regio)	145.000
bij: vrijval projecten	73.000
af: inzet eigen projecten (waarover besluitvorming is geweest)	-336.000
af: kosten werkbudgetten Board, thematafels en initiatieven	-333.000
Stand 31 december	6.295.000

Vanuit het investeringsfonds is in 2023 geen cofinanciering toegekend aan projecten van derden die in dat jaar zijn gestart.

Vorbereiding op investeringen voor de langere termijn

In 2022 is de herijking van de Achterhoek Visie vastgesteld. Bij de herijking van de Visie is ook een eerste ambtelijke financiële doorvertaling van de ambities uit de Visie gemaakt. Met deze financiële vertaling kunnen we in gesprek met Rijk en provincie, met Brussel en met investeerders zoals Oost NL. We gaan zo steeds op zoek naar nieuwe financiële middelen om de doelen uit onze Visie te realiseren. Het investeringsfonds is daarbij van grote waarde om voldoende cofinanciering te kunnen leveren.

4.4 Regio Deal

In 2023 waren er geen middelen meer beschikbaar vanuit de Regio Deal. De projecten die in 2023 subsidie hebben ontvangen zijn gefinancierd vanuit de provincie en het investeringsfonds. De projecten die in het verleden gesubsidieerd zijn vanuit de Regio Deal waren in 2023 nog wel (deels) in uitvoering. De projecten staan in de hoofdstukken Smart Economy en Smart Living bij de thematafels.

Begin 2024 is een nieuwe Regio Deal aanvraag toegekend voor 25 miljoen voor een looptijd van 3,5 jaar.

4.5 Interreg

Met INTERREG worden samenwerkingsprojecten langs de Europese grenzen financieel ondersteund. Voor de Nederlands-Duitse grensregio staat in de periode 2021-2027 een bedrag van ca. 465 miljoen euro ter beschikking. De doelstellingen die met deze middelen moeten worden bereikt staan beschreven in het samenwerkingsprogramma "INTERREG Deutschland-Nederland".

Aanvragen kunnen bij Interreg worden ingediend door publieke of private rechtspersonen (organisaties of bedrijven). Uitsluitend projecten waarbij Nederlandse en Duitse partners met elkaar samenwerken worden gesubsidieerd. De financiering van projecten bestaat altijd uit een eigen bijdrage van de partners, EU-subsidiemiddelen en vaak ook uit nationale en regionale subsidiemiddelen (bijvoorbeeld van ministeries of provincies). De aanvragen worden beoordeeld door Interreg en bij een positief besluit wordt een beschikking afgegeven door Interreg. In 2023 is een aanvraag beschikt voor het INTERREG VI project Euregionale Doorlopende Leerlijn (EDL). Dit is een gezamenlijke aanvraag van gemeente Enschede (leadpartner), Duitse partners en 8RHK Ambassadeurs. Het project draagt bij aan de grensoverschrijdende samenwerking op het vlak van het verbeteren van de doeltreffendheid en inclusiviteit van de arbeidsmarkten en de toegang tot hoogwaardige werkgelegenheid door de ontwikkeling van sociale innovatie infrastructuur.

4.6 LEADER (pop-gelden)

LEADER Achterhoek is bestemd voor de gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, buitengebied Doetinchem, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk. De Achterhoek heeft voor de jaren 2015-2022 de LEADER-status gekregen. Regio Achterhoek is eindverantwoordelijk voor de besteding van de LEADER-gelden. Hiervoor is een LEADER-coördinator aangesteld. Totaal is er een budget beschikbaar van € 6,2 mln. voor projecten. Om voor subsidie in aanmerking te komen is een eigen bijdrage van 50% nodig. De aanvragen worden beoordeeld door de LAG en de provincie. Bij een positief besluit wordt een beschikking afgegeven door de provincie.

In 2022 is het huidige LEADER project met drie jaar verlengd en is voor die periode een aanvraag voor extra middelen voor overhead ingediend. Ook is de nieuwe Leader periode van 2023-2027 toegekend aan de Achterhoek. De Achterhoek krijgt hiermee € 1.028.190 EU middelen en € 153.461 provinciale middelen ter beschikking. Vorige periode was de Achterhoek het enige Leader-gebied in Gelderland, de huidige periode zijn er 6 gebieden.

Financiering projecten LEADER

Hieronder staat de totaalfinanciering van LEADER projecten die in 2023 toegekend zijn. Het betreft 14 projecten.

	LEADER (pop-gelden)	Gemeenten	Provincie	Cofinanciering	Totaal
Totaal financiering	631.000	345.000	285.000	1.665.000	2.926.000

4.7 Volkshuisvestingsfonds

Het volkshuisvestingsfonds is een Rijksbijdrage van € 5,1 mln. Het betreft een specifieke uitkering. De looptijd is 8 juli 2021 tot en met 31 december 2031. Deze uitkering is toegekend voor de herstructurering van woningen en leefomgeving in de gemeenten Berkelland, Bronckhorst en Doetinchem. Met deze middelen wordt de financiële slagkracht van gemeenten versterkt waardoor ze met een gezamenlijke aanpak de negatieve spiraal in kwetsbare gebieden kunnen doorbreken. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het verbeteren van de woonkwaliteit en leefbaarheid in een duurzame en veilige woonomgeving middels fysieke ingrepen. Het gehele bedrag is doorbeschikt aan de drie genoemde gemeenten.

Deel III

Jaarrekening

BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(bedragen x € 1.000,--)	Ultimo		Ultimo	
ACTIVA	2023		2022	
Vaste activa				
<i>Materiële vaste activa</i>		-		-
- Investerings met een economisch nut	-		-	
<i>Financiële vaste activa</i>		939		1.231
- Leningen aan:				
- Personeelshypotheek	465		605	
- Projecten Leader Achterhoek	474		626	
Totaal vaste activa		939		1.231
Vlottende activa				
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		17.691		20.711
- Rekening-courantverhouding met Rijk	17.363		20.323	
- kortlopende deel personeelshypotheek	5		5	
- Overige vorderingen	323		383	
<i>Liquide middelen</i>		89		199
- Bank- en girosaldi	89		199	
<i>Overlopende activa</i>		668		438
Totaal vlottende activa		18.448		21.348
Totaal-generaal		19.387		22.579

BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(bedragen x € 1.000,--)	Ultimo 2023		Ultimo 2022	
PASSIVA				
Vaste passiva				
<i>Eigen vermogen</i>		6.808		7.150
- Algemene reserve	392		255	
- Bestemming reserves (overige bestemmingsreserves)	6.319		6.771	
- Gerealiseerd resultaat nog te bestemmen	97		124	
<i>Voorzieningen</i>		5		21
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5		21	
Totaal vaste passiva		6.813		7.171
Vlottende passiva				
<i>Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar</i>		139		151
- Kasgeldleningen				
- Bank- en girosaldi				
- Overige schulden	139		151	
<i>Overlopende passiva</i>		12.435		15.257
Totaal vlottende passiva		12.574		15.408
Totaal-generaal		19.387		22.579

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Grondslagen activa

De jaarrekening is opgesteld op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs. De activa met relatief geringe betekenis (aanschafwaarde < € 2.000) worden in het jaar van aanschaf direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Afschrijving van de activa (op lineaire en annuïteiten basis) vindt plaats vanaf het moment dat het object voor gebruik beschikbaar is en met inachtneming van de verwachte gebruiks- en nuttigheidsduur. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

Bij de doorberekeningen van de kapitaallasten over de vermeerderingen gedurende het boekjaar is uitgegaan van het hele jaar.

De waardering van de overige activa en passiva geschiedt in het algemeen tegen nominale waarden. Wanneer hiervan wordt afgeweken, is dit in de toelichting bij de desbetreffende post vermeld.

Grondslagen resultaat

De inkomsten en uitgaven zijn verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben.

Verordening financieel beheer

In artikel 212 Gemeentewet worden de uitgangspunten voor het financiële beleid, de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vastgesteld. In artikel 213 Gemeentewet wordt de controle uitgewerkt. De volgende verordeningen zijn van toepassing:

- financiële verordening ex artikel 212 GW: verordening op de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de Regio Achterhoek (*AB 19 april 2023*);
- controleverordening ex artikel 213 GW: verordening op de controle op het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie (*AB 19 april 2023*) en
- verordening periodiek onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid ex artikel 213a GW: verordening op het periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het financiële beheer (*AB 19 april 2023*).

Toelichting op de balans per 31 december 2023

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa	€	0
Boekwaarde per 1 januari 2023	€	0
Bij: Investerings 2023		0
Af : Afschrijvingen over 2023		0
Af: Desinvesteringen 2023		0
Boekwaarde per 31 december 2023	€	<u>0</u>

Verzekerde waarden

Onder de materiële vaste activa zijn de investeringen verantwoord voor huisvesting en inventaris.

Verzekerde waarde per balansdatum: 30.000

Financiële vaste activa	€	939.000
--------------------------------	---	----------------

Verstreckte hypotheek ambtenaren

Boekwaarde per 1 januari 2023	€	610.000
Af : Aflossingen 2023		<u>-140.000</u>
	€	470.000
Af : kortlopend deel personeelshypotheek (aflossingsdeel 2024)		<u>-5.000</u>
Boekwaarde per 31 december 2023	€	<u>465.000</u>

Met ingang van 1 januari 2009 is de gewijzigde wet Fido in werking getreden en kwam er op die datum van rechtswege een einde aan de Hypotheekregeling van de Regio Achterhoek. Lopende hypotheek blijven gelden. In 2023 is er een extra aflossing geweest van € 135.000 van 1 persoon.

Verstreckte lening inzake projecten Leader

Stand per 1 januari 2023	€	626.000
Bij : verstreckte leningen 2023	€	116.000
Af: afgeloste leningen 2023	€	<u>-268.000</u>
Stand per 31 december 2023	€	<u>474.000</u>

VLOTTENDE ACTIVA

Uiteenzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€	17.691.000
---	---	-------------------

Rekening-courantverhouding met het Rijk	<i>Stand per</i>	<i>Mutaties</i>	<i>Stand per</i>
	<i>01-01-2023</i>	<i>2023</i>	<i>31-12-2023</i>
BZK Schatkistbankieren	20.323.000	-2.960.000	€ 17.363.000

Kortlopend deel personeelshypotheek (aflossingsdeel 2023)	€	5.000
Overige vorderingen Debiteuren	€	323.000

Specificatie van deze vorderingen naar ouderdom is als volgt: 2023 323.000

Van de debiteuren is eind februari 2024 een bedrag van € 0 nog te ontvangen.

Liquide middelen € **89.000**

<u>Bank- en giroaldi</u>	<i>Stand per</i> <i>01-01-2023</i>	<i>Mutaties</i> <i>2023</i>	<i>Stand per</i> <i>31-12-2023</i>
Bank Nederlandse Gemeenten	197.000	-110.000 €	87.000
ABN-AMRO	2.000	0 €	2.000
	199.000	-110.000 €	89.000

Overlopende activa € **668.000**

Nog te ontvangen voorschotbedragen overheidslichamen	€	457.000
Overige vooruitbetaalde kosten	€	25.000
Overige nog te ontvangen inkomsten	€	186.000
	€	668.000

Specificatie nog te ontvangen voorschotbedragen overheidslichamen

	<i>1-1-2023</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Ontvangen</i>	<i>31-12-2023</i>
te ontvangen Provincie	133.000	709.000	556.000	286.000
te ontvangen Rijk/RVO	217.000	213.000	259.000	171.000
	350.000	922.000	815.000	457.000

PASSIVA

VASTE PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

Reserves / Bestemmingsreserves € **6.808.000**

Algemene reserve

Saldo per 1 januari 2023	€	255.000
Bij: Toevoeging rente 2023		0
Bij: Overige toevoegingen 2023		137.000
Af: Onttrekkingen 2023		0
Saldo per 31 december 2023	€	392.000

Tot de algemene reserve worden gerekend alle reserves, waar geen bestemming is gegeven (vrij besteedbaar).

De algemene reserve dient vooral voor het opvangen van tegenvallers in het jaarresultaat.

In 2023 is € 137.000 toegevoegd aan de algemene reserve om de gewenste weerstandscapaciteit te bereiken.

De dekking kwam uit renteopbrengsten. Dit is conform besluit AB 22 november 2023.

Op 31 december 2023 bedraagt het saldo € 392.000.

Bestemmingsreserve

Saldo per 1 januari 2023		6.771.000
Bij: bestemming resultaat 2022		124.000
Bij: Overige toevoegingen 2023		218.000
Af: Onttrekkingen 2023		-794.000
Saldo per 31 december 2023	€	6.319.000

	<i>specificatie:</i>			
	<i>investerings- fonds</i>	<i>bestemmings- reserve door- ontwikkeling</i>	<i>onderhoud- huisvesting</i>	
Saldo per 1 januari 2023	6.622.000	125.000	24.000	6.771.000
Bij: bestemming resultaat 2022	124.000	0	0	124.000
Bij: Overige toevoegingen 2023	218.000	0	0	218.000
Af: Onttrekkingen 2023	-669.000	-125.000	0	-794.000
Saldo per 31 december 2023	<u>6.295.000</u>	<u>0</u>	<u>24.000</u>	<u>6.319.000</u>

Het investeringsfonds is een bestemmingsreserve die voor een groot deel is gevuld met destijds beschikbare incidentele middelen. Daarnaast wordt een toevoeging gedaan van max € 1 per inwoner door provincie en gemeenten. Voor de gemeenten is dit het voordelig jaarresultaat met een maximum van € 0,50 per inwoner (in 2023 max € 131.862). Een klein deel wordt ingezet voor werkbudgetten voor Board en thematafels (in 2023 € 333.000). De overige inzet is bedoeld voor projecten (in 2023 € 336.000). In 2023 was er sprake van vrijval van cofinanciering van projecten voor een bedrag van € 73.000.

De reserve doorontwikkeling is in 2017 gevormd voor de dekking van kosten als gevolg van de doorontwikkeling. Eind 2023 zijn er geen medewerkers meer met een bijdrage uit deze reserve.

De reserve onderhoud huisvesting is voor onvoorziene incidentele huisvestingskosten de komende jaren in het pand Raadhuisstraat.

Resultaat bestemming huidig jaar

Exploitatieresultaat 2023 € 97.000

Resultaat bestemming voorgaand jaar

Het exploitatieresultaat 2022 ad. € 124.000 is toegevoegd aan het investeringsfonds.

VOORZIENINGEN € **5.000**

Voorzieningen geven een schatting van de voorzienbare lasten in verband risico's en verplichtingen, maar waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden min of meer onzeker zijn.

De voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's.

	<i>Risico wacht- gelden</i>	
Saldo per 1 januari 2023	21.000 €	21.000
Bij: Toevoeging rente 2023	0	0
Bij: Overige toevoegingen 2023	0	0
Af: Onttrekkingen 2023	-16.000	-16.000
Saldo per 31 december 2023	<u>5.000 €</u>	<u>5.000</u>

De voorziening risico wachtgelden is gevormd voor de uitkering aan 1 oud medewerker.

Eind 2023 loopt de laatste bestaande wachtgeldsituatie af. Er is nog een klein bedrag voor eventuele nakomende kosten.

VLOTTENDE PASSIVA

Overige schulden € **139.000**
kortlopende schulden Crediteuren 139.000

Van de crediteuren is eind februari 2024 een bedrag van € 0 nog te betalen.

OVERLOPENDE PASSIVA	€ 12.435.000
Door derden bekleemde middelen	€ 11.522.000
Nog te betalen bedragen	€ <u>913.000</u>
	€ <u>12.435.000</u>

Specificatie door derden bekleemde middelen

	<i>Stand</i>		<i>Stand</i>	
	<i>01-01-2023</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Vrijval</i>	<i>31-12-2023</i>
Subsidie uitvoeringsagenda fase 1	0	0	0	0
Subsidie uitvoeringsagenda fase 2	1.191.000	593.000	1.661.000	123.000
Subsidie uitvoeringsagenda fase 3	1.940.000	1.600.000	812.000	2.728.000
Decentralisatie uitkering Regiodeal	9.006.000	26.000	2.745.000	6.287.000
Volkshuisvestingsfonds	627.000	100.000	0	727.000
Cofinanciering div. kleine projecten	267.000	455.000	194.000	528.000
Cofinanciering Leader Achterhoek	1.363.000	258.000	492.000	1.129.000
	<u>14.394.000</u>	<u>3.032.000</u>	<u>5.904.000</u>	<u>11.522.000</u>

specificatie nog te betalen kosten:

Uitgaven grensoverschrijdende activiteiten	6.000
Uitgaven inhuur derden	45.000
Uitgaven thematafels	114.000
Accountantskosten	12.000
Uitgaven thuiswerken	11.000
Lobbykosten	6.000
Opleidingskosten	5.000
STO saldo uren	27.000
Gem Doetinchem P&O	9.000
Techniekpact	87.000
Belastingdienst loonheffing dec 2023	136.000
Belastingdienst btw kw 4/2023	4.000
Premie reparatie uitkering 3e ww jaar	5.000
Afhandeling Bulk 1	213.000
GROS	13.000
Archiefwerkzaamheden	18.000
Kwartiermaker service punt / kwartiermaker mobiliteit	85.000
Projecten mobiliteit	15.000
Digivaardige achterhoekers	87.000
Overig	<u>15.000</u>
	<u>913.000</u>

Niet uit balans blijvende verplichtingen

Automatisering

De Regio Achterhoek heeft geen eigen netwerk/systeembeheerders in dienst. Om de continuïteit en ondersteuning op het terrein van de automatisering te waarborgen is er voor het ICT-beheer een overeenkomst gesloten met de gemeente Doetinchem. De overeenkomst is aangegaan voor een jaar en wordt telkens stilzwijgend met een jaar verlengd met een opzegtermijn van drie maanden.

Personeelsinformatiesysteem

Met het oog op kostenreductie en continuïteit is voor de salarisadministratie en personeelszaken samenwerking gezocht met de gemeente Doetinchem. De overeenkomst is aangegaan voor een jaar en wordt telkens stilzwijgend met een jaar verlengd met een opzegtermijn van zes maanden.

Huurovereenkomsten

Er is een huurovereenkomst afgesloten met derden voor de huur van kantoorruimte aan de Raadhuisstraat 25 in Doetinchem. De huurovereenkomst is aangegaan per 1 april 2019 tot en met maart 2022 en wordt telkens voortgezet voor een periode van één jaar met een opzegtermijn van drie maanden. De huur per jaar bedraagt € 22.000.

Onderhoudscontracten huisvesting

Er is een meerjarige overeenkomsten afgesloten voor de huur van een kopieerapparaat. De huurovereenkomst is aangegaan voor de periode van 1 jaar. De kosten per jaar bedragen € 1.500.

Contracten Personeelszaken

Ten behoeve van	Contracttermijn	Einddatum	Kosten per jaar
Terwerkstelling arbeidskrachten		Opzegtermijn 1 jaar	Afhankelijk van aantal detacheringen
Bedrijfszorgpakket	1 jaar	Opzegtermijn 2 maanden	Afhankelijk van aantal medewerkers
Bedrijfsarts	1 jaar	Opzegtermijn 3 maanden	Afhankelijk van inzet uren
Dienstverlening uitvoering bovenwettelijke uitkeringen	Onbepaalde tijd	Opzegtermijn 3 maanden	Afhankelijk van aantal uitkeringsgerechtigden

Gebeurtenissen na balansdatum

Moram

De zaak Moram betreft een brand bij Moram in 's-Heerenberg in maart 2001. In 2004 heeft het dagelijks bestuur besloten dat dit aspect buiten de opschaling van de brandweertaak blijft en voor rekening van de Regio Achterhoek is. In 2006 is een hoofdprocedure John Deere-Moram gestart met een vrijwaringsprocedure richting de Regio. Deze procedure is in 2016 afgerond en hiermee krijgt de vrijwaringsprocedure tussen Regio en Moram geen vervolg. In 2008 is een tweede claim in de hoofdprocedure Bosman-Moram neergelegd bij de Regio Achterhoek. De vrijwaringsprocedure van Moram richting Regio krijgt geen vervolg (schikking in hoofdprocedure). Er loopt formeel echter nog wel steeds een procedure bij het Gerechtshof in deze zaak, waardoor de zaak op enig moment weer zou kunnen gaan leven. De verwachting dat dit gebeurt, is klein. In januari 2021 heeft de Regio een stuitingsbrief ontvangen van de verzekeraar van John Deere. Hiermee wordt de verjaring van de (eventuele) vorderingen van John Deere en haar verzekeraars op de Regio wederom gestuit.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

Programma	(a)		(b)		(c)		(d)		(e)		(f)		(g)		(h)		(i)	
	Werkelijke Lasten	Werkelijke Baten	Werkelijke Baten	Werkelijke Saldo (a-b)	Begrote Lasten	Begrote Baten	Begrote Saldo (d-e)	Begrote Lasten	Begrote Baten	Begrote Saldo (d-e)	Verschild Lasten (a-d)	Verschild Baten (b-e)	Verschild Saldo (g-h)					
Smart Governance	4.151.000	1.331.000	1.331.000	2.820.000	4.489.000	1.623.000	2.866.000	4.489.000	1.623.000	2.866.000	-338.000	-292.000	-46.000					
Bedrijfsvoering en rente																		
- resultaat bedrijfsvoering	424.000	366.000	366.000	58.000	421.000	367.000	54.000	421.000	367.000	54.000	3.000	-1.000	4.000					
- renteresultaat	402.000	628.000	628.000	-226.000	412.000	549.000	-137.000	412.000	549.000	-137.000	-10.000	79.000	-89.000					
Subtotaal programma's	4.977.000	2.325.000	2.325.000	2.652.000	5.322.000	2.539.000	2.783.000	5.322.000	2.539.000	2.783.000	-345.000	-214.000	-131.000					
Bijdrage deelnemende gemeenten				2.310.000			2.310.000			2.310.000			0					
Resultaat voor bestemming (- = tekort)				-342.000			-473.000			-473.000			131.000					
Toevoegingen / onttrekkingen reserves : (+ = onttrekking / - = toevoeging)																		
Smart Governance				528.000			556.000			556.000			-28.000					
Overige uitgaven en inkomsten				48.000			54.000			54.000			-6.000					
- resultaat kostenplaatsen				-137.000			-137.000			-137.000			0					
- renteresultaat				439.000			473.000			473.000			-34.000					
Subtotaal mutatie reserves																		
Resultaat na bestemming				97.000			0			0			97.000					
Waarvan:																		
- Incidentele baten en lasten				86.000														
- Structureel saldo				11.000														

Toelichting overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

1. Smart Governance

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma (€ 528.000 onttrekking) is als volgt:

Mutatie reserves:	raming gewijzigd	werkelijk
onttrekking investeringsfonds (werkbudgetten)	-405.000	-333.000
onttrekking investeringsfonds (projecten)	-351.000	-336.000
toevoeging investeringsfonds	276.000	217.000
onttrekking reserve doorontwikkeling	-76.000	-76.000
Per saldo onttrekking reserves programma 1	-556.000	-528.000

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten op dit programma is € 18.000. Het voordeel is vooral ontstaan door overschotten op de werkbudgetten grensoverschrijdende activiteiten en strategische focus.

2. Bedrijfsvoering en rente

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma (€ 89.000 toevoeging) is als volgt:

Mutatie reserves:	raming gewijzigd	werkelijk
onttrekking reserve onderhoud huisvesting	-5.000	-
onttrekking reserve doorontwikkeling	-49.000	-48.000
toevoeging algemene reserve	137.000	137.000
Per saldo toevoeging reserves programma 4	83.000	89.000

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten op dit programma is € 79.000. Het voordeel is vooral ontstaan door rentebaten over het banksaldo bij het Rijk (schatkistbankieren).

3. Onvoorzien en overhead

De kosten voor onvoorzien zijn € 118.000 (begroot € 120.000). De overhead 2023 bedraagt € 338.000. Zie specificatie van de overhead per programma in het taakveldenoverzicht in deel IV onderdeel 3.

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2023 Leidinggevende topfunctionaris met dienstbetrekking		S. Veneman	
Functiegegevens	secretaris/directeur		
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 t/m 31/12		
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		
Dienstbetrekking?	ja		
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	107.768		
Beloningen betaalbaar op termijn	25.044		
<i>Subtotaal</i>	<i>132.812</i>		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000		
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		
Bezoldiging	132.812		
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		
Gegevens 2022		S. Veneman	
Functiegegevens	secretaris/directeur		
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 t/m 31/12		
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		
Dienstbetrekking?	ja		
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	103.261		
Beloningen betaalbaar op termijn	24.952		
<i>Subtotaal</i>	<i>128.213</i>		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000		
Bezoldiging	128.213		

Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder

Gegevens 2023	
Naam topfunctionaris	Functie
M. Bouman	Voorzitter algemeen bestuur/voorzitter dagelijks bestuur
J. Bengevoerd	Lid algemeen bestuur/lid dagelijks bestuur, vice voorzitter
O. van Dijk	Lid algemeen bestuur/lid dagelijks bestuur
A. Bronsvort	Lid algemeen bestuur
A. Stapelkamp	Lid algemeen bestuur
M. Besselink	Lid algemeen bestuur
J. van Oostrum	Lid algemeen bestuur

SiSa verantwoordingsinformatie 2023

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage veramw oordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverspreking SiSa - d.d. 07-02-2024																
Verstrekker	Lijfcategorie	Specifieke Lijfcategorie	Ontvanger	Deelplannaam	Indicator	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde gehystruceerde woningen (inclusief labestappen) (t/m jaar T)	Indicator	Besteding (jaar T) - per deelplan	Indicator	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf sisa 2022				
BZK	C47	Volkshuisvesting	Gemeenten	1 2 16	Aard controle n.v.t. Indicator: C47/02	0	10	0	Aard controle n.v.t. Indicator: C47/03	€ 89.163	Aard controle R Indicator: C47/05	€ 105.071				
													Deelplan 1: Berkelland			
													Deelplan 2: Bronckhorst			
													Kopie deelplannaam			
													Totale opbrengsten (jaar T) per deelplan	1	€ 22.028	€ 85.832
													Zelfstandige uitvoering	1	€ 0	€ 9.476
													Aard controle n.v.t. Indicator: C47/08	0	€ 0	€ 751.393
													Deelplan 1: Berkelland	€ 0	€ 85.832	€ 85.832
													Deelplan 2: Bronckhorst	€ 0	€ 1.951.323	€ 9.476
													Deelplan Doelmatigheid	€ 0	€ 0	€ 0
													Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	€ 0	€ 0	€ 0
													Aard controle n.v.t. Indicator: C47/11	€ 0	€ 0	€ 0
													Aard controle n.v.t. Indicator: C47/12	€ 0	€ 0	€ 0
													Ja	Nee	€ 0	€ 0

EZK	F11B	Regeling specifieke uitkering MKB Deals - SISA tussen medeoverheden te tranche	Hieronder per regel één provincie(code) en/of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen er naast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Beschikkingnummer/naam project	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (in jaar T)	Bestedingen zijn verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Cumulatieve cofinanciering (in jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: F11B/01	Aard controle R Indicator: F11B/02	Aard controle R Indicator: F11B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F11B/04	Aard controle D2 Indicator: F11B/05	Aard controle R Indicator: F11B/06
1	1061876	Gemeente Bronckhorst	DGBI-O/2038886	€ 43.399	€ 220.486	Ja	€ 93.421	
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
			Kopie provincie(code) en/of gemeente(code)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting			
1	1061876	Gemeente Bronckhorst	Aard controle n.v.t. Indicator: F11B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: F11B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: F11B/09			
2			Ja					
10								

VERZAMELSTAAT AFREKENING GEMEENTEN

Programma	(a) Lasten	(b) Baten	(c) Saldo (b-a)	(d) Mutatie reserve	(e) Overschot bijdrage (c+d) inwonerbijdrage	(f) Ontvangen voorschot	(g) Bijdrage overschot	(h) Afrekening inwoner- bijdrage <i>(f-g)</i>
Smart Governance	4.151.000	3.641.000	-510.000	528.000	18.000	2.310.000	18.000	2.292.000
Bedrijfsvoering en rente	424.000	366.000	-58.000	48.000	-10.000	0	-10.000	10.000
- resultaat bedrijfsvoering	402.000	628.000	226.000	-137.000	89.000	0	89.000	-89.000
- renteresultaat								
Totaal	4.977.000	4.635.000	-342.000	439.000	97.000	2.310.000	97.000	2.213.000

(- = tekort) onttrekking) = overschot)

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. In het controleprotocol 2023 is het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 172.000. De rapporteringstolerantie voor het toelichten van geconstateerde onrechtmatigheden in de paragraaf bedrijfsvoering is door het algemeen bestuur bepaald op € 5.000.

Bevinding

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Er zijn geen afwijkingen geconstateerd.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf zal ook, indien van toepassing, worden beschreven welke acties worden ondernomen om geconstateerde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Registeraccountants

RA12 Registeraccountants B.V.

Traverse 1

3905 NL, Veenendaal

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het algemeen bestuur van Regio Achterhoek

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Regio Achterhoek te Doetinchem gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 en van het vermogen van Regio Achterhoek op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2023;
- de balans per 31 december 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Regio Achterhoek zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Registeraccountants

RA12 Registeraccountants B.V.

Traverse 1

3905 NL, Veenendaal

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 49.770. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 5.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Registeraccountants

RA12 Registeraccountants B.V.

Traverse 1

3905 NL, Veenendaal

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet, die uit hoofde van artikel 35 lid 7 Wet gemeenschappelijke regelingen van toepassing is, hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstreking SiSa.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet, die uit hoofde van artikel 35 lid 7 Wet gemeenschappelijke regelingen van toepassing is. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstreking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;

Registeraccountants

RA12 Registeraccountants B.V.

Traverse 1

3905 NL, Veenendaal

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder de eigen verordeningen en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Registeraccountants

RA12 Registeraccountants B.V.

Traverse 1

3905 NL, Veenendaal

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

Registeraccountants

RA12 Registeraccountants B.V.

Traverse 1

3905 NL, Veenendaal

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Veenendaal

RA12 Registeraccountants B.V.

drs. A.F.J. van der Velden RA

Deel IV

Uiteenzetting financiële positie

1. Algemene financiële beschouwing

In deze bijlage wordt een toelichting gegeven op de exploitatierekening 2023 van de Regio Achterhoek.

1.1 Algemene financiële beschouwing

1.1.1. Uitgangspunten programmarekening 2023

De rentevergoeding over het eigen vermogen is maximaal het rentepercentage dat is gebaseerd op de externe rentelasten over het totaal van lang en kort aangetrokken financieringsmiddelen. De Regio heeft geen aangetrokken financieringsmiddelen. Het rentepercentage voor toevoeging aan de reserves is dan ook 0%.

Voor investeringen gedaan in 2023 wordt in de jaarrekening 2023 een definitief rentepercentage van 0% gehanteerd. Aangezien geen externe leningen zijn aangetrokken is de omslagrente 0% en geldt een rentepercentage van 0% voor nieuwe investeringen.

1.1.2 Rekening 2023

Het boekjaar hebben wij afgesloten met een voordelig jaarsaldo van € 97.450 (€ 0,37 per inwoner). De ontwikkeling van de inwonerbijdrage 2023 is als volgt te schetsen:

Omschrijving	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening	Saldo
Smart Governance	7,12	7,12	7,05	-0,07
Bedrijfsvoering en rente	0,00	0,00	-0,30	-0,30
Sub-totaal bijdrage gemeenten	7,12	7,12	6,75	-0,37
Bijdrage provincie in organisatie kosten	1,64	1,64	1,64	-
Bijdrage provincie in investeringsfonds	0,55	0,55	0,55	-
Totaal	9,31	9,31	8,94	-0,37

Gemeenten betalen € 7,12 per inwoner op begrotingsbasis. De provincie draagt € 2,19 per inwoner bij. Voorgesteld wordt om het voordelige saldo ad € 97.450 (€ 0,37 per inwoner) toe te voegen aan het investeringsfonds, zoals besloten in *De Achterhoek werkt door 2.0*. Het voordeel is vooral ontstaan door overschotten op de werkbudget grensoverschrijdende activiteiten, strategische focus en loonkosten. Tevens waren er rentebaten over het banksaldo bij het Rijk (schatkistbankieren).

1.2 Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves en voorzieningen

Voor de dekking van alle uitgaven van de Regio onttrekken wij ook middelen aan de reserves. Dit moeten wij volgens voorschriften Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) afzonderlijk zichtbaar maken in de rekening.

De ontwikkeling van de onttrekkingen (-) en toevoegingen (+) aan reserves is als volgt te schetsen:

Omschrijving	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening
Smart Governance	-495.000	-556.000	-528.000
Bedrijfsvoering en rente	-46.000	83.000	89.000
Totaal	-541.000	-473.000	-439.000

Op rekening basis zijn de onttrekkingen bij Smart Governance lager door lagere kosten. De toevoeging is iets lager dan begroot. Bij de overige uitgaven en inkomsten is de onttrekking uit de reserve onderhoud huisvesting lager dan begroot.

De ontwikkeling van de onttrekkingen (-) en toevoegingen (+) aan voorzieningen is als volgt te schetsen:

Omschrijving	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening
Bedrijfsvoering en rente	-18.000	-18.000	-16.000
Totaal	-18.000	-18.000	-16.000

De jaarlijkse onttrekking van wachtgelden bedroeg in 2023 € 16.000.

1.3 Investeringen

In 2023 zijn geen nieuwe investeringen gedaan.

1.4 Incidentele baten en lasten

Volgens de BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten inclusief de mutaties in de reserves.

	Saldo
Incidentele baten	1.364.000
Incidentele lasten	-1.717.000
Totaal	-353.000
Mutatie reserve	439.000
Saldo incidenteel (voordelig)	86.000

2. FORMATIEPLAN 2023

Beleidsproduct	Werkelijke formatie 2022	Geraamde Formatie 2023	Werkelijke formatie 31-12-2023	Geraamde loonsom na wijziging 2023	Werkelijke loonsom 2023
Smart Governance	14,18	16,00	13,33	1.558.000	1.518.000
Ondersteuning	3,73	3,75	4,28	318.000	345.000
Sub-totaal	17,91	19,75	17,61	1.876.000	1.863.000
Projecten	3,85	-	4,70	319.000	319.000
Totaal	21,76	19,75	22,31	2.195.000	2.182.000

Toelichting formatieomvang

Smart Governance specificatie vacaturerimte 31 december 2023:

Programmaregisseur	0,17 fte	
Programma/projectmedewerker/subsidie	-0,75 fte	
Ondersteuner Griffie/Duitsland/bestuur	-1,11 fte	(via inhuur/budget grens)
Medewerker lobby/communicatie	-0,98 fte	
Totaal	-1,82 fte	

Kostenplaats Ondersteuning formatie per 31 december 2023:

Junior adviseur financiën	-0,02 fte
Administrateur, ziektevervangings	0,55 fte
Totaal	0,53 fte

Projecten specificatie formatie per 31 december 2023:

Projectleider en -medewerker SmartHub	0,89 fte
Medewerker ondersteunend vermogen O&A	0,17 fte
Projectleider en -medewerker landelijk gebied	2,44 fte
Projectleider en -medewerker onverwachte hoek	0,81 fte
Medewerkers Regiodeal	0,39 fte
Totaal	4,70 fte

Wachtgelders

Per 31 december 2023 is er één wachtgelder voor rekening van de Regio (wachtgeldreserve).

Toelichting loonsom

De geraamde loonsom in de primaire begroting 2023 bedroeg € 1.858.000 (exclusief wachtgelders en maatwerk). Gedurende het jaar is € 71.000 overgeheveld naar budget inhuur personeel, € 46.000 naar grensoverschrijdende samenwerking en is er € 135.000 bijgeraamd vanwege CAO-stijging en ziektevervangings.

In totaal is er sprake van een positief saldo van € 13.000. Dit is als volgt te verklaren:

Kosten in €	Totaal
Vacatures	-5.000
Korting ziekte en uitkering ouderschapsverlof UWV	-8.000
Totaal kosten	-13.000

3. TAAKVELDEN 2023 PER PROGRAMMA

Volgnummer en omschrijving	0.1 Bestuursondersteuning (ind regionale amenwerking)	0.4 Bestuursondersteuning organisatie (overhead)	0.5 Treasury	0.8 overige baten en lasten	Subtotaal	0.10 mutaties reserves	0.11 resultaat baten en lasten	Totaal
----------------------------	--	---	-----------------	--------------------------------------	-----------	------------------------------	---	--------

Smart Governance	3.812.234	338.438	0	0	4.150.672	217.638	51.863	4.420.173
Renteresultaat	397.000	0	4.687	0	401.687	137.000	89.116	627.803

Totaal exploitatie (exclusief kostenplaats bedrijfsvoering)	4.209.234	338.438	4.687	0	4.552.360	354.638	140.979	5.047.977
Kostenplaats bedrijfsvoering					423.893		-10.156	413.737
Totaal lasten Regio achterhoek					4.976.252		130.823	5.461.713

Volgnummer en omschrijving	0.1 Bestuursondersteuning (ind regionale amenwerking)	0.4 Bestuursondersteuning organisatie	0.5 Treasury	0.8 overige baten en lasten	Subtotaal	0.10 mutaties reserves	0.11 resultaat baten en lasten	Totaal
----------------------------	--	---	-----------------	--------------------------------------	-----------	------------------------------	---	--------

Smart Governance	3.611.922	0	0	29.391	3.641.312	745.488	33.373	4.420.173
Renteresultaat	0	0	627.803	0	627.803	0	0	627.803

Totaal exploitatie (exclusief kostenplaats bedrijfsvoering)	3.611.922	0	627.803	29.391	4.269.116	745.488	33.373	5.047.977
Kostenplaats bedrijfsvoering					365.364	48.373		413.737
Totaal baten Regio achterhoek					4.634.480	793.860		5.461.713

Resultaat 97.450 positief

4. VERZAMELSTAAT BIJDRAGE PER GEMEENTE 2023

Naam gemeente	Aantal inwoners	Smart Governance	Bedrijfsvoering	Rente resultaat	Werkelijke totaal ongewijzigd beleid	Totaal per inwoner 2023	Begroot 2023	Afrekening 2023
Aalten	27.102	191.011	1.044	-9.158	182.897	6,75	192.911	-10.015
Berkelland	43.821	308.844	1.688	-14.808	295.724	6,75	311.917	-16.192
Bronckhorst	36.055	254.111	1.388	-12.183	243.316	6,75	256.639	-13.323
Doetinchem	58.556	412.695	2.255	-19.787	395.163	6,75	416.800	-21.637
Oost Gelre	29.609	208.680	1.140	-10.005	199.815	6,75	210.756	-10.941
Oude IJsselstreek	39.394	277.644	1.517	-13.312	265.849	6,75	280.406	-14.557
Winterswijk	29.188	205.713	1.124	-9.863	196.974	6,75	207.759	-10.785
Provincie Gelderland in organisatiekosten		432.442	0		432.442		432.442	0
Totaal	263.725	2.291.140	10.156	-89.116	2.212.180		2.309.630	-97.450
Bijdrage per inwoner gemeenten (incl btw)		7,05	0,04	-0,34		6,74	7,12	-0,37
Bijdrage provincie in organisatie kosten		1,64				1,64	1,64	
Bijdrage provincie in investeringsfonds		0,55				0,55	0,55	
Totaal bijdrage gemeenten en provincie		9,23	0,04	-0,34		8,94	9,31	-0,37

Overzicht zienswijzen Jaarrekening 2023 Raden

Stand van zaken d.d. 19-06-2024

<i>Gemeente</i>	<i>Behandeling Raad</i>	<i>Advies/besluit</i>
Aalten	2 juli 2024	Het voorstel is kennisnemen van jaarstukken.
Berkelland	4 juni 2024	Geen zienswijze.
Bronckhorst	4 juli 2024	Het voorstel is instemmen met jaarstukken.
Doetinchem	27 juni of 11 juli	Advies onbekend. 25 juni college
Montferland	13 juni 2024	Instemmen met jaarstukken.
Oost Gelre	2 juli 2024	Het voorstel is geen zienswijze indienen.
Oude IJsselstreek	4 juli 2024	Voorstel is kennis nemen van jaarstukken.
Winterswijk	30 mei 2024	Geen zienswijze.

RAAI

Accountantsverslag 2023

Regio Achterhoek

Aan het algemeen bestuur

2 4 - 0 4 - 2 0 2 4

Registeraccountants

**Betreft:
Accountantsverslag
2023**

Aan het Algemeen
Bestuur van de Regio
Achterhoek

RA12 Registeraccountants B.V.

Traverse 1, 3905 NL, Veenendaal
info@RA12.nl

Persoonlijk/ vertrouwelijk behandelen.

Geacht bestuur,

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Regio Achterhoek gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2023. In dit verslag hebben we een aantal onderwerpen opgenomen zoals weergegeven in de inhoudsopgave.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de verantwoordelijke medewerker. Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de organisatie bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle.

Wij hopen u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Met vriendelijke groet,
RA12 registeraccountants B.V.
namens deze,

drs. A.F.J. van den Velden RA

Registeraccountants

**Uw contactpersonen bij RA12
Registeraccountants zijn:**

Partner

drs. A.F.J. (David) van der Velden RA

David@ra12.nl

06 - 23 27 69 43

Manager

J. (Jim) van der Borg RA MSc

Jim@ra12.nl

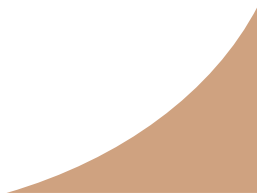
06 - 83 98 91 42

Leeswijzer

In deze verticale balk wordt op elke pagina een samenvatting gegeven van de analyses en conclusies die rechts staan beschreven. Wij willen op deze wijze de leesbaarheid bevorderen.

Inhoudsopgave

1. Accountantscontrole 2023
2. Analyse van de financiële gegevens
3. Bevindingen naar aanleiding van de controle

Registeraccountants

1 Accountantscontrole 2023

Registeraccountants

Hoofdpunten

De jaarrekening geeft een getrouw beeld

Rechtmatigheidsverantwoording

1. Accountantscontrole 2023

Controleaanpak, reikwijdte en diepgang

Controleverklaring

Wij hebben bij de jaarrekening 2023 van Regio Achterhoek een goedkeurende controleverklaring af gegeven met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid.

Getrouwheidsoordeel

Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening 2023 een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2023 als van de activa en passiva per 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor Provincies en Gemeenten.

Rechtmatigheidsverantwoording

Regio Achterhoek heeft in 2023 voor het eerst zelfstandig een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in het jaarverslag. Wij hebben de getrouwe totstandkoming van dit oordeel getoetst en meegenomen in ons getrouwheidsoordeel.

Het Jaarverslag

Wij hebben als controlerend accountant getoetst of:
het jaarverslag voldoet aan de relevante wet- en regelgeving (onderdeel I);
het verenigbaar is met de jaarrekening (onderdeel II);
geen materiele onjuistheden in het jaarverslag zijn gebleken in het licht van de tijdens de controle van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de Regio Achterhoek en zijn omgeving (onderdeel III).
Op basis van de door ons verrichte werkzaamheden hebben wij geen bevindingen op deze aspecten m.b.t. het jaarverslag.

Registeraccountants

Hoofdpunten

Materialiteit € 49.770
Rapportagetolerantie
€ 5.000

Wij zijn onafhankelijk van
het Regio Achterhoek

1. Accountantscontrole 2023

Controleaanpak, reikwijdte en diepgang

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door het bestuur vastgestelde toleranties gehanteerd. Het bestuur heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie.

Op basis van het Besluit Decentrale Overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 49.770. De materialiteit is gebaseerd op 1% van de totale lasten, inclusief mutaties reserves. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. De materialiteit voor de WNT is afwijkend, hiervoor worden de toleranties toegepast zoals deze zijn opgenomen in het controleprotocol.

Als rapportagetolerantie zijn wij € 5.000 overeengekomen middels het Controleprotocol 2023 van de Regio Achterhoek.

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controle cliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen.

Wij bevestigen dat we geen giften >€ 100 hebben gegeven aan dan wel aangenomen van de Regio Achterhoek of haar personeel. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.

Registeraccountants

Hoofdpunten

Geen aanwijzingen voor fraude en non-compliance

Geautomatiseerde gegevensverwerking in voldoende mate geborgd.

1. Accountantscontrole 2023

Controleaanpak, reikwijdte en diepgang

Fraude en non-compliance

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie.

Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de Regio Achterhoek. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met o.a. de financieel adviseur. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.

Bij de beoordeling van het risico omtrent corruptie hebben wij gekeken naar specifieke omstandigheden zoals de geografische plaats van de activiteiten, hebben we gekeken naar de sectoren waar corruptie meer dan gemiddeld voorkomt en hebben we beoordeeld in hoeverre buitenlandse wetgeving als de UK Bribery Act en de US Foreign Corrupt Practices Act van invloed kunnen zijn.

Wij hebben aandacht besteed aan de compliance met de voor u van toepassing zijnde wet- en regelgeving en overige bepalingen voorzover wij

die van belang achten in het kader van onze controle van de jaarrekening. Bij die werkzaamheden hebben wij geen materiële non-compliance geconstateerd.

Geautomatiseerde gegevensverwerking en beveiliging persoonsgegevens

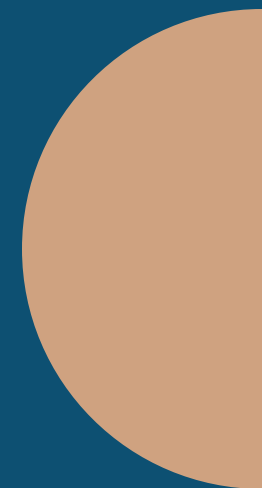
De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, aandacht te besteden aan de bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Tijdens de interim-controle hebben wij de relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst, waar nodig brengen wij verslag uit over tekortkomingen. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de Regio Achterhoek uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. Uit hoofde van deze controle hebben wij geen issues geconstateerd die verstoringen in de geautomatiseerde gegevensverwerking kunnen veroorzaken.

Registeraccountants

2 Analyse van de financiële gegevens

2. Analyse van de financiële gegevens

Winst-en-verliesrekening

Het resultaat van het Regio Achterhoek over het jaar 2023 ten opzichte van de begroting bedraagt € 97.000 voordelig en dit is ten opzichte van voorgaand jaar € 27.000 nadelig. In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven

Overzicht van baten en lasten	2023 (x €1.000)	Begroting (x €1.000)	2022 (x €1.000)	Vershil t.o.v. begroting	In % t.o.v. begroting
Baten	4.635	4.849	4.650	-214	-4%
Lasten	4.977	5.322	4.226	-345	-6%
Mutatie reserve	439	473	-300	-34	-7%
Resultaat	97	0	124	97	100%

Op basis van de gegevens in de jaarrekening blijkt dat de begroting ten aanzien van de gemeentelijke bijdragen een hoog voorspellend karakter hebben. Echter doordat Regio Achterhoek ook te maken heeft met veel werkzaamheden op project basis en de bijbehorende subsidies die gedurende het jaar worden verkregen is het vrijwel niet mogelijk om in de initiële begroting een sluitende verwachting te creëren. Middels begrotingswijzigingen is het mogelijk om het AB en DB op de hoogte te houden van deze ontwikkelingen en de gewijzigde begroting beter in lijn te krijgen met de realisatie. In 2023 zien de belangrijkste afwijkingen toe op de baten en lasten uit de bedrijfsvoering (smart governance).

Weerstandsvermogen

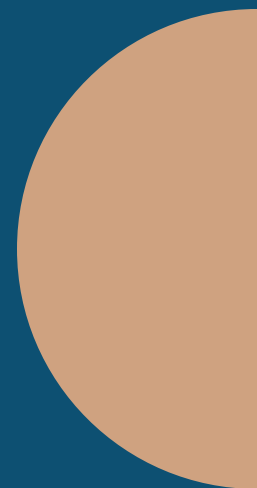
De Regio Achterhoek is een gemeenschappelijke regeling en moet op grond van regelgeving (BBV) een relatie leggen tussen de financiële risico's waaraan de organisatie blootstaat en de weerstandscapaciteit van de organisatie. De Regio Achterhoek heeft in Deel 2 van de programmabegroting 2023 de paragraaf "1. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing" voor de hoogte van het weerstandsvermogen opgenomen en de risico's benoemd. In de jaarrekening is dit eveneens toegelicht in Deel 2 in paragraaf de paragraaf "1. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing".

In de gewijzigde begroting 2023 is opgenomen dat een niveau van € 512.000 aan weerstandsvermogen wordt begroot en dat dit in de jaarrekening € 510.000 betreft. Uit de begroting blijkt dat er een benodigde weerstandscapaciteit ad € 458.000 benodigd is en in de jaarrekening zijn de risico's op gelijke hoogte gewaardeerd. Hieruit blijkt dat Regio Achterhoek voldoende weerstandsvermogen heeft om de geïdentificeerde risico's op te vangen binnen de huidige middelen. In de nota "reserves en voorzieningen" zijn de kaders aangegeven en is berekend dat de toegestane weerstandscapaciteit rond de € 458.000 mag liggen. Op basis van de huidige gegevens zien wij dit als een goed streefbedrag en zijn er geen acute maatregelen benodigd om het weerstandsvermogen naar een hoger niveau te krijgen.

Registeraccountants

3 Bevindingen naar aanleiding van de controle

Registeraccountants

3. Bevindingen naar aanleiding van de controle

**Geen bevindingen
boven de
rapporteringstolerantie**

Controlebevindingen

Naar aanleiding van de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn geen bevindingen geconstateerd en geen correcties doorgevoerd.

WNT

Een gemeenschappelijke regeling valt onder de Wet Normering Topinkomens. De secretaris directeur en de leden van het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur worden aangemerkt als topfunctionarissen. Wij hebben de controle van de WNT uitgevoerd waarbij wij zijn nagegaan of de bedragen juist en volledig zijn opgenomen.

De leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur ontvangen geen bezoldiging. Wij hebben vastgesteld dat de bedragen van de secretaris directeur aansluiten op de salarisadministratie. Uit de controle zijn dan ook geen aanpassingen gebleken.

3. Bevindingen naar aanleiding van de controle

Rechtmatigheidsverantwoording

In de jaarrekening heeft het dagelijks bestuur de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Het dagelijks bestuur concludeert dat er geen fouten en onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens aanwezig zijn. In het jaarverslag (Programma 4 - Bedrijfsvoering en rente) wordt een nadere toelichting gegeven op de totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording.

Op basis van onze werkzaamheden kunnen wij instemmen met de conclusie van het dagelijks bestuur en constateren wij dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave biedt. In dit hoofdstuk geven wij een nadere toelichting voor de relevante onderdelen.

Definitie rechtmatigheid

Het juridische begrip rechtmatigheid heeft betrekking op alle geldende wet- en regelgeving. Rechtmatigheid is dan het handelen in overeenstemming met de wet- en regelgeving. Het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is een minder omvattend begrip. Hierbij bestaat er een duidelijke relatie met het financieel beheer. Er moet immers worden verantwoord dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het gaat om de financiële beheershandelingen.

Verantwoordings- en rapportagegrens

De verantwoordingsgrens valt binnen een bandbreedte van 0% en 3% van de totale lasten van de gemeenschappelijke regeling, inclusief eventuele toevoegingen aan de reserves. Voor zowel de fouten als voor onduidelijkheden afzonderlijk geldt hetzelfde percentage, waarbij fouten en onduidelijkheden niet bij elkaar opgeteld worden.

We hebben vastgesteld dat in de financiële verordening de verantwoordingsgrens is opgenomen ter hoogte van 3%. In het controleprotocol is € 5.000 gehanteerd als rapporteringsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Het besluit accountantscontrole decentrale overheden hanteert een percentage van 1% voor fouten, deze wordt enkel gehanteerd voor getrouwheidsfouten.

Normen en toetsingskader

Het normenkader voor de rechtmatigheidsverantwoording betreft uw inventarisatie van de voor de verantwoording relevante wet- en regelgeving. Het normenkader heeft u geactualiseerd op basis van wijzigingen in wet- en regelgeving en is vastgesteld op 5 juli 2023. Uw inventarisatie van regelgeving bestaat uit externe- en eigen regelgeving. We constateren dat u de actualisatie nauwkeurig heeft uitgevoerd en dat het normenkader aansluit op de geldende externe- en eigen regelgeving.

Het operationaliseren van het normenkader is een taak van het dagelijks bestuur en wordt vastgelegd in een toetsingskader. In het toetsingskader is per wet/regeling/verordening vastgelegd welke artikelen relevant zijn voor de toetsing. Uw organisatie heeft ervoor gekozen een toetsingskader vast te stellen, waardoor de operationalisatie van het normenkader inzichtelijk is gemaakt voor het bestuur.

3. Bevindingen naar aanleiding van de controle

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Financiële beheershandelingen die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium).

Uitgangspunt is het niveau waarop de het bestuur de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft, in lijn met de door u vastgestelde financiële verordening. In de begroting zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die door het bestuur zijn vastgesteld. De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn op hoofdlijnen door de wetgever bepaald (artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet) en heeft het bestuur nader ingevuld en geconcretiseerd in de financiële verordening.

Uw dagelijks bestuur heeft het begrotingscriterium geconcretiseerd door:

- over- en overschrijdingen op programmaniveau te beoordelen;
- verschuiving tussen jaarschijven in een investeringskrediet toe te staan;
- overschrijdingen van lasten in ten opzichte van de begroting als acceptabel aan te merken als hier direct gerelateerde inkomsten tegenover staan of als deze geautoriseerd zijn door middel van vaststelling van een tussentijdse rapportage.

Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de juiste investering, het toereikend zijn van het begrotingsbedrag en het begrotingsjaar van belang zijn.

Als blijkt dat de gerealiseerde bedragen hoger zijn dan de, ook na de laatste begrotingswijziging, geraamde bedragen dan kan er sprake zijn van onrechtmatige uitgaven (begrotingsonrechtmatigheid). Deze lasten zijn dan namelijk buiten het budgetrecht van het bestuur tot stand gekomen.

In deze paragraaf gaan wij in op het begrotingscriterium en de verschillende onderwerpen die het begrotingscriterium raken.

Het bestuur bepaalt zelf op welk niveau de budgetten in de begroting en investeringen worden geautoriseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting, conform artikel 212 van de Gemeentewet.

Begrotingsrechtmatigheid – programma's

Uit de werkzaamheden uitgevoerd door ons om de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording te toetsen zijn we niet tot een ander oordeel gekomen dan het dagelijks bestuur. De afweging heeft het dagelijks bestuur uitgevoerd in lijn met de criteria vastgesteld in financiële verordening.

3. Bevindingen naar aanleiding van de controle

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

De rechtmatigheidseis betreft ook de toetsing op juistheid en volledigheid van de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving (M&O-criterium).

Om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden te voorkomen, zijn functionerende beheersmaatregelen nodig. Het gaat er bij het M&O-criterium om dat in de organisatie effectieve maatregelen zijn getroffen om misbruik te voorkomen, dan wel op te sporen, en dat vigerende wet- en regelgeving duidelijk is, aangepast is aan actuele omstandigheden en te handhaven is. Om dit te bewerkstelligen is een mix van maatregelen nodig.

Uw organisatie heeft geen (kader)nota M&O-beleid vastgesteld om de algemene uitgangspunten en de filosofie van de organisatie met betrekking tot het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik te formaliseren. Vanuit de verbijzonderde interne controle is wel een analyse verricht ten aanzien van het rechtmatigheidsaspect. Wij constateren hierbij dat er geen duidelijke toelichting/conclusie is welke werkzaamheden expliciet verricht zijn aan het M&O criterium. De uitgevoerde werkzaamheden geven geen indicatie tot een rechtmatigheidsfout. Ook uit onze werkzaamheden ten aanzien van de getrouwheid blijken geen bevindingen die indicatie geven tot een fout in het kader van het M&O criterium.

Voorwaardecriterium – Aanbestedingswet

Het voorwaarde criterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. In de hierna volgende paragrafen worden de voorwaarde met de hoogste impact / risico binnen de jaarrekening nader toegelicht.

De regels over aanbesteden staan in de Aanbestedingswet 2012 en het Aanbestedingsbesluit. Om de rechtmatigheid van de aanbestedingen vast te stellen heeft u een analyse uitgevoerd op de verstrekte inkoopopdrachten over een periode van vier jaar. In de analyse heeft u beoordeeld of de opdrachten tijdig zijn aanbesteed. Voor de aanbestede opdrachten is beoordeeld of de realisatie van de inkoopopdracht aansluit op de aanbesteding. Ten aanzien van het onderliggende proces van interne toetsing hebben wij geconstateerd dat Regio Achterhoek hier gedurende het jaar doorlopend aandacht voor heeft. Wij merken een toenemende aandacht die de organisatie heeft voor het naleven van de Europese aanbestedingsregels. Desondanks adviseren wij hieraan in de organisatie continue aandacht te blijven geven.

Voorwaardecriterium – Wet Fido, Schatkistbankieren, Ufdo en Ruddo

De Wet financiering decentrale overheden (Fido) en onderliggende regelingen in de vorm van Regeling schatkistbankieren decentrale overheden, Uitvoeringsregel financiering decentrale overheden (Ufdo) en Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), bevatten regels die de risico's voor lokale overheden moeten beperken bij lenen en beleggen. Aan deze overtredingen van de Wet Fido zijn in veel gevallen geen (directe) financiële gevolgen verbonden. Uit de werkzaamheden van de verbijzonderde interne controle (VIC) blijken geen bevindingen aanwezig zijn.

3. Bevindingen naar aanleiding van de controle

SiSa

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De Regio Achterhoek heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst.

Doel	Oordeel
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring)	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening	Goedkeurend

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen in het kader van SiSa worden verantwoord. Wij doen dit middels een tabel, die ook moet worden opgenomen als geen fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Per regeling wordt aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Deze tabel is hieronder weergegeven.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout / onzekerheid
C47	Regeling Volkshuisvesting	Geen		
F11B	Regeling specifieke uitkering MKB Deals - SiSa tussen medeoverheden 1 ^e tranche	Geen		

Contactgegevens

RA12 Registeraccountants B.V.

Traverse 1

3905 NL Veenendaal

info@RA12.nl

+31 (0)85 130 54 24

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.	: 3 juli 2024
Agendapunt	: 4
Onderwerp	: Bestuursrapportage januari – april 2024 en 1 ^e verzamelwijziging 2024
Portefeuillehouder	: De heer H. de Vries

Voorstel

1. Kennisnemen van de bestuurs- en budgetrapportage januari tot en met april 2024.
2. In stemmen met de 1^e (budgettair neutrale) verzamelwijziging 2024.

Toelichting

Met bijgevoegde rapportage beoogt de Regio de gemeenten (colleges en raden) te informeren over de taken die de gemeenten gezamenlijk uitvoeren ten behoeve van de Achterhoek. Deze taken bestaan uit Smart Governance, Smart Economy, Smart Living en Bedrijfsvoering en rente. De rapportage bestaat uit de bestuursrapportage, de budgetrapportage en financiële bijlagen.

Resultaat

Uitgaande van de op dit moment bekende ontwikkelingen is de verwachting dat het jaarresultaat voor 2024 voor de producten ten laste van de inwonerbijdrage nihil is.

Er is renteopbrengst vanuit het Schatkistbankieren. Over de eerste helft van 2024 is dit naar verwachting € 350.000. In de rapportage is verwerkt om in 2024 € 65.000 in te zetten voor ziektevervangings. In 2023 is besloten om in 2024 € 294.000 in te zetten voor het project Ruimtelijk perspectief 2023-2024. Voor een eventueel rentevoordeel voor de tweede helft van 2024 volgt een nader voorstel bij de volgende rapportage.

Toevoeging investeringsfonds

De in de begroting geraamde opbrengst van de gemeenten voor de toevoeging die gemeenten doen aan het investeringsfonds (in 2024 begroot € 133.000), wordt conform vastgesteld beleid (artikel 7 financiële verordening) pas definitief toegevoegd bij de resultaatbestemming bij de jaarstukken.

Begrotingswijziging

In het kader van rechtmatigheid dient een begrotingswijziging te worden gemaakt voor de geconstateerde over- en onderschrijdingen. Deze (budgettair neutrale) wijzigingen zijn verwerkt in de bijgevoegde 1e verzamelwijziging 2024. De wijzigingen worden nader toegelicht op pagina 21 van de financiële verantwoording, onderdeel 2 van de rapportage. De eigen projecten van Regio Achterhoek zijn projecten waarvoor Regio Achterhoek opdrachtgever is. Deze kosten moeten worden opgenomen in de eigen exploitatie van de Regio Achterhoek.

Als in het boekjaar minder kosten worden gemaakt voor de meerjarige projecten worden de (subsidie-) inkomsten doorgeschoven naar het volgende boekjaar.

Procedure: DB d.d.:	Vervolgactie: communicatie: Mededeling beslissing aan:	Bijlagen: Meegezonden: bestuurs- en budgetrapportage Ter inzage: Plaats van inzage:	Consequenties: Financieel: neutraal Personeel: nee
-------------------------------	--	---	---

Nadere informatie bij: Esther van Zuuk

Tel.nr.: 0314-321232

**BESTUURS- EN
BUDGETRAPPORTAGE
REGIO ACHTERHOEK**

JANUARI T/M APRIL 2024

Inleiding

Met deze rapportage informeert de Regio de gemeenten (colleges en raden) over de werkzaamheden die wij uitvoeren. De rapportage bestaat uit onderstaande onderdelen:

1: Inhoudelijke verantwoording

In deze rapportage vindt u de voortgang van de werkzaamheden die de Regio voor, namens en samen met de gemeenten uitvoert. Deze werkzaamheden bestaan uit Smart Governance, Smart Economy, Smart Living en Ondersteuning (bedrijfsvoering en rente). Voor een nadere inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar onderdeel 1 van de rapportage.

2: Financiële verantwoording (inclusief begrotingswijziging)

In deze rapportage is in onderdeel 2 per programma een financieel overzicht opgenomen waarin per product de werkelijke uitgaven en inkomsten t/m april 2024 zijn afgezet tegen het budget voor dezelfde periode. Ook zijn de verwachte uitgaven en inkomsten voor het volledige jaar en het daaruit voortvloeiende te verwachten jaarsaldo opgenomen. Er is een begrotingswijziging met toelichting opgesteld. Tot slot is er een balansprognose per 1 mei 2024 opgesteld.

Verwacht saldo inwonerbijdrage en projecten

Uitgaande van de op dit moment bekende ontwikkelingen is de verwachting dat het jaarresultaat voor 2024 voor de producten ten laste van de inwonerbijdrage nihil is.

Als in het boekjaar minder kosten worden gemaakt voor de meerjarige projecten worden de (subsidie-) inkomsten doorgeschoven naar het volgende boekjaar.

De in de begroting geraamde opbrengst van de gemeenten voor de toevoeging die gemeenten doen aan het investeringsfonds (in 2024 begroot € 133.000), wordt conform vastgesteld beleid (artikel 7 financiële verordening) pas definitief toegevoegd bij de resultaatbestemming bij de jaarstukken.

Verwacht renteresultaat

Er is renteopbrengst vanuit het Schatkistbankieren. Over de eerste helft van 2024 is dit naar verwachting € 350.000. Het DB stelt voor om in 2024 € 65.000 in te zetten voor ziektevervangings. In 2023 is besloten om in 2024 € 294.000 in te zetten voor het project Ruimtelijk perspectief 2023-2024. Voor een eventueel rentevoordeel voor de tweede helft van 2024 volgt een nader voorstel bij de volgende rapportage.

Begrotingswijziging

De bijgevoegde begrotingswijziging betreft een budgettair neutrale begrotingswijziging, waarbij geen sprake is van een verhoging van de inwonerbijdrage. Er is sprake van verschuiving budgetten door o.a. inhuur derden i.v.m. langdurig zieken en verschuiving van projectbudgetten van meerjarige projecten van het voorgaande jaar naar het huidige jaar. Er worden drie nieuwe eigen projecten opgenomen en veertien wijzigingen; hier staan (subsidie-)inkomsten tegenover. De Regio is opdrachtgever van deze projecten en daarom wordt het in de eigen exploitatie opgenomen. Alle punten worden nader toegelicht in onderdeel 2 van de rapportage (pagina 21).

3: Ziekteverzuim

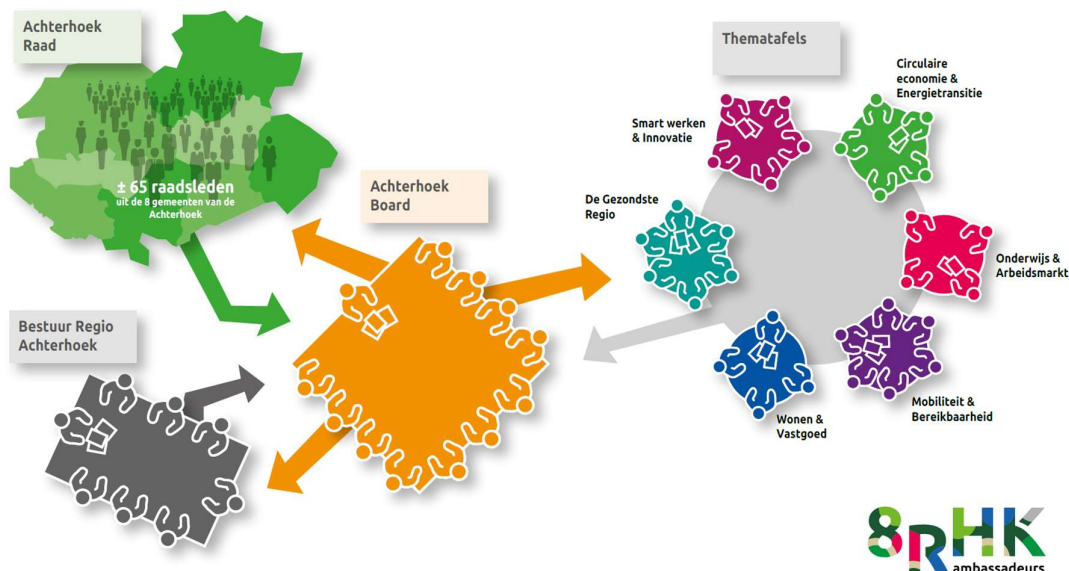
In de verslagperiode was het ziekteverzuim 6,5% exclusief zwangerschapsverlof. In 2023 bedroeg het ziekteverzuim over dezelfde periode 9,7%. In de verslagperiode was geen sprake van zwangerschapsverlof. Er was in de verslagperiode sprake van 2 langdurige zieke medewerkers. Het ziekteverzuimpercentage ligt in lijn met het gemiddelde ziekteverzuim voor openbaar bestuur en overheidsdiensten (2023 6,5% bron CBS).

1 Bestuursrapportage

SMART GOVERNANCE

In onderstaande afbeelding is het organogram van de samenwerking opgenomen.

Achterhoekse samenwerking

Werkzaamheden Regio Achterhoek

Regio Achterhoek is de motor in de Governance. In onderstaande tabel staan de subdoelen en activiteiten van Regio Achterhoek weergegeven:

Subdoelen	Activiteiten Regio Achterhoek
Raadsleden in positie brengen bij regionale samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseren en faciliteren Achterhoek Raad
Slagkracht in de bestuurlijke besluitvorming en adequate uitvoeringskracht	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseren en faciliteren Achterhoek Board • Regisseren en faciliteren thematafels • Adviseren en faciliteren algemeen en dagelijks bestuur • Subsidiewerkzaamheden • Monitoring • Lobbywerkzaamheden • Communicatiewerkzaamheden en Regiomarketing

Naast deze subdoelen is in 2023 besloten om vervolg te geven aan de inzet voor de ruimtelijke opgaven, zoals het uitwerken van het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek en de samenwerking met de provincie hierin bij het Regioarrangement en het VLGG.

Gerealiseerd per activiteit tot 1 mei 2024

Adviseren en faciliteren Achterhoek Raad

Op 25 maart is de eerste Achterhoek Raad van 2024 gehouden. Speciale aandacht was er voor de nieuwe Raadsleden van de gemeente Montferland. Voorafgaand aan de Raad konden zij kennis maken met vertegenwoordigers van de 6 thematafels en het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek. De vergadering zelf was dit keer gesplitst in een kort formeel deel en een interactief informeel deel. In het informele deel zijn het Regioplan Achterhoek, de regionale uitwerking van het IZA, en de netcongestie uitgebreid met de Raadsleden besproken.

Lichte evaluatie samenwerking

Conform afspraken met de Achterhoek Raad heeft de Achterhoek Board samen met het algemeen bestuur een opzet gemaakt voor een lichte evaluatie van de samenwerking. Deze opzet is 25 maart gedeeld met de Achterhoek Raad. De evaluatie richt zich op het functioneren van de samenwerking in de verschillende gremia (Achterhoek Raad, Achterhoek Board, algemeen en dagelijks bestuur en de Thematafels). Wat gaat goed, waar zien we nog (proces) verbeterpunten en waar zijn inhoudelijk nog aanvullingen wenselijk of kansrijk? Hiervoor worden door de voorzitter en secretaris/directeur gesprekken met de verschillende gremia gehouden. Na de zomer zullen de resultaten bekend zijn.

Adviseren en faciliteren Achterhoek Board

De Achterhoek Board is vier keer bijeen geweest. Belangrijke onderwerpen waren onder meer de Regio Deal, de netcongestie, de voorbereiding van het Lentefestival en die van de Achterhoek Raad van 25 maart.

Regio Deal

Eind februari werd bekend dat de Achterhoek een tweede Regio Deal mag sluiten voor 25 miljoen. In maart is met vertegenwoordigers van Rijk en provincie een werksessie gehouden om vanuit de Regio Deal aanvraag naar een convenant te komen. Ook is gekeken hoe de gevraagde 34,6 miljoen terug gebracht kan worden naar de toegezegde 25 miljoen. Het proces richting het convenant wordt aangestuurd vanuit de stuurgroep Regio Deal, een 30 afvaardiging vanuit de Board. Een eerste concept convenant is gedeeld met de thematafels in april. Op 30 april is het concept convenant ingediend bij het Rijk. Inzet is om op 19 juni het convenant te sluiten.

Elke Regio Telt

Vanuit lobby is veel aandacht geweest voor Elke Regio Telt, de Achterhoek is met succes aangewezen als 1 van de 10 regio's die met het Rijk de dialoogsessies aangaan om tot een langjarige investeringsagenda te komen voor de regio. Om vanuit de Achterhoek goed te kunnen acteren op het Rapport "Elke regio Telt!" is samen met Hoogleraar H. de Groot, tevens lid van de stuurgroep Achterhoek Monitor, een verdiepingsslag gemaakt op wat echt nodig is in de Achterhoek.

Onderzoek Rabobank

De Rabobank heeft het initiatief genomen voor een uitgebreid onderzoek over de economie/brede welvaart in de Achterhoek. Met name gericht op duurzaamheid en inclusiviteit. Naast kwantitatieve data worden ook kwalitatieve gegevens verzameld. Samen met de Board en Onverwachte Hoek is hiervoor op 10 april een dialoogsessie met stakeholders gehouden. Ook is het jongerenpanel Vinnic bevestigd en zijn er circa 10 diepte-interviews gehouden. De resultaten worden na de zomer gepresenteerd.

Overig

De Achterhoek Board heeft in de eerste 4 maanden vier projecten goedgekeurd. Helaas hebben twee Boardleden afscheid genomen. We hopen de twee nieuwe boardleden (vanuit de ondernemers en woningbouwcorporaties) in september te kunnen benoemen.

Regisseren en faciliteren Thematafels

De Thematafels werken aan het realiseren van de herijkte doelen die zijn opgenomen in de in 2022 herijkte visie 2030. De focus voor 2024 is opgenomen in het uitvoeringsprogramma 2024. De voortgang is per thematafel beschreven bij Smart Economy en Smart Living.

Adviseren en faciliteren algemeen en dagelijks bestuur

Montferland

Op 31 januari is het definitieve besluit genomen dat de gemeente Montferland per 1 januari 2024 toetreedt tot Regio Achterhoek. In maart is er vanuit het bestuur een toelichting op de samenwerking verzorgd voor de raadsleden van Montferland. Door de thematafelregisseurs zijn de wethouders en accounthouders van de gemeente Montferland bijgepraat. Op de Achterhoek dag van 7 maart zijn de wethouders welkom geheten en voor het eerst aangesloten bij de thematafels.

Op 25 maart waren de Raadsleden van Montferland aanwezig bij de eerste Achterhoek Raad en het informatieve voorprogramma.

De samenwerkingsregeling is n.a.v. de toetreding van Montferland en wijzigingen in de WGR aangepast en voor vaststelling voorgelegd aan de 8 gemeenteraden. Naar verwachting zal op 29 mei het bestuur de 26ste wijziging vaststellen.

Bestuurswisselingen en portefeuilleverdeling dagelijks bestuur

M. Besselink is per 1 januari vertrokken als burgemeester van Bronckhorst. M. van der Tas heeft haar als waarnemend burgemeester opgevolgd in het algemeen bestuur. O. van Dijk heeft per 1 maart afscheid genomen als burgemeester van Oude IJsselstreek. Waarnemend burgemeester M. Maasdam heeft hem opgevolgd in het algemeen bestuur. H. de Vries, waarnemend burgemeester van Montferland is toegetreden tot algemeen bestuur.

Op 6 maart heeft de algemeen bestuur H. de Vries aangewezen als opvolger van O. van Dijk in het dagelijks bestuur. In april heeft het dagelijks bestuur de nieuwe portefeuilleverdeling vastgesteld:

De heer Boumans: Voorzitter

De heer Bengevoerd: Lobby (binnenlandse en buitenlandse betrekkingen inclusief Leader). Tevens vicevoorzitter

De heer de Vries: Alle zaken rondom de bedrijfsvoering, waaronder financiën, personeel en organisatie.

Bedrijfsvoering

Het plafondbesluit 2024 voor subsidies is in januari vastgesteld.

De kaderbrief begroting 2025 en de jaarstukken over 2023 zijn in april verzonden aan de gemeenten.

Subsidiewerkzaamheden

Leader

Eind december 2023 kregen we bericht dat de LOS/Leader Achterhoek is goedgekeurd door de provincie. In deze burap-periode zijn de vervolgstappen gezet om tot uitvoering te komen. Onder meer door het inrichten van een nieuwe Lokale Actie Groep (LAG), het indienen van de subsidieaanvraag voor de beheerskosten en de aanbesteding van een Leadercoördinator. De openstelling van de nieuwe Leaderperiode is in naar verwachting voor de zomer.

Projecten en verantwoording

In de periode tot 1 mei zijn er vier projecten goedgekeurd. Daarnaast zijn diverse projecten ondersteund bij het opstellen van een aanvraag.

De voortgangsrapportages voor de Gebiedsagenda middelen over 2023 zijn voorbereid en liggen in mei ter goedkeuring voor in het algemeen bestuur.

Voor 2024 is er een subsidieplafond vastgesteld. Gelet op het toekennen van de Regio Deal zal het plafondbesluit na de zomer moeten worden bijgesteld. Ook de nadere regels en het aanvraagformulier

worden n.a.v. de Regio Deal bijgesteld.

Monitoring en Achterhoek Spreekt

Er is een start gemaakt met de Achterhoek Monitor 2024-2025. Het dashboard zal vernieuwd worden en met de voorzitter zijn de aandachtspunten voor 2024 doorgesproken. Het congres zal dit jaar niet in december zijn maar in januari 2025.

Lobbywerkzaamheden

Elke Regio Telt

Vanuit de Achterhoek zijn we 1 van de 10 regio's die met het Rijk de dialoogsessies aangaan voor het vervoltraject Elke Regio Telt. De dialoogsessie is een ambtelijke sessie tussen Rijk en regio en zal plaatsvinden op 26 en 27 juni in de Achterhoek en heeft tot doel om met elkaar beter inzicht te krijgen in de knelpunten en kansen die er in de Achterhoek zijn (met het oog op de drie thema's uit Elke Regio Telt: investeringslogica, langjarige kansenagenda's en versterken relatie Rijk-regio). De uitkomsten van deze dialoogsessies worden vervolgens besproken in een bestuurlijke terugkomdag (Board, AB, en DG Rijk niveau) en zal vervolgens vanuit alle 10 pilotregio's leiden tot zogenoemde fundamenten voor langjarige investering (zowel in een rode draad regio-overstijgend als ook regio specifiek). Op dit moment zijn middelen en de wijze waarop het vervoltraject door een nieuw kabinet worden opgepakt nog onduidelijk. Dat is ook reden dat dit een belangrijke inzet is voor onze lobby richting zowel de formateur/nieuwe coalitie als ook tijdens het Lentefestival.

Met oog op het proces van de Regio Deal en Elke Regio Telt is bij zowel de gemeente Winterswijk als de gemeente Doetinchem met college en MT-leden een presentatie gegeven en is met elkaar het gesprek gevoerd over de rol en kansen voor de gemeenten hierin. Voor de gemeenten Oude IJsselstreek, Aalten en Montferland staat of wordt deze sessie ook nog ingepland.

Werkbezoeken en politieke contacten

Op 19 april bracht Tweede Kamerlid Hester Veltman (VVD) een werkbezoek aan de Achterhoek met het oog op de N18 en onze aanpak publieke mobiliteit. Vanuit de VVD Statenfractie was ook Inge Klein Gunnewiek aangesloten. Doel van het bezoek was om te informeren en te verkennen op welke wijze er met elkaar vervolgstappen gezet kunnen worden om de N18 beter op de agenda te krijgen. Want dat er iets moet gebeuren aan veiligheid en betere doorstroming werd tijdens het bezoek wel duidelijk.

Aspergediner

Op 24 april hebben Mark Boumans en Joris Bengevoord namens de Achterhoek enkele gasten uitgenodigd om het aspergediner (van de provincie Limburg) bij te wonen. Aan de Achterhoekse tafel zijn goede gesprekken gevoerd over onder andere Elke Regio Telt en landbouw. Met aan tafel Thom van Campen, Peter Drenth, Marjon de Hoon-Veelenturf en Caspar van den Berg. Na afloop is geconcludeerd dat het goed is om op dit soort bijeenkomsten een Achterhoekse tafel te hebben. Zowel voor het gesprek aan tafel zelf, als ook de vele ontmoetingen met andere Kamerleden, partnerregio's en gemeenten en andere stakeholders.

Lentefestival

We zijn flink op weg met de voorbereiding van het Lentefestival op 19 juni in Nieuwspoort in Den Haag. Het overkoepelende thema, waarbij de lobby vooral is gericht op de middelen voor een langjarige investeringsagenda via Elke Regio Telt, wordt nu uitgewerkt onder de titel Regiolab. Donderdag 16 mei krijgen de Kamerleden die aanwezig zijn bij het commissiedebat en grensoverschrijdende samenwerking (waar Elke Regio Telt en ook de Rijkshubs op de agenda staan) een definitieve uitnodiging. De teller staat medio mei op dertien aangemelde Tweede Kamerleden voor ons Lentefestival.

Noordelijke Aftakken Betuweroute

Met betrekking tot de opstart van een nut- en noodzaakstudie naar de goederenrouting Noord Oost

Europa (GNOE), waarin de afgelopen jaren ook sprake was van onderzoek naar een noordelijke aftakking van de Betuweroute blijven we scherp acteren vanuit de regio. Zowel om op de juiste plekken aan tafel te zitten, goed samen op te trekken met regionale actiegroepen, buurregio's en provincie en te zorgen dat het onderzoek de juiste formuleringen blijft hanteren.

Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen

Onder de titel 'Gematigde groei' heeft de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen onder leiding van (de latere informateur) Richard van Zwol op 15 januari een rapport aan de Tweede Kamer overhandigd. In grote lijnen roept het rapport op om 'demografie' veel meer te betrekken in visie en beleid. De commissie bracht eind oktober 2023 een bezoek aan de Achterhoek, dat ertoe heeft geleid dat onze regio een aantal keer met naam wordt genoemd. De importantie van het rapport en de koplopersrol die de Achterhoek inneemt als het gaat om vergrijzing en ontgroening in Nederland, heeft ons op verschillende lobbydossiers (zoals de Regio Deal en Elke Regio Telt) verder geholpen.

Th!nk East

In 2023 is gewerkt aan de nieuwe positionering van Think East Netherlands: Make innovation work. Vanuit lobby zijn we aangesloten in de strategische werkgroep en is begin dit jaar de nieuwe website gelanceerd: <https://thinkeast.nl/>.

Communicatiewerkzaamheden en Regiomarketing

Wekelijks brengen we nieuws uit vanuit onze samenwerking, op corporate niveau en vanuit de thematafels. Dit gebeurt via diverse kanalen; de website 8rhk.nl, een nieuwsbrief, aangevuld met periodiek nieuwsbrieven van de zes thematafels, onze sociale media (LinkedIn en Twitter) en via contact met de media (persberichten, uitnodigingen en persbeantwoording). Onze nieuwsbrieven worden bovengemiddeld goed gelezen. Een goede score is 30%, wij zitten tussen de 40% en 50%.

Diverse ambassadeurs zijn ondersteund in woordvoering van regionale boodschappen en in de communicatie en organisatie van events. Grotere events waren er rondom het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek en een brede regionale dag om woningbouw te versnellen. Daarnaast zijn twee verdiepende artikelen geschreven via betaalde content in Achterhoek Nieuws over huisvesting arbeidsmigranten en GAON.

Sociale Media

Onze sociale mediakanalen worden goed gevolgd. Het aantal volgers stijgt nog steeds, met name op LinkedIn. Op LinkedIn hebben we bijna 6.300 volgers en op Twitter 4.000. Een top 3 van berichten die goed op LinkedIn scoorden zijn: De toetreding van de gemeente Montferland met 12.000 weergaven, de Achterhoek als Pilotregio Elke Regio Telt met 10.500 weergaven en de eerste mobiliteits HUB in Lichtenvoorde met 8.700 weergaven (en bovendien een heel hoog ClickThroughRatio/CTR van 17%).

Onverwachte hoek

2024 is het vierde jaar dat Onverwachte Hoek loopt. Dit jaar staat in het teken van marketing automation waarin we ervoor zorgen dat de content die we creëren en delen met de doelgroep afgestemd is op de behoefte en op maat gemaakt. Dit betekent dat iedereen andere content te zien krijgt op basis van baan voorkeur voor werk (sector), opleidingsniveau, woningvoorkeur etc. Dit houdt in dat we aanzienlijk meer content creëren om ervoor te zorgen dat we ook meer conversie kunnen zien het aankomende jaar.

In de samenwerking met De Graafschap hebben we 6 events georganiseerd voor onze partners waar gemiddeld 25 leden bij elk event aanwezig waren. Zij kwamen uit verschillende lagen van de organisaties en we hebben ze geïnformeerd over AI, HR en employer branding in combinatie met projecten vanuit de verschillende Thematafels. Op 10 april organiseerden we het Onverwacht Diner in samenwerking met de Rabobank waarbij RaboResearch dialoogsessies heeft begeleid. Er zijn mooie nieuwe samenwerkingen ontstaan tussen de verschillende partners. Tijdens het diner is ook bekend gemaakt dat Onverwachte Hoek aankomend jaar ook Premium Partner zal zijn van De Graafschap vrouwen waarmee Onverwachte

Hoek het komend jaar gelijkspel speelt.

Ook is Onverwachte Hoek een samenwerking aangegaan met de Feestfabriek waarbij we tijdens de Zwarte Cross 2024 aanwezig zullen zijn op het terrein en op de socials voor, tijdens en na de Cross.

Ruimtelijk Perspectief Achterhoek

Er zijn vier brede werksessies (zowel ambtelijk als bestuurlijk) gehouden met de gemeenten, provincie Gelderland en waterschap Rijn en IJssel om input te leveren aan het eerste tussenproduct 'Contourenschets RPA' op weg naar een Ruimtelijk Perspectief Achterhoek (RPA). We benutten daarbij het concept van Aardkundig fundamentalisme waarmee we de Eo Weijersprijsvraag hebben gewonnen. We vertalen dit concept naar een Achterhoeks model (verbreden, verdiepen). Ook was het doel om meer bekendheid te genereren om te werken aan een gezamenlijk, krachtig Achterhoeks verhaal. In deze periode zijn daartoe presentaties in meerdere gremia gehouden, zoals het College van Dijkgraaf & Heemraden, het Natuur en Landschap overleg Achterhoek. We hebben een lunchlezing bij het Rijk verzorgd, een presentatie in de Achterhoek Raad gegeven (eind 2023) en een webinar verzorgd. We werken verder aan de Contourenschets RPA die de basis vormt om het RPA verder te ontwikkelen en in te vullen voor de verschillende deelgebieden binnen de Achterhoek.

Programma Vitaal Landelijk Gebied Gelderland (VLGG)

De bestuurlijke overleggen voor het VLGG zijn voorbereid. Er wordt toegewerkt naar het Ontwerp VLGG (planning: maart 2025 definitief), het beoogde uitvoeringsprogramma, maatregelenpakketten, de Kadernota Agrifood en de uitwerking van een sociaaleconomische impactanalyse (SEIA). Daarnaast is een zienswijze op het Ontwerp Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) bij het ministerie van LNV ingediend.

Integrale Gebiedsprogrammering (IPG)

In vervolg op het regioarrangement zijn we intensief betrokken bij het provinciale proces om te komen tot een ruimtelijk arrangement, regionale investeringsagenda en gebiedsprogrammering.

Via integrale gebiedsprogrammering zetten provincie, gemeenten en waterschappen doelen van het regioarrangement om naar concrete maatregelen voor een specifiek gebied.

Deze gebiedsprogrammering vindt plaats op twee niveaus. Enerzijds worden afspraken gemaakt die de hele regio aangaan. Wat moet sectoraal, wat moet integraal, wat moet regionaal? En anderzijds maken we afspraken voor een of meer specifieke gebieden in een regio, waar veel vraagstukken tegelijkertijd spelen en intensieve samenwerking nodig is.

SMART ECONOMY

Smart werken & Innovatie

Doelen 2030	Streefwaarden (t.o.v. 2020)
De Achterhoek ontwikkelt en implementeert de productie van de toekomst door technologische innovatie.	Een jaarlijkse groei van de arbeidsproductiviteit in de maakindustrie en agrosector, gemeten als toegevoegde waarde per medewerker per tijd.
De Achterhoek beschikt over inventief vakmanschap en de werknemers van de toekomst door sociale innovatie.	Er zijn 35 kennisdeel- en businessclusters extra gevormd.
Gezamenlijke innovatie en crossovers tussen sectoren worden bevorderd. Het netwerk buiten onze regio wordt verder ontwikkeld. De Achterhoek is hét open innovatiesysteem van Nederland.	Er zijn 40 start ups en 20 scale ups begeleid in het ecosysteem.
De Achterhoek draagt met haar innovatief vermogen bij aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.	150 unieke bedrijven hebben slim werken en innovatie doorgevoerd. Gemeten door deelname aan projecten.
De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio van Nederland.	40% van de deelnemende studenten aan SmartHub/Innovatiehubs komt van buiten de Achterhoek met 10% internationale achtergrond.

Korte toelichting op de activiteiten per subdoel

Door het vertrek van de programmaregisseur was er de eerste maanden geen regisseur. Dit heeft tot enige vertraging geleid in de uitvoering.

Productie van de toekomst door technologische innovatie

Artificial Intelligence was een belangrijk gespreksonderwerp. Er zijn diverse inspiratiesessies georganiseerd om kennis te maken met het onderwerp en om ervaringen te delen. Vanuit de thematafel Smart Werken en Innovatie is de behoefte uitgesproken om een strategie te ontwikkelen op AI. Onder leiding van Oost NL is een sessie georganiseerd met onder andere ondernemers en onderwijspartijen om de strategie vorm te geven. De strategische aanpak is gedeeld met verbinders uit de sectoren gezondheidszorg, agro, bouw en onderwijs om kennis te delen. Daarnaast wordt met deze verbinders nagedacht over hoe het thema AI verder in de regio vorm kan krijgen binnen hun sectoren.

In relatie met AI wordt ook veelvuldig gesproken over het digitaliseren van processen. Binnen de maakindustrie wordt hier door middel van leerkringen hard aan gewerkt. Het digitaliseren van data is cruciaal voor het toepassen van de sleuteltechnologie AI. Hier ligt ook een verbinding met de springplank datagedreven Achterhoek in de Regio Deal.

Werknemers van de toekomst door sociale innovatie

Er is met name aandacht besteed, samen met de thematafel Onderwijs en Arbeidsmarkt aan de arbeidsmarkt positionering. Hiervoor wordt een strategische routekaart opgesteld.

Open innovatiesysteem en crossovers tussen sectoren

Binnen het open innovatiesysteem, waar verbinders innovatievragen koppelen met initiatieven, kennisinstellingen of ander aanbod, is in de afgelopen tijd aandacht uitgegaan naar de verbreding van het brede mkb. Het open innovatiesysteem wordt ingezet om te investeren in het 'loopvermogen' om ook de ondernemers in het peloton te bereiken en daarnaast ook met ondernemers uit andere sectoren dan de maakindustrie aan te haken, zoals de installatietechniek, de agro en de bouw. Deze ambitie sluit aan op één van de springplanken in de nieuwe Regio Deal.

In het kader van de ambitie om het brede mkb te ondersteunen bij hun innovatievraag en maatschappelijke ontwikkelingen, zijn wij ook onderdeel van het landelijke actieprogramma MKB-dienstverlening van het ministerie van EZK. Door middel van dit programma probeert het ministerie van EZK de dienstverlening voor het brede mkb meer vraag gestuurd te maken. De Achterhoek is met een aantal andere regio's gevraagd om koploperregio te zijn in de uitvoering van hun ambitie én met elkaar te leren. Onderdeel van het actieprogramma is het in beeld brengen van ondernemerscommunities in de regio's om te leren wat deze communities kenmerkt en vervolgens te kijken hoe het aanbod kan worden afgestemd op behoeften van ondernemers in deze communities.

In samenwerking met verbinders uit het open innovatiesysteem wordt gewerkt aan een brede aanpak op AI, zoals eerder beschreven. In de uitwerking ervan en de verbinding met de springplank datagedreven Achterhoek, wordt bewust ook verbinding gelegd met verbinders uit andere sectoren en de andere thematafels in de regio.

Veel aandacht is uitgegaan naar oplossingen voor netcongestie. Dit raakt meerdere Thematafels en vraagt om goede afstemming en elkaar informeren.

De bestaande leerkringen wordt nieuw leven in geblazen door te komen met een jaarprogramma / kalender na de zomer om de energie die in de verschillende leerkringen zit vast te houden & nieuw leven in te blazen.

Met innovatie maatschappelijke problemen oplossen

Er is gestart met het voorbereiden van het eind-event van Start Up in Residence in juli.

Dé stage en afstudeerregio

In de afgelopen periode is binnen de Stichting SmartHub gewerkt aan de verdere samenwerking tussen de drie SmartHub-initiatieven (young talent, development en incubator industrie). Doel is een efficiëntere bedrijfsvoering en een sterker merk SmartHub, voor de economische profilering van de Achterhoek. De ontwikkelingen worden in mei en juni gepitcht in enkele thematafels en de Achterhoek Board. Hierna wordt een projectvoorstel ingediend. Binnen dit traject worden ook nieuwe verbinding gelegd met bestaande initiatieven die passen binnen de visie van SmartHub Achterhoek

Onderwijs & Arbeidsmarkt

Doelen 2030	Streefwaarden (t.o.v. 2020)
De tekorten op de arbeidsmarkt zijn teruggedrongen.	In 2030 is het tekort aan vraag naar arbeidskrachten in de krapte sectoren teruggedrongen hiervoor ontwikkelen we ten minste 4 projecten. De uitgaande arbeidspendel is met 10 % afgenomen
Talenten van de beroepsbevolking zijn benut door betere aansluiting vervolgopleidingen op de vraag vanuit de arbeidsmarkt en door het verhogen van de flexibiliteit door een Leven Lang Ontwikkelen.	(Door)ontwikkeling van tenminste 4 activiteiten waarbij leerlingen t/m 14 jaar in aanraking komen met techniek/technologie en zorg. Ontwikkeling 2 projecten ter bevordering van hybride docentschap binnen de krapte. Er functioneert een netwerk van vrouwen in techniek. Om-, her- en bijscholing van 2.000 mensen naar of binnen kansrijke beroepen.
Een inclusieve arbeidsmarkt waarbij oog is voor de gehele beroepsbevolking en kansgelijkheid is toegenomen.	De arbeidsparticipatie is toegenomen naar 75%.
Grensoverschrijdende en bovenregionale samenwerking is toegenomen gericht op het oplossen van het tekort aan juist gekwalificeerd arbeidskrachten.	20% van het tekort aan arbeidskrachten wordt van buiten de regio aangetrokken.

Korte toelichting op de activiteiten per subdoel

Arbeidsmarktpositionering

De werkgroep arbeidsmarktpositionering heeft op basis van de inventarisatie van de lopende initiatieven in de regio op het vlak van werven, binden en ontwikkelen geconcludeerd dat we moeten komen tot een strategische aanpak. Er is opdracht gegeven aan een bureau om advies te geven wat nodig is om te komen tot een strategische routekaart.

Leven Lang Ontwikkelen

Onder het Gelrepact ontwikkelen de projecten zich naar tevredenheid. Er wordt gekeken hoe het Groene Digitale Banenplan ([Kamerbrief Groene Digitale Banenplan](#)) hierin kan landen. Het Grensland College heeft samen met leden van de Achterhoek Board verschillende bedrijven en organisaties bezocht om de naamsbekendheid en het aantal studenten te vergroten. De reacties waren positief, wat het oplevert zal blijken bij het eerst volgende studiejaar.

We zijn gestart met de “verkenning laag en ongeschoold personeel”. De nieuwe kwantitatieve cijfers zijn bekend en een stagiair is gestart om de kwalitatieve kant van de cijfers in beeld te brengen. De kwartiermaker om te komen tot een Regionaal WerkCentrum (RWC) ([kamerbrief hervorming arbeidsmarkt infrastructuur](#)) waar de regio ontschot samenwerkt op gebied van loopbaanvraagstukken is gestart. In september zal de kwartiermaker zijn bevindingen opleveren. Het project Opijver heeft extra middelen ontvangen om door te kunnen gaan. Het rijk heeft aangegeven samen te willen op trekken bij de gewenste systeemdoorbraak op het onderwerp “inkomensondersteuning bij de overstap van werk naar werk”. Opijver en de landelijke beweging “de Buitenboordmotor” verkennen samen met het Rijk hoe dit opgepakt zal worden.

Regulier Opleiden

Voor de Euregionale Doorlopende Leerlijn (EDL) is een scholenmakelaar aangesteld. Zij is bezig met de eerste uitrol van dit project. Het Techniepact is afgerond. De projecten die vanuit het Techniepact opgepakt zijn onder de lijn kiezen voor Techniek, zijn geborgd onder Sterk Techniek Onderwijs (STO). Vanwege de afronding van het Techniepact is een inventarisatie gemaakt wat het Techniepact heeft opgeleverd. De doorontwikkelingen van de projecten en nieuw te vormen initiatieven kunnen opgepakt worden onder de Regio Deal of het Toekomstig Aanvalsplan Techniek onder het Groene Digitale Banenplan.

De doorontwikkeling van de pilot Metaverse (een app die jongeren een realistisch beeld moet geven van organisaties in hun directe omgeving, welke functies je daar treft en welke opleidingen leiden tot deze functies) voor techniek is dit geborgd onder Sterk Techniek Onderwijs (STO). Voor een app gericht op zorg loopt de verkenning naar middelen. Er is een projectplan in ontwikkeling door Femme Tech om meiden en vrouwen makkelijker te laten landen in opleidingen en op werkvloer in de technische sector.

Inclusieve Arbeidsmarkt

Het in 2022 vastgestelde uitvoeringsplan Inclusieve Arbeidsmarkt licht op schema. Voor het project Kenniscentrum Inclusieve Technologie (KIT) is een projectaanvraag in ontwikkeling. De regionaal kwartiermaker onbenut arbeidspotentieel is samen met Fijnder en Laborijn begonnen aan het project regionale doorlopende leerlijnen.

Voor het project Digivaardige Achterhoekers is een no go voor fase 2 afgegeven. Fase 1 wordt nu afgerond, daarna wordt verkend hoe we verder gaan met dit onderwerp.

Grensoverschrijdende en bovenregionale samenwerking

Binnen het Gelrepact wordt gewerkt aan Gelrepact samenwerking 2.0 samen met de andere Gelderse Arbeidsmarktregio's en gekeken of het Groene Digitale Banenplan hierin kan landen. In dit kader zijn de contacten met het PTVT (platform talent voor technologie) verstevigd. In april zijn we vanuit de Achterhoek bij het landelijk liaisons overleg techniepacten aangesloten. Hierbij zijn ook de Koninklijke Metaalunie en verschillende ministeries aangesloten.

Voor de Euregionale Doorlopende Leerlijn (EDL) zijn verschillende overleggen geweest met Twente en de monitoringstructuur EDL is opgezet.

Mobiliteit en Bereikbaarheid

Doelen 2030	Streefwaarden (t.o.v. 2020)
De CO2 uitstoot van het verkeer en vervoer is verminderd.	Een daling van 60% van de CO2-uitstoot (t.o.v. 1990) veroorzaakt door verkeer en vervoer in de Achterhoek. Een groei van het aantal laadpalen en toewerken naar een dekkend netwerk conform de prognoses van ElaadNL. Een groei van het aantal duurzame modaliteiten in de Achterhoek.
De infrastructuur is robuust en toegankelijk waardoor de bereikbaarheid van en in de Achterhoek is toegenomen.	Een verlaging van de gemiddelde filedruk / doorstroming van de A12, A18 en N18. Een hogere klanttevredenheid van het openbaar vervoer in de Achterhoek.
Door de inzet van digitalisering en deelcultuur zijn er slimme vervoersvoorzieningen.	Een groei van het aantal duurzame deelmodaliteiten en het toewerken naar een dekkend netwerk. Een groei van het aantal (actieve) gebruikers deelvervoer en gebruikers van de GAON-app.

Korte toelichting op de activiteiten per subdoel

Betrouwbaar vervoer

We zijn aan de slag gegaan met de integrale gebiedsaanpak N18, die eind 2023 door de Achterhoek Raad is vastgesteld. De vervolgaanpak betrof onder andere lobbyinzet om middelen voor verbetering van de weg conform de stip op de horizon, vrij te krijgen. Daarnaast betrof het een actie om met het Rijk en de provincie toe te werken naar een multimodale investeringsagenda. Deze acties zijn in de afgelopen periode opgepakt. De komende periode hopen we enkele concrete acties bestuurlijk te bespreken.

We zijn aangesloten bij activiteiten in het A12 Slim Reizen netwerk. O.a. workshop over de opgaven rondom Intratuin en de A12. Het opstellen van een visie voor de A12 alliantie. Het inzichtelijk maken van de stakeholders en het adviseren van en in contact brengen van gemeenten met stakeholders.

We hebben de doorkoppeling van de treinverbinding Winterswijk-Zutphen-Apeldoorn in onze visie op het OV-netwerk opgenomen. Hierin hebben we aangegeven dat het een ontbrekende schakel in het netwerk betreft en kansrijk is om in de toekomst te realiseren. Deze visie hebben we vervolgens naar de provincie gestuurd, samen met onze input op de OV-concessie. Ook de regio Stedendriehoek heeft deze input aangeleverd. De provincie heeft hierop geantwoord dat zij het met ons eens zijn dat het een toekomstige ontwikkeling kan zijn. Het wordt daarom ook als mogelijke ontwikkelopgave in de concessie meegegeven. We hebben verder als input meegegeven om de lijnvoering HOV-buslijnen Doetinchem-Enschede (74) en Winterswijk-Enschede (73) versneld op te pakken. Dit hebben we ook gelinkt aan opgaven rondom de publieke mobiliteit die we de komende jaren willen vormgeven. Denk hierbij aan het realiseren van mobiliteitshubs, passende deelmodaliteiten en de aansluiting van het OV in combinatie met doelgroepenvervoer hier op. De insteek is om voldoende flexibiliteit te creëren in de OV-concessie om hier met de nieuwe vervoerder, de provincie, het Rijk en de regio in 2025 verder mee aan de slag te gaan.

Het regionale hoofdfietsnetwerk wordt momenteel nader verkend en onderzocht. De fietsverbinding Doetinchem-Doesburg-Dieren is verkend. De overige drie verbindingen Emmerich – Doetinchem – Zevenaar,

Doetinchem-Varsseveld-Lichtenvoorde-Groenlo en Lichtenvoorde-Aalten-Bocholt worden momenteel verkend. In het najaar bespreken we deze verkenningen bestuurlijk en gaan we aan de slag met plannen van aanpak om voor de missing links op deze routes te lobbyen en deze uiteindelijk te realiseren.

De eerste Achterhoekse mobiliteitshub is in Lichtenvoorde geopend. Deze hub is een voorbeeld voor alle toekomstige hubs die we willen realiseren in de Achterhoek. Na de zomer gaan we aan de slag met het uitwerken van andere mobiliteitshubs in de regio.

In 2027 wordt de RegioExpres als uurdienst gerealiseerd. Ons streven is nog altijd om hier een halfuur dienst van te maken. Wij blijven de maatregelen die hiervoor nodig zijn met de betrokken partners bespreken en haken aan op mogelijkheden die zich hiervoor aandienen.

Duurzaam vervoer

De afgelopen periode is ingezet op een herijking van de regionale laadvisie. Deze moet nog bestuurlijk worden vastgesteld. Daarnaast zijn er diverse activiteiten uitgevoerd bij diverse bedrijventerreinen om met praktische oplossingen te komen voor de netcongestie.

Slim vervoer

De opdracht voor de mobiliteitsmakelaars heeft een vervolg gekregen. Zij hebben sinds het begin van de opdracht inzage gekregen in het woon-werk verkeer van ruim 17.000 werknemers die in de Achterhoek werken. Ook zijn er de afgelopen periode een tiental actieplannen opgesteld met bedrijven om woon-werk verkeer te verduurzamen en om de vitaliteit van werknemers te verbeteren. Daarnaast zijn zij aangehaakt bij A12 Slim Reizen, met als doel om de filedruk op de A12 te verminderen. Zij stemmen hun bevindingen en plannen van aanpak af met de mobiliteitsmakelaars uit de andere regio's en organiseren gezamenlijk webinars en fietsstimuleringsacties om duurzaam reizen te stimuleren.

De afgelopen periode is ingezet op het uitbreiden van de deelmodaliteiten en zijn gesprekken gevoerd met diverse energiecoöperaties, bedrijven en organisaties om aan te sluiten op het Gaon-netwerk en aanbod. Daarnaast zijn binnen de samenwerking van Gaon (met ZooV als uitvoerder) diverse projecten begeleid en geïnitieerd.

De GAON-app en website hebben een update gekregen en is in een nieuwe versie bij de opening van de mobiliteitshubs in Lichtenvoorde live gegaan. Daarnaast is gestart met de studenten- scholieren communicatiecampagne. Er is een verkennend onderzoek gestart om de mogelijkheden voor Publieke Mobiliteit over de grens inzichtelijk te maken.

SMART LIVING

Wonen & Vastgoed

Doelen 2030	Streefwaarden (t.o.v. 2020)
De bestaande woningvoorraad is in 2030 meer toekomstbestendig (op duurzame wijze energiezuiniger gemaakt, deels afgekoppeld van gas en meer levensloopbestendig). Er zijn voldoende nieuwe (betaalbare) woningen verantwoord en adaptief met zo veel mogelijk circulaire bouwmethoden toegevoegd.	Het energielabel-niveau van de Achterhoekse woningvoorraad is verbeterd. Het aandeel toekomstbestendige woningen in de woningvoorraad is toegenomen. Er worden meer circulaire en biobased materialen toegepast in zowel nieuwbouw als verbouw. Er zijn meer betaalbare woningen gerealiseerd (sociale huur, midden-huur en goedkope koop).
In de periode 2023 – 2026 is een versnelling in de woningbouwproductie ingezet.	De regionale bouwproductie is toegenomen. Het bereiken van een krapte-indicator die past bij een gezonde woonmarkt. De zoektijd in de huurmarkt is afgenomen.
(Leegstaand) vastgoed is daar waar mogelijk getransformeerd naar wonen.	
Er zijn innovatieve en duurzame manieren van wonen en bouwen ontwikkeld en gerealiseerd.	

Korte toelichting op de activiteiten per subdoel

We werken aan de uitvoering van de Regionale Woonagenda die in 2023 is vastgesteld. Hierin zijn vier programmalijnen vastgesteld die aansluiten op de vijf bovengenoemde doelen en allen bestuurlijke trekkers hebben.

Vergroten woningvoorraad en versnellen woningbouwproductie

Vergeleken met andere regio's in Gelderland slagen we er tot nu toe als Achterhoek goed in om de afgesproken woningbouw aantallen in de Woondeal te bereiken. Van 2018 tot en met 2022 zijn er in de Achterhoek ruim 900 woningen per jaar gerealiseerd. In de huidige woondeal zijn afspraken gemaakt die ertoe leiden dat er per jaar gemiddeld bijna 1.000 woningen gerealiseerd worden. Het is opnieuw gelukt om voor de realisatie hiervan een aantal belangrijke subsidies binnen te halen. Vanuit de Woningbouwimpulsregeling (WBI) komen er in de Achterhoek meer dan 1.000 nieuwe woningen in Oude IJsselstreek en Doetinchem. De provincie en Rijk hebben ons gevraagd hoeveel woningen wij van 2025 tot en met 2035 kunnen bouwen. We zullen eind 2024 de afspraken over deze nieuwe aantallen gereed hebben, zodat ze begin 2025 het besluitvormingsproces door kunnen.

Op 11 april vond de eerste bijeenkomst plaats om samen op te trekken om onze woondoelen te realiseren. "Samen van Dromen naar Doen!" De sessie moet het begin zijn van een zelfsturend netwerk. Onder meer door flexwoningen te realiseren wordt de versnelling in gang gezet. Een mooi voorbeeld hiervan is het project van Pro Wonen en de gemeente Berkelland. Zij namen samen deel aan een praktijkleerkring over de realisatie van flexwoningen en hebben afgesproken om in Neede, Borculo en Ruurlo versneld 95 woningen te realiseren, voor eigen inwoners én statushouders.

Er is gewerkt aan de afspraak in de Regionale Woonagenda om Toekomstbestendig te gaan bouwen. Hierover zijn meerdere bijeenkomsten georganiseerd is samenwerking met het project Samen Biobased

Bouwen en CirkelRegio de Achterhoek. Hierbij is het project “De Kwekerij” een regionaal en zelfs landelijk voorbeeldproject waarbij ‘Het Nieuwe Normaal’ door de gemeente Doetinchem en woningcorporatie Sité gebruikt is bij de aanbesteding van het nieuwbouwproject.

Met de initiatiefnemers van het project ‘Loket Kleine Projecten’ is een verkenning gedaan langs gemeenten om hun aanvraagprocedure voor met name de kleinere nieuwbouwplannen te bespreken en de behoefte te peilen voor een regionaal loket. Dit loket kan helpen om deze procedure te versnellen en gemeenten te ontlasten. In het volgende kwartaal zal hiervan de balans worden opgemaakt.

Investeren in kwaliteit bestaande woningvoorraad

Door Energieloket Achterhoek is de gehele Achterhoekse woningvoorraad bouwkundig in kaart gebracht in het online portaal en kan op basis hiervan gerichter persoonlijk advies aan de inwoner worden geboden. Ook is de dienstverlening rondom financiering van verduurzaming verder uitgebreid en breder opgenomen in het aanbod vanuit het Energieloket. We staan nu aan de vooravond van een flinke opschalingslag, waarbij het One Stop Shop-concept wordt toegepast binnen de regionale aanpak in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma.

De Achterhoek, een plek voor iedereen

Er is een projectleider aangesteld voor het project Samen Betaalbaar Bouwen. Hij heeft een eerste inventarisatie gedaan en zijn bevindingen en plannen voor het vervolg gepresenteerd aan de thematafel. De thematafel heeft in beleid vastgelegd welke grenzen de regio hanteert voor betaalbare huur en koop. Om deze ambitie te halen zijn onder andere aangepaste grondprijzen en parkeernormen nodig. Zorgen dat woningen ook betaalbaar blijven is een andere uitdaging. Hierover zijn op 21 maart diverse ambtenaren van de gemeenten en woningcorporatie bijeen gekomen om hun ideeën uit te wisselen en te kijken wat regionaal aangepakt kan worden.

Over de huisvesting van arbeidsmigranten is een convenant opgesteld die volgend kwartaal officieel ondertekend zal worden door zowel wethouders als vanuit werkgevers (VNO-NCW).

Er zijn weer diverse ambtelijke bijeenkomsten geweest om te komen tot een regionale visie op wonen en zorg. Hiervoor is inmiddels een externe projectleider aangesteld die met de projectgroep de klus zal afmaken.

Wonen als integrale gebiedsopgave

Wonen moet worden gezien als een onderdeel van een brede maatschappelijk uitdaging. Vanuit Wonen wordt meegedacht bij onder meer de energietransitie en netcongestie. En ook volgen we nauwgezet de ontwikkelingen rondom watermanagement.

Circulaire economie & Energietransitie

Doelen 2030	Streefwaarden (t.o.v. 2020)
De Achterhoek ontwikkelt en implementeert oplossingen voor energiebesparing, duurzame opwekking en om zelfvoorzienend te worden.	Regionaal wordt 40% duurzame energie opgewekt, en uiterlijk in 2050 is de regio energieneutraal.

De agro foodsector is koploper in kringlooplandbouw door hoogwaardig benutten en gebruik van (bio)grondstoffen en biomassa en recycling van reststromen.

Bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties transformeren hun (bedrijfs)processen en gaan efficiënter om met (primaire) grondstoffen.	Gebruik van primaire grondstoffen is t.o.v. 2010 met 50% verlaagd o.a. door toepassen van lokaal geproduceerde biograndstoffen in bouw & infra.
In de gebouwde omgeving en infrastructuur zijn (hernieuwbare) grondstoffen efficiënter benut, worden hergebruikt en de levensduur verlengd.	
Broeikasgasemissies CO2 en stikstof zijn gereduceerd en dragen door innovaties bij aan toename van de biodiversiteit.	Broeikasgasemissies door CO2 zijn teruggebracht met 60% (t.o.v. 1990) en emissies van stikstof en ammoniak zijn door kringlooplandbouw substantieel gedaald. De biodiversiteit is toegenomen.

Korte toelichting op de activiteiten per subdoel

Op weg naar een schone, duurzame regio

Op donderdag 29 februari vond in de DRU de Gelderse Circulaire Innovatie Top 20 plaats, die wij in samenwerking met VNO-NCW organiseerden. Tijdens het evenement presenteerden circulaire bedrijven uit de top 20 hun baanbrekende innovaties en zijn drie winnaars geselecteerd die doorgaan naar de landelijke finale.

Met de thematafel is nagedacht over een strategie om initiatieven die bijdragen aan een Schone Duurzame regio van onderop te stimuleren. Ook in de Achterhoek is er een beweging van onderop, denk aan voorbeelden zoals De Slimste Weg, De Stadsboerin en energiecoöperaties. We willen die beweging van onderop meer benutten en het grote middenveld betrekken bij de circulaire- en energie-transities. De eerste gesprekken hierover met initiatiefnemers hebben plaatsgevonden en krijgen in de loop van dit jaar een vervolg.

Verder is het thema van beschikbaarheid van voldoende schoon drinkwater op de agenda gekomen. Wat voor energie geldt, geldt ook voor water: het begint met besparen en slimmer omgaan met het beschikbare water. We verkennen welke strategie te volgen als thematafel met de ambitie van een duurzaam schone regio.

Slim energiemanagement

De verschillende thematafels werken met de Achterhoek Board aan het in kaart brengen van kansen voor de verduurzaming van de energievoorziening voor onder andere landbouw, mobiliteit, industrie en woningbouw. Er lopen diverse activiteiten/projecten onder andere het ontwikkelen van (onderdelen voor) flexibele, slimme en lokale energiesystemen die minder afhankelijk zijn van het elektriciteitsnet en daarmee de effecten van netcongestie beperken. De focus is op de lokale aanpak, lokaal opgewekte energie lokaal benutten, waarbij een energiegemeenschap mogelijkheden biedt om verschillende stakeholders deel te laten nemen.

Tijdens de Achterhoek Raad op 25 maart jl. werd een presentatie gegeven over 'Energietransitie: maatwerk door netcongestie'. Het Duurzaam Ondernemerscentrum Achterhoek organiseerde op 28 maart een werkconferentie over Netcongestie met de nadruk op haalbare korte termijn oplossingen, voor de ontwikkeling en verduurzaming van ondernemingen.

Transitie in landbouw mét de boeren

De belangrijkste mijlpaal in de samenwerking was de intentieverklaring die eind 2023 werd getekend door de Achterhoekse 'boeren'netwerken (VALA, VK Oost, St. Biomassa, De Innovatie Coöperatie). Deze periode is die samenwerking verder uitgewerkt onder meer tijdens een bestuurlijke kennismaking op 26 maart jl. In maart werd ook een bijeenkomst georganiseerd over 'Energie verdienmodel op het erf', door Stichting Biomassa i.s.m. o.a. Agem, LTO en de Gemeente Berkelland. Bijna vijftig agrarische ondernemers bezochten deze bijeenkomst, die de start vormt van een reeks.

Verder werden in maart de resultaten van het Markemodel besproken. Onder meer met Provincie Gelderland, Waterschap Rijn en IJssel, Friesland Campina en Rabobank. Eén van de conclusies is dat de boeren bovengemiddeld scoren. Vanuit het Markemodel werken we ook samen met het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan een systematiek van Kritieke Prestatie Indicatoren voor de beoordeling van prestaties van kringlooplandbouw (KPI-k). Doel is om te komen tot een uniforme manier van (netwerk)sturing voor een toekomstbestendige landbouw.

Circulair en duurzaam bouwen versnellen

Met het project Samen Biobased Bouwen is weer de nodige voortgang geboekt. In samenwerking met Cirkelregio de Achterhoek en de regisseurs van CE&E en W&V wordt gewerkt aan een plan van aanpak voor Toekomstbestendig Bouwen, voor met name gemeenten en woningcorporaties. Hierbij wordt aangehaakt op de plannen van de provincie op dit thema.

Met de woningcorporaties Wonion, Sité, Plavei, ProWonen en De Woonplaats is tot een overeenkomst voor verschillende testprojecten voor biobased (na)isoleren gekomen. Het eerste testproject is het inblazen van stro in de daken van twee woningen. Als dit goed en gecertificeerd blijkt te kunnen staan er ruim 160 woningen met biobased isolatie op de planning voor 2024.

Verder is er een maquette van Possible Landscapes over de Achterhoek opgeleverd en geplaatst in de Achterhoek. Dit is een visuele verbeelding die inzicht geeft in mogelijke landschappen ‘possible landscapes’ die kunnen ontstaan als we water niet langer zo snel mogelijk afvoeren. Dit is ontwikkeld in samenwerking met het rijksprogramma ‘Mooi Nederland’. De maquette zal ook getoond worden tijdens het lentefestival en daarna te zien zijn bij gemeente Bronckhorst.

Biodiversiteit

Er is gewerkt aan een regionaal plan van aanpak voor biodiversiteit. Er zijn trekkers gevonden en er is een projectleider geselecteerd. Voor de financiering hiervan is een aanvraag geschreven. In de zomer van 2024 verwachten we de aanvraag af te ronden zodat we met het plan aan de slag kunnen gaan.

Gezondste Regio

Doelen 2030	Streefwaarden (t.o.v. 2020)
Er is een betaalbaar en toegankelijk netwerk van zorg-, gezondheids- en ondersteuningsdiensten van hoge kwaliteit waar professionals met plezier werken.	De ervaren kwaliteit van zorg is verbeterd. De totale kosten van zorg-, gezondheids- en ondersteuningsdiensten stijgen minder hard dan de huidige verwachting.
De Achterhoek is de gezondste regio van Nederland door preventie en zorginnovatie, dit in samenhang met wonen, werken, leren en meedoen.	De ervaren gezondheid van de Achterhoekers is toegenomen. Achterhoekers scoren beter op de verschillende dimensies van positieve gezondheid. Het ziekteverzuim ligt in de Achterhoek lager dan bij soortgelijke bedrijven of organisaties elders.
Achterhoekers zijn zelf (langer) verantwoordelijk voor hun gezondheid.	De veerkracht en weerbaarheid van Achterhoekers zijn toegenomen.

Korte toelichting op de activiteiten per subdoel

Voor de realisatie van de Achterhoek Visie 2030 en de gezamenlijke visie op zorg en gezondheid ‘Samen langer gelukkig en gezond leven in de Achterhoek’ werken we binnen de regionale samenwerking in het kader van landelijke ontwikkelingen zoals het Integraal Zorgakkoord en het Gezond en Actief Leven Akkoord. Hierbij zetten we specifiek in op het versterken van de verbindingen tussen zorgorganisaties en gemeenten,

om te werken aan de verschuiving van behandelen naar voorkomen.

Uitvoering Regioplan De Gezondste Regio

Waar in de begroting voor 2024 werd gesproken over Achterhoek Gezond, werken we nu aan de uitwerking van het Integraal Zorgakkoord in de Regio. In de afgelopen periode zijn we verder gegaan met de doorontwikkeling van de samenwerkingsstructuur. Dat betekent dat de regiegroep voor de uitvoering van het Regioplan is opgestart en verder wordt gefaciliteerd. Daarnaast zijn we druk bezig met het opstarten van uitvoeringscoalities rondom de vier thema's: gezond leven en preventie, mentaal gezond, veerkrachtig ouder worden en prettig werken in zorg en welzijn. We hebben ook een communicatiestrategie en bijeenkomst voor de inwoners van de Achterhoek in voorbereiding. Dit zal nog voor de zomer gaan plaats vinden.

Zorginnovatie en Preventie

Twee andere pijlers uit de Achterhoek Visie 2030 zijn preventie en zorginnovatie. Als het gaat om preventie, wordt er verbinding gemaakt met de GALA-plannen (Gezond en Actief Leven Akkoord) van gemeenten en de ambities van de thematafel. Als het gaat om het versterken van eigen regie dan maakt dat onderdeel van veel (transformatie)plannen die momenteel in voorbereiding zijn in lijn met Integraal Zorgakkoord.

Voor het project Fit Veur Altied is het laatste jaar van het project aangebroken. Momenteel wordt onderzocht hoe het ontstane ecosysteem ook voor de toekomst bestendig en benut kan worden. Binnen de Gezondste Regio zijn partijen sinds eind 2023 samen aan de slag om de campagne Praat vandaag over Morgen regionaal en vanuit de samenwerking met gemeenten en zorgorganisaties een vervolg te geven. Dit projectvoorstel voor de volgende fase is inmiddels voorbereid en ligt voor ter besluitvorming. Voor het project Digivaardige Achterhoekers is een no go voor fase 2 afgegeven. We zitten nu in de afronding van fase 1, daarna wordt verkend hoe we verder gaan met dit onderwerp.

PROJECTEN (doelenmatrix)

In de bijlage zijn doelenmatrixen per 1 mei 2024 opgenomen voor projecten die op dit moment lopen en die in ontwikkeling zijn. De projecten zijn gekoppeld aan de doelen binnen de thematafel en de cross-overs met doelen van de andere thematafels zijn weergegeven. Vanaf 2023 zijn er andere doelen geformuleerd, voor de projecten die zijn gestart in 2023 of later hebben we een separate doelen matrix bijgevoegd.

BEDRIJFSVOERING EN RENTE (ONDERSTEUNING)

Financiën

Naast het voeren van de dagelijkse financiële administratie is een groot deel van de tijd besteed aan het opstellen van de jaarrekening 2023, de programmabegroting 2025 en de budgetrapportage januari tot en met april. De jaarrekening en de budgetrapportage worden bestuurlijk geagendeerd voor de AB vergadering van 3 juli 2024 en de programmabegroting voor de AB vergadering van 11 september 2024. Ook is in de verslagperiode gewerkt aan financiële rapportages voor diverse eigen projecten en zijn de financiële verantwoordingen 2023 voor de projecten van de Gebiedsopgave en Regiodeal opgesteld voor de Provincie en voor het Rijk. Er is een declaratie over 2023 opgesteld voor de overheadkosten van Leader die in juni wordt ingediend. Ook is er een subsidieaanvraag ingediend voor de beheerskosten voor de nieuwe Leaderperiode. In de verslagperiode is een start gemaakt met de interne controle op basis van het controle- en uitvoeringsplan. Tenslotte is tijd gestopt in de financiële beoordeling en advisering van projecten.

2 Financiële toelichting

BUDGETRAPPORTAGE JANUARI T/M APRIL 2024

Financieel overzicht

	Omschrijving	werkelijk t/m april			Saldo werkelijk t/m april	budget t/m april			1e wijziging begroting			verwachting (incl 1e wijziging)			Verwachting saldo inwoner- bijdrage
		uitgaven t/m april	inkomsten t/m april	mutatie reserve t/m april		uitgaven t/m april	inkomsten t/m april	mutatie reserve t/m april	uitgaven t/m april	inkomsten t/m april	mutatie reserve	uitgaven t/m december	inkomsten t/m december	mutatie reserve t/m december	
	SMART GOVERNANCE														
201	lobby en communicatie	139.995	190.934	0	50.939	190.934	190.934	0	0	0	0	572.803	572.803	0	0
202	achterhoek visie 2030 en monitoring	349.237	376.216	0	26.978	376.216	376.216	0	0	0	0	1.128.647	1.128.647	0	0
203	coördineren van subsidies en projecten	427.068	210.069	0	-216.999	268.402	210.069	-58.333	1.389.000	1.099.000	-290.000	2.194.206	1.729.206	-465.000	0
204	adviesing bestuur, Board en Raad	177.423	165.590	0	-11.833	165.590	165.590	0	0	0	0	496.771	496.771	0	0
205	uitgaven en inkomsten Investeringsfonds	54.303	44.333	0	-9.970	116.667	44.333	-72.333	0	0	0	350.000	133.000	-217.000	0
101	onvoorzien	0	2.667	0	2.667	2.667	2.667	0	0	0	0	8.000	8.000	0	0
	<i>Sub-totaal</i>	<i>1.148.026</i>	<i>989.809</i>	<i>0</i>	<i>-158.217</i>	<i>1.120.476</i>	<i>989.809</i>	<i>-130.667</i>	<i>1.389.000</i>	<i>1.099.000</i>	<i>-290.000</i>	<i>4.750.427</i>	<i>4.068.427</i>	<i>-682.000</i>	<i>0</i>
	BEDRIJFSVOERING EN RENTE														
801	ondersteuning	82.910	101.670	0	18.760	115.003	101.670	-13.333	-40.000	0	40.000	305.010	305.010	0	0
802	huisvesting	23.476	16.395	0	-7.081	18.062	16.395	-1.667	0	0	0	54.185	49.185	-5.000	0
803	kapitaallasten	509	175.291	0	174.782	5.000	5.000	0	359.000	359.000	0	374.000	374.000	0	0
	<i>Sub-totaal</i>	<i>106.895</i>	<i>293.356</i>	<i>0</i>	<i>186.461</i>	<i>138.065</i>	<i>123.065</i>	<i>-15.000</i>	<i>319.000</i>	<i>359.000</i>	<i>40.000</i>	<i>733.195</i>	<i>728.195</i>	<i>-5.000</i>	<i>0</i>
	TOTAAL	1.254.921	1.283.165	0	28.244	1.258.541	1.112.874	-145.667	1.708.000	1.458.000	-250.000	5.483.622	4.796.622	-687.000	0

saldo: (-) = tekort, (+) = overschot

Nadere toelichting afwijkingen budgetrapportage januari t/m april 2024

Toelichting begrotingswijziging

Programma 1: Smart Governance		
<i>budget</i>	<i>toelichting</i>	<i>bedrag dekking</i>
Inhuur derden	Er is sprake van inhuur voor adviseur Griffie uit het budget voor loonkosten. Ook is er inhuur vanwege ziektevervang.	49.000 budgettair neutraal uit budget loonkosten en overige inkomsten
Loonkosten	In verband met ziektevervang worden incidenteel extra kosten gemaakt in 2024.	65.000 rente inkomsten (zie toelichting programma 4)
Kosten maatwerk	Kosten voor maatwerk zijn in boekjaar 2023 volledig afgewikkeld.	-40.000 reserve doorontwikkeling
Projecten	zie nadere specificatie hieronder. Het betreffen 3 nieuwe projecten en 14 wijzigingen.	1.489.000 extra project-gerelateerde inkomsten

Specificatie eigen projecten Regio Achterhoek		<i>budget wijziging 2024</i>
Project profilering smarhub	Het project is in 2022 ondergebracht in een stichting. Regio Achterhoek maakt kosten voor salarissen en ondersteuning. Deze worden doorberekend aan de stichting.	10.000 inkomsten uit stichting Smarhub
Project Overheadkosten Leader	Betreft een meerjarig project met POP-gelden. Looptijd t/m 2024.	91.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project Overheadkosten Leader Nieuw	Betreft een meerjarig project met POP-gelden. Looptijd vanaf 2024.	165.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project ondersteunend vermogen O&A	Betreft eenmalig geld van de Provincie (POA). Deze middelen worden gebruikt voor vraagstukken op het gebied van Human Capital. Betreft restant budget uit 2023.	7.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project Achterhoek Monitor	Betreft een meerjarig project. Looptijd 2023-2025.	16.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project onverwachte hoek	Betreft een meerjarig project. Looptijd 2024-2026.	308.000 onttrekking IF/ project-gerelateerde (subsidie) inkomsten
Project Zachte Landing	Dit project wordt samengevoegd met Onverwachte Hoek.	-53.000 onttrekking investeringsfonds
Project Leader internationale samenwerking	Betreft een project met POP-gelden. Het project is gestart eind 2021 en loopt nog door tot medio 2024.	35.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project Woondeal	Betreft een project met geld van de provincie voor de totstandkoming en realisatie van de regionale woondeals.	434.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project procesbegele Slimme Mobiliteit 2023-2025	Meerjarig project looptijd t/m 2025.	7.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project Arbeidsmigranten	Betreft inhuur van een projectleider voor huisvesting arbeidsmigranten. De projectleider is later begonnen dan aanvankelijk begroot.	43.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project snelle fietsverbinding	Dit project loopt nog door vanuit 2023.	17.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project Mobiliteitsfonds	Dit project loopt nog door vanuit 2023.	10.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project EDL	Dit is een meerjarig interreg project tot en met 2026. Het project is in de loop van 2023 gestart.	64.000 onttrekking IF/ project-gerelateerde (subsidie) inkomsten
Project verkenning circulaire GWW aanpak	Opdracht via provincie voor ontwikkeling uitvoeringsplan voor een circulaire GWW Achterhoek.	15.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project Regioplan Achterhoek	Opstellen Regioplan Achterhoek samen met relevante partijen uit de regio .	26.000 projectgerelateerde (subsidie) inkomsten
Project ruimtelijk perspectief 23-24	Dit project is een vervolg op landelijk gebied, dit betreft een meerjarig project met een looptijd van april 2023 tot en met december 2024.	294.000 uit rente opbrengsten, zie hieronder bij rente

Programma 4: Bedrijfsvoering en rente		
<i>budget</i>	<i>toelichting</i>	<i>bedrag inzet</i>
Loonkosten	In verband met ziektevervangning worden incidenteel extra kosten (€ 65.000) gemaakt in 2024.	65.000 rente inkomsten (zie hieronder)
Rentebaten	Vanwege het verdwijnen van de benchmark EONIA in 2022 is de basis voor de berekening van de daggeldrente voor het schatkistbankieren vervangen door €STR. Vanaf september 2022 is dit % positief en ontvangen we rente.	359.000 dit wordt ingezet voor het project Ruimtelijk Perspectief (AB besluit 5 juli 2023) en voor ziektevervangning

Balans per 1 mei 2024

<i>Activa</i>	<i>werkelijk</i> <i>31 dec 2023</i>	<i>begroting</i> <i>31 dec 2024</i>	<i>stand per</i> <i>1 mei 2024</i>
Materiële vaste activa	0	0	0
Investeringen	0	0	0
Financiële vaste activa	939.000	697.000	877.000
Personeelshypotheken	465.000	460.000	465.000
Projecten leader	474.000	237.000	412.000
Viottende activa	18.448.000	21.549.000	16.849.000
Uiteenzettingen < 1 jaar	17.691.000	20.792.000	16.010.000
Liquide middelen	89.000	89.000	42.000
Overlopende activa	668.000	668.000	797.000
Totaal Activa	19.387.000	22.246.000	17.726.000

<i>passiva</i>	<i>werkelijk</i> <i>31 dec 2023</i>	<i>begroting</i> <i>31 dec 2024</i>	<i>stand per</i> <i>1 mei 2024</i>
Eigen vermogen	6.808.000	6.762.000	6.643.000
Algemene reserve	392.000	392.000	392.000
Bestemmingsreserves	6.319.000	6.370.000	6.154.000
Gerealiseerd resultaat te bestemmen 2023	97.000	0	97.000
Verwacht resultaat 2024	0	0	0
Voorzieningen	5.000	0	5.000
Voorzieningen	5.000	0	5.000
Viottende passiva	12.574.000	15.484.000	11.078.000
Viottende schulden < 1 jaar	139.000	139.000	81.000
Overlopende passiva	12.435.000	15.345.000	10.997.000
Totaal Passiva	19.387.000	22.246.000	17.726.000

	<i>stand 1-1-2024</i>	<i>mutatie</i> <i>t/m april</i>	<i>stand 1-5-2024</i>
<i>Specificatie bestemmingsreserves</i>			
Investeringsfonds	6.295.000	-165.000	6.130.000
Reserve doorontwikkeling	0	0	0
Onderhoud huisvesting	24.000	0	24.000
Totaal	<u>6.319.000</u>	<u>-165.000</u>	<u>6.154.000</u>

Begrotingswijziging

Nummer			Omschrijving Economische categorie	Bedrag van de		
Functie	Subf.	pr nr		Nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Verlaging van de bestaande raming	Nieuwe raming van het dienstjaar
			Functie 20.2: Achterhoek Visie 2030 en monitoring			
1.1	4000		Lonen en sociale lasten		6.000	925.665
3.4.3	4085		Inhuur derden	6.000		6.000
			Totaal functie	6.000	6.000	
			Functie 20.3: Coördineren van subsidies en projecten			
3.4.3	5099	100	Project profilering Smart hub	10.000		75.000
3.4.3	5099	102	Project Leader overheadkosten	91.000		142.000
3.4.3	5099	105	Project Ondersteunende vermogen O&A	7.000		7.000
3.4.3	5099	111	Project Achterhoek Monitor	16.000		90.000
3.4.3	5099	126	Project Leader overheadkosten Nieuw	165.000		165.000
3.4.3	5099	124	Project Ruimtelijk perspectief	294.000	100.000	294.000
3.4.3	5099	120	Project Slimme Mobiliteit	7.000		35.000
3.4.3	5099	117	Project leader samenwerking	35.000		35.000
3.4.3	5099	119	Project Woondeal	434.000		434.000
3.4.3	5099	125	Project EDL	64.000		64.000
3.4.3	5099	121	Project Arbeidsmigranten	43.000		43.000
3.4.3	5099	114	Project Zachte Landing	0	53.000	0
3.4.3	5099	113	Project onverwachte hoek	308.000		393.000
3.4.3	5099	122	Project Snelle Fietsverbinding	17.000		17.000
3.4.3	5099	123	Project Mobiliteitsfonds	10.000		10.000
3.4.3	5099	128	project regioplan Achterhoek	26.000		26.000
3.4.3	5099	127	Project Verkenning Circulaire GWW aanpak	15.000		15.000
			Totaal functie	1.542.000	153.000	
			Functie 20.4: Advisering bestuur, board, raad en thematafels			
1.1	4000		Lonen en sociale lasten		43.000	303.967
3.4.3	4085		Inhuur derden	43.000		43.000
			Totaal functie	43.000	43.000	
			Functie 80.1: Ondersteuning			
1.1	4000		Lonen en sociale lasten	65.000		138.757
3.4.3	4002		Kosten Maatwerk	0	40.000	0
			Totaal functie	65.000	40.000	
			Functie 80.3: Kapitaallasten			
6.2.3	8100		interne verrekening (renteinkomsten)	359.000		359.000
			Totaal functie	359.000	0	
			Functie 100: Mutatie reserves			
6.2.3	6003		bijdrage functie 100 reserve doorontwikkeling		40.000	0
6.2.3	6004		bijdrage functie 100 investeringsfonds	343.000	53.000	815.000
			Totaal functie	343.000	93.000	

Nummer		pr nr	Omschrijving Economische categorie	Bedrag van de		
Functie	Subf.			Nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Verlaging van de bestaande raming	Nieuwe raming van het dienstjaar
			Functie 20.2: Achterhoek Visie 2030 en monitoring			
			Totaal functie	0	0	
			Functie 20.3: Coördineren van subsidies en projecten			
3.4	8099	100	Project profilering Smart hub	10.000	0	75.000
3.4	8099	102	Project Leader overheadkosten	91.000		142.000
3.4	8099	105	Project Ondersteunende vermogen O&A	7.000	0	7.000
3.4	8099	111	Project Achterhoek Monitor	0		61.000
3.4	8099	126	Project Leader overheadkosten Nieuw	165.000	0	165.000
3.4	8099	124	Project Ruimtelijk perspectief (6.2.3 rente inkomsten)	294.000	100.000	294.000
3.4	8099	120	Project Slimme Mobiliteit	7.000		35.000
3.4	8099	117	Project leader samenw erking	35.000		35.000
3.4	8099	119	Project Woondeal	434.000		434.000
3.4	8099	125	Project EDL	45.000		45.000
3.4	8099	121	Project Arbeidsmigranten	43.000	0	43.000
3.4	8099	114	Project Zachte Landing	0	0	0
3.4	8099	113	Project onverw achte hoek	0		0
3.4	8099	122	Project Snelle Fietsverbinding	17.000	0	17.000
3.4	8099	123	Project Mobiliteitsfonds	10.000	0	10.000
3.4	8099	128	project regioplan Achterhoek	26.000		26.000
3.4	8099	127	Project Verkenning Circulaire GWW aanpak	15.000		15.000
6.2.3	6104		functie 100: investeringsfonds	343.000	53.000	465.000
			Totaal functie	1.542.000	153.000	
			Functie 20.4: Advisering bestuur, board, raad en thematafels			
6.2.3	5100		Interne verrekening (renteinkomsten)			0
			Totaal functie	0	0	
			Functie 80.1: Ondersteuning			
6.2.3	8100		interne verrekening	65.000		65.000
6.2.3	6103		Bijdrage 100		40.000	0
			Totaal functie	65.000	40.000	
			Functie 80.3: Kapitaallasten			
2.1	9351		rentebaten SKB	359.000		359.000
			Totaal functie	359.000	0	
			Functie 100: Mutatie reserves			
6.0	6603		Beschikking over reserve doorontw ikkeling		40.000	0
6.0	6604		Beschikking over investeringsfonds	343.000	53.000	815.000
			Totaal functie	343.000	93.000	

Doelenmatrix

Doelenmatrix projecten vanaf 2023

Doelenmatrix themafels Regio Achterhoek			Smart Economy												Smart Living											
Prj.	Project	Status	Smart werken en Innovatie				Onderwijs en Arbeidsmarkt				Mobiliteit en Bereikbaarheid				Wonen en Vastgoed				Circulaire Economie en Energietransitie				De gezondste regio			
			1A	1B	1C	1D	1E	2A	2B	2C	3A	3B	3C	4A	4B	4C	4D	4E	5A	5B	5C	5D	6A	6B	6C	
	SW+1 1a - Productie van de toekomst																									
	SW+1 1b - Inventief vakmanschap/Werknemer																									
	SW+1 1c - Open innovatiesysteem/Crossovers																									
	SW+1 1d - Innovatie oplossing maatsch.																									
	SW+1 1e - Stage- en afstudeerregio																									
	O+A 2a - Tekorten op arbeidsmarkt																									
	O+A 2b - Talenten zijn benut																									
	O+A 2c - Inclusieve arbeidsmarkt																									
	O+A 2d - Grensoverschrijdende samenwerking																									
	M+B 3a - CO2 uitstoot is verminderd																									
	M+B 3b - Infrastructuur robuust en toegankelijk																									
	M+B 3c - Slimme vervoersvoorzieningen																									
	W+V 4a - Bestaande woningvoorraad toekomstbestendi																									
	W+V 4b - Voldoende nieuwe woningen + circulair																									
	W+V 4c - Versnelling woningbouwproductie 2023-2026																									
	W+V 4d - Transformatie vastgoed naar wonen																									
	W+V 4e - Innovatief/duurzaam wonen en bouwen																									
	CE+E 5a - Energiebesparing en duurzame opwekking																									
	CE+E 5b - Koploper kringlooplandbouw																									
	CE+E 5c - Efficiënter omgaan met grondstoffen																									
	CE+E 5d - Grondstof vastgoed/infra efficiënt benut																									
	CE+E 5e - CO2+stikstof gereduceerd/toename biodiv.																									
	GR+ 6a - Betaalbaar, toegankelijk zorgnetwerk																									
	GR+ 6b - Gezondste regio door preventie + zorginn.																									
	GR+ 6c - Ahoekers verantwoordelijk voor gezondheid																									

Doelenmatrix projecten tot en met 2022

Doelenmatrix themafabels Regio Achterhoek			Smart Economy						Wonen en Vastgoed				Smart Living											
Prj	Project	Status	Smart werken en Innovatie			Onderwijs en Arbeidsmarkt			Mobiliteit en Bereikbaarheid			Wonen en Vastgoed				Circulaire Economie en Energietransitie				De gezondste regio				
			1A	1B	1C	2A	2B	2C	3A	3B	3C	4A	4B	4C	4D	4E	5A	5B	5C	5D	6A	6B	6C	
CE-01	Circulair en toekomstbestendig ondernemerschap	Gereed																						
CE-02	Kunststevige Achterhoek	Gereed																						
CE-03	Vruchtbare Kringloop (VKA)	In uitvoering																						
CE-04	Innovatiecentrum de Marke	In uitvoering	*	*	*	*	*	*																
CE-05	Groene leer/kenniswerkplaats (GLKWP)	In uitvoering	*	*	*	*	*	*																
CE-06	Cirkelregio Achterhoek	Gereed	*	*	*	*	*	*																
CE-07	Zuiverende kas	In uitvoering	*	*	*	*	*	*																
MB-01	Ruraal MAAS Concept (procesbegeleider)	Gereed							*		*													
SW-02	Uitbouwen open innovatiesysteem - crossovers	Gereed	*	*	*	*	*	*			*													
SW-03	SmartHub Development	In uitvoering		*	*	*	*	*																
WW-01	Sleutel tot een energieneutrale woning	Gereed															*	*	*	*				
WW-02	Leefsaamen Achterhoek	Gereed													*									
UA1-06	Smart Business Centre inclusief innovatievouch	Gereed	*	*	*	*	*	*																
CE-08	Zonvarken	Gereed																*	*	*	*			
CE-10	Biogas en waterstof in Bronckhorst	Gereed											*	*	*	*								
CE-12	Duurzame Eiwitproductie Achterhoek	Gereed	*	*	*	*	*	*																
CE-13	Biobased Kennisonwikkelcentrum Innovatiere	Gereed	*	*	*	*	*	*										*	*	*	*			
CE-14	Duurzame Onkruidbestrijding Ruwvoer (DOR)	Gereed	*	*	*	*	*	*																
CE-16	Onderzoek naar Eco Accus Storage Packs als con	Gereed																*	*	*	*			
CE-17	Energie Expertise Centrum Achterhoek (haalba	Gereed	*	*	*	*	*	*										*	*	*	*			
CE-18	Ontwikkeling concept halvering stikstofemissie	In uitvoering	*	*	*	*	*	*										*	*	*	*			
CE-19	Samen biobased bouwen	In uitvoering											*	*	*	*								
CE-20	Stimuleren energietransitie agrarisch Achterho	In uitvoering																*	*	*	*			
CE-21	Sturen in het landelijk gebied	Gereed																*	*	*	*			
GOV-01	Achterhoek Monitor	Gereed																						
GOV-02	Kosten organisatie en uitvoering Regio Deal 201	In uitvoering																						
GOV-04	Governance 2021 t/m 2023	Gereed																						
GOV-05	Onverwachte Hoek	Gereed	*	*	*	*	*	*					*	*	*	*								
GOV-06	De zachte landing	Gereed	*	*	*	*	*	*				*	*	*	*	*								
GOV-07	Achterhoek Monitor 2023 t/m 2025	In uitvoering																						
GR-02	Achterhoek Gezond Gemeenten	Gereed																			*	*	*	*
GR-03	Ondersteuning van ontwikkelplekken van Acht	Gereed																			*	*	*	*
MB-02	Onderzoek tweede fase N18 - 2019	Gereed																						
MB-03	Doorontwikkeling ZOOV op maat	Gereed							*	*	*													
MB-04	Opschaling Netmobiel 2020	Gereed							*	*	*													
MB-05	Businessplan Achterhoek Deelvervoer Coöpera	Gereed							*	*	*													
MB-06	Digitaliseringsopgave mobiliteitsdata Achterho	Gereed							*	*	*													
MB-07	Werkgeversaanpak Achterhoek mobiliteitsmak	In uitvoering							*	*	*													
MB-10	Projectbegeleiding Duurzame Mobiliteit	Gereed							*	*	*													
MB-11	Rurale HUB busstation Lichtenvoorde	In uitvoering							*	*	*													
MB-12	Opschaling Netmobiel 2021	Gereed							*	*	*													
MB-13	Onderzoek Mobiliteitshubs Achterhoek	Gereed							*	*	*													
MB-15	Technische Partner ADC en de Doorontwikkelin	In uitvoering	*	*	*	*	*	*	*	*	*				*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
MB-16	Onderzoek ZOOV & ADC	Gereed							*	*	*													
MB-18	Werkgeversaanpak - Mobiliteitsmakelaar 2022 -	In uitvoering							*	*	*										*	*	*	*
MB-19	Digitaliseringsopgave Mobiliteitsdata Achterho	Gereed							*	*	*													
MB-21	Procesbegeleiding Achterhoekse MaaS-aanpak	In uitvoering							*	*	*													
OA-02	Leven Lang Ontwikkelen	Gereed	*	*	*	*	*	*																
OA-04	Klasse 1 in de Achterhoek	Gereed	*	*	*	*	*	*																
OA-05	Toolbox Statushouders	Ingetrokken	*	*	*	*	*	*																
OA-06	Pilot zelfredzaamheids route (Z-route)	Gereed	*	*	*	*	*	*																
OA-07	Move2Social Achterhoek	Gereed	*	*	*	*	*	*																
OA-08	SmartHub Young Talent	In uitvoering	*	*	*	*	*	*																
OA-09	Fit veur altied	In uitvoering	*	*	*	*	*	*																
OA-10	Routekaart onderwijs-arbeidsmarkt Achterhoek	In uitvoering	*	*	*	*	*	*																
OA-11	Service Punt Techniek Achterhoek/Liemers (SP)	In uitvoering	*	*	*	*	*	*																
OA-13	Uitvoeringsplan Inclusive arbeidsmarkt 2022 -	In uitvoering	*	*	*	*	*	*																
SB-01	Projecten Steengoed Benutten	In uitvoering	*	*	*	*	*	*																
SW-04	Smart Business Center +	Gereed	*	*	*	*	*	*																
SW-07	Naoberkrediet 2.0	Gereed	*	*	*	*	*	*																
SW-08	Fieldlab Digital Twin	In uitvoering	*	*	*	*	*	*																
SW-09	Uitbouwen ecosysteem Achterhoek 2022-2024	In uitvoering	*	*	*	*	*	*																
SW-10	Ieergang Toekomstgericht Retailmanagement e	In uitvoering	*	*	*	*	*	*																
SW-11	Additive Manufacturing Regio Achterhoek	In uitvoering	*	*	*	*	*	*																
SW-12	StartUp in Residence Achterhoek	In uitvoering	*	*	*	*	*	*																

Doelenmatrix themafabels Regio Achterhoek			Smart werken en Innovatie				Onderwijs en Arbeidsmarkt			Mobiliteit en Bereikbaarheid				Wonen en Vastgoed				Circulaire Economie en Energietransitie						De gezondste regio		
Proj.	Project	Status	1A	1B	1C	1D	2A	2B	2C	3A	3B	3C	4A	4B	4C	4D	4E	5A	5B	5C	5D	6A	6B	6C		
UA2-10	Zon op erf - demonstratiefase	Gereed																								
WV-03	Leergang toekomstgericht retailmanagement	Gereed													*		*									
WV-04	Transformatie kantoorruimte Kuppelseweg Doe	Gereed													*	*	*									
WV-06	Woon- en Vastgoedmonitor Achterhoek	In uitvoering											*													
WV-07	Pilot betaalbaar tijdelijk wonen in kleine kerne	Gereed													*	*	*									
WV-08	Zorgeloos Samenwonen in de Kattenberg	In uitvoering													*	*	*									
WV-09	Leefsamen Achterhoekse woningcorporaties	Gereed			*	*									*	*	*					*	*	*		
WV-09a	Leefsamen - Wonion	Gereed			*	*									*	*	*					*	*	*		
WV-09b	Leefsamen - de Woonplaats	Ingetrokken			*	*									*	*	*					*	*	*		
WV-09c	Leefsamen - ProWonen	Ingetrokken			*	*									*	*	*					*	*	*		
WV-09d	Leefsamen - Site	Ingetrokken			*	*									*	*	*					*	*	*		
WV-10	PilotTransformatievisie Oudestraat Neede 2030	In uitvoering													*	*	*									
WV-11a	Heuvelstraat Silvolde - deelproject Wonion	In uitvoering												*				*								
WV-11b	Heuvelstraat Silvolde - deelproject Oude IJssel	In uitvoering												*				*								
WV-12	Uuthuuskes	Gereed													*	*	*									
WV-13	Centrumvisie Dinxperlo	In uitvoering													*	*	*									
WV-14	Dorpshart Wehl	In uitvoering													*	*	*									
WV-16	Groenlo, een vitaal centrum voor onze inwoner	In uitvoering													*	*	*									
WV-17a	Heerlijk thuis in huis (Aalten)	In uitvoering	*					*						*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
WV-17b	Heerlijk thuis in huis (Berkelland)	In uitvoering	*					*						*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
WV-17c	Heerlijk thuis in huis (Oude IJsselstreek)	In uitvoering	*					*						*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
WV-18	One Stop Shop Achterhoek	In uitvoering	*	*										*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
WV-19	Flexwonen in de Achterhoek	In uitvoering	*	*										*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
WV-20	Gebied zoekt ondernemende bewoners	In uitvoering	*	*										*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
WV-21	Hart van Wenters	In uitvoering	*	*										*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
WV-22	Gebiedsontwikkeling Gendringen	In uitvoering	*	*										*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
X-GR-01	Preventie Akkoord Achterhoek	In uitvoering	*	*										*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
X-OA-03	Techniekpact	In uitvoering	*	*			*	*						*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
ZZ-01	Smart Living Rivierduinen	Afgewezen	*	*	*									*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
119	Project Woondeal	Realisatie	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
120	Project procesbegeleider Slimme Mobiliteit 202	Realisatie	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
112a	Project O&A Techniekpact 510	Gereed	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
SW-06	SmartHub Industry Incubator (SHII)	Gereed	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
WV-05	Makelaar als woningmarktregisseur	Ingetrokken												*												
WV-15	Compactisering centrumgebied Hengelo	In uitvoering												*			*							*		
MB-14	Digitaliseringsopgave Mobiliteitsdata Achterhoek	Gereed										*	*											*		
CE-09	Ondermijning in zicht	Gereed												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
CE-11	Werken aan toekomstgerichte erven in de Achterhoek	In uitvoering												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
CE-15	Verkenning landelijk gebied	Gereed												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
GOV-03	GROS: Grensoverschrijdend ondernemen, werk	In uitvoering			*			*						*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
MB-08	Elektrische Deelvoertuigen Coöperatie Groenkr	In uitvoering						*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
MB-09	Elektrische Deelvoertuigen Coöperatie Zonnig	In uitvoering						*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
OA-03	Achterhoeks Fonds voor Talentontwikkeling	In uitvoering		*			*	*																		
OA-12	Digivarende Achterhoek	In uitvoering																					*	*	*	
OA-14	Euregionale Doorlopende Leerlijn (EDL) - Schol	In uitvoering							*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
SW-05	MKB-deal	Gereed	*	*	*	*																				
X-GR-02	Achterhoek Monitor thema Gezondste Regio	In uitvoering																					*	*	*	
X-WV-01	Volkshuisvestingsfonds	In uitvoering												*			*									
MB-17	Invulling taken ADC door ZOOV 2022-2024	In uitvoering												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
MB-20	Regierol Duurzame Mobiliteit 2022-2024	Gereed											*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
CE-22	Vergaderpaviljoen De Marke	In uitvoering												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
CE-23	Slimme energiesystemen Achterhoek	In uitvoering												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
OA-15	Kleurrijke zorgverleners	In uitvoering												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
OA-16	Achterhoeks Talentfonds Opijver 2024-2026	In uitvoering												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
S&S-01	Slim en schoon voor scholieren en studenten	In uitvoering												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
S&S-02	Digitalisering mobiliteitsdata 2023	In uitvoering												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
SW-13	SHII 2.0 Werkend ecosysteem toekomstbestend	In uitvoering												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
SW-14	Skills Academy Achterhoek-Uiemers	In uitvoering												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
SW-15	iShare	In uitvoering												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
SW-16	3D metaalpoeder zeven	In uitvoering												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.	: 3 juli 2024
Agendapunt	: 5
Onderwerp	: Controleprotocol 2024
Portefeuillehouder	: De heer H. de Vries

Voorstel

Instemmen met het controleprotocol en daarmee met de ondergenoemde beslispunten.

Toelichting

Ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole moet het algemeen bestuur een aantal zaken nader regelen, hetgeen middels dit controleprotocol plaats vindt. Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties (programma van eisen) voor de controle van de jaarrekening.

Beslispunten controleprotocol:

- Vaststellen normenkader 2024 (bijlage 1 protocol).
- Vaststellen van de goedkeuringstolerantie en de rapporteringstolerantie op de minimumeisen van het BADO, ofwel 1% van de omvangbasis voor fouten (€ 37.760 o.b.v. primaire begroting) en 3% van de omvangbasis voor onzekerheden (€ 113.280 o.b.v. primaire begroting) en de rapporteringsnorm voor elke fout of onzekerheid boven € 5.000.
- Instemmen met, behalve reguliere verbijzonderde interne controles door de eigen organisatie, geen specifieke controles te laten uitvoeren door de accountant.
- Instemmen met overlegmomenten en -structuur als genoemd in bijlage 2 van het protocol.

Procedure:	Vervolgactie:	Bijlagen:	Consequenties:
DB d.d.:	communicatie:	Meegezonden:	Financieel: nee
Achterhoek Board	Mededeling beslissing	Controleprotocol	Personeel: nee
d.d.: -	aan:	Ter inzage:	
		Toetsingskader	
		Plaats van inzage:	
		Kantoor 8RHK	

Nadere informatie bij: Esther van Zuuk

Tel.nr.: (0314) 32 12 32

Controleprotocol 2024

1. Algemeen

1.1 Inleiding

Het algemeen bestuur van Regio Achterhoek geeft opdracht om de accountantscontrole zoals bedoeld in art. 213 Gemeentewet (GW) uit te voeren.

Ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole moet het algemeen bestuur een aantal zaken nader regelen, hetgeen middels dit controleprotocol plaatsvindt.

Door een wetswijziging (wet 'versterking decentrale rekenkamers') legt het Dagelijks Bestuur van Regio Achterhoek met ingang van verslagjaar 2023 verantwoording af aan het Algemeen Bestuur over de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen. In de jaarrekening wordt dit nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. De accountant geeft een oordeel over de getrouwheid, waaronder begrepen de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording.

Object van controle is de jaarrekening 2024 van de Regio Achterhoek en eventuele specifieke deelverantwoordingen.

1.2 Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan:

- het dagelijks bestuur over de te hanteren verantwoordingsgrens en rapportagegrens ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording en de daarvoor geldende normstellingen;
- de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties (programma van eisen) voor de controle van de jaarrekening 2024 van de Regio Achterhoek. Tot slot wordt kort ingegaan op de overlegstructuur en de rapportering over de accountantscontrole.

1.3 Wettelijke kader

De gemeentewet (GW), artikel 213, schrijft voor dat het algemeen bestuur één of meer accountants aanwijst als bedoeld om artikel 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in artikel 197 GW bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

Het algemeen bestuur heeft op 19 april 2023 de verordening ex artikel 213 GW voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële administratie van de Regio Achterhoek vastgesteld (de 'Controleverordening'). In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant geeft het algemeen bestuur nadere aanwijzingen voor de jaarlijkse accountantscontrole door middel van het opstellen van een controleprotocol (artikel 2 lid 3 controleverordening).

RA12 Registeraccountants B.V. voert voor de jaren 2021 – 2024 deze controles uit (AB 7 juli 2021).

2. Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid en rechtmatigheid)

Op grond van artikel 213 Gemeentewet (GW) moet de controle van de jaarrekening door de accountant gericht zijn op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave in de jaarrekening van de gepresenteerde baten en lasten en de grootte en samenstelling van het vermogen;
- de baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen;
- de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 186;
- het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 GW en het besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) alsmede de voor accountants geldende controle- en overige standaarden bepalend zijn voor de door de accountant uit te voeren werkzaamheden.

3. Goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de accountantscontrole

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de verantwoorde baten en lasten en balansmutaties. De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties, statische deelwaarnemingen en extrapolaties.

In het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden zijn minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven. Naast de goedkeuringstolerantie wordt de rapporteringstolerantie onderscheiden.

De *goedkeuringstolerantie* is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor oordeelsvorming, de strekking van af te geven controleverklaring door de accountant. Aan het algemeen bestuur wordt voorgesteld de goedkeuringstolerantie vast te stellen op de minimumeisen het BADO, ofwel 1% van de omvangbasis voor fouten in de jaarrekening en 3% van de omvangbasis voor onzekerheden.

Uitgaande van de primaire begroting voor 2024 bedragen de lasten in de begroting € 3.776.000. Op basis hiervan betekenen bovengenoemde percentages dat op begrotingsbasis een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van € 37.760 en een totaal van onzekerheden van € 113.280 de goedkeurende strekking van de controleverklaring van de accountant niet zullen aantasten. Bij de jaarrekening wordt uitgegaan van de werkelijke cijfers voor het vaststellen van de tolerantie.

De *rapporteringstolerantie* is een bedrag gelijk aan of lager dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen. Aan het algemeen bestuur wordt voorgesteld om voor de rapporteringstolerantie vast te stellen op € 5.000.

4. Verantwoordings- en rapportagegrens voor de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur

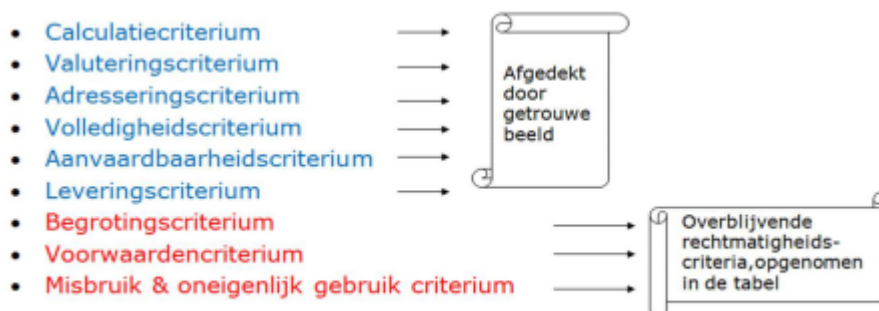
Het dagelijks bestuur stelt jaarlijks de jaarstukken op voor het algemeen bestuur. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag, de paragrafen en de jaarrekening. Hiermee verantwoordt het dagelijks bestuur zich op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording over de transactiestromen en gebeurtenissen, rekeningsaldi en toelichtingen. Het dagelijks bestuur is daarnaast verantwoordelijk voor de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur binnen de gemeenschappelijke regeling en de daaraan ten grondslag liggende beheershandelingen. Het moet daarover zelfstandig verantwoording afleggen aan het algemeen bestuur middels de rechtmatigheidsverantwoording. Het algemeen bestuur heeft een verantwoordingsgrens vastgesteld ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording van 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves (artikel 10 lid 2 verordening financieel beleid, beheer en organisatie Regio Achterhoek 2023). In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 5.000 nader toegelicht (artikel 10 lid 3). De accountant controleert vervolgens de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording, als onderdeel van de jaarrekening, op basis van de controletoleranties zoals beschreven in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). In het accountantsverslag geeft de accountant zijn bevindingen aan.

5. Rechtmatigheid

De commissie BBV geeft via de kadernota rechtmatigheid haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording van de decentrale overheden conform artikel 75, lid 2 BBV. De kadernota rechtmatigheid wordt door de commissie BBV geactualiseerd als de ontwikkelingen daar aanleiding toe geven.

Het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording wordt gedefinieerd als "het in overeenstemming met de begroting en met van toepassing zijnde wettelijke regelingen (waaronder verordeningen) tot stand komen van baten en lasten alsmede balansmutaties". De controle op rechtmatigheid is gericht op de naleving van externe en interne regelgeving, zoals die opgenomen zijn in het normenkader. Indien er (wets)wijzigingen plaatsvinden wordt het normenkader geactualiseerd. De controle op rechtmatigheid is (vooral nog) van toepassing voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen. Dit is conform niveau 1 zoals geschetst in de 'Notitie Rechtmatigheidsverantwoording' van de commissie BADO. De commissie BBV heeft een standaardtekst (bijlage 4) opgesteld voor de rechtmatigheidsverantwoording. Deze zal door Regio Achterhoek als basis worden gebruikt om te rapporteren over de rechtmatigheid. De verantwoording wordt in de jaarrekening opgenomen.

In het kader van de rechtmatigheidscontrole kunnen negen rechtmatigheidscriteria worden onderkent. Deze criteria zijn vermeld in onderstaand figuur.

In het kader van het getrouwheidsonderzoek door de accountant wordt al aandacht besteed aan de eerste zes (blauwe) criteria. Deze worden afgedekt door balans en overzicht van baten en lasten. De laatste drie criteria: begrotingscriterium, voorwaardencriterium en misbruik & oneigenlijk gebruik

komen expliciet tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording zoals opgesteld door het dagelijks bestuur.

Begrotingscriterium

De begrotingscriterium wordt als volgt gedefinieerd: "Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door het Algemeen Bestuur zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn."

Via de door het algemeen bestuur vastgestelde financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet is nader uitgewerkt hoe moet worden bepaald of de lasten binnen de omschrijving van de activiteiten en het bijbehorende bedrag van het programma passen (artikel 12). Volgens de verordening wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau waarop de begroting door het algemeen bestuur is geautoriseerd (programmaniveau).

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Onder misbruik wordt verstaan: het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheids subsidies of -uitkeringen te verkrijgen, dan met het doel om voor een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Misbruik van overheids gelden kan gelijk worden gesteld met het plegen van fraude, om zich onrechtmatig overheids gelden toe te eigenen. Bij fraude passen beheersmaatregelen zoals fraudepreventie, handhaving, fraudeopsporing en sancties.

Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan: het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan (de 'geest van de wet'). De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassing en actualisering wet- en regelgeving. Ook dit kan tot een onrechtmatigheid leiden.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De voorwaarden zijn afkomstig uit de regelgeving en hebben betrekking op aspecten zoals: doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. De overdrachten van onder andere subsidies en uitkeringen zijn bijvoorbeeld aan bepaalde voorwaarden verbonden. Het niet in acht nemen van deze voorwaarden kan leiden tot een onrechtmatigheid. Ten aanzien van het voorwaardencriterium vindt voor de interne regelgeving uitsluitend een toets plaats naar de hoogte, duur en doelgroep/object van financiële beheershandelingen, tenzij jegens derden (bijvoorbeeld in toekenningsbeschikkingen) aanvullende voorwaarden met directe financiële consequenties zijn opgenomen. Het normenkader is opgenomen in bijlage 1. Mocht tijdens de toetsing toch blijken dat het normenkader niet juist of compleet is en dit consequenties heeft gehad voor de controles, dan geeft het dagelijks bestuur in de bedrijfsvoeringsparagraaf in de jaarstukken aan welke regels het betreft. De accountant moet dit in zijn verslag bevestigen.

6. Aanvullende (tussentijdse) controles

Het algemeen bestuur kan de accountant vragen om aanvullende (tussentijdse) controles uit te voeren. Het algemeen bestuur wordt voorgesteld voor 2024 geen specifieke controles door de accountant te laten uitvoeren gezien de beperkte omvang van de organisatie. Wel worden naast de reguliere interne controles eigen specifieke onderzoeken in het kader van de interne controle

uitgevoerd zoals uitgewerkt in het interne controleplan (AB 10 maart 2021). De interne controles worden zodanig ingericht, dat ze de accountant ten dienste staan bij de controle van de jaarrekening.

7. Deelverantwoordingen

Hoewel er geen punten zijn voorgesteld waaraan de accountant bij de controle specifiek aandacht moet besteden (paragraaf 6), kan er sprake zijn van specifieke accountantsverklaringen voor uitgevoerde projecten die niet onder Single information single audit (SISA) vallen (zie paragraaf 8). Op dit moment zijn er nog geen projecten bekend waarvoor in 2024 een accountantsverklaring wordt gevraagd.

8. Single information single audit (SISA)

Voor specifieke uitkeringen heeft SISA tot doel de verantwoordings- en controlelasten voor gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen te verminderen. Dit gebeurt enerzijds door als Rijk per specifieke uitkering minder verantwoordingsinformatie te eisen en anderzijds door minder controle omdat de verantwoording van specifieke uitkeringen wordt geïntegreerd in de (bijlage van de) reguliere jaarrekening (incl. controle) van gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen. In 2024 gelden vooralsnog twee specifieke uitkeringen voor SISA. Dit betreffen de nieuwe Regiodeal en het Volkshuisvestingsfonds.

9. Overlegstructuur

In artikel 2 lid 4 en artikel 7 lid 4 van de controleverordening zijn de communicatiemomenten benoemd tussen de afvaardiging van het algemeen bestuur en de accountant. Artikel 2 betreft de communicatie voorafgaand aan de accountantscontrole van een boekjaar en artikel 7 de communicatie na afloop van de jaarrekeningcontrole. In bijlage 2 is het communicatietraject nader uitgewerkt.

Op basis van genoemde artikelen moet het algemeen bestuur voor het periodiek overleg met de accountant een vertegenwoordiging van uit het algemeen bestuur aanwijzen. Het overleg vindt plaats tussen accountant, vertegenwoordiger algemeen bestuur (portefeuillehouder financiën), secretaris en adviseur financiën.

8. Rapportering accountant

In artikel 7 van de controleverordening is de wijze van rapportering van de bevindingen van de accountant aan het algemeen en dagelijks bestuur vastgelegd.

Interimcontrole

Bij de interimcontrole wordt geen managementletter opgesteld, tenzij er zwaarwegende punten geconstateerd zijn waarvan het bestuur op de hoogte gesteld moet worden. Uiteraard worden de uitkomsten van de interimcontrole wel opgenomen in het verslag van bevindingen bij de jaarrekening.

Accountantsverslag (verslag van bevindingen)

In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen. Het verslag van bevindingen wordt uitgebracht aan het algemeen bestuur en in afschrift aan het dagelijks bestuur. In het verslag worden bestuurlijk relevante zaken uit de interim-controle en de uitkomsten van de eindejaarscontrole gerapporteerd aan het algemeen bestuur.

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven. Deze controleverklaring is bestemd voor het algemeen bestuur, zodat deze de door het dagelijks bestuur opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

Bijlage 1: Normenkader

In deze bijlage worden de voor de Regio Achterhoek geldende wet- en regelgeving benoemd, die relevant zijn voor de rechtmatigheidcontrole (normenkader). Het onderstaande overzicht is voor wat betreft de interne regelgeving uitgewerkt in een toetsingskader. In het *toetsingskader* is per wet/regeling/verordening vastgelegd welke artikelen relevant zijn voor de toetsing.

Programma/ product	Wetgeving extern	Regelgeving intern
Algemeen bestuur en ondersteunende processen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Grondwet ▪ Burgerlijk wetboek ▪ Gemeentewet ▪ Algemene wet bestuursrecht ▪ Wet gemeenschappelijke regelingen ▪ Besluit begroting en verantwoording ▪ Besluit accountantscontrole decentrale overheden ▪ Besluit BTW compensatiefonds ▪ Wet markt en overheid ▪ Wet Normering Topinkomens (WNT) ▪ Meldplicht datalekken ▪ AGV (algemene verordening gegevensbescherming) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samenwerkingsregeling ▪ Verordening op de ambtelijke organisatie (organisatieverordening) ▪ Regeling mandatering ▪ Algemene subsidieverordening ▪ Financiële verordening ▪ Controleverordening
Treasury	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wet financiering decentrale overheden ▪ Regeling schatkistbankieren 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Treasurystatuut
Arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ambtenarenwet ▪ Fiscale wetgeving ▪ Sociale verzekeringswetgeving ▪ Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) ▪ Wet Normering Topinkomens (WNT) ▪ Cao samenwerkende gemeentelijke organisaties (WSGO) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Verordening hypotheken voor ambtenaren van de Regio Achterhoek 1998 ▪ Regeling mandatering ▪ Overige personeelsregelingen
Subsidies	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regels ruimte voor Gelderland ▪ Algemene subsidieverordening Gelderland 2016 ▪ Staatssteunregels EG-verdrag 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Algemene subsidieverordening Regio Achterhoek 2021
Inkopen en contractbeheer	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aanbestedingswet ▪ Staatssteunregels EG-verdrag 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mandaatregeling

Bijlage 2: Overlegmomenten

In deze bijlage is de overlegstructuur vastgelegd. Uit oogpunt van doelmatigheid heeft het de voorkeur zoveel mogelijk gesprekken te combineren.

	Aantal per jaar	Toelichting
Afvaardiging cf. art. 4 lid 3 van de controleverordening	2	De afvaardiging is namens het algemeen bestuur het aanspreekpunt voor de accountant voor de opdrachtformulering. Dit zijn de portefeuillehouder financiën, secretaris en adviseur financiën. Na afronding van de controle worden de bevindingen van de accountantscontrole besproken.
Secretaris en adviseur financiën	3	De secretaris en de adviseur financiën zijn voor de accountant belangrijke gesprekspartners binnen de organisatie. Bijeenkomsten zijn in elk geval: <ul style="list-style-type: none">- bespreking invulling controleopdracht.- bespreking bevindingen interim-controle (indien noodzakelijk).- bespreking van de controle van de jaarstukken samen met de portefeuillehouder financiën.
Dagelijks en algemeen bestuur	PM	Op verzoek zal de accountant verschijnen in de vergaderingen van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur.

Bijlage 3: Rapportage

De volgende standaard rapportagemomenten worden afgesproken:

Rapportage	Tijdstip	Inhoud	Gericht aan
Management-letter (alleen indien noodzakelijk)	Na afronding van de interim-controle	Melding van mogelijke risico's, verbeteren aandachtspunten betreffende de processen en procedures evenals overige van belang zijnde onderwerpen. Indien er geen zwaarwegende punten zijn wordt uit efficiencyoverweging volstaan met het bespreken van de bevindingen met de secretaris en adviseur financiën.	Algemeen bestuur (hoofdlijnen) en dagelijks bestuur
Verslag van bevindingen	Na afronding van de controle van de jaarrekening	Beantwoording vraag of de inrichting van het financiële beheer en de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken. Daarnaast melding maken van resterende fouten, onzekerheden of verbeteringen op het gebied van verslaglegging, rekening houdend met afgesproken rapportering-toleranties (relatie tussen controletolerantie ingevolge controleverordening en de feitelijke bevindingen).	Algemeen bestuur
Controle-verklaring	Na afronding van de controle van de jaarrekening	Afgeven van een oordeel over de mate waarin de regiorekening een getrouw beeld geeft in overeenstemming met verslaggeving voorschriften.	Algemeen bestuur

Bijlage 4: Model tekst van de rechtmatigheidsverantwoording¹

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op <datum> vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € <x>. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties <niet> rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

- ...
- ...

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

¹Standaardtekst conform de kadernota Rechtmatigheid november 2023 (commissie BBV)

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.	: 3 juli 2024
Agendapunt	: 6
Onderwerp	: Project Praat vandaag over Morgen
Portefeuillehouder	: De heer M. Boumans

Voorstel

1. Instemmen met het project Praat vandaag over Morgen
2. Hiervoor de gevraagde financiering € € 279.503,50 beschikbaar te stellen uit het investeringsfonds.

Toelichting

Het voorstel voor het project Praat vandaag over Morgen is ingediend door Careaz, in samenwerking met o.a. het Netwerk Ouderen en Veerkracht Achterhoek, gemeenten en andere Achterhoekse zorgorganisaties. Deze aanvraag volgt na positieve gesprekken aan de Thematafels van 1 november 2023 en 17 april 2024. Op 30 mei is de Thematafel De Gezondste Regio akkoord gegaan met het voorstel. Hierbij is gebleken dat er veel draagvlak is vanuit de Thematafel. Het project is belangrijke stap in het vergroten van de zichtbaarheid van de samenwerking (o.a. tussen zorgorganisaties en gemeenten) in de regio.

Voor projecten hanteren we vanuit 8RHK Ambassadeurs in de regel de voorwaarde dat minimaal 50% van het project wordt gefinancierd uit cofinanciering. Bij hoge uitzondering willen wij daar van afwijken, de gevraagde bijdrage is 70%. In dit geval adviseren wij akkoord te gaan met het project en voorgestelde financiering, juist omdat partijen in de eerste fase van het project veel hebben geïnvesteerd (tijd en middelen). Door deze eerste stappen van met name Achterhoekse Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorgorganisaties (VVT) zonder subsidie vanuit de regio is er nu een mooie kans om de campagne regionaal en in samenwerking tussen gemeenten en zorgorganisaties voor te zetten. Het project bouwt daarmee voort op al bestaand campagne materiaal en een uitgewerkte strategie.

NB het investeringsfonds is bedoeld als cofinanciering voor projecten en omvat nog circa 4 miljoen.

Procedure: DB d.d.: Board 27 juni 2024	Vervolgactie: Communicatie: Mededeling beslissing aan:	Bijlagen: Meegezonden: 1.Aanvraagformulier 2.Rapport van bevindingen Ter inzage: Plaats van inzage:	Consequenties: Financieel: Personeel:
Nadere informatie bij: Haiko Vink		Tel.nr.: 06 41 12 64 90	

Fantastisch dat u een project aanmeldt voor de Achterhoek Visie 2030. Om te beoordelen of het project past binnen de visie, vragen wij u dit formulier volledig in te vullen. U kunt het ingevulde formulier sturen naar de betreffende programmaregisseur, die zal daarna zo spoedig mogelijk contact met u opnemen.

Aanvraagformulier project Achterhoek Visie 2030 – deel I

Projecten dienen te voldoen aan de Nadere regels Projecten Achterhoek Visie 2030 (te vinden op www.8rhk.nl/beschikking)

1 Naam project	Praat vandaag over morgen
2 Betrokken Thematafel	Thematafel De Gezondste Regio (ook relevant voor Thematafel Wonen en Vastgoed)
3 Aanvrager	Careaz, Ingrid Wolbert, bestuurder Daarnaast bestuurlijke kartrekker vanuit gemeenten: Betsy Wormgoor, Wethouder Gemeente Berkelland
4 Looptijd (startdatum en einddatum vermelden)	Looptijd campagne 1 mei 2024 t/m 31 december 2025. Thema is doorlopend.
5 Projectbeschrijving <i>(Welke activiteiten ga je tijdens dit project uitvoeren? Voeg eventueel een uitgebreid projectplan als bijlage toe)</i>	

Zie Plan van aanpak “Praat vandaag over morgen”.

De campagne is op 1 november 2023 en 17 april 2024 besproken door de leden van de Thematafel De Gezondste Regio, omdat:

- De noodzaak er is van maatschappelijke bewustwording over vergrijzing, ontgroening en de wens om zolang mogelijk zelfstandig te blijven wonen wanneer men ouder wordt. Nu ligt de verwachting er nog bij burgers dat de overheid en zorginstellingen ‘het overnemen’ wanneer het niet meer zelfstandig thuis kan. Dat is niet de werkelijkheid.
- Het thema niet alleen de zorgorganisaties raakt, maar ook overheid, maatschappelijke organisaties en ondernemers.
- In maart jl. de landelijke campagne Praat vandaag over morgen is gestart. Deze ondersteunt de regionale campagne. Er is gebleken dat er een grote kennis en bewustwordingsachterstand is bij de doelgroepen over de maatschappelijke ontwikkelingen in relatie tot het ouder worden in onze regio. Hoe wil je later leven, wie zorgt bij de ondersteuning en welke rol heb je als oudere hier zelf in? Dit zijn vragen die we laagdrempelig bespreken met de bewoners uit de Achterhoek tijdens bijeenkomsten, events en andere vormen waarbij de doelgroep al aanwezig is. Om die reden is er veel vraag naar de campagne, de ondersteuning daarbij en de tools zoals de Achterhoekbank en bijbehorende gesprekskaarten. Nu veel bijeenkomsten en buitenactiviteiten in de regio gepland staan én de landelijke campagne sterk uitgedragen wordt in de media, is dit hét momentum om de campagne te benutten. Om aan alle vragen vanuit de regio te kunnen voldoen is er voldoende uitvoeringskracht nodig nu en in de verdere ontwikkeling in de campagne op gemeenteniveau.
- De inhoudelijke koppeling met lokale projecten van o.a. gemeenten belangrijk is voor het goed kunnen faciliteren van het gesprek op verschillende plekken in de regio en mensen verder te kunnen helpen met vervolgvragen.

6 Doel van het project

(Korte omschrijving van hetgeen je wilt bereiken met dit project)

Het **doel van de campagne** is:

We maken ouderen in de regio Achterhoek bewust van de noodzaak zich voor te bereiden op ouder worden en hun eigen rol hierin, specifiek voor de thema's omzien naar elkaar, prettig wonen en gezond & fit blijven.

De campagne draagt bij aan het doel "Achterhoekers zijn zelf (langer) verantwoordelijk voor hun gezondheid" uit de Achterhoek Visie 2030. Ook stimuleert de campagne de eigen (draag)kracht en samenkracht, één van de hoofdpijlers in het IZA Regioplan Achterhoek Thema 2, Veerkrachtig Ouder Worden. Beiden bouwen mede voort op het landelijke [Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen \(WOZO\)](#). Dit programma geeft richting aan de grote maatschappelijke opgave (verandering) op het gebied van ouderenzorg, met de uitgangspunten: "zelf als het kan, thuis als het kan, digitaal als het kan".

7 Beoogde resultaten

(Kort en concreet vermelden, moeten meetbaar zijn)

Beoogde resultaten zijn:

- Inwoners van de Achterhoek praten met elkaar over het ouder worden en specifiek over de onderwerpen: zorg – wonen en fit blijven. Wat kun je met en voor elkaar betekenen.
- De weg naar informatie is duidelijk en vindbaar als zij deze nodig hebben.
- Ouderen weten wat de mogelijkheden zijn om vanuit eigen kracht en eigen regie zich voor te bereiden op het ouder worden.

Indicatoren voor meetbare resultaten zijn:

Type	Onderdeel	Indicator	Doelstelling	Wijze van meten
Proces	Regionale publieks-campagne	Aantal bezoekers website (incl. downloads gesprekskaart)	2.500 per maand	Google Analytics
		Aantal advertenties/radiospots/etc	Bereik 340.000 inwoners	Mediaplanning
		Aantal likes, reacties, sentiment op social media berichten	Mediareach 30.000 per maand	Coosto (Social Media Management Tool)
		Aantal bezoekers voorstelling Mag ik je kussen	1.200	Aantal bestelde kaarten
		Beoordeling voorstelling Mag ik je kussen (bijv. gem. cijfer)	Gemiddeld cijfer $\geq 7,5$	Evaluatie onder bezoekers
	Tour de Achterhoek	Aantal bijeenkomsten	≥ 2 per gemeente per jaar	Via lokale aanspreekpunten

		Aantal individuele gesprekken	3% van de thuiswonende ouderen (gelijk aan doelstelling valpreventieve interventie ketenaanpak valpreventie)	Via lokale aanspreekpunten
		Aantal ouderen dat is bereikt	14% van de thuiswonende ouderen (gelijk aan doelstelling risico-inschatting ketenaanpak valpreventie)	Via lokale aanspreekpunten
		Ervaringen van inwoners t.a.v. bijeenkomsten	Gemiddeld cijfer $\geq 7,5$	Evaluatie onder bezoekers
Uitkomsten	Zowel publieks-campagne als tour	Bewustwording bij ouderen	Eind 2025 praten meer inwoners over het ouder worden en zijn meer ouderen bezig met voorbereidingen op het ouder worden	Zowel bij aanvang als na afloop van bijeenkomst ouderen sentiment vragen t.a.v. ouder worden en voorbereidingen die worden getroffen
				In gesprek met seniorenraden van gemeenten en klankbordgroep van NOVA
				Evt. Achterhoek panel / GGD Gezondheidsmonitor

8 Bijdrage aan Achterhoek Visie 2030

- a. Aan welke doelen van de Visie 2030 levert dit project een bijdrage (zie bijlage 4)?
(betreffende doelen uit bijlage 4 vermelden!)

Thematafel Gezondste Regio:

- Vernieuwing
 - We streven ernaar dat mensen zo lang mogelijk zelf regie kunnen voeren over hun eigen gezondheid en zo lang mogelijk zelfstandig wonen.
- Preventie en zorginnovatie
 - Daarnaast biedt zorginnovatie de mogelijkheid voor slimme oplossingen zodat alle inwoners van de Achterhoek goede zorg kunnen blijven ontvangen, ook in 2030.
- Positieve gezondheid
 - We zetten in op de filosofie van 'positieve gezondheid', met andere woorden het vermogen van mensen zich aan te passen en zelf regie te voeren in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven.

Daarnaast stimuleert de campagne de eigen (draag)kracht en samenkracht, één van de hoofdpijlers in het [IZA Regioplan Achterhoek](#).

Tot slot versterkt de campagne de beweging die vanuit het Integraal Zorgakkoord is ingezet en wordt onderschreven in de [Regio Deal aanvraag](#) "Hoger springen, krachtiger landen", vanuit het startpunt van de samenleving en inwoners. In de Regio Deal wordt immers ook sterk ingezet op eigen regie en inwonersbetrokkenheid.

- b. Aan welke SDG's (Sustainable Development Goals) levert dit project een bijdrage (zie bijlage 5)?
(betreffende SDG's uit bijlage 5 vermelden!)

Meld je initiatief ook aan bij MAEX Achterhoek! Via <https://maex.nl/achterhoek/> (toel. zie bijlage 5).

Doel 3. Gezondheidszorg voor iedereen

En

Doel 11. Maak steden (red: kernen/dorpen) veilig, veerkrachtig en duurzaam

- c. Waaruit blijkt dat er draagvlak is bij de drie O's?

Op 1 november 2023 en 17 april 2024 is de campagne besproken door de leden van de Thematafel De Gezondste Regio. Zij hebben commitment afgegeven en besloten om de campagne in gezamenlijkheid verder uit te dragen en uit te bouwen, zowel door overheden, maatschappelijke organisaties als ondernemers.

- d. Wat is de regionale impact van dit project?

De campagne is gericht op alle ouderen en hun naasten in de hele regio Achterhoek, waarin de Achterhoekers een hoofdrol spelen. De campagne heeft eigen Achterhoekse identiteit (passend bij de Achterhoekse cultuur en in de kleuren van de Achterhoekse vlag) en een implementatie in de acht Achterhoekse gemeenten. De campagne bouwt daarbij voort op en sluit aan op de landelijke campagne "[Praat vandaag over morgen](#)" die het Ministerie van VWS vanaf 20 maart 2024 is gestart.

9 Coalition of the willing

(betrokken organisaties en hun rol in het project vermelden)

In augustus 2023 zijn zes Achterhoekse ouderenzorgorganisaties (**Azora, Careaz, De Gouden Leeuw Groep, Markenheem, Marga Klompé en Sensire**) in samenwerking met het **Netwerk Ouderen Veerkracht Achterhoek** (hierna: NOVA) gestart met een Achterhoekse bewustwordingscampagne "Praat vandaag over morgen".

De Thematafel De Gezondste Regio, waaronder de acht Achterhoekse gemeenten (**Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk**) heeft de campagne al onderschreven om gezamenlijk uit te dragen (zie punt8c.). Lokaal zijn op sommige plekken vanaf het najaar 2023 al activiteiten rondom de campagne ontwikkeld, in aansluiting op lokale initiatieven. Daar zijn soms welzijnsorganisaties bij betrokken.

Voor een uitgebreid overzicht van betrokken stakeholders verwijzen wij naar paragraaf 4 (Projectorganisatie) in het Plan van Aanpak.

10 Kunt u de BTW op dit project verrekenen?

- Ja (dan onderstaand bij 12. de kosten excl. BTW weergeven)
 Nee (dan onderstaand bij 12. de kosten incl. BTW weergeven)
 Gedeeltelijk

11 Begrote kosten (incl./excl.* BTW)

*doorhalen wat niet van toepassing is

Gedetailleerde begroting als bijlage toevoegen! Voor format, zie bijlage 6 (excel bestand).
(Onderstaand alleen de samenvatting weergeven)

a.	Personeelskosten coördinatie, aansturing, uitvoering	€ 170.600,00	
b.	Externe inhuur projectleiding en communicatiebureau	€ 133.402,50	
c.	Out of pocket kosten campagnemateriaal, voorstelling en kosten locatie en catering	€ 96.101,00	+
Totaal		€ 400.103,50	

Door de aanvragende organisaties is het afgelopen jaar al veel in dit project geïnvesteerd.

12 Financiering

a.	Bijdrage vanuit de aanvrager:		
	- Uren coördinatoren NOVA uit reguliere begroting NOVA	€ 30.000,00	
	- Uren werkgroepleden (regionaal coördineren, aansturen, monitoren);	€ 5.600,00	
	- Uren inzet gemeenten, lokale aanspreekpunten en overige stakeholders	€ 60.000,00	
	- Uren inzet bij VVT-organisaties	€ 15.000,00	
b.	Overige cofinanciering:		
	<i>Let op: <u>per partij</u> een cofinancieringsverklaring bijvoegen</i>		
	- Dekking kosten theatergroep voorstelling Mag ik je kussen, vanuit Landelijk Programma Over Morgen	€ 10.000,00	
Subtotaal		€ 120.600,00	+
c.	Per saldo gevraagde bijdrage:	€ 279.503,50	+
Totaal		€ 400.103,50	

Door de aanvragende organisaties is het afgelopen jaar al veel in dit project geïnvesteerd.

13 Communicatie

Op welke wijze en welke momenten wordt over het project gecommuniceerd?

Wanneer het project van start gaat, hoort op alle communicatie-uitingen die vanuit u uitgaan (website, drukwerk, bouwborden, etc.) het logo van de provincie Gelderland en het logo van 8RHK ambassadeurs te staan. Zie daarvoor deze [toolkit](#). Voor verdere afstemming over communicatie (inhoud en momenten) neemt u contact op via communicatie@8rhk.nl.

- Zie plan van aanpak:
 - Massamediale campagne gericht op de doelgroep in de Achterhoek (uitwerking volgt nog)
 - Bereiken doelgroep binnen de eigen kanalen/middelen
 - Bereiken doelgroep vanuit de medewerkers en stakeholders
 - Organiseren theatervoorstelling “Mag ik je kussen” voor de doelgroep.

- “Tour de Achterhoek”. Met deze tour willen wij zorgen dat individueel en op lokale bijeenkomsten met inwoners het gesprek over ouder worden aangegaan wordt. Op welke wijze het exact wordt ingevuld, is vrij om in te vullen per gemeente/bijeenkomst.

14 Mogelijke risico's

Risico's op doelgroepniveau:

- De campagne is gestart, maar inwoners zijn niet bereid om zelf de verantwoordelijkheid te pakken.
- De druk op de (informele) zorg blijft hierdoor toenemen.
- De woningmarkt blijft krap en er is geen sprake van doorstroom.

Risico's op organisatieniveau:

- Commitment en tijdsinvestering van alle stakeholders (m.n. gemeenten) in gezamenlijkheid is een belangrijke randvoorwaarde voor het slagen van de campagne. Als daar niet aan wordt voldaan, zullen doelen niet worden behaald.
- Mensen die gesprekken moeten begeleiden zijn onvoldoende toegerust om dit daadwerkelijk te doen, waardoor de boodschap niet goed overkomt en doel niet wordt bereikt.
- VVT-organisaties zijn niet bereid om aanvraag voor voorstelling 'Mag ik je kussen' te doen, en voor breed publiek open te stellen.

15 Overige aandachtspunten

Het thema stopt niet bij de einddatum van het project. Het blijft het van belang om de komende jaren aandacht te geven aan dit onderwerp. Het gaat om een gezamenlijke maatschappelijke opgave.

16 Is een Europese aanbesteding noodzakelijk?

(zie bijlage 1)

- Ja
 Nee

17 Is er sprake van staatssteun?

(zie bijlage 2)

- Ja *(geef onderstaand aan of er sprake is van geoorloofde staatssteun en ga verder met punt 19, 'gegevens aanvrager')*
- AGVV, artikel:
 - LVV, artikel:
 - DAEB
 - Deminimis *(vul eerst punt 18 in en ga daarna verder met punt 19)*

Nee *(ga verder met punt 19)*

18 Heeft uw organisatie in de afgelopen 3 belastingjaren minder dan € 200.000,= publieke middelen ontvangen?

- Ja, namelijk € ... *(indien er geen vrijstelling mogelijk is, dan bijlage 3 invullen: De Minimis-verklaring)*
 Nee *(verder met volgende vraag)* niet vanuit deze samenwerking

19. Gegevens aanvrager

S.v.p. gegevens invullen in 'Aanvraagformulier project Achterhoek Visie 2030 – deel II' (graag als apart document meesturen i.v.m. AVG regels).

Ondertekening

Aldus naar waarheid ingevuld en ondertekend.

Met de ondertekening van dit aanvraagformulier stemt u ermee in dat de informatie in dit aanvraagformulier openbaar is en dat het voor de uitvoering van onze werkzaamheden (beoordeling en besluitvorming) noodzakelijk is dat de bijlagen gedeeld worden met personen die betrokken zijn bij de beoordeling van de aanvraag.

Plaats:

Datum:

Naam: I.W.M. Wolbert-van Kempen

Lichtenvoorde

15 mei 2024

Functie: Voorzitter Raad van Bestuur

Paraaf:

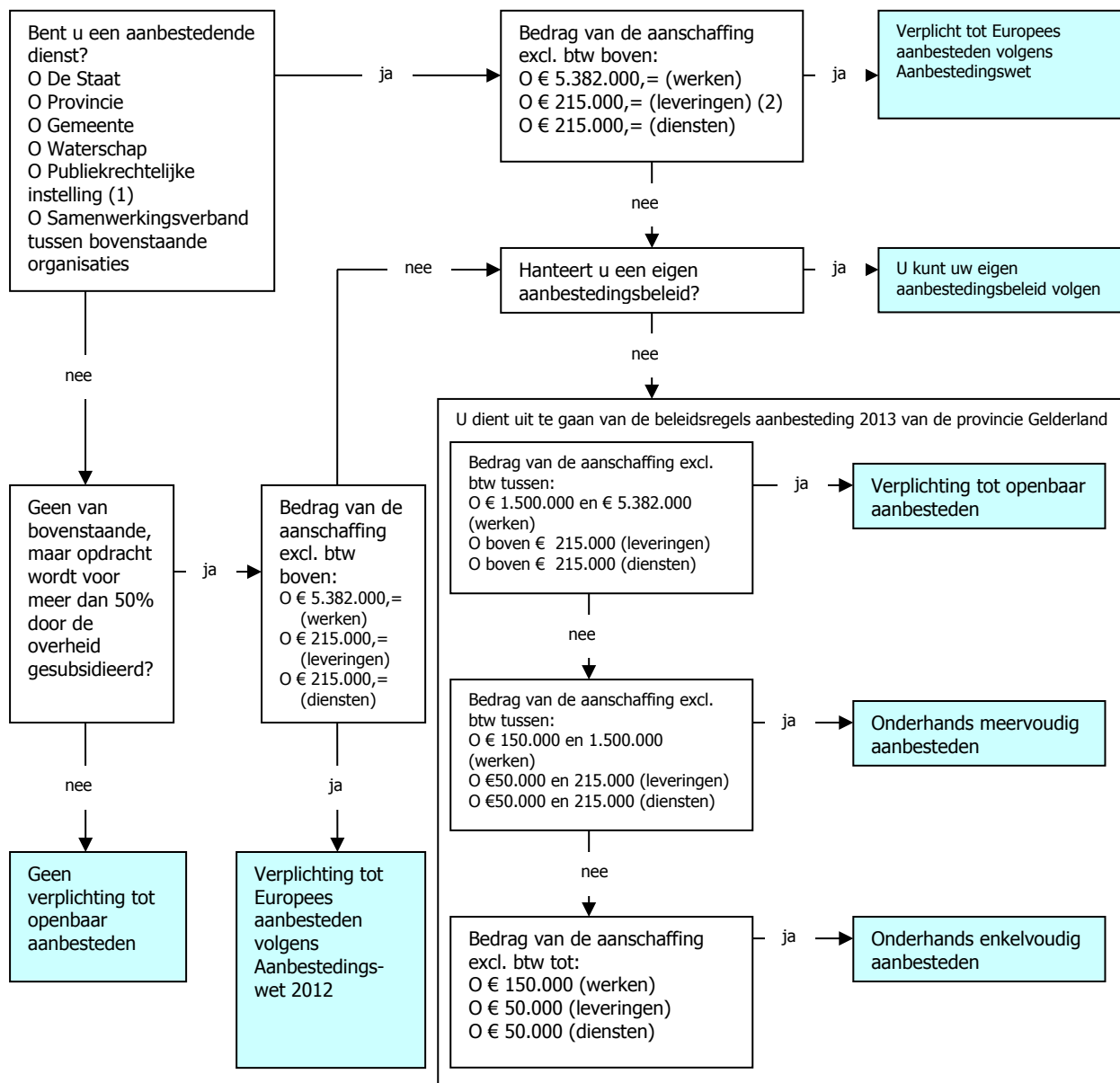

BIJLAGEN

1. Aanbestedingsschema
2. Staatssteun en vrijstellingsgronden
3. Verklaring De-minimis
4. Doelen Achterhoek Visie 2030
5. Sustainable Development Goals (SDG's)
6. Format begroting project (apart Excel bestand)

Bijlage 1 Aanbestedingsschema

Het onderstaande schema is bedoeld als ondersteuning en er kunnen geen rechten aan worden ontleend. De drempelbedragen kunnen jaarlijks wijzigen en er kunnen zich altijd uitzonderlijke situaties voordoen waarin dit schema niet voorziet. Voor specifieke informatie en actuele bedragen kunt u terecht op www.europadecentraal.nl.

Bijlage 2

Staatssteun en vrijstellingsgronden

Stappenplan Staatssteun

Bij het bepalen of sprake is van geoorloofde staatssteun moet het volgende stappenplan worden gevolgd:

- 1) Bepaal of er sprake is van staatssteun,
- 2) Zo ja, bepaal of de steun ter goedkeuring aan de Europese Commissie moet worden voorgelegd,
- 3) Zo ja, bepaal op welke gronden de Europese Commissie de steun zal goedkeuren.

Voor algemene informatie over staatssteun verwijzen we u naar www.europadecentraal.nl.

Bepalen van staatssteun

Er is sprake van staatssteun indien aan de volgende criteria wordt voldaan:

- De middelen worden door een overheid verstrekt,
- De middelen komen ten goede aan bepaalde ondernemingen of organisaties die marktactiviteiten uitvoeren,
- Het voordeel dat door de overheidsmiddelen is verkregen hebben deze partijen niet langs normale commerciële weg kunnen verkrijgen,
- De mededinging zou kunnen worden vervalst,
- Er ontstaat een ongunstige beïnvloeding van de Europese handel.

Als voldaan wordt aan de eerste drie criteria moet de steunmaatregel in principe aan de Europese Commissie worden voorgelegd. Pas na goedkeuring kan de steun worden verleend. Er zijn echter uitzonderingen op deze aanmeldingsplicht. Dit zijn de vrijstellingen die in de volgende paragraaf worden beschreven.

De Europese Commissie heeft bepaald dat steun van minder dan € 200.000, onder voorwaarden, niet als staatssteun wordt aangemerkt (voor landbouwprojecten geldt een lagere grens). Dit wordt 'de minimis' genoemd. Deze 'de minimis' grens geldt per onderneming of marktpartij voor een periode van 3 jaar. Om te bepalen of van deze uitzondering gebruik kan worden gemaakt moet zorgvuldig worden nagegaan of in de afgelopen 3 jaar niet meer dan € 200.000 aan steun is ontvangen. De ondernemer moet hiervoor een 'de-minimis-verklaring' afleggen. In bijlage 4 wordt hier een nadere toelichting op gegeven.

Vrijstellingen van aanmelding

De Europese Commissie heeft regels vastgesteld op grond waarvan de steunmaatregelen niet aan de Europese Commissie hoeven worden voorgelegd. Dit zijn de zogenoemde vrijstellingsverordeningen. In de zogenoemde Groepsvrijstellingsverordening is een aantal categorieën van steun ondergebracht die van aanmelding zijn vrijgesteld. Het gaat dan bijvoorbeeld om steun voor het midden- en klein bedrijf, onderzoek en innovaties of op het gebied van milieu. Om voor de vrijstelling in aanmerking te kunnen komen moet aan alle voorwaarden van de vrijstellingsverordeningen zijn voldaan.

Aanmelding bij de Europese Commissie

Als de steunmaatregel niet onder één van de vrijstellingen valt dan moet de maatregel ter goedkeuring aan de Europese Commissie worden voorgelegd. De Europese Commissie heeft regels vastgesteld op grond waarvan een maatregel goedgekeurd kan worden. Een voorbeeld hiervan is het Milieusteunkader of het kader voor Onderzoek, Ontwikkeling & Innovatie. Die maatregel zal dan aan de voorwaarden van de steunkaders moeten voldoen.

Bijlage 3

Verklaring De-minimis

Deze toelichting dient als hulpmiddel bij het invullen van de hierna volgende de minimis-verklaring.

Staatssteun

Het begrip staatssteun (overheidssteun) omvat steunmaatregelen van de overheid, die door begunstiging van bepaalde ondernemingen of producties de mededinging kunnen vervalsen. Dergelijke steunmaatregelen zijn onverenigbaar met de gemeenschappelijke Europese markt. Dit verbod geldt ongeacht de vorm van staatsmiddelen en voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt (art. 87, lid 1 EG-verdrag¹). De Europese Commissie is echter bevoegd om staatssteun, na een aanmelding door de overheid, toe te staan.

De-minimisverordening

De Europese Commissie heeft bij verordening² een drempel vastgesteld waaronder steunmaatregelen (zoals subsidieverlening) worden geacht niet aan de criteria van artikel 87, eerste lid, van het EG-verdrag te voldoen en derhalve niet hoeven te worden aangemeld. Deze drempel is gesteld op een bedrag van € 200.000,-- (€ 100.000,-- voor ondernemingen in de sector wegvervoer). Dit bedrag geldt per onderneming over een periode van drie belastingjaren.

Voor de sectoren van de primaire productie van landbouwproducten, de visserij en de aquacultuur is de drempel gesteld op € 3.000,--³. Steun die genoemde bedragen niet overschrijdt wordt aangemerkt als 'de-minimissteun'.

De de-minimisvrijstelling is van toepassing op steun die aan ondernemingen wordt verleend in alle sectoren. De verwerking en afzet van landbouwproducten valt sinds 1 januari 2007 onder de 'gewone' de-minimisvrijstelling nr. 1998/2006. Van de de-minimisregel zijn echter uitgezonderd: exportsteun en steun waardoor binnenlandse producten ten opzichte van ingevoerde producten worden bevoordeeld, steun aan ondernemingen die actief zijn in de kolenindustrie en steun verleend aan ondernemingen in moeilijkheden. Ook steun voor de aanschaf van vrachtwagens ('wegvervoermiddelen voor vracht door ondernemingen die vrachtvervoer voor rekening van derden uitvoeren') valt buiten de de-minimisvrijstelling. In deze gevallen dient steun aangemeld te worden bij de Europese Commissie. De aanmelding wordt gedaan door de provincie Gelderland.

Bedrag van de-minimissteun

Door middel van deze verklaring geeft u aan, dat met de huidige subsidieverlening voor uw onderneming alsmede het gehele moederconcern waartoe uw onderneming behoort⁴, de de-minimisdrempel niet wordt overschreden. U moet daarom nagaan of gedurende het lopende en de twee voorafgaande belastingjaren enige vorm van de-minimissteun door een overheidsinstantie aan uw onderneming is verstrekt.

De de-minimissteun wordt geacht te zijn verleend op het tijdstip waarop uw onderneming een wettelijke aanspraak op de steun verwerft. Dit betekent concreet de datum waarop het besluit tot subsidieverlening (of verlening van een voordeel) aan uw onderneming is genomen.

¹ Voor de sectoren van de primaire productie van landbouwproducten, de visserij en de aquacultuur is de Verordening (EG) Nr. 1860/2004 van de Commissie van 6 oktober 2004 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-verdrag op de minimissteun in de landbouwsector en de visserijsector bepalend. Deze verordening is gewijzigd door Verordening (EG) Nr. 1998/2006.

² Verordening (EG) Nr. 1998/2006 van de Commissie van 15 december 2006 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-verdrag op de minimissteun.

³ Verordening (EG) Nr. 1860/2004.

⁴ Van belang is hier het zogenaamde zelfstandigheidscriterium. Indien een onderneming niet als zelfstandig kan worden aangemerkt, dan dient voor de bepaling van de hoeveelheid ontvangen de-minimissteun ook rekening te worden gehouden met de de-minimissteun verstrekt aan het moederconcern. In algemene zin wordt als 'zelfstandig' beschouwd een onderneming die niet voor 25% of meer van het kapitaal of van de stemrechten in handen is van één onderneming of van verscheidene ondernemingen gezamenlijk.

Het steunplafond van € 200.000,-- (respectievelijk € 100.000,--/ € 3000,--) wordt als subsidiebedrag uitgedrukt. Alle bedragen die dienen te worden gebruikt bij het invullen van de verklaring, zijn brutobedragen vóór aftrek van belastingen. Behalve om subsidieverlening kan het daarbij gaan om leningen tegen gunstige voorwaarden, de verkoop van grond tegen een lagere prijs dan de marktwaarde, vrijstellingen, verlagingen of kwijtschelding van directe of indirecte belastingen etc. Het gaat daarbij niet alleen om steun die u hebt ontvangen van de provincie Gelderland, maar ook om steun die u heeft ontvangen van andere overheidsinstanties. Ook Europese subsidies dienen te worden meegerekend.

Het is raadzaam om zorgvuldig na te gaan of in uw geval de de-minimisdrempel niet wordt overschreden. Bij het bedrag van de onderhavige subsidieverlening dient u eventuele andere in de afgelopen drie jaar ontvangen de-minimissteun op te tellen. Immers bij overschrijding van de drempel dient de steun aangemeld te worden en kan geen beroep meer worden gedaan op de de-minimisregel. Handelen in strijd met de staatssteunregels uit het EG-verdrag kan in het ergste geval leiden tot terugvordering van de verleende steun!

Samenloop met reguliere staatssteun

Mogelijk heeft uw onderneming voor dezelfde kosten die in aanmerking komen voor de huidige de-minimissteun reeds staatssteun ontvangen, die door de Europese Commissie is goedgekeurd of binnen het toepassingsgebied van een groepsvrijstellingsverordening valt. Het totaalbedrag van de-minimissteun en deze staatssteun mag dan de maxima niet overschrijden die op basis van het relevante besluit van de Europese Commissie of groepsvrijstellingsverordening zijn toegestaan. In het geval bijvoorbeeld voor investeringskosten ten behoeve van het milieu een goedkeuringsbeschikking is gegeven om 30% van de subsidiabele kosten te vergoeden, dan mag bovenop deze steun voor deze zelfde kosten geen de-minimissteun worden verleend.

Het formulier heeft betrekking op drie situaties:

- uw onderneming heeft de afgelopen drie jaar in het geheel geen de-minimissteun ontvangen,
- uw onderneming heeft in de afgelopen drie jaar de-minimissteun ontvangen, maar opgeteld bij het bedrag van de huidige subsidieverlening wordt het bedrag van € 200.000,-- niet overschreden (respectievelijk € 100.000,--/ € 3000,--) of
- uw onderneming heeft voor dezelfde kosten die in aanmerking komen voor de huidige subsidie reeds andere vormen van staatssteun ontvangen.

Uiteraard vult u alléén de rubriek(en) in die op uw situatie van toepassing is/zijn.

Verklaring De-minimis

Hierbij verklaart ondergetekende, dat aan de hierna genoemde onderneming alsmede aan het eventuele gehele moederconcern waartoe de onderneming behoort

geen de-minimissteun is verleend

Over de periode van(begindatum van het belastingjaar gelegen 2 jaar vóór de datum van ondertekening van deze verklaring) tot (datum van ondertekening van deze verklaring) is niet eerder de-minimissteun verleend.

bepaalde de-minimissteun is verleend

Over de periode van.....(begindatum van het belastingjaar gelegen 2 jaar vóór de datum van ondertekening van deze verklaring) tot (datum van ondertekening van deze verklaring) is eerder de-minimissteun (in welke vorm of voor welk doel dan ook) verleend tot een totaal bedrag van €

Of deze de-minimissteun al daadwerkelijk is uitbetaald doet niet ter zake.

Een kopie van gegevens waaruit het verlenen van de-minimissteun blijkt wordt bijgaand verstrekt.

reeds andere steun voor dezelfde in aanmerking komende kosten is verleend

Voor dezelfde in aanmerking komende kosten is reeds staatssteun verleend tot een totaal bedrag van €..... Deze staatssteun is verleend op grond van een groepsvrijstellingsverordening of een besluit van de Europese Commissie op

Een kopie van gegevens waaruit het verlenen van staatssteun voor dezelfde in aanmerking komende kosten blijkt wordt bijgaand verstrekt.

Aldus volledig en naar waarheid ingevuld door:

.....(bedrijfsnaam)
.....(inschrijfnr. KvK)
.....(naam functionaris en functie)
.....(adres onderneming)
.....(postcode en plaatsnaam)

.....(datum).....(handtekening)

Bijlage 4

Doelen Achterhoek Visie 2030

Onderwijs & Arbeidsmarkt

1. De tekorten op de arbeidsmarkt zijn teruggedrongen.
2. Talenten van de beroepsbevolking zijn benut door betere aansluiting vervolgopleidingen op de vraag vanuit de arbeidsmarkt en door het verhogen van de flexibiliteit door een Leven Lang Ontwikkelen.
3. Een inclusieve arbeidsmarkt waarbij oog is voor de gehele beroepsbevolking en kansgelijkheid is toegenomen.
4. Grensoverschrijdende en bovenregionale samenwerking is toegenomen gericht op het oplossen van het tekort aan juist gekwalificeerde arbeidskrachten.

Smart werken & Innovatie

1. De Achterhoek ontwikkelt en implementeert de productie van de toekomst door technologische innovatie.
2. De Achterhoek beschikt over inventief vakmanschap en de werknemers van de toekomst door sociale innovatie.
3. Gezamenlijke innovatie en crossovers tussen sectoren worden bevorderd. Het netwerk buiten onze regio wordt verder ontwikkeld. De Achterhoek is hét open innovatiesysteem van Nederland.
4. De Achterhoek draagt met haar innovatief vermogen bij aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.
5. De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio van Nederland.

Mobiliteit & Bereikbaarheid

1. De CO2 uitstoot van het verkeer en vervoer is verminderd.
2. De infrastructuur is robuust en toegankelijk waardoor de bereikbaarheid van en in de Achterhoek is toegenomen.
3. Door de inzet van digitalisering en deelcultuur zijn er slimme vervoersvoorzieningen.

Circulaire economie & Energietransitie

1. De Achterhoek ontwikkelt en implementeert oplossingen voor energiebesparing, duurzame opwekking en om zelfvoorzienend te worden.
2. De agro foodsector is koploper in kringlooplandbouw door hoogwaardig benutten en gebruik van (bio)grondstoffen en biomassa en recycling van reststromen.
3. Bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties transformeren hun (bedrijfs)processen en gaan efficiënter om met (primaire) grondstoffen.
4. In de gebouwde omgeving en infrastructuur zijn (hernieuwbare) grondstoffen efficiënter benut, worden hergebruikt en de levensduur verlengd.
5. Broeikasgasemissies CO2 en stikstof zijn gereduceerd en dragen door innovaties bij aan toename van de biodiversiteit.

Wonen & Vastgoed

1. De bestaande woningvoorraad is in 2030 meer toekomstbestendig (op duurzame wijze energiezuiniger gemaakt, deels afgekoppeld van gas en meer levensloopbestendig).
2. Er zijn voldoende nieuwe (betaalbare) woningen verantwoord en adaptief met zo veel mogelijk circulaire bouwmethoden toegevoegd.
3. In de periode 2023 – 2026 is een versnelling in de woningbouwproductie ingezet.
4. (Leegstaand) vastgoed is daar waar mogelijk getransformeerd naar wonen.
5. Er zijn innovatieve en duurzame manieren van wonen en bouwen ontwikkeld en gerealiseerd.

Gezondste regio

1. Er is een betaalbaar en toegankelijk netwerk van zorg-, gezondheids- en ondersteuningsdiensten van hoge kwaliteit waar professionals met plezier werken.
2. De Achterhoek is de gezondste regio van Nederland door preventie en zorginnovatie, dit in samenhang met wonen, werken, leren en meedoen.
3. Achterhoekers zijn zelf (langer) verantwoordelijk voor hun gezondheid.

Bijlage 5

Sustainable Development Goals (SDG's)

Meld je initiatief ook aan bij MAEX Achterhoek! Via <https://maex.nl/achterhoek/>.

MAEX staat voor maatschappelijke beurs. MAEX Achterhoek is hét platform voor alle initiatieven in de Achterhoek op het gebied van brede welvaart en de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's).

Regio Achterhoek is in 2021 aangewezen als eerste SDG-regio in Nederland. Met MAEX stimuleert en faciliteert de Achterhoek alle initiatieven in de regio die met SDG's (willen) werken. MAEX maakt de activiteiten en impact van sociale initiatieven zichtbaar en meetbaar. Via speciaal door MAEX ontwikkelde tools krijgen initiatieven toegang tot kennis, kapitaal en klanten. Bovendien helpt MAEX initiatieven de waarde die ze voor de samenleving leveren uit te drukken in de 'Social Handprint', gebaseerd op de SDG's.

In de Achterhoek Visie 2030 zijn vijf overkoepelende SDG's opgenomen en per thematafel nog specifieke SDG's. Hieronder staan alle **zeventien SDG's** met daarbij in cursief aangegeven of ze in de Visie 2030 zijn opgenomen.

Uitbannen van alle vormen van (extreme) armoede

Einde aan honger, zorgen voor voedselzekerheid en duurzame landbouw

Gezondheidszorg voor iedereen (*Gezondste Regio*)

Inclusief, gelijkwaardig en kwalitatief onderwijs voor iedereen (*Onderwijs & Arbeidsmarkt*)

Gelijke rechten voor mannen en vrouwen en empowerment van vrouwen en meisjes

Schoon water en sanitaire voorzieningen voor iedereen

Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen (*Mobiliteit & Bereikbaarheid, Circulaire economie & Energietransitie, Wonen & Vastgoed*)

Inclusieve, economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen (*overkoepelend, Onderwijs & Arbeidsmarkt, Smart werken & Innovatie, Gezondste Regio*)

Infrastructuur voor duurzame industrialisatie (*overkoepelend, Smart werken & Innovatie, Mobiliteit & Bereikbaarheid, Circulaire economie & Energietransitie*)

Verminderen ongelijkheid binnen en tussen landen (*Onderwijs & Arbeidsmarkt*)

Maak steden veilig, veerkrachtig en duurzaam (*overkoepelend, Mobiliteit & Bereikbaarheid, Wonen & Vastgoed, Gezondste Regio*)

Duurzame consumptie en productie (*overkoepelend, Smart Werken & Innovatie, Circulaire economie & Energietransitie, Wonen & Vastgoed*)

Aanpak klimaatverandering

Beschermen en duurzaam gebruik van de oceanen en zeeën

Beschermen van ecosystemen, bossen en biodiversiteit (*Ruimtelijke opgave*)

Bevorderen van veiligheid, publieke diensten en recht voor iedereen

Versterken van het mondiaal partnerschap om doelen te bereiken (*overkoepelend en voor alle thema's*)

Rapport van bevindingen Projecten Achterhoek Visie 2030

1.	Naam project:	Praat vandaag over morgen	
2.	Betrokken Thematafel(s):	Thematafel De Gezondste Regio	
3.	Doel/effect van het project:	Bewustwording creëren bij ouderen in de regio Achterhoek van de noodzaak zich voor te bereiden op ouder worden en hun eigen rol hierin, specifiek voor de thema's omzien naar elkaar, prettig wonen en gezond & fit blijven.	
4.	Looptijd van het project: <i>(start- en einddatum)</i>	1 mei 2024 t/m 31 december 2025.	
5.	Toetsingscriteria waaraan de aanvraag moet voldoen:		
	Criterium	Voldoet	Toelichting
	Het project levert een substantiële bijdrage aan de (sub)doelstellingen van de Achterhoek Visie 2030:	Ja	De campagne draagt bij aan de subdoelstelling "Achterhoekers zijn zelf (langer) verantwoordelijk voor hun gezondheid" uit de Achterhoek Visie 2030. Daarnaast stimuleert de campagne de eigen (draag)kracht en samenkracht, één van de hoofdpijlers in het IZA Regioplan De Gezondste Regio. De koppeling met het thema Veerkrachtig Ouder Worden is sterk aanwezig (zowel op inhoud als in betrokken organisaties).
	De resultaten worden aan de volgende indicatoren in de doelenboom getoetst:		<ul style="list-style-type: none"> - Bereik van de campagne. - Aantal bijeenkomsten en bereik van bijeenkomsten. - Toegenomen bewustwording wordt ook meegenomen in het project.
	Er is voldoende draagvlak bij de drie O's voor het project:	Ja	Het project heeft de steun van de Thematafel in brede zin, waarbij diverse partijen (zorgorganisaties & gemeenten) samen zitting hebben in de projectgroep. Het project is daarmee gezamenlijk tot stand gekomen. De wens om de scope van de campagne te verbreden en gemeenten ook te betrekken is ook mede ontstaan aan de Thematafel. Daarmee is draagvlak voor de campagne groot.
	Het project heeft voldoende regionale impact:	Ja	De campagne wordt breed ingezet in de gehele regio en is daarmee regionaal herkenbaar. De campagne heeft eigen Achterhoekse identiteit (passend bij de Achterhoekse cultuur en in de kleuren van de Achterhoekse vlag) en een implementatie in de acht Achterhoekse gemeenten.
	De begroting is sluitend:	Ja	De voorwaarde van minimaal 50% cofinanciering wordt niet gehaald bij dit project. Hiervan wordt afgeweken om twee redenen:

			<ul style="list-style-type: none"> - Belang van het project voor de doelen uit de Achterhoek Visie 2030, uitvoering van het Regioplan (Integraal Zorgakkoord) en regionale zichtbaarheid op dit thema. - Het feit dat partijen (Menzis, VVT Organisaties) in de eerste fase veel tijd en middelen hebben geïnvesteerd in het project. Het project is erg succesvol geweest en kunnen we het nu regionaal voortzetten en verbreden in samenwerking met gemeenten. Deze fase bouwt voort op bestaand campagnemateriaal, een uitgewerkte strategie, een bestaande website die in het project worden ingebracht.
	De kosten van het project zijn doelmatig: <i>(de kosten van het project moeten in goede verhouding staan tot de gewenste effecten/resultaten)</i>	Ja	In de gehanteerde begroting worden redelijke tarieven gehanteerd. Capaciteit voor de uitvoering van het project is van belang en daarvoor zijn een redelijk aantal uren opgenomen. Naast capaciteit gaat het ook om de doorontwikkeling van de campagne zelf. Daarmee zijn kosten van de activiteiten in lijn met gewenste effect en resultaten.
	Het project is doeltreffend: <i>(het project moet effectief zijn, dus in aantoonbare mate bijdragen aan het bereiken van de gewenste doelen/effecten/resultaten)</i>	Ja	Bij uitvoering van de aanpak is de verwachting dat de geformuleerde doelen worden gehaald. De eerste fase van het project heeft aangetoond dat de middelen, zoals inzet van de campagne en Achterhoekbank, effectief zijn gebleken om het gesprek aan te gaan er is bovendien veel vraag naar deze campagne uit de regio.
	Past het project binnen de looptijd van de: - Achterhoek Visie 2030 - Regio Deal <i>(indien van toepassing)</i>	Ja n.v.t.	Afronding van het project is voorzien eind 2025, ruim binnen de looptijd van de Achterhoek Visie 2030.
	De score voor de Regio Deal is 30 punten of hoger: <i>(Wordt aangeleverd door Subsidie Adviseur)</i>	n.v.t.	Niet van toepassing
6.	Afstemming Thematafel(s):		<p>Het plan van aanpak is aangescherpt op basis van het gesprek aan de Thematafel van 17 april 2024.</p> <p>De Thematafel De Gezondste Regio is op 30 mei akkoord gegaan met het voorstel. Er is breed draagvlak voor dit project.</p> <p>Het project is ook relevant voor de Thematafel Wonen en Vastgoed. Inmiddels zijn er lijntjes gelegd door de projectgroep met een woningbouwcorporatie uit de regio.</p>
7.	Bevindingen Thematafel		

	Geen: er is breed draagvlak vanuit de Thematafel en belang van het project wordt onderschreven. Het project heeft de zichtbaarheid van de samenwerking in de regio op het gebied van gezondheid enorm verbeterd.
--	--

Besproken in Thematafel:	De Gezondste Regio 30 mei 2024
Datum:	18 juni 2024

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.	: 3 juli 2024
Agendapunt	: 7
Onderwerp	: Projecten Femme Tech Achterhoek en Achterhoek groen, Natuurlijk
Portefeuillehouder	(regionale verkenning biodiversiteit)
	: De heer M. Boumans

Voorstel:

Kennisnemen van de projecten Femme Tech Achterhoek en Achterhoek groen, Natuurlijk (regionale verkenning biodiversiteit) . Voor deze projecten wordt een bijdrage gevraagd uit de provinciale gebiedsopgave middelen.

Toelichting

Femme Tech Achterhoek voorziet in een regionale behoefte meer meiden en vrouwen in te laten stromen in technische beroepen. Dit doen zij door middel van de inzet van vrouwelijke rolmodellen. Deze meiden en dames bevorderen op een positieve wijze de beeldvorming voor functies en studies in deze richting. Hierbij richten ze zich op PO, VO, MBO/HBO en startende dames op de werkvloer. (Kiezen, leren, werken in de techniek en behouden voor de techniek). Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken welke organisatieveranderingen nodig zijn om deze groep duurzaam aan te trekken voor de sector. Van, voor en door de Achterhoek. Het initiatief wil na 3 jaar zelfstandig kunnen opereren. Om dit goed van de grond te krijgen heeft het team een aanvraag ingediend voor middelen vanuit de gebiedsopgave. De gevraagde bijdrage is € 113.261,08

In het project Achterhoek groen, Natuurlijk werken verschillende partijen samen aan herstel en versterking van biodiversiteit. Het project is erop gericht om te komen tot een regionale aanpak voor meer biodiversiteit. Bestaande initiatieven worden samengebracht om kennis te delen, van elkaar te leren en ontwikkelingen en/of aanpak op elkaar af te stemmen. De inhoudelijke doelen worden opgesteld in een participatief traject zodat dit gedragen wordt door alle betrokken partijen zoals agrariërs, landeigenaren en overheden. Zodat alles wat al gebeurt meer in samenhang wordt opgepakt en krachten worden gebundeld.

Projectkosten zijn voornamelijk externe kosten voor procesbegeleiding met inbreng van ervaring opgedaan in soortgelijk proces in Twente. Regionale partijen werken mee zonder hiervoor kosten in rekening te brengen. De gevraagde bijdrage is € 35.695,--

Advies Achterhoek Board

De Board bespreekt op 27 juni deze projecten. De uitkomst wordt mondeling teruggekoppeld.

Procedure: Thematafels 30 mei 2024 Board: 27 juni 2024	Vervolgactie: communicatie: Mededeling beslissing aan:	Bijlagen: Meegezonden: Projectaanvragen en rapport van bevindingen Ter inzage: Plaats van inzage:	Consequenties: Financieel: Personeel:
---	---	--	--

Nadere informatie bij:
Wilma Stortelder

Tel.nr.: 06 38 06 55 15

Fantastisch dat u een project aanmeldt voor de Achterhoek Visie 2030. Om te beoordelen of het project past binnen de visie, vragen wij u dit formulier volledig in te vullen. U kunt het ingevulde formulier sturen naar de betreffende programmaregisseur, die zal daarna zo spoedig mogelijk contact met u opnemen.

Aanvraagformulier project Achterhoek Visie 2030 – deel I

Projecten dienen te voldoen aan de Nadere regels Projecten Achterhoek Visie 2030 (te vinden op www.8rhk.nl/beschikking)

1 Naam project	Femme Tech Achterhoek
2 Betrokken Thematafel	Onderwijs en Arbeidsmarkt
3 Aanvrager	Anne Marie Willemsen namens Stichting Femme Tech Achterhoek
4 Looptijd (startdatum en einddatum vermelden)	1 januari 2024 - 31 december 2026 (3 jaar)

5 Projectbeschrijving

(Welke activiteiten ga je tijdens dit project uitvoeren? Voeg eventueel een uitgebreid projectplan als bijlage toe)

Ruim twee jaar geleden is het eerste initiatief genomen door een aantal mensen om een groep bij elkaar te brengen, die zich bezighield met inclusiviteit in de Technische Sector. In de technische sector zijn vooral mannen werkzaam, het aandeel vrouwen en ook andere groepen zijn sterk ondervertegenwoordigd. Vanuit de week van de techniek werd toen gestart met het inzetten van vrouwelijke rolmodellen uit de regio om op deze manier jonge kinderen bewust te maken dat techniek een vakgebied is voor iedereen. Naast de technieklessen op de basisschool heeft de groep rolmodellen inmiddels bijgedragen aan diverse evenementen, zoals Techniekdagen, de Talententuin, voorlichtingsbijeenkomsten op middelbaar en beroepsonderwijs en voorlichtingen bij bedrijven. In de technische sector is het gebruikelijk om bij presentaties het verhaal vooral vanuit de techniek te belichten. Hierdoor haken veel mensen al snel af, omdat 'techniek te moeilijk' is. De rolmodellen van Femme Tech kiezen voor een andere benadering, gericht op diverse doelgroepen, waarbij de relatie tussen techniek en maatschappelijke vraagstukken, zoals duurzaamheid, gezondheid, verandering van het klimaat en verhoging van de zeespiegel, wordt benadrukt. Bovendien maken de rolmodellen duidelijk met diverse activiteiten dat techniek niet moeilijk is, maar vooral heel leuk doordat je samen iets bedenkt en bouwt, waarbij je fouten mag maken, waar je vervolgens veel van kunt leren. Juist door deze benadering is het zo belangrijk dat dit initiatief op deze wijze kan worden voortgezet, hierdoor blijven de rolmodellen authentiek en kan de vernieuwende aanpak verder worden doorontwikkeld.

Daarnaast is gebleken, doordat de rolmodellen regelmatig bij elkaar komen voor de voorbereiding van deze activiteiten, dat er veel behoefte is aan onderling contact, de uitwisseling van ervaringen en het elkaar steunen en helpen bij praktische zaken waar je als vaak enige technische vrouw in een technisch bedrijf tegenaan loopt. Veel vrouwen hebben te horen gekregen dat techniek niet een vak is voor een meisje of juist dat techniek wel passend is omdat ze zo jongensachtig zijn. Dit doet iets met je identiteit. Tijdens bijeenkomsten bleek dat veel vrouwen ervaren dat ze ondergewaardeerd worden, zowel tijdens de opleiding als later in hun werk, niet serieus genomen worden en zelfs (sexueel) geïntimideerd zijn door collega's. Voorbeelden als 'op school lager beoordeeld worden qua cijfer voor een technisch vraagstuk, terwijl het resultaat duidelijk beter is dan van de mannelijke klasgenoten', 'van de leerkracht opmerkingen krijgen, dat je hier als vrouw niet op je plek zit en het vak niet gaat leren', 'van mannelijke collega's of samenwerkingspartners te horen krijgen dat jij als vrouw geen verstand hebt van technische zaken' zijn helaas nog aan de orde van de dag. Dit patroon bestaat ook fysiek, zoals blijkt uit overalls en werkschoenen, waarin vrouwen verzuipen.... Omdat de technische sector een sector is die overwegend bestaat uit witte mannen met een leeftijd boven de 40 jaar is het wel hard nodig dat hier verandering in gaat komen, anders tekent de sector voor zijn eigen einde. Zonder interventie blijft het een dominante witte mannencultuur, waarin vrouwen en andere groepen snel zullen afhaken, omdat ze zich niet welkom en geaccepteerd voelen. Belangrijk is dat de interventie op systemisch niveau gaat plaatsvinden, waarbij bewustwording de eerste stap is.

Daarom is de groep vrouwen, die zich inmiddels heeft georganiseerd in de stichting Femme Tech Achterhoek enorm gemotiveerd om dit eerste initiatief verder uit te bouwen naar meer diversiteit in deze sector, te beginnen met meer vrouwen in techniek, Zie het bijgevoegde plan Femme Tech Achterhoek 2024-2026 met als belangrijkste 3 pijlers:

1. Deelproject - Basis Femme Tech, onderzoek TYF en ervaring STO

In samenwerking met Tech Your Future (TYF) en Sterk Techniek Onderwijs (STO) wordt de basis gelegd voor Femme Tech Achterhoek naar de huidige situatie (anno 2024), waarin onder andere het volgende onderzocht en onderbouwd wordt:

- Welke actoren spelen een belangrijke rol in de opleidingsduur en in de technische sector en welke drempels liggen hier voor doelgroepen die minder vertegenwoordigd zijn, waaronder vrouwen;
- Op welke actoren en drempels/kansen moeten interventies worden gericht;
- Op welke wijze kunnen interventies beklijven en uitgebreid worden naar andere doelgroepen;
- Samenvatting van eerdere onderzoeken naar oorzaken/gevolgen van het achterblijven van vrouwen, mogelijk gericht op technische sectoren.

Gerichte interventies zijn van belang, omdat blijkt dat het lage aantal vrouwen werkzaam in de technische sector een weerbarstig fenomeen is dat in Nederland diep geworteld is in onze cultuur. Zie hiervoor het [Charterdocument 'Gendergelijkheid. Naar een gelijkwaardige positie van vrouwen op de arbeidsmarkt'](#) in de bijlage van deze aanvraag 'Verzameling Onderzoeken'. Hier spelen veel factoren een rol, zoals het ontbreken van een economische reden voor meer participatie in de arbeidsmarkt in het algemeen en specifiek in de technische sector, de verzuiling en de rol van de kerken in Nederland die nog steeds het traditionele patroon stimuleren en de organisaties zelf die zowel qua groeps cultuur als op facilitair gebied niet ingericht zijn op diversiteit. Dit vraagt om een andere aanpak, gericht op alle stadia in dit proces, waarbij openheid en bespreking van taboes noodzakelijk is. Wij zijn voornemens het onderzoek samen met Tech Your Future (TYF) en Sterk Techniek Onderwijs (STO) te gaan uitvoeren.

2. Deelproject - activiteiten Femme Tech Achterhoek

Sinds het begin van dit initiatief draagt Femme Tech Achterhoek al bij aan diverse activiteiten die bijdragen aan het hoofddoel dat uiteindelijk gevormd is in een stichting, namelijk:

- het bevorderen van diversiteit in de (maak)industrie van de Achterhoek;
- het promoten, oproepen tot, ondersteunen van en bijdragen aan initiatieven die concrete verbeteringen en versterkingen aanbrengen in de diversiteit van de technische sector in de Achterhoek in diverse vormen gericht op alle organisatie die hierbij zijn betrokken;

Femme Tech Achterhoek is hierbij het platform dat als verbinding tussen diverse organisaties de spin in het web is ter voorkoming dat losstaande initiatieven na een kortstondig impuls stilvallen en opgedane ervaringen in de kast belanden en structureel bijdragen aan het arbeidspotentieel van (in eerste aanleg vrouwen) groepen die ondervertegenwoordigd zijn binnen de technische sector in de Achterhoek.

De volgende reeds bekende activiteiten dienen wij in als deelproject:

- **Filmproductie 'kijk achter de voordeur bij...'**
 Gebleken is dat bij veel jonge mensen niet bekend is wat zich achter de voordeur van de technische bedrijven in de Achterhoek afspeelt en welke medewerkers hier werkzaam zijn. Om hier meer aandacht aan te geven en de groepen die ondervertegenwoordigd zijn in de technische sector aan te spreken, zijn wij voornemens om dat podium eens per kwartaal te gaan verfilmen, zodat zichtbaar wordt dat diversiteit werkt en al gelukt is op diverse werkplekken.
periode: doorlopend per kwartaal
samenwerking met: MKB'ers van technische bedrijven in de Achterhoek
- **'Week van de Techniek'**

Jaarlijks organiseren we tijdens deze week een scala aan activiteiten. We verzorgen technieklessen op basisscholen in de Achterhoek, waarbij rolmodellen uit de techniek optreden als inspirerende gidsen voor leerlingen. Daarnaast zijn we actief betrokken bij techniekdagen, waarbij we als ambassadeurs aanwezig zijn bij deelnemende bedrijven. Ook nemen we deel aan Girls Day, waarbij we meisjes laten kennismaken met technische beroepen en mogelijkheden.

periode: ieder jaar gedurende de week van de techniek (jaarlijks 2 weken in de maand april)

samenwerking met: basisscholen in de Achterhoek, Regio 8RHK, VHTO,

- **'Profielkeuze'**

We bieden doorlopend voorlichtingssessies aan bij middelbare scholen, met als doel leerlingen te informeren over technische carrièremogelijkheden. Daarnaast organiseren of nemen we deel aan events zoals de Lego League, waarbij we op een interactieve manier jongeren enthousiasmeren voor techniek.

periode: doorlopend

samenwerking met: Bronkhorst High Tech en overige MKB'ers en middelbare scholen in de Achterhoek

- **'Femme Tech on Tour'**

Doorlopende activiteiten die zich richten op een brede doelgroep, waaronder studenten van alle niveaus en herintreders. In samenwerking met Gelders Vakmanschap bieden we praktijkgerichte programma's en workshops aan om technische vaardigheden te ontwikkelen en carrièremogelijkheden te verkennen.

periode: doorlopend

samenwerking met: studenten uit alle lagen / herintreders i.s.m. Gelders Vakmanschap

- **'Scan bedrijven / Lerend Netwerk'**

We zijn voornemens om doorlopende ondersteuning aan MKB'ers en starters in de technische sector te bieden. Dit omvat niet alleen het in kaart brengen van de behoeften en uitdagingen van bedrijven, maar ook het faciliteren van een lerend netwerk waar uitwisseling van kennis, ervaring en samenwerking wordt gestimuleerd.

periode: doorlopend

gericht op: MKB'ers en starters in technische sector

Ondersteunend aan alle activiteiten en het hoofddoel is het van belang dat Femme Tech Achterhoek herkend en zichtbaar wordt en blijft zodat het initiatief Femme Tech Achterhoek een niet op zichzelf staand initiatief zal worden. Inmiddels is de huisstijl ontwikkeld en deze spreekt aan en geeft het gevoel hierbij te willen horen en hiermee contact te willen maken. Vanaf heden onderzoeken en beogen we de volgende acties om te komen tot een heldere merkpositionering en het bovenliggende hoofddoel:

- Content ontwikkelen die vrouwen aantrekt in de technische sector in de Achterhoek.
- De doelgroep bereiken (latente en potentiële) vrouwen voor de technische sector in de Achterhoek.
- Deelnemende ondernemingen uit de Achterhoek ('Funding family') beter zichtbaar maken.

Om de huidige groep ambassadeurs van +/- dertig rolmodellen te verstevigen en uit te breiden op een manier die bestaansrecht heeft. Beogen we de volgende acties:

- Ontwikkel een plan om de betrokkenheid van de huidige ambassadeurs te behouden en te versterken door regelmatige communicatie, evenementen en erkenning voor hun bijdragen.
- Door het ontwikkelen van een sponsorplan en lidmaatschap mogelijkheden voor bedrijven om deel te nemen aan de gemeenschap en financiële steun te bieden voor educatie en marketinginspanningen.

6 Doel van het project

Het doel van dit project is om de diversiteit in de technische sector accuraat te vergroten, te beginnen met het stimuleren van meer meiden om te kiezen voor een technisch beroep. Hierdoor wordt niet alleen de diversiteit in de technische sector vergroot, maar blijft er ook voldoende arbeidspotentieel beschikbaar en wordt de gemiddelde leeftijd van werknemers verlaagd. Dit omvat het promoten, aanmoedigen, ondersteunen en bijdragen aan initiatieven die gericht zijn op het concreet verbeteren en

versterken van de diversiteit binnen de technische sector in de regio Achterhoek. Uit onderzoek blijkt dat diverse maakbedrijven winstgevender zijn als de man/vrouw verdeling evenrediger is. Bron: <https://www.ser.nl/nl/thema/diversiteitinbedrijf/kennisplatform/sekse>

Door meer vrouwen te enthousiasmeren voor technische beroepen kan een positieve bijdrage geleverd worden aan het terugdringen van schaarste aan vakmensen. Doelen hierbij zijn:

1. Mensen en bedrijven bewust te laten worden van de ongelijkheid en bijbehorende kansen en mogelijkheden binnen de technische sector.
2. Meer vrouwelijke arbeidskrachten (instroom) voor technische bedrijven in de Achterhoek.
3. Tevens het behouden van de al bestaande technische arbeidskrachten voor de sector.
4. Ondersteuning bieden aan HR, marketing en directie binnen de bedrijven.
5. Voorlichting op scholen en inspelen op de latente behoefte van scholieren om te kiezen voor een technische opleiding 'Jaag je talenten na en doe waar je blij van wordt', in plaats van 'Deze beroepsrichting is niet geschikt voor jou als meisje'.
6. Maatschappelijke educatie en bewustwording van oude ingesleten patronen rondom man/vrouw en het weghalen van vooroordelen over het werken in een technisch beroep.

Kortom: Het werven, binden, boeien en ontwikkelen van vrouwen in de techniek voor de Achterhoek.

7 Beoogde resultaten

(Kort en concreet vermelden, moeten meetbaar zijn)

We streven naar het bereiken van meiden en jonge vrouwen vanaf groep 7 van de basisschool tot en met de eerste baan, om invloed uit te oefenen op cruciale keuzemomenten met als doel hun interesse en keuze voor de technische sector te bevorderen. Hierbij zal worden gestuurd op:

1. Voltooiing van de eerste fase van het onderzoek (pagina 1) voor het einde van 2024, als leidraad voor verdere acties met als doel:
 - a. inzicht verkrijgen in de bepalende factoren, die het huidige systeem, bestaande uit vooral witte mannen ouder dan 40 jaar, binnen de technische sector tot verandering kan bewegen;
 - b. inzicht krijgen in de manier waarop de bewustwording kan worden vergroot ten aanzien van drempels die bestaan voor de groepen die niet goed vertegenwoordigd zijn in deze sector, waardoor deze groepen niet echt aanhaken;
 - c. inzicht krijgen in 'best practices', die als voorbeeld gebruikt kunnen worden om het belang en de meerwaarde van diversiteit in de technische sector te illustreren;
 - d. contact verkrijgen met organisaties en bedrijven die bereid zijn toe te treden tot de Funding Family en het bij elkaar brengen van een enthousiaste groep Helpende Handen.
2. Lancering en merkpositionering (pagina 2) van een herkenbare huisstijl inclusief website en promotiemateriaal voor het einde van 2024.
3. Toetreding van tien ondernemingen tot de 'Funding Family' (pagina 2) in 2024, gevolgd door nog eens vijf bedrijven in 2025 en 2026, waardoor het totaal op twintig komt.
4. Twee keer per jaar spreken op regionale bijeenkomsten en netwerkbijeenkomsten zoals de Talententuin.
5. Realisatie van een platform voor meiden en vrouwen in 2025, met samenwerking met vervolgonderwijsinstellingen zoals het Saxion Hogescholen sector Zorg en Techniek, Het Graafschap College sector Techniek en de Technische Universiteit van Twente.
6. Inzicht verkrijgen in het huidige aandeel van vrouwen in technische beroepen in de Achterhoek, met als doel een groei van 20% tegen eind 2026.
7. Femme Tech wordt eind 2026 een belangrijke educatieve speler binnen basis- en voortgezet onderwijs en technische bedrijven, met 80% bekendheid onder technische bedrijven in de Achterhoek.
8. Plan van aanpak gericht op het behouden van de betrokkenheid van de huidige ambassadeurs.
9. Onderzoeksresultaten naar 'best practices' en succesverhalen van vergelijkbare communities die toepasbaar zijn op de Femme Tech Achterhoek-gemeenschap.
10. Onderzoeksresultaten naar structurele financiering en potentiële financiers.
11. Door het ontwikkelen van een sponsorplan/lidmaatschap gericht op deelname aan de Femme Tech Achterhoek-gemeenschap.

Dit betekent concreet na drie jaar (zie ook bijgevoegde plan Femme Tech Achterhoek 2024 - 2026):

- Organiseren van minstens 12 Ambassadeurs Bijeenkomsten (4 per jaar).
- Verzorgen van technieklessen op minstens 75 basisscholen, waarbij minstens 1500 leerlingen worden bereikt, waaronder ongeveer 525 meiden (25 basisscholen, 500 leerlingen en 175 meiden per jaar).
- Organisatie van minstens 5 bijeenkomsten voor het lerend netwerk 'Vrouwen in Techniek', waarbij minstens 40 jonge vrouwen worden betrokken.
- Bereiken van minstens 2000 jongeren via de website en sociale media om mogelijkheden in de technische sector onder de aandacht te brengen.

8 Bijdrage aan Achterhoek Visie 2030

a. Aan welke doelen van de Visie 2030 levert dit project een bijdrage (zie bijlage 4)?

(betreffende doelen uit bijlage 4 vermelden!)

We willen een inclusieve regio zijn. Als we het op de Achterhoek en inzet vrouwen in werkveld techniek betrekken, blijven we daar helaas wereldwijd gezien op achter. Femme Tech Achterhoek zou één van de vaandels kunnen zijn die ook door de provincie wordt gezien als 'best practice' rondom het thema 'inclusiviteit' voor de rest van Gelderland. De Achterhoek neemt hiermee het voortouw. Uit bijlage 4 zijn de volgende relevant of geven een positieve bijdrage via Femme Tech Achterhoek:

Onderwijs & Arbeidsmarkt

1. Talenten op de arbeidsmarkt zijn benut v.w.b. vervangings- en uitbreidingsvraag (aantrekken van ruim 27.000 mensen) met de focus op de sectoren techniek en zorg.
2. Er functioneert een inclusieve arbeidsmarkt, waarbij er oog is voor de gehele beroepsbevolking.

Smart werken & Innovatie

1. Op het gebied van de maakindustrie en de agro-sector is de Achterhoek hét open innovatiesysteem van Nederland.
2. De Achterhoek beschikt over de inventieve vakman/vakvrouw van de toekomst (slim werken/sociale innovatie).
3. De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio van Nederland.

Wonen & Vastgoed

De woningvoorraad beweegt mee met de demografische ontwikkelingen en draagt tegelijkertijd bij aan het behouden en aantrekken van arbeidskrachten. Wanneer er voor zowel de man als vrouw een arbeidsperspectief ligt is er sneller een toename te verwachten van aangetrokken arbeidskrachten.

Gezondste regio

De Achterhoek kent veel boerenvrouwen die met een leeg nest en een boerderij die minder arbeidskracht vraagt in stille 'onderuitnutting zitten'. Voor deze vrouwen is een technisch herintredingsberoep veel makkelijker.

b. Aan welke SDG's (Sustainable Development Goals) levert dit project een bijdrage (zie bijlage 5)?

(betreffende SDG's uit bijlage 5 vermelden!)

Meld je initiatief ook aan bij MAEX Achterhoek! Via <https://maex.nl/achterhoek/> (toel. zie bijlage 5).

Dit project levert een duidelijke bijdrage op de volgende Sustainable Development Goals:

4. Kwaliteitsonderwijs (*Onderwijs & Arbeidsmarkt*)
5. Gendergelijkheid
8. Eerlijk werk en economische groei (*overkoepelend, Onderwijs & Arbeidsmarkt, Smart werken & Innovatie, Gezondste Regio*)
9. Industrie, innovatie en infrastructuur (*overkoepelend, Smart werken & Innovatie, Mobiliteit & Bereikbaarheid, Circulaire economie & Energietransitie*)
10. Ongelijkheid verminderen (*Onderwijs & Arbeidsmarkt*)
16. Vrede, justitie en sterke publieke diensten

Waaruit blijkt dat er draagvlak is bij de drie O's?

c.

Er is al jaren een groot tekort aan technisch personeel, met name op de werkvloer. Door een hele nieuwe potentiële markt aan te boren (50% van de beroepsbevolking) ondersteunen we hiermee het Achterhoekse bedrijfsleven. Daarnaast stimuleren we meiden en vrouwen om hun techniek hart te volgen door vooroordelen weg te halen en drempels te verlagen. Hiermee spelen we in op de belangrijke waarden rondom inclusie.

Vanuit ondernemers is aangegeven dat er interesse is om een zowel een geldelijke als een kennis bijdrage te leveren. Aan deze 'Funding Family' wordt inmiddels vorm gegeven. Daarnaast dragen diverse ondernemers bij als Femme Tech Ambassadeur.

Ook vanuit het onderwijs dragen diverse personen bij als Femme Tech Ambassadeur vanuit het werkveld of vanuit de schoolstichting. Tot slot, dragen ook diverse personen vanuit de overheid bij als Femme Tech Ambassadeur.

Wat is de regionale impact van dit project?

d.

Femme Tech Achterhoek richt zich niet alleen op de Achterhoek, maar fungeert ook als een visitekaartje voor mensen buiten deze regio. We streven naar een 'outside-in' ervaring waarbij het streven is om het een beleving te laten zijn. We willen laten zien dat de Achterhoek een fantastische werkplek biedt voor vrouwen die van aanpakken weten. Op deze manier streven we ernaar een aantrekkelijke leef- en werkomgeving te creëren, niet alleen voor degenen die hier al wonen, maar ook voor nieuwkomers van buiten de regio.

9 Coalition of the willing

(betrokken organisaties en hun rol in het project vermelden)

De Coalition of the Willing voor het Femme Tech-initiatief omvat diverse stakeholders die zich belangeloos inzetten voor het project:

Ambassadeurs uit het bedrijfsleven en het onderwijs:

Een groeiende groep van 30 ambassadeurs fungeert als leiders en supporters van het project. Deze ambassadeurs brengen waardevolle expertise en netwerken in om de doelstellingen van Femme Tech te ondersteunen en uit te breiden.

Vrijwilligers:

Een toegewijde groep vrijwilligers staat klaar om als rolmodellen op te treden en diverse activiteiten te ondersteunen. Hun vrijwillige inzet draagt bij aan het inspireren en begeleiden van deelnemers binnen het Femme Tech-programma.

'Funding Family':

Een gevestigde groep bedrijven/ondernemers, bekend als de 'Funding Family', heeft zich gecommitteerd om financiële steun te verlenen aan het Femme Tech-initiatief. Door hun bijdragen wordt de continuïteit en groei van het programma mogelijk gemaakt.

Samenwerking met onderwijsinstellingen en kennisinstellingen:

Femme Tech heeft strategische partnerschappen gesloten met onderwijsinstellingen en kennisinstellingen. Deze samenwerking stelt het project in staat om gebruik te maken van ontwikkeld materiaal en expertise, wat essentieel is voor het leveren van hoogwaardige activiteiten en educatieve ervaringen.

1 Kunt u de BTW op dit project verrekenen?

0

- Ja (dan onderstaand bij 12. de kosten excl. BTW weergeven)
 Nee (dan onderstaand bij 12. de kosten incl. BTW weergeven)
 Gedeeltelijk

1 Begrote kosten (incl./excl.* BTW)

1 *doorhalen wat niet van toepassing is
 Gedetailleerde begroting als bijlage toevoegen! Voor format, zie bijlage 6 (excel bestand).
 (Onderstaand alleen de samenvatting weergeven)

Voor de looptijd van 3 jaar:

a.	1. Onderzoek TYF, STO	€ 39.556,-	
b.	2. Activiteiten Femme Tech Achterhoek	€	
.		174,926,55	+
c.			
	Totaal	€	
		214.482,65	

1 Financiering

2

a.	Bijdrage vanuit de aanvrager (cash financiering):	€ 54.631,50	
	- Funding Family		
b.	Overige cofinanciering:		
.	Let op: <u>per partij</u> een cofinancieringsverklaring bijvoegen	€ 46.590,08	
	<i>Samenwerking op basis van letter of intent:</i>		
	- Tech Your Future		
	- HAN		
	- Saxion		
	- Graafschap college		
	- VHTO		
	- VNO-NCW-midden		
	- STO		
	Subtotaal	€ 101.221,58	
c.	Per saldo gevraagde bijdrage:	€ 113.261,08	
	Totaal	€ 214.482,65	

1 Communicatie

3 Op welke wijze en welke momenten wordt over het project gecommuniceerd?
 Wanneer het project van start gaat, hoort op alle communicatie uitingen die vanuit u uitgaan (website, drukwerk, bouwboarden, etc.) het logo van de provincie Gelderland en het logo van 8RHK ambassadeurs te staan. U ontvangt van ons communicatieteam een toolkit daarvoor. Verder volgt afstemming over inhoud en momenten van communicatie met hen.

Het project van Femme Tech Achterhoek wordt op verschillende manieren en op specifieke momenten gecommuniceerd:

Start van het project: Bij de lancering van het project wordt gecommuniceerd via verschillende kanalen, waaronder persberichten, sociale media en nieuwsbrieven. Op dit moment wordt het project geïntroduceerd aan het grote publiek en worden de doelstellingen en activiteiten bekendgemaakt.

Communicatie-uitingen: Op alle communicatie-uitingen die vanuit Femme Tech Achterhoek worden verspreid, zoals de website, drukwerk, bouwboarden en andere promotionele materialen, wordt het logo van de provincie Gelderland en het logo van 8RHK ambassadeurs vermeld. Dit draagt bij aan de zichtbaarheid van de subsidieverstrekkers en partners van het project.

Communicatietoolkit: De communicatie-commissie van Femme Tech Achterhoek ontvangt een toolkit van het communicatieteam van de provincie Gelderland. Deze toolkit bevat richtlijnen en materialen voor het correct gebruik van de logo's en andere communicatie-elementen op diverse uitingen.

Afstemming met communicatie-commissie: Er vindt regelmatig afstemming plaats met het communicatieteam van de provincie Gelderland en eventuele andere partners, zoals 8RHK ambassadeurs, over de inhoud en timing van communicatie-activiteiten. Dit zorgt voor een consistente en effectieve communicatiestrategie die de belangen van alle betrokken partijen behartigt.

Door op deze wijze te communiceren en samen te werken met relevante stakeholders, kan Femme Tech Achterhoek de zichtbaarheid van het project vergroten en de boodschap effectief overbrengen aan de doelgroepen.

1 Mogelijke risico's

4

Het aantal vrouwen in techniek is beperkt, waardoor telkens vanuit eenzelfde groep geput zal worden voor activiteiten. Daarnaast is het voor velen vrijwilligerswerk, waar ook de werkgever achter zal moeten staan en ruimte voor moet bieden.

1 Overige aandachtspunten

Samenwerking met stakeholders: Het project vereist samenwerking met diverse stakeholders, zoals bedrijven, onderwijsinstellingen en lokale gemeenschappen. Het is belangrijk om effectieve communicatie en samenwerking te waarborgen om de doelstellingen van het project te bereiken.

Gendergelijkheid en inclusiviteit: Een aandachtspunt is ervoor te zorgen dat het project gendergelijkheid en inclusiviteit bevordert. Dit omvat het bereiken van een evenwichtige deelname van vrouwen en mannen, evenals het betrekken van diverse achtergronden en gemeenschappen.

Meetbare impact en evaluatie: Het is belangrijk om meetbare doelstellingen vast te stellen en regelmatig de impact van het project te evalueren. Dit stelt de organisatie in staat om successen te vieren en eventuele uitdagingen aan te pakken om de effectiviteit van het project te verbeteren.

Innovatie en relevantie: Het is cruciaal voor Femme Tech Achterhoek om innovatief te blijven en relevant te zijn in een snel veranderende technologische omgeving. Dit vereist voortdurende evaluatie en aanpassing van programma's en activiteiten om aan de behoeften van deelnemers en de industrie te voldoen.

Financiële stabiliteit: Een belangrijk aandachtspunt is de financiële stabiliteit van het project. Het is essentieel om voldoende financiering te verkrijgen en deze op een verantwoorde manier te beheren om de continuïteit van het project te waarborgen.

1 Is een Europese aanbesteding noodzakelijk?

6 (zie bijlage 1)

Ja

Nee

1 Is er sprake van staatssteun?

7 (zie bijlage 2)

Ja (geef onderstaand aan of er sprake is van geoorloofde staatssteun en ga verder met punt 19, 'gegevens

aanvrager')

AGVV, artikel:

- LVV, artikel:
- DAEB
- Deminimis (vul eerst punt 18 in en ga daarna verder met punt 19)

Nee (ga verder met punt 19)

**1 Heeft uw organisatie in de afgelopen 3 belastingjaren minder dan € 200.000,- publieke middelen
8 ontvangen?**

- Ja, namelijk € ... (indien er geen vrijstelling mogelijk is, dan bijlage 3 invullen: De Minimis-verklaring)
- Nee (verder met volgende vraag)

19. Gegevens aanvrager

S.v.p. gegevens invullen in 'Aanvraagformulier project Achterhoek Visie 2030 – deel II' (graag als apart document meesturen i.v.m. AVG regels).

Ondertekening

Aldus naar waarheid ingevuld en ondertekend.

Met de ondertekening van dit aanvraagformulier stemt u ermee in dat de informatie in dit aanvraagformulier openbaar is en dat het voor de uitvoering van onze werkzaamheden (beoordeling en besluitvorming) noodzakelijk is dat de bijlagen gedeeld worden met personen die betrokken zijn bij de beoordeling van de aanvraag.

Plaats:

Datum:

Naam: Anne Marie Willemsen

Functie: Voorzitter Femme Tech
Achterhoek

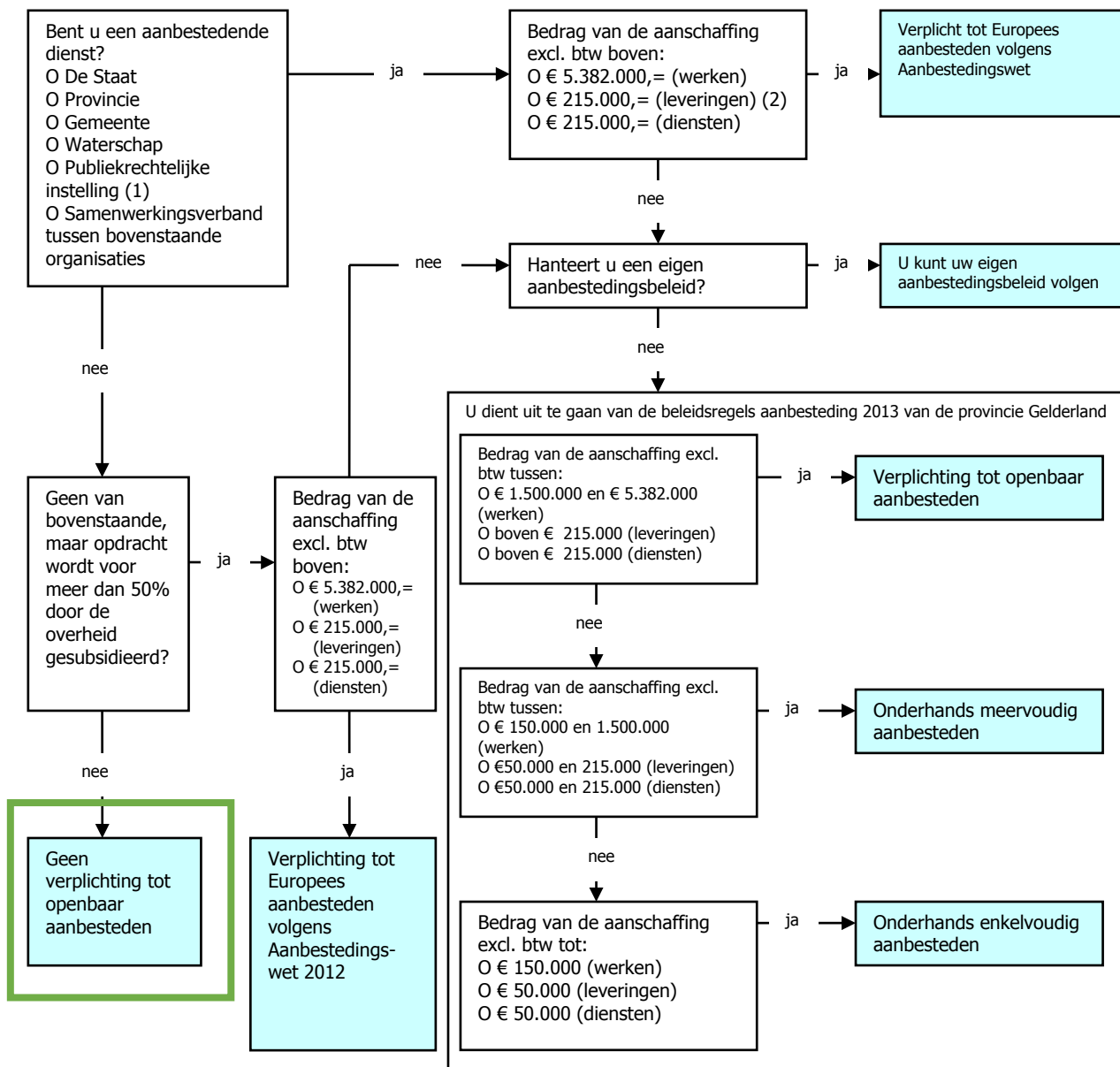
Paraaf:

BIJLAGEN

1. ~~Aanbestedingsschema~~
2. ~~Staatssteun en vrijstellingsgronden~~
3. ~~Verklaring De-minimis~~
4. Doelen Achterhoek Visie 2030
5. Sustainable Development Goals (SDG's)
6. Format begroting project
7. Plan Femme Tech Achterhoek 2024-2026
8. Verzameling onderzoeken

Bijlage 1 Aanbestedingsschema

Het onderstaande schema is bedoeld als ondersteuning en er kunnen geen rechten aan worden ontleend. De drempelbedragen kunnen jaarlijks wijzigen en er kunnen zich altijd uitzonderlijke situaties voordoen waarin dit schema niet voorziet. Voor specifieke informatie en actuele bedragen kunt u terecht op www.europadecentraal.nl.

Bijlage 2

Staatssteun en vrijstellingsgronden

Stappenplan Staatssteun

Bij het bepalen of sprake is van geoorloofde staatssteun moet het volgende stappenplan worden gevolgd:

- 1) Bepaal of er sprake is van staatssteun,
- 2) Zo ja, bepaal of de steun ter goedkeuring aan de Europese Commissie moet worden voorgelegd,
- 3) Zo ja, bepaal op welke gronden de Europese Commissie de steun zal goedkeuren.

Voor algemene informatie over staatssteun verwijzen we u naar www.europadecentraal.nl.

Bepalen van staatssteun

Er is sprake van staatssteun indien aan de volgende criteria wordt voldaan:

- De middelen worden door een overheid verstrekt,
- De middelen komen ten goede aan bepaalde ondernemingen of organisaties die marktactiviteiten uitvoeren,
- Het voordeel dat door de overheidsmiddelen is verkregen hebben deze partijen niet langs normale commerciële weg kunnen verkrijgen,
- De mededinging zou kunnen worden vervalst,
- Er ontstaat een ongunstige beïnvloeding van de Europese handel.

Als voldaan wordt aan de eerste drie criteria moet de steunmaatregel in principe aan de Europese Commissie worden voorgelegd. Pas na goedkeuring kan de steun worden verleend. Er zijn echter uitzonderingen op deze aanmeldingsplicht. Dit zijn de vrijstellingen die in de volgende paragraaf worden beschreven.

De Europese Commissie heeft bepaald dat steun van minder dan € 200.000, onder voorwaarden, niet als staatssteun wordt aangemerkt (voor landbouwprojecten geldt een lagere grens). Dit wordt 'de minimis' genoemd. Deze 'de minimis' grens geldt per onderneming of marktpartij voor een periode van 3 jaar. Om te bepalen of van deze uitzondering gebruik kan worden gemaakt moet zorgvuldig worden nagegaan of in de afgelopen 3 jaar niet meer dan € 200.000 aan steun is ontvangen. De ondernemer moet hiervoor een 'de-minimis-verklaring' afleggen. In bijlage 4 wordt hier een nadere toelichting op gegeven.

Vrijstellingen van aanmelding

De Europese Commissie heeft regels vastgesteld op grond waarvan de steunmaatregelen niet aan de Europese Commissie hoeven worden voorgelegd. Dit zijn de zogenoemde vrijstellingsverordeningen. In de zogenoemde Groepsvrijstellingsverordening is een aantal categorieën van steun ondergebracht die van aanmelding zijn vrijgesteld. Het gaat dan bijvoorbeeld om steun voor het midden- en klein bedrijf, onderzoek en innovaties of op het gebied van milieu. Om voor de vrijstelling in aanmerking te kunnen komen moet aan alle voorwaarden van de vrijstellingsverordeningen zijn voldaan.

Aanmelding bij de Europese Commissie

Als de steunmaatregel niet onder één van de vrijstellingen valt dan moet de maatregel ter goedkeuring aan de Europese Commissie worden voorgelegd. De Europese Commissie heeft regels vastgesteld op grond waarvan een maatregel goedgekeurd kan worden. Een voorbeeld hiervan is het Milieusteunkader of het kader voor Onderzoek, Ontwikkeling & Innovatie. Die maatregel zal dan aan de voorwaarden van de steunkaders moeten voldoen.

Bijlage 3

Verklaring De-minimis

Deze toelichting dient als hulpmiddel bij het invullen van de hierna volgende de minimis-verklaring.

Staatssteun

Het begrip staatssteun (overheidssteun) omvat steunmaatregelen van de overheid, die door begunstiging van bepaalde ondernemingen of producties de mededinging kunnen vervalsen. Dergelijke steunmaatregelen zijn onverenigbaar met de gemeenschappelijke Europese markt. Dit verbod geldt ongeacht de vorm van staatsmiddelen en voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt (art. 87, lid 1 EG-verdrag¹). De Europese Commissie is echter bevoegd om staatssteun, na een aanmelding door de overheid, toe te staan.

De-minimisverordening

De Europese Commissie heeft bij verordening² een drempel vastgesteld waaronder steunmaatregelen (zoals subsidieverlening) worden geacht niet aan de criteria van artikel 87, eerste lid, van het EG-verdrag te voldoen en derhalve niet hoeven te worden aangemeld. Deze drempel is gesteld op een bedrag van € 200.000,-- (€ 100.000,-- voor ondernemingen in de sector wegvervoer). Dit bedrag geldt per onderneming over een periode van drie belastingjaren.

Voor de sectoren van de primaire productie van landbouwproducten, de visserij en de aquacultuur is de drempel gesteld op € 3.000,--³. Steun die genoemde bedragen niet overschrijdt wordt aangemerkt als 'de-minimissteun'.

De de-minimisvrijstelling is van toepassing op steun die aan ondernemingen wordt verleend in alle sectoren. De verwerking en afzet van landbouwproducten valt sinds 1 januari 2007 onder de 'gewone' de-minimisvrijstelling nr. 1998/2006. Van de de-minimisregel zijn echter uitgezonderd: exportsteun en steun waardoor binnenlandse producten ten opzichte van ingevoerde producten worden bevoordeeld, steun aan ondernemingen die actief zijn in de kolenindustrie en steun verleend aan ondernemingen in moeilijkheden. Ook steun voor de aanschaf van vrachtwagens ('wegvervoermiddelen voor vracht door ondernemingen die vrachtvervoer voor rekening van derden uitvoeren') valt buiten de de-minimisvrijstelling. In deze gevallen dient steun aangemeld te worden bij de Europese Commissie. De aanmelding wordt gedaan door de provincie Gelderland.

Bedrag van de-minimissteun

Door middel van deze verklaring geeft u aan, dat met de huidige subsidieverlening voor uw onderneming alsmede het gehele moederconcern waartoe uw onderneming behoort⁴, de de-minimisdrempel niet wordt overschreden. U moet daarom nagaan of gedurende het lopende en de twee voorafgaande belastingjaren enige vorm van de-minimissteun door een overheidsinstantie aan uw onderneming is verstrekt. De de-minimissteun wordt geacht te zijn verleend op het tijdstip waarop uw onderneming een wettelijke aanspraak op de steun verwerft. Dit betekent concreet de datum waarop het besluit tot subsidieverlening (of verlening van een voordeel) aan uw onderneming is genomen.

Het steunplafond van € 200.000,-- (respectievelijk € 100.000,--/ € 3000,--) wordt als subsidiebedrag uitgedrukt. Alle bedragen die dienen te worden gebruikt bij het invullen van de verklaring, zijn brutobedragen vóór aftrek van

¹ Voor de sectoren van de primaire productie van landbouwproducten, de visserij en de aquacultuur is de Verordening (EG) Nr. 1860/2004 van de Commissie van 6 oktober 2004 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-verdrag op de-minimissteun in de landbouwsector en de visserijsector bepalend. Deze verordening is gewijzigd door Verordening (EG) Nr. 1998/2006.

² Verordening (EG) Nr. 1998/2006 van de Commissie van 15 december 2006 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-verdrag op de-minimissteun.

³ Verordening (EG) Nr. 1860/2004.

⁴ Van belang is hier het zogenaamde zelfstandigheids criterium. Indien een onderneming niet als zelfstandig kan worden aangemerkt, dan dient voor de bepaling van de hoeveelheid ontvangen de-minimissteun ook rekening te worden gehouden met de de-minimissteun verstrekt aan het moederconcern. In algemene zin wordt als 'zelfstandig' beschouwd een onderneming die niet voor 25% of meer van het kapitaal of van de stemrechten in handen is van één onderneming of van verscheidene ondernemingen gezamenlijk.

belastingen. Behalve om subsidieverlening kan het daarbij gaan om leningen tegen gunstige voorwaarden, de verkoop van grond tegen een lagere prijs dan de marktwaarde, vrijstellingen, verlagingen of kwijtschelding van directe of indirecte belastingen etc. Het gaat daarbij niet alleen om steun die u hebt ontvangen van de provincie Gelderland, maar ook om steun die u heeft ontvangen van andere overheidsinstanties. Ook Europese subsidies dienen te worden meegerekend.

Het is raadzaam om zorgvuldig na te gaan of in uw geval de de-minimisdrempel niet wordt overschreden. Bij het bedrag van de onderhavige subsidieverlening dient u eventuele andere in de afgelopen drie jaar ontvangen de-minimissteun op te tellen. Immers bij overschrijding van de drempel dient de steun aangemeld te worden en kan geen beroep meer worden gedaan op de de-minimisregel. Handelen in strijd met de staatssteunregels uit het EG-verdrag kan in het ergste geval leiden tot terugvordering van de verleende steun!

Samenloop met reguliere staatssteun

Mogelijk heeft uw onderneming voor dezelfde kosten die in aanmerking komen voor de huidige de-minimissteun reeds staatssteun ontvangen, die door de Europese Commissie is goedgekeurd of binnen het toepassingsgebied van een groepsvrijstellingsverordening valt. Het totaalbedrag van de-minimissteun en deze staatssteun mag dan de maxima niet overschrijden die op basis van het relevante besluit van de Europese Commissie of groepsvrijstellingsverordening zijn toegestaan. In het geval bijvoorbeeld voor investeringskosten ten behoeve van het milieu een goedkeuringsbeschikking is gegeven om 30% van de subsidiabele kosten te vergoeden, dan mag bovenop deze steun voor deze zelfde kosten geen de-minimissteun worden verleend.

Het formulier heeft betrekking op drie situaties:

- uw onderneming heeft de afgelopen drie jaar in het geheel geen de-minimissteun ontvangen,
- uw onderneming heeft in de afgelopen drie jaar de-minimissteun ontvangen, maar opgeteld bij het bedrag van de huidige subsidieverlening wordt het bedrag van € 200.000,-- niet overschreden (respectievelijk € 100.000,--/ € 3000,--)
- uw onderneming heeft voor dezelfde kosten die in aanmerking komen voor de huidige subsidie reeds andere vormen van staatssteun ontvangen.

Uiteraard vult u alléén de rubriek(en) in die op uw situatie van toepassing is/zijn.

Verklaring De-minimis

Hierbij verklaart ondergetekende, dat aan de hierna genoemde onderneming alsmede aan het eventuele gehele moederconcern waartoe de onderneming behoort

geen de-minimissteun is verleend

Over de periode van(begindatum van het belastingjaar gelegen 2 jaar vóór de datum van ondertekening van deze verklaring) tot (datum van ondertekening van deze verklaring) is niet eerder de-minimissteun verleend.

beperkte de-minimissteun is verleend

Over de periode van.....(begindatum van het belastingjaar gelegen 2 jaar vóór de datum van ondertekening van deze verklaring) tot (datum van ondertekening van deze verklaring) is eerder de-minimissteun (in welke vorm of voor welk doel dan ook) verleend tot een totaal bedrag van €

Of deze de-minimissteun al daadwerkelijk is uitbetaald doet niet ter zake.

Een kopie van gegevens waaruit het verlenen van de-minimissteun blijkt wordt bijgaand verstrekt.

reeds andere steun voor dezelfde in aanmerking komende kosten is verleend

Voor dezelfde in aanmerking komende kosten is reeds staatssteun verleend tot een totaal bedrag van €..... Deze staatssteun is verleend op grond van een groepsvrijstellingsverordening of een besluit van de Europese Commissie op

Een kopie van gegevens waaruit het verlenen van staatssteun voor dezelfde in aanmerking komende kosten blijkt wordt bijgaand verstrekt.

Aldus volledig en naar waarheid ingevuld door:

.....(bedrijfsnaam)
.....(inschrijfnr. KvK)
.....(naam functionaris en functie)
.....(adres onderneming)
.....(postcode en plaatsnaam)

.....(datum).....(handtekening)

Bijlage 4

Doelen Achterhoek Visie 2030

Onderwijs & Arbeidsmarkt

1. De tekorten op de arbeidsmarkt zijn teruggedrongen.
2. Talenten van de beroepsbevolking zijn benut door betere aansluiting vervolgopleidingen op de vraag vanuit de arbeidsmarkt en door het verhogen van de flexibiliteit door een Leven Lang Ontwikkelen.
3. Een inclusieve arbeidsmarkt waarbij oog is voor de gehele beroepsbevolking en kansgelijkheid is toegenomen.
4. Grensoverschrijdende en bovenregionale samenwerking is toegenomen gericht op het oplossen van het tekort aan juist gekwalificeerde arbeidskrachten.

Smart werken & Innovatie

1. De Achterhoek ontwikkelt en implementeert de productie van de toekomst door technologische innovatie.
2. De Achterhoek beschikt over inventief vakmanschap en de werknemers van de toekomst door sociale innovatie.
3. Gezamenlijke innovatie en crossovers tussen sectoren worden bevorderd. Het netwerk buiten onze regio wordt verder ontwikkeld. De Achterhoek is hét open innovatiesysteem van Nederland.
4. De Achterhoek draagt met haar innovatief vermogen bij aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.
5. De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio van Nederland.

Mobiliteit & Bereikbaarheid

1. De CO2 uitstoot van het verkeer en vervoer is verminderd.
2. De infrastructuur is robuust en toegankelijk waardoor de bereikbaarheid van en in de Achterhoek is toegenomen.
3. Door de inzet van digitalisering en deelcultuur zijn er slimme vervoersvoorzieningen.

Circulaire economie & Energietransitie

1. De Achterhoek ontwikkelt en implementeert oplossingen voor energiebesparing, duurzame opwekking en om zelfvoorzienend te worden.
2. De agro foodsector is koploper in kringlooplandbouw door hoogwaardig benutten en gebruik van (bio)grondstoffen en biomassa en recycling van reststromen.
3. Bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties transformeren hun (bedrijfs)processen en gaan efficiënter om met (primaire) grondstoffen.
4. In de gebouwde omgeving en infrastructuur zijn (hernieuwbare) grondstoffen efficiënter benut, worden hergebruikt en de levensduur verlengd.
5. Broeikasgasemissies CO2 en stikstof zijn gereduceerd en dragen door innovaties bij aan toename van de biodiversiteit.

Wonen & Vastgoed

1. De bestaande woningvoorraad is in 2030 meer toekomstbestendig (op duurzame wijze energiezuiniger gemaakt, deels afgekoppeld van gas en meer levensloopbestendig).
2. Er zijn voldoende nieuwe (betaalbare) woningen verantwoord en adaptief met zo veel mogelijk circulaire bouwmethoden toegevoegd.
3. In de periode 2023 – 2026 is een versnelling in de woningbouwproductie ingezet.
4. (Leegstaand) vastgoed is daar waar mogelijk getransformeerd naar wonen.
5. Er zijn innovatieve en duurzame manieren van wonen en bouwen ontwikkeld en gerealiseerd.

Gezondste regio

1. Er is een betaalbaar en toegankelijk netwerk van zorg-, gezondheids- en ondersteuningsdiensten van hoge kwaliteit waar professionals met plezier werken.
2. De Achterhoek is de gezondste regio van Nederland door preventie en zorginnovatie, dit in samenhang met wonen, werken, leren en meedoen.
3. Achterhoekers zijn zelf (langer) verantwoordelijk voor hun gezondheid.

Bijlage 5

Sustainable Development Goals (SDG's)

Meld je initiatief ook aan bij MAEX Achterhoek! Via <https://maex.nl/achterhoek/>.

MAEX staat voor maatschappelijke beurs. MAEX Achterhoek is hét platform voor alle initiatieven in de Achterhoek op het gebied van brede welvaart en de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's).

Regio Achterhoek is in 2021 aangewezen als eerste SDG-regio in Nederland. Met MAEX stimuleert en faciliteert de Achterhoek alle initiatieven in de regio die met SDG's (willen) werken. MAEX maakt de activiteiten en impact van sociale initiatieven zichtbaar en meetbaar. Via speciaal door MAEX ontwikkelde tools krijgen initiatieven toegang tot kennis, kapitaal en klanten. Bovendien helpt MAEX initiatieven de waarde die ze voor de samenleving leveren uit te drukken in de 'Social Handprint', gebaseerd op de SDG's.

In de Achterhoek Visie 2030 zijn vijf overkoepelende SDG's opgenomen en per thematafel nog specifieke SDG's. Hieronder staan alle **zeventien SDG's** met daarbij in cursief aangegeven of ze in de Visie 2030 zijn opgenomen.

Uitbannen van alle vormen van (extreme) armoede

Einde aan honger, zorgen voor voedselzekerheid en duurzame landbouw

Gezondheidszorg voor iedereen (*Gezondste Regio*)

Inclusief, gelijkwaardig en kwalitatief onderwijs voor iedereen (*Onderwijs & Arbeidsmarkt*)

Gelijke rechten voor mannen en vrouwen en empowerment van vrouwen en meisjes

Schoon water en sanitaire voorzieningen voor iedereen

Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen (*Mobiliteit & Bereikbaarheid, Circulaire economie & Energietransitie, Wonen & Vastgoed*)

Inclusieve, economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen (*overkoepelend, Onderwijs & Arbeidsmarkt, Smart werken & Innovatie, Gezondste Regio*)

Infrastructuur voor duurzame industrialisatie (*overkoepelend, Smart werken & Innovatie, Mobiliteit & Bereikbaarheid, Circulaire economie & Energietransitie*)

Verminderen ongelijkheid binnen en tussen landen (*Onderwijs & Arbeidsmarkt*)

Maak steden veilig, veerkrachtig en duurzaam (*overkoepelend, Mobiliteit & Bereikbaarheid, Wonen & Vastgoed, Gezondste Regio*)

Duurzame consumptie en productie (*overkoepelend, Smart Werken & Innovatie, Circulaire economie & Energietransitie, Wonen & Vastgoed*)

Aanpak klimaatverandering

Beschermen en duurzaam gebruik van de oceanen en zeeën

Beschermen van ecosystemen, bossen en biodiversiteit (*Ruimtelijke opgave*)

Bevorderen van veiligheid, publieke diensten en recht voor iedereen

Versterken van het mondiaal partnerschap om doelen te bereiken (*overkoepelend en voor alle thema's*)

Rapport van bevindingen Projecten Achterhoek Visie 2030

1.	Naam project:	Femme Tech Achterhoek
2.	Betrokken Thematafel(s):	Onderwijs en Arbeidsmarkt
3.	Doel/effect van het project:	<p>Het doel van dit project is om de diversiteit in de technische sector accuraat te vergroten, te beginnen met het stimuleren van meer meiden om te kiezen voor een technisch beroep. Hierdoor wordt niet alleen de diversiteit in de technische sector vergroot, maar blijft er ook voldoende arbeidspotentieel beschikbaar en wordt de gemiddelde leeftijd van werknemers verlaagd. Dit omvat het promoten, aanmoedigen, ondersteunen en bijdragen aan initiatieven die gericht zijn op het concreet verbeteren en versterken van de diversiteit binnen de technische sector in de regio Achterhoek. Uit onderzoek blijkt dat diverse maakbedrijven winstgevender zijn als de man/vrouw verdeling evenrediger is. Bron: https://www.ser.nl/nl/thema/diversiteitinbedrijf/kennisplatform/sekse</p> <p>Door meer vrouwen te enthousiasmeren voor technische beroepen kan een positieve bijdrage geleverd worden aan het terugdringen van schaarste aan vakmensen. Doelen hierbij zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mensen en bedrijven bewust te laten worden van de ongelijkheid en bijbehorende kansen en mogelijkheden binnen de technische sector. 2. Meer vrouwelijke arbeidskrachten (instroom) voor technische bedrijven in de Achterhoek. 3. Tevens het behouden van de al bestaande technische arbeidskrachten voor de sector. 4. Ondersteuning bieden aan HR, marketing en directie binnen de bedrijven. 5. Voorlichting op scholen en inspelen op de latente behoefte van scholieren om te kiezen voor een technische opleiding 'Jaag je talenten na en doe waar je blij van wordt', in plaats van 'Deze beroepsrichting is niet geschikt voor jou als meisje'. 6. Maatschappelijke educatie en bewustwording van oude ingesleten patronen rondom man/vrouw en het weghalen van vooroordelen over het werken in een technisch beroep. <p>Kortom: Het werven, binden, boeien en ontwikkelen van vrouwen in de techniek voor de Achterhoek.</p>
4.	Toetsingscriteria:	
a.	Achterhoek Visie 2030	
	Het project levert een substantiële bijdrage aan de volgende	<ol style="list-style-type: none"> a. Bijdrage aan Achterhoek Visie 2030 <ol style="list-style-type: none"> 1. Talenten op de arbeidsmarkt zijn benut v.w.b. vervangings- en uitbreidingsvraag (aantrekken van

	<p>(sub)doelstelling(en) van de Achterhoek Visie 2030:</p>	<p>ruim 27.000 mensen) met de focus op de sectoren techniek en zorg.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Een functioneerde inclusieve arbeidsmarkt, waarbij er oog is voor de gehele beroepsbevolking. 3. De Achterhoek beschikt over de inventieve vakman/vakvrouw van de toekomst (slim werken/sociale innovatie). 4. De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio van Nederland. <hr/> <p>b. Aan welke SDG's (Sustainable Development Goals) levert dit project een bijdrage?</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Kwaliteitsonderwijs 5. Gendergelijkheid 8. Eerlijk werk en economische groei 10. Ongelijkheid verminderen <hr/> <p>c. Waaruit blijkt dat er draagvlak is bij de drie O's? Er is al jaren een groot tekort aan technisch personeel, met name op de werkvloer. Door een hele nieuwe potentiële markt aan te boren (50% van de beroepsbevolking) ondersteunen we hiermee het Achterhoekse bedrijfsleven. Daarnaast stimuleren we meiden en vrouwen om hun techniek hart te volgen door vooroordelen weg te halen en drempels te verlagen. Hiermee spelen we in op de belangrijke waarden rondom inclusie. Vanuit ondernemers is aangegeven dat er interesse is om zowel een geldelijke als een kennis bijdrage te leveren. Aan deze 'Funding Family' wordt inmiddels vormgegeven. Daarnaast dragen diverse ondernemers bij als Femme Tech Ambassadeur. Ook vanuit het onderwijs dragen diverse personen bij als Femme Tech Ambassadeur vanuit het werkveld of vanuit de schoolstichting. Tot slot, dragen ook diverse personen vanuit de overheid bij als Femme Tech Ambassadeur.</p>
	<p>De resultaten worden aan de volgende indicatoren in de doelenboom getoetst:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. In 2030 is het tekort aan vraag naar arbeidskrachten in de krapte sectoren teruggedrongen, hiervoor ontwikkelen we ten minste 4 projecten. 2. (Door)ontwikkeling van tenminste 4 activiteiten waarbij leerlingen t/m 14 jaar in aanraking komen met techniek/technologie en zorg. 3. Er functioneert een netwerk van vrouwen in techniek.
	<p>Bij de volgende O's is er draagvlak voor het project:</p>	<p>Het project is 3-O gedragen. Er is al jaren een groot tekort aan technisch personeel, met name op de werkvloer. Door een hele nieuwe potentiële markt aan te boren (50% van de beroepsbevolking) ondersteunen we</p>

		<p>hiermee het Achterhoekse bedrijfsleven. Daarnaast stimuleren we meiden en vrouwen om hun techniek hart te volgen door vooroordelen weg te halen en drempels te verlagen. Hiermee spelen we in op de belangrijke waarden rondom inclusie. Vanuit ondernemers is aangegeven dat er interesse is om een zowel een geldelijke als een kennis bijdrage te leveren. Aan deze 'Funding Family' wordt inmiddels vormgegeven. Daarnaast dragen diverse ondernemers bij als Femme Tech Ambassadeur.</p> <p>Ook vanuit het onderwijs dragen diverse personen bij als Femme Tech Ambassadeur vanuit het werkveld of vanuit de schoolstichting. Tot slot, dragen ook diverse personen vanuit de overheid bij als Femme Tech Ambassadeur.</p>
	Hieruit blijkt dat het project regionale impact heeft:	Femme Tech Achterhoek richt zich niet alleen op de Achterhoek, maar fungeert ook als een visitekaartje voor mensen buiten deze regio. We streven naar een 'outside-in' ervaring waarbij het streven is om het een beleving te laten zijn. We willen laten zien dat de Achterhoek een fantastische werkplek biedt voor vrouwen die van aanpakken weten. Op deze manier streven we ernaar een aantrekkelijke leef- en werkomgeving te creëren, niet alleen voor degenen die hier al wonen, maar ook voor nieuwkomers van buiten de regio.
	De begroting is sluitend:	Ja
	De looptijd van het project is (start- en einddatum):	01 januari 2024-31 december 2026
5.	Afstemming Thematafel(s):	Het plan is ter informatie gedeeld met regisseur van de tafel SW & I en wordt meegenomen op de tafel van 4 juli a.s.
6.	Bevindingen Thematafel	
	<p>Thematafel Onderwijs & Arbeidsmarkt is akkoord met het voorstel waarbij de onderstaande punten als voorwaarde meegegeven zijn.</p> <p>Uitgangspunt bij het akkoord gaan met dit initiatief is dat Femme Tech na de looptijd van het project zelfstandig verder kan.</p> <p>1^e jaar interventieonderzoek wat leidt tot aanscherpen concrete aanpak voor de vervolgperiode. Formuleer aangrijpingspunten voor interventies. In afstemming met de afdeling subsidieadvies wordt verkend hoe deze opmerking optimaal te verwerken in de beschikking.</p>	

Besproken in Thematafel:	<i>Onderwijs en Arbeidsmarkt</i>
Datum:	<i>30 mei 2024</i>

Fantastisch dat u een project aanmeldt voor de Achterhoek Visie 2030. Om te beoordelen of het project past binnen de visie, vragen wij u dit formulier volledig in te vullen. U kunt het ingevulde formulier sturen naar de betreffende programmaregisseur, die zal daarna zo spoedig mogelijk contact met u opnemen.

Aanvraagformulier project Achterhoek Visie 2030 – deel I

Projecten dienen te voldoen aan de Nadere regels Projecten Achterhoek Visie 2030 (te vinden op www.8rhk.nl/beschikking)

1 Naam project	Achterhoek Groen, Natuurlijk!
2 Betrokken Thematafel	Circulaire economie en energietransitie
3 Aanvrager	Natuurmonumenten, beheereenheid Achterhoek
4 Looptijd (startdatum en einddatum vermelden)	1 juni 2024 – 1 maart 2025
5 Projectbeschrijving <i>(Welke activiteiten ga je tijdens dit project uitvoeren? Voeg eventueel een uitgebreid projectplan als bijlage toe)</i>	

De Achterhoek kan niet zonder biodiversiteit. Soorten en ecosystemen zorgen bijvoorbeeld voor de productie van zuurstof, bestuiving van planten, waterzuivering en het beheersen van plagen. De inwoners en bedrijven in de regio Achterhoek kijken graag naar hoe iets beter kan. Dat is nu ook de wens binnen het thema biodiversiteit. Is het mogelijk om de Achterhoek nog rijker te maken aan groen, natuur en soorten? Zou er op dit thema niet veel meer kunnen worden samengewerkt zodat je ook gezamenlijk deze groene doelen kunt behalen?

Het project is erop gericht om te komen tot een regionale aanpak voor meer biodiversiteit. De inhoudelijke doelen worden opgesteld in een participatief traject zodat dit gedragen wordt door alle betrokken partijen zoals agrariërs, landeigenaren en overheden.

Inhoudelijk zullen de thema's biodiversiteit en soortenrijkdom onderzocht en uitgewerkt worden aan de hand van drie thema's:

1. Binnen de bebouwde kom

Het klimaat is al veranderd en zal volgens voorspellingen nog verder veranderen wat tot nog meer uitdagingen gaat leiden. Hiermee komt er een grotere noodzaak om deze factoren aan te pakken in de woon- en werkgebieden om zo het leefklimaat te verbeteren. Dit zijn grote uitdagingen maar het zijn ook kansen om te komen tot meer diversiteit en natuur binnen de bebouwde kom.

2. Agrarisch grond

Agrariërs zijn een belangrijke spil in het aanpakken van het klimaatprobleem en het verbeteren van de biodiversiteit. Aan de andere kant ondervinden zij nu al de problemen van de klimaatverandering. In dit project worden boeren nadrukkelijk meegenomen in de aanpak om bijvoorbeeld te komen tot de landelijke doelen van 10% groen-blauwe dooradering.

3. Buitengebied

Naast agrarisch grond zijn er ook nog de bermen, watergangen en andere stukken land die niet voor agrarische doeleinden worden gebruikt. Te denken valt ook aan landgoederen, vrijkomende agrarische gronden door stoppende boeren en toenemend particulier bezit. En door middel van natuurinclusieve energietransitie kan het duurzaam opwekken van energie gecombineerd worden met het beschermen en behouden van de natuur. Hoe gaan we onze grond in gezamenlijkheid waardevoller maken? Hier spelen ondermeer de gemeenten een belangrijke rol net als waterschappen en landgoedeigenaren.

6 Doel van het project

(Korte omschrijving van hetgeen je wilt bereiken met dit project)

Het doel van dit project is te komen tot een langjarige regionale aanpak welke zal leiden tot meer biodiversiteit in de Achterhoek. Zoals het samen optrekken van partijen om tot een uitvoerbare en betaalbare aanpak te komen voor een Groen blauwe dooradering van de Achterhoek en een ecologisch beheer van bermen. Waarbij aan boeren en natuur langjarige (financiële) zekerheid wordt geboden. De inhoudelijke doelen worden opgesteld in een participatief traject zodat dit gedragen wordt door alle betrokken partijen zoals agrariërs, landeigenaren en overheden.

7 Beoogde resultaten

(Kort en concreet vermelden, moeten meetbaar zijn)

- Er is een inventarisatie gedaan van landelijke, provinciale, regionale en lokale netwerken en initiatieven die bijdragen aan biodiversiteit in de Achterhoek.
- Er is een kopgroep biodiversiteit opgezet die zich langjarig inzet voor het verbeteren van de biodiversiteit in de Achterhoek op basis van de reeds aanwezige goede voorbeelden
- Er is een kennis- en inspiratiedag over biodiversiteit georganiseerd
- Er is een plan van aanpak 'Achterhoek Groen, Natuurlijk' opgesteld met instemming en inspanning van de verschillende partners in de regio
- Er is een beeld van de financieringsmogelijkheden via subsidies en andere (Rijks) middelen.

8 Bijdrage aan Achterhoek Visie 2030

a. Aan welke doelen van de Visie 2030 levert dit project een bijdrage (**zie bijlage 4**)?
(betreffende doelen uit bijlage 4 vermelden!)

1. Stikstof en broeikasgasemissies zoals CO₂ zijn gereduceerd en dragen door innovaties bij aan toename van de biodiversiteit.

Deze aanpak richt zich rechtstreeks op het verbeteren van biodiversiteit door bijv. het deels natuurrijker beheren van agrarische gronden en bermen en het aanleggen van ontbrekende landschapselementen binnen de groen-blauwe dooradering van het landelijke gebied. Meer biodiversiteit zorgt vervolgens voor een reductie van broeikasgasemissies. Graslanden, bossen, natte natuur en bodems nemen bijvoorbeeld broeikasgassen uit de atmosfeer op. Sinds de industriële revolutie hebben ze samen met de oceanen ongeveer 60% van de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen vastgelegd, waardoor klimaatverandering aanzienlijk beperkt is gebleven. (zie <https://www.wur.nl/nl/onderzoek-resultaten/themas/biodiversiteit/biodiversiteit-en-klimaatverandering.htm>)

Met een verhoging van biodiversiteit wordt dus de negatieve spiraal voor uitstoot van broeikasgasemissies omgedraaid naar een positieve spiraal.

2. Er zijn innovatieve en duurzame manieren van wonen en bouwen ontwikkeld en gerealiseerd.

De aanpak richt zich ook op het creëren van meer biodiversiteit binnen de bebouwde kom. Hiervoor worden innovatieve en duurzame oplossingen voorgesteld voor ondermeer natuurinclusief bouwen en (nieuwe) groenstructuren binnen de bebouwde kom.

-
- b. Aan welke SDG's (Sustainable Development Goals) levert dit project een bijdrage (zie bijlage 5)?
(betreffende SDG's uit bijlage 5 vermelden!)

Meld je initiatief ook aan bij MAEX Achterhoek! Via <https://maex.nl/achterhoek/> (toel. zie bijlage 5).

Beschermen van ecosystemen, bossen en biodiversiteit

13. Aanpak klimaatverandering

Bomen, planten en andere organismen absorberen CO₂ uit de atmosfeer en produceren zuurstof, wat bijdraagt aan het verminderen van de opwarming van de aarde. Bovendien zorgen ze voor een natuurlijke waterbalans en bodembescherming. Verlies van biodiversiteit kan leiden tot een vermindering van deze reguleringsprocessen. (<https://klimaatverbond.nl/ons-werk/biodiversiteit/>)

2. Einde aan honger, zorgen voor voedselzekerheid en duurzame landbouw

Duurzame landbouw is een onderdeel van de aanpak voor biodiversiteit. Overigens is biodiversiteit van groot belang voor onze voedselzekerheid. Zo zorgen bijen/insecten voor de zo belangrijke bestuiving van de gewassen. Monocultuur in de landbouw maakt gewassen kwetsbaarder voor plantenziekten en natuurrampen. Meer verschillende soorten zorgt voor meer voedselzekerheid. (zie bijv: <https://www.wur.nl/nl/onderzoek-resultaten/themas/biodiversiteit/biodiversiteit-landbouw-en-voedsel.htm>)

-
- c. Waaruit blijkt dat er draagvlak is bij de drie O's?

De aanvraag wordt gedaan door Natuurmonumenten met mede aanvragers gemeente Berkelland en VALA. In het voortraject waren diverse gemeenten en Waterschap Rijn & IJssel betrokken en die worden ook betrokken bij het vervolg. Van Hall Larenstein heeft ook haar medewerking toegezegd en de provincie Gelderland is ook positief over dit initiatief en is graag betrokken. Ook vanuit SIKA is aangegeven dat zij graag onderdeel zijn, met name voor het thema biodiversiteit op bedrijventerreinen.

-
- d. Wat is de regionale impact van dit project?

Het gaat om een regionale aanpak voor biodiversiteit waarin de diverse initiatieven die momenteel lopen, worden gebundeld en regionale samenwerking en samenhang wordt uitgewerkt en in versnelling gebracht.

9 Coalition of the willing

(betrokken organisaties en hun rol in het project vermelden)

Natuurmonumenten: aanjager en aanvrager van dit project

Gemeente Berkelland: als vooruitstrevende gemeente m.b.t. biodiversiteit al eerder pilotgemeente geweest voor groenblauwe dooradering in de provincie Gelderland. In dit project sterk inhoudelijk betrokken.

VALA: VALA is het agrarisch collectief in de Achterhoek. Zij zetten zich in voor meer biodiversiteit op het boerenland. Een belangrijke speler dus voor deze regionale aanpak.

Overige gemeenten: er zijn meerdere gemeenten bij de voorbereidende sessies betrokken geweest.

Waterschap Rijn- en IJssel: Het Waterschap streeft ook naar een betere en sterkere natuur. En zij willen een betere biodiversiteit. Zij zijn dan ook graag partner in onze regionale aanpak voor verbeteren biodiversiteit in en langs de watergangen, zowel binnen als buiten de bebouwde kom.

Van Hall Larenstein: reeds betrokken bij diverse biodiversiteitsprojecten in de Achterhoek en doet graag mee aan de aanpak bijv. door monitoring en onderzoek en inzet studenten.

Stichting Achterhoek Weer Mooi: richt zich op landschapsherstel in de Achterhoek via creatieve en praktische oplossingen. Heeft al eerder onderzoek gedaan met vrijwilligers naar biodiversiteitsplannen van gemeenten en geeft hier graag (samen met Van Hall L.) een vervolg aan.

Stichting Landschapsbeheer Gelderland: doen ook al veel voor biodiversiteit en nemen graag deel aan dit project.

10 Kunt u de BTW op dit project verrekenen?

- Ja (dan onderstaand bij 12. de kosten excl. BTW weergeven)
 Nee (dan onderstaand bij 12. de kosten incl. BTW weergeven)
 Gedeeltelijk

11 Begrote kosten (incl./excl.* BTW)

*doorhalen wat niet van toepassing is

Gedetailleerde begroting als bijlage toevoegen! Voor format, zie bijlage 6 (excel bestand).
 (Onderstaand alleen de samenvatting weergeven)

a) Inventarisatie bestaande netwerken en initiatieven m.b.t. biodiversiteit in de regio (25 uur)	€ 2.500
b) Opzetten en bijeenkomsten voor koplopersgroep (25 uur)	€ 2.500
c) Organiseren inspiratie en kennisdag biodiversiteit (50 uur plus locatiekosten)	€ 6.000
d) Inzicht in financieringsmogelijkheden via subsidies ed.	€ 2.000
e) Opstellen gezamenlijke visie en ambities op de drie thema's (20 uur)	€ 2.000
f) Uitwerken plan van aanpak op de drie thema's (3 x 40 uur)	€12.000
g) Controleverklaring	€ 2.500
h) Niet verrekenbare BTW	€ 6.195
Totaal	€ 35.695

12 Financiering

a. Bijdrage vanuit de aanvrager:	NVT
b. Overige cofinanciering:	NVT
Subtotaal	€0

c. Per saldo gevraagde bijdrage gebiedsagenda:	€ 35.695	+
Totaal	€ 35.695	

13 Communicatie

Op welke wijze en welke momenten wordt over het project gecommuniceerd?

Wanneer het project van start gaat, hoort op alle communicatie-uitingen die vanuit u uitgaan (website, drukwerk, bouwborden, etc.) het logo van de provincie Gelderland en het logo van 8RHK ambassadeurs te staan. Zie daarvoor deze [toolkit](#). Voor verdere afstemming over communicatie (inhoud en momenten) neemt u contact op via communicatie@8rhk.nl.

Via de betrokken partijen zal hierover gecommuniceerd gaan worden. We willen de achterbannen van de betrokken organisaties mobiliseren via participatie trajecten.

14 Mogelijke risico's

De veelheid aan partijen die meedoen leidt er mogelijk toe dat het wat langer kan duren dan gepland om tot een gedeelde aanpak te komen waar alle achterbannen zich in kunnen vinden.

Niet of onvoldoende langjarige financiering voor regionale aanpak en organiserend vermogen voor uitvoering van een regionaal plan.

15 Overige aandachtspunten

Geen

16 Is een Europese aanbesteding noodzakelijk?

(zie bijlage 1)

- Ja
 Nee

17 Is er sprake van staatssteun?

(zie bijlage 2)

- Ja (geef onderstaand aan of er sprake is van geoorloofde staatssteun en ga verder met punt 19, 'gegevens aanvrager')
- AGVV, artikel:
 - LVV, artikel:
 - DAEB
 - Deminimis (vul eerst punt 18 in en ga daarna verder met punt 19)

Nee (ga verder met punt 19)

18 Heeft uw organisatie in de afgelopen 3 belastingjaren minder dan € 200.000,= publieke middelen ontvangen?

- Ja, namelijk € ... (indien er geen vrijstelling mogelijk is, dan bijlage 3 invullen: De Minimis-verklaring)
 Nee (verder met volgende vraag)

19. Gegevens aanvrager

S.v.p. gegevens invullen in 'Aanvraagformulier project Achterhoek Visie 2030 – deel II' (graag als apart document meesturen i.v.m. AVG regels).

Ondertekening

Aldus naar waarheid ingevuld en ondertekend.

Met de ondertekening van dit aanvraagformulier stemt u ermee in dat de informatie in dit aanvraagformulier openbaar is en dat het voor de uitvoering van onze werkzaamheden (beoordeling en besluitvorming) noodzakelijk is dat de bijlagen gedeeld worden met personen die betrokken zijn bij de beoordeling van de aanvraag.

Plaats:

Datum:

Naam:

Functie:

Paraaf:

BIJLAGEN

1. ~~Aanbestedingsschema~~
2. ~~Staatssteun en vrijstellingsgronden~~
3. ~~Verklaring De-minimis~~
4. Doelen Achterhoek Visie 2030
5. Sustainable Development Goals (SDG's)
6. Format begroting project (apart Excel bestand)

Bijlage 4

Doelen Achterhoek Visie 2030

Onderwijs & Arbeidsmarkt

1. De tekorten op de arbeidsmarkt zijn teruggedrongen.
2. Talenten van de beroepsbevolking zijn benut door betere aansluiting vervolgopleidingen op de vraag vanuit de arbeidsmarkt en door het verhogen van de flexibiliteit door een Leven Lang Ontwikkelen.
3. Een inclusieve arbeidsmarkt waarbij oog is voor de gehele beroepsbevolking en kansgelijkheid is toegenomen.
4. Grensoverschrijdende en bovenregionale samenwerking is toegenomen gericht op het oplossen van het tekort aan juist gekwalificeerde arbeidskrachten.

Smart werken & Innovatie

1. De Achterhoek ontwikkelt en implementeert de productie van de toekomst door technologische innovatie.
2. De Achterhoek beschikt over inventief vakmanschap en de werknemers van de toekomst door sociale innovatie.
3. Gezamenlijke innovatie en crossovers tussen sectoren worden bevorderd. Het netwerk buiten onze regio wordt verder ontwikkeld. De Achterhoek is hét open innovatiesysteem van Nederland.
4. De Achterhoek draagt met haar innovatief vermogen bij aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.
5. De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio van Nederland.

Mobiliteit & Bereikbaarheid

1. De CO2 uitstoot van het verkeer en vervoer is verminderd.
2. De infrastructuur is robuust en toegankelijk waardoor de bereikbaarheid van en in de Achterhoek is toegenomen.
3. Door de inzet van digitalisering en deelcultuur zijn er slimme vervoersvoorzieningen.

Circulaire economie & Energietransitie

3. De Achterhoek ontwikkelt en implementeert oplossingen voor energiebesparing, duurzame opwekking en om zelfvoorzienend te worden.
4. De agro foodsector is koploper in kringlooplandbouw door hoogwaardig benutten en gebruik van (bio)grondstoffen en biomassa en recycling van reststromen.
5. Bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties transformeren hun (bedrijfs)processen en gaan efficiënter om met (primaire) grondstoffen.
6. In de gebouwde omgeving en infrastructuur zijn (hernieuwbare) grondstoffen efficiënter benut, worden hergebruikt en de levensduur verlengd.
7. Broeikasgasemissies CO2 en stikstof zijn gereduceerd en dragen door innovaties bij aan toename van de biodiversiteit.

Wonen & Vastgoed

8. De bestaande woningvoorraad is in 2030 meer toekomstbestendig (op duurzame wijze energiezuiniger gemaakt, deels afgekoppeld van gas en meer levensloopbestendig).
9. Er zijn voldoende nieuwe (betaalbare) woningen verantwoord en adaptief met zo veel mogelijk circulaire bouwmethoden toegevoegd.
10. In de periode 2023 – 2026 is een versnelling in de woningbouwproductie ingezet.
11. (Leegstaand) vastgoed is daar waar mogelijk getransformeerd naar wonen.
12. Er zijn innovatieve en duurzame manieren van wonen en bouwen ontwikkeld en gerealiseerd.

Gezondste regio

1. Er is een betaalbaar en toegankelijk netwerk van zorg-, gezondheids- en ondersteuningsdiensten van hoge kwaliteit waar professionals met plezier werken.
2. De Achterhoek is de gezondste regio van Nederland door preventie en zorginnovatie, dit in samenhang met wonen, werken, leren en meedoen.
3. Achterhoekers zijn zelf (langer) verantwoordelijk voor hun gezondheid.

Bijlage 5

Sustainable Development Goals (SDG's)

Meld je initiatief ook aan bij MAEX Achterhoek! Via <https://maex.nl/achterhoek/>.

MAEX staat voor maatschappelijke beurs. MAEX Achterhoek is hét platform voor alle initiatieven in de Achterhoek op het gebied van brede welvaart en de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's).

Regio Achterhoek is in 2021 aangewezen als eerste SDG-regio in Nederland. Met MAEX stimuleert en faciliteert de Achterhoek alle initiatieven in de regio die met SDG's (willen) werken. MAEX maakt de activiteiten en impact van sociale initiatieven zichtbaar en meetbaar. Via speciaal door MAEX ontwikkelde tools krijgen initiatieven toegang tot kennis, kapitaal en klanten. Bovendien helpt MAEX initiatieven de waarde die ze voor de samenleving leveren uit te drukken in de 'Social Handprint', gebaseerd op de SDG's.

In de Achterhoek Visie 2030 zijn vijf overkoepelende SDG's opgenomen en per thematafel nog specifieke SDG's. Hieronder staan alle **zeventien SDG's** met daarbij in cursief aangegeven of ze in de Visie 2030 zijn opgenomen.

Uitbannen van alle vormen van (extreme) armoede

Einde aan honger, zorgen voor voedselzekerheid en duurzame landbouw

Gezondheidszorg voor iedereen (*Gezondste Regio*)

Inclusief, gelijkwaardig en kwalitatief onderwijs voor iedereen (*Onderwijs & Arbeidsmarkt*)

Gelijke rechten voor mannen en vrouwen en empowerment van vrouwen en meisjes

Schoon water en sanitaire voorzieningen voor iedereen

Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen (*Mobiliteit & Bereikbaarheid, Circulaire economie & Energietransitie, Wonen & Vastgoed*)

Inclusieve, economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen (*overkoepelend, Onderwijs & Arbeidsmarkt, Smart werken & Innovatie, Gezondste Regio*)

Infrastructuur voor duurzame industrialisatie (*overkoepelend, Smart werken & Innovatie, Mobiliteit & Bereikbaarheid, Circulaire economie & Energietransitie*)

Verminderen ongelijkheid binnen en tussen landen (*Onderwijs & Arbeidsmarkt*)

Maak steden veilig, veerkrachtig en duurzaam (*overkoepelend, Mobiliteit & Bereikbaarheid, Wonen & Vastgoed, Gezondste Regio*)

Duurzame consumptie en productie (*overkoepelend, Smart Werken & Innovatie, Circulaire economie & Energietransitie, Wonen & Vastgoed*)

Aanpak klimaatverandering

Beschermen en duurzaam gebruik van de oceanen en zeeën

Beschermen van ecosystemen, bossen en biodiversiteit (*Ruimtelijke opgave*)

Bevorderen van veiligheid, publieke diensten en recht voor iedereen

Versterken van het mondiaal partnerschap om doelen te bereiken (*overkoepelend en voor alle thema's*)

Rapport van bevindingen Projecten Achterhoek Visie 2030

1.	Naam project:	Achterhoek Groen, Natuurlijk!	
2.	Betrokken Thematafel(s):	Circulaire economie en Energietransitie	
3.	Doel/effect van het project:	Gezamenlijk regionaal plan van aanpak voor versterken biodiversiteit in de Achterhoek	
4.	Looptijd van het project: <i>(start- en einddatum)</i>	1 juni 2024 – 1 maart 2025	
5.	Toetsingscriteria waaraan de aanvraag moet voldoen:		
	Criterium	Voldoet	Toelichting
	Het project levert een substantiële bijdrage aan de (sub)doelstellingen van de Achterhoek Visie 2030:	Ja	<ol style="list-style-type: none"> 1. Broeikasgasemissies CO2 en stikstof zijn gereduceerd en dragen door innovaties bij aan toename van de biodiversiteit. 2. Er zijn innovatieve en duurzame manieren van wonen en bouwen ontwikkeld en gerealiseerd.
	De resultaten worden aan de volgende indicatoren in de doelenboom getoetst:		4. De biodiversiteit is toegenomen.
	Er is voldoende draagvlak bij de drie O's voor het project:	Ja	Natuurmonumenten, gemeenten zoals Berkelland, VALA, onderwijs zoals Van Hall Larenstein, Zone College, Waterschap Rijn en IJssel etc.
	Het project heeft voldoende regionale impact:	Ja	Gaat om het bundelen van krachten in de Achterhoek door gezamenlijk een regionaal plan op te stellen.
	De begroting is sluitend:	Ja	
	De kosten van het project zijn doelmatig: <i>(de kosten van het project moeten in goede verhouding staan tot de gewenste effecten/resultaten)</i>	Ja	<p>Projectkosten zijn voornamelijk externe kosten voor procesbegeleiding met inbreng van ervaring opgedaan in soortgelijk proces in Twente.</p> <p>Regionale partijen werken mee zonder hiervoor kosten in rekening te brengen.</p>
	Het project is doeltreffend: <i>(het project moet effectief zijn, dus in aantoonbare mate bijdragen aan het bereiken van de gewenste doelen/effecten/resultaten)</i>	Ja	<p>Partijen hebben in voorbereidende bijeenkomsten aangegeven toegevoegde waarde van een regionale aanpak voor een samenhangende en gezamenlijke aanpak. Door lokale en lopende projecten te betrekken in de uitwerking wordt kennis gedeeld, van elkaar geleerd en kunnen bijdragen aan een regionale aanpak.</p> <p>Een soortgelijke aanpak in naast gelegen regio 'Twente Bloeit' is een succesvol voorbeeld voor dit project.</p>

	Past het project binnen de looptijd van de: - Achterhoek Visie 2030 - Regio Deal (<i>indien van toepassing</i>)	Ja NVT	
	De score voor de Regio Deal is 30 punten of hoger: (<i>Wordt aangeleverd door Subsidie Adviseur</i>)	NVT	
6.	Afstemming Thematafel(s):	Geen andere tafels van toepassing Indien relevant wordt afgestemd met uitwerking Regionaal Perspectief Achterhoek en andere Thematafels, zoals Wonen en Vastgoed.	
7.	Bevindingen Thematafel		
	Belangrijk om langjarige (financiële) zekerheid te bieden in een regionale aanpak, onder meer voor boeren die mee gaan werken aan versterken van biodiversiteit. Dit aandachtspunt is geagendeerd in de uitwerking van het project. Benodigde stappen daartoe zijn onderdeel van de uitwerking (o.a. inventariseren beschikbare fondsen).		
Besproken in Thematafel:	In concept op 30 mei en via schriftelijk ronde vanaf 12 juni		
Datum:	[invullen]		

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.	: 3 juli 2024
Agendapunt	: 8
Onderwerp	: Stand van zaken LOS-LEADER-Achterhoek NSP-periode 2023-2027
Portefeuillehouder	: De heer J. Bengevoord

Voorstel

Kennis nemen van onderstaande ontwikkelingen inzake LEADER Achterhoek periode 2023-2027

Toelichting

De nieuwe LEADER Achterhoek periode om subsidie aan te vragen gaat/staat open op 01 juli 2024. Daarmee kunnen inwoners, buurtorganisaties, agrariërs, stichtingen en verenigingen uit de Achterhoek een tegemoetkoming vanuit het Europese programma LEADER aanvragen voor hun projecten. Het gaat om projecten die bijdragen aan de leefbaarheid van het platteland en passen binnen de Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS) Achterhoek.

Stand van zaken

Afgelopen half jaar zijn de voorbereidingen doorlopen voor de uitvoering van de nieuwe LEADER Achterhoek periode 2023-2027:

- *Europese aanbesteding LEADER coördinator*: is succesvol afgerond en heeft een geschikte opvolger voor de huidige LEADER coördinator 2023-2027 opgeleverd. De nieuwe coördinator is Saskia Wieggers, werkzaam voor Marb Consultancy. In die hoedanigheid heeft ze al de nodige ervaring opgedaan met LEADER in andere regio's. Jolanda Kemna, LEADER coördinator 2016-2023 verzorgt dit jaar met 8RHK ambassadeurs en Provincie Gelderland de afronding van de eerste LEADER periode.
- *Werving en selectie van nieuwe leden voor de Lokale Actie Groep (LAG)*: er is een nieuwe LAG, samengesteld uit nieuwe en oude leden. De LAG is begin juni voor het eerst bij elkaar gekomen. Voorzitter voor de LAG is opnieuw Marieke Frank (inwonerlid Oost-Gelre).
- *Openstellingsbesluit voor uitvoering van projecten*: de LAG heeft het nieuwe openstellingsbesluit voorbereid in samenwerking met provincie Gelderland. Er heeft afstemming met uitvoerder van de subsidieregeling, Stimulus plaats gevonden. Het openstellingsbesluit is inmiddels gepubliceerd (zie bijlage 1, of bijgaande link <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR720834/1>). De regeling staat open vanaf 01 juli 2024 tot 19 december 2025.
- *Aanvraag subsidie beheerskosten voor het programma* (door 8HRK ambassadeurs): de subsidie aanvraag is ingediend. We zijn nog in afwachting van besluitvorming over de aanvraag.

Budget

Het totaal beschikbare budget deze periode is € 2.209.841. Verdeeld in twee delen:

- Projecten: € 1.671.966
- Beheerskosten: € 537.875.

Procedure: AB d.d.: Board d.d.:	Vervolgactie: communicatie: Mededeling beslissing aan:	Bijlagen: Meegezonden: Openstellingsbesluit	Consequenties: Financieel: Personeel:
Nadere informatie bij: A. Diepeveen		Tel.nr.: 06 1870 6907	

Verslag Algemeen Bestuur

Datum	29-05-2024
Tijd	10:00 - 11:30
Locatie	De StecK (Raadhuisstraat 25, 7001 EX Doetinchem)
Voorzitter	Mark Boumans
Toelichting	Aan het begin van de vergadering wordt een filmpje opgenomen voor oproep stemmen 6 juni.

0 **Opnemen filmpje verkiezingen 6 juni (S. Krosenbrink)**

1 **Opening en mededelingen**

J. van Oostrum en M. van der Tas zijn afwezig.

Naar aanleiding van de binnengekomen brief van de provincie over de energyboard geeft M. Boumans aan dat belangrijk is dat iedereen binnen het energieveld goed geïnformeerd is, zeker diegene die zitting heeft in de Energyboard. Dat vraagt om goede afspraken en mogelijk een heroriëntatie.

Onverwachte Hoek gaat dit jaar een samenwerking aan met de Feestfabriek. Tijdens de Zwarte Cross 2024 wordt Onverwachte Hoek op een onverwachte wijze geladen onder de naam 'Bestemming Onverwacht'. A. Bronsvort meldt dat er op vrijdagmiddag vanuit Oost Gelre samen met zorgorganisaties een netwerkevent wordt georganiseerd. Thema is "praat vandaag over morgen" de leden van de thematafel gezondste regio worden hiervoor uitgenodigd.

2 **Lobby**

Er hebben zich nu 25 Kamerleden aangemeld voor het Lentefestival. Dit is een mooi aantal, al zullen er nog Kamerleden afvallen. De deelnemers vanuit de Achterhoek ontvangen nog een briefing. Ook in de bus zal hiervoor aandacht zijn.

3 **22e European Week of Regions & Cities 2024**

Het college van Oude IJsselstreek zal dit jaar deelnemen. Montferland neemt met vier mensen deel. Oost Gelre gaat ook met vier deelnemers, maar heeft zelf al een hotel geboekt en gaat ook niet met de bus mee. Doetinchem gaat ook met vier collegeleden. *(noot secr. Doetinchem heeft ook zelf overnachting geboekt)*. Aalten heeft ook zelf de overnachting geregeld.

J. Bengevoord geeft aan dat we nog op zoek gaan naar inhoudelijke verbindingen met de workshops die georganiseerd worden. De netwerkborrel Oost Nederland was vorig jaar een succes en wordt opnieuw georganiseerd. Ook de VNG netwerkborrel is interessant. Publyon maakt een impactscan over onze kansen in Europa. Die bespreken we in september.

4 Vaststellen 26ste wijziging samenwerkingsregeling (indien alle reacties van de raden binnen zijn)

De 26ste wijziging van de samenwerkingsregeling wordt vastgesteld.

5 Voortgangsrapportages Gebiedsopgave/gebiedsagenda Achterhoek 2023

S. Veneman licht toe dat we in het verleden veel middelen voor projecten van de provincie hebben gehad. Dat zal de komende jaren aanzienlijk minder zijn. De middelen zijn ondergebracht in verschillende bulkbeschikkingen, dat maakt de afronding eenvoudiger. Er zitten nog middelen in bulk 3. Hiervoor liggen al aanvragen klaar. De rapportage is opgesteld conform de wensen van de provincie. Voor de nieuwe Regio Deal zal vanuit de provincie 2 miljoen beschikbaar komen als bulkbeschikking voor de Regio. De overige cofinanciering loopt via sectorale budgetten. Dit betekent dat aanvragers hiervoor een subsidieaanvraag bij de provincie moeten doen en niet meer bij de Regio. Dat vraagt dan meer inspanning van zowel de projectindieners als de provincie en zal een langere doorlooptijd kennen.

De voortgangsrapportages Gebiedsagenda 2023 wordt vastgesteld.

6 Portefeuilleverdeling dagelijks bestuur

Het algemeen bestuur neemt kennis van de portefeuilleverdeling.

7 Stand van zaken convenant Regio Deal

W. Stortelder licht toe dat we deze week de feedback van de ministeries op het concept convenant krijgen. Voor zover nu bekend hebben met name EZK en SZW vragen en opmerkingen. Hierover zijn we al in gesprek. We verwachten dat we hier komende week uitkomen en dat de stuurgroep op 12 juni akkoord kan gaan met het convenant. Zodat deze op 19 juni in het Rijk-Regio overleg kan worden vastgesteld. Voorafgaand aan het lentefestival. We zouden dan de eerste Regio in tranche vijf zijn die het convenant vaststelt. Verder gaat onze dealmaker Tara Fiorito deze week met zwangerschapsverlof. Ze wordt vervangen door Gönül Hetteema-Fidan. Zij is vrij nieuw. Willemien Vreugdenhil is tweede aanspreekpunt.

A. Stapelkamp vraagt of er nog nieuwe publiciteit gegeven wordt aan de Regio Deal.

M. Boumans geeft aan dat een goed idee te vinden. Vooral ook om de kring van ambassadeurs uit te breiden. Daar wil hij na de zomer prioriteit aan geven.

S. Veneman geeft aan dat bij de vorige Deal ook in de lokale bladen een artikel is verschenen hoe je een project kunt aanmelden. A. Bronsvort geeft mee dat gemeenten hierin ook een rol kunnen vervullen.

W. Stortelder meldt dat er recent een nieuwsbericht is verschenen en het een idee is om het congres van de Achterhoek Monitor (dit keer in januari) uit te bereiden met de Regio Deal.

J. Bengevoord wil graag nieuwe gezichten zien. Misschien iedereen vragen iemand mee te nemen.

S. Veneman geeft aan dat misschien ook bij de Achterhoek Open Innovatieprijs een koppeling kan worden gelegd. Daar komen erg veel ondernemers.

M. Boumans ziet graag het verbreden van de groep van ambassadeurs, ook gekoppeld aan de Regio Deal als belangrijke actie om in beeld te houden. **Actie W. Stortelder.**

8 Verslag van de vergadering van 17 april 2024

Het verslag wordt vastgesteld.

9 Rondvraag en belangrijke data

6 juni Verkiezingen Europees Parlement

19 juni Rijk-regio overleg Regio Deal, akkoord op convenant

19 juni Lentefestival (Nieuwspoot, Den Haag)

21 juni: Zomerborrel met Achterhoek Raad (17.00 uur rondleiding, 17.30 uur borrel, bij van Raam in Varsseveld)

21 juni: Werkbezoek Tweede Kamerlid Eline Vedder (CDA) met betrekking tot experimenteerregio voor de Landbouw. Bestuurlijk is i.i.g. Wilko Pelgrom aangehaakt.

26 en 27 juni: dialoog tweede daagse Elke regio telt (ambtelijk)

Juli (datum ntb): Werkbezoek Thom van Campen (TK lid VVD) met betrekking tot landbouw

22 augustus (onder voorbehoud): werkbezoek Ans Mol en Helga Witjes

(gedeputeerden Gelderland met betrekking tot Kunstmestvrije Achterhoek

11 september (10.30 11.30 uur) ontmoeting met Achterhoek Board (onderwerp: Impact Scan Publyon)

23 september Achterhoek Raad

September (datum ntb): Bestuurlijke terugkomdag dialoogsessie Elke Regio Telt!

September (datum ntb): Werkbezoek Statenfractie BBB

J. Bengvoord meldt dat hij aan tafel zat bij het Mont overleg. Belangrijk onderwerp waren de goederencorridors richting Duitsland. Vooral Twente zit daar sterk in. En Zwolle sluit nu ook aan Is de Achterhoek daarop aangesloten?

S. Veneman antwoordt dat dit niet zo is. Wel hebben we recent een interessante verbinding gelegd met TECH-land. Dat gaat echter vooral over economie.

J. Bengvoord zal met E. Jansen kortsluiten of aansluiten vanuit de thematafel Mobiliteit en Bereikbaarheid zinvol is. Ook voor Apeldoorn en Arnhem zou dat interessant zijn.

M. Boumans geeft aan dat J. Markink zich richt op de intensivering van de samenwerking tussen Stedendriehoek, Twente, Zwolle en Achterhoek. Provincie Gelderland zet niet sterk in op grote infrastructurele wensen. Daar is het noorden veel sterker in. Ook vanuit de Achterhoek kunnen we niet goed aangeven welke grote wensen we hebben. Belangrijk om dat wel te doen.

De begroting die nu voorligt in de raden zal mogelijk zienswijzen opleveren. Dat geldt voor alle samenwerkingsregelingen gelet op financiële situatie van de gemeenten.

S. Veneman geeft aan de AB-leden nog een memo ontvangen over de begroting die mogelijk ondersteunend is bij de raadbehandeling.

A. Stapelkamp vraagt welke kansen er zijn vanuit het hoofdlijnen akkoord? Handig om dit in beeld te hebben 19 juni. Overigens geeft het hoofdlijnenakkoord nog veel

ruimte voor interpretatie(verschillen). Kijk vanuit onze wensen en neem dit mee naar het Lentefestival. **Actie J. van Donk**

A. Stapelkamp meldt terug uit de Achterhoek Food bijeenkomst vorige week. Idee dat ontstaan is om een "Achterhoeks Foodjaar" naar Iers model te organiseren. Interessant idee.

A. Bronsvort vraagt naar de opvolging van S. Veneman. M. Boumans antwoordt dat S. Veneman begin juli stopt. Voor de invulling zal een nieuw profiel moeten worden opgesteld. Daarom zal eerst gezocht worden naar een interim secretaris/directeur. Samen met het DB en een delegatie van de Board pakt hij dit op. Ook de personeelsvertegenwoordiging is hierbij betrokken.